

(92.200)

"MUNITIETREIN"

(+ Pers benutzt)

Minister van Thijn

Weer v^o zoek Amerika voor munitietransport

DEN HAAG, woensdag
De Amerikaanse strijdkrachten hebben minister van Defensie mr. H. van Mierlo gevraagd in de tweede helft van deze maand opnieuw een munitietransport via ons land te mogen uitvoeren vanaf de Eemshaven.

Dit heeft minister van Binnenlandse Zaken drs. Ed. van Thijn de Tweede Kamer gisteren meegedeeld in zijn verslag over het verloop van het eerste Amerikaanse munitietransport, vorige maand.

Van Thijn meent dat de minister van Defensie "uit veiligheidsoverwegingen" geen reden kan hebben de vereiste toestemming voor een nieuw Amerikaans munitietransport te weigeren.

De aard van de protestacties tijdens het eerste transport zal de beslissing over een eventueel tweede niet kunnen beïnvloeden, aldus de minister. Van Thijn stelt nadrukkelijk dat de overheid niet voor geweld mag wijken. Verder meent hij dat de Eemshaven voor het aanlanden van munitie zeer geschikt is gebleken.

Op verzoek van het liberale Kamerlid Ed. Nijpels wordt vandaag een spoeddebat gehouden over de ordeningen tijdens het eerste munitietransport.

'Het IKV rijdt als een trein over onze blokkade-akties heen'

Copy van
gemaakt

Gied ten Berge schrijft in de Groene van 11 maart 1982 als stafid van het IKV over de blokkade-akties tegen de Amerikaanse munitionstransporten. In een kompakt en technisch goed geschreven artikel worden de blokkade-akties platgewaist. We voelen ons als deelnemers aan het Grootings actieplatform tegen de munitionstransporten door zijn bevestigingen aangesproken en willen ons standpunt er tegenover stellen. In de geschiedenis van de vredesbeweging zijn talloze directe akties geweest. Vele stuwden de vredesbeweging voorwaarts. We willen eraan herinneren dat ook Gandhi in zijn strijd teinen blokkeerde. Of zou hij ook „gepreokkudeerd“ zijn geweest met de persoonlijke beleving van meer tastbare vormen van verzet? In plaats van dit soort on-eigenlijke redeneringen kunnen we beter de vraag stellen: wat is er verkeerd aan te zoeken naar meer tastbare vormen van verzet? Het is toch niet voor niets dat veel demonstranten van 21 november voor hardere aktievormen waren? Weliswaar voor hardere akties tegen de kruisraketten, maar toch. Just omdat demonstraties, handtekeningen en pamfletten al zo vaak zijn afgetraind en (helaas) niet zo vaak het beoogde effect. Daar kan het IKV toch niet blind voor zijn? Opmerkelijk vinden we ook dat we de gehanteerde bezweringsrituelen niet hebben gehoord toen boeren met traktoren de wegen, of binnenschippers de vaarwegen blokkeerden. We hebben ook niet kunnen ontdekken dat hun akties op zichzelf terug sloegen in plaats van op het systeem. Waarom zou dat bij

een goed voorbereide, massale en geweldloze blokkade van de munitionstransporten wel het geval zijn? Het blijft in de redeneringen van Gied ten Berge dan ook bij suggesties. Binnen het IKV worden grote denkfouten gemaakt. Er wordt gedacht: de eerste blokkade liep slecht en de publieke opinie keerde zich tegen ons gezien het feit, dat het Oud-strijderslegioen voor het eerst een massa op de been kreeg. De volgende blokkades zullen onvermijdelijk dit effect ook hebben en ze worden dus een politiek drama. Het IKV moet zich er dus krachtig tegen afzetten.

Onverstandig

In de eerste plaats ziet het IKV over het hoofd dat het vooral de anonieme sabotage-akties waren, die rechts kansen gaven op het mobiliseren van zijn aanhang. Het was onverstandig dat de eerste blokkade-akties zich hiervan niet distandeerden. Maar nu is het Grootings Actieplatform Tegen de Munitionstransporten, dat gevormd is na de eerste blokkadeweek en wordt ondersteund door allerlei organisaties, basisgroepen en personen, wel in meerderheid voor het zich distanteren van anonieme sabotage-akties. Ten tweede waren de eerste blokkades – vooral door tijdgebrek en de overrompelingsstrategie van de overheid – niet optimaal georganiseerd en publicitair onvoldoende begeleid. Nu heeft het Actieplatform 10.000 aktiekranen gemaakt, en nog honderden thema-kranjes.

'Koester de goedkope woningen'

Die worden huis aan huis gekolporteed en via wettelijke kraampies verspreid. Ze worden buitengewoon goed verkocht en er zijn zelden negatieve reacties! Kennelijk valt de agressie tegen onze aktie wel mee. De pers wordt nu intensief benaderd en de blokkade wordt goed voorbereid. Bij de volgende blokkade rekenen we op meer dan 1000 mensen als alle organisaties er aktief voor werven. Het is fragmentarisch en de organisatie is niet goed. Het is een mislukking en minder moet we hebben acht achter de geweldloze blokkades te stellen en te blijven in bescherming te nemen. Misschien zien zij net als wij ook niet zo het verschil tussen 'gewone' bommen en granaten en atoombommen.

Nu verwachten wij ook helemaal niet dat het IKV aktief gaat werven voor de blokkades. De positie en vooral de behoeftige werkwijze van het IKV lenen zich daar blijkbaar nog niet toe. Tenslotte wordt in onze aktie frontaal tegen alle oorlogsvoorbereiding geprotesteerd en werd in de eerste blokkade de leus „Geen man, geen vrouw, geen trein voor het leger“ geskreend. Het IKV weet natuurlijk wel net zo goed als wij, dat binnen de NAVO-strategie een onverbrekelijk verband bestaat tussen konventionele en nukleaire wapens. Tot nu toe was dat niet het punt waarop IKV-akties zich richtten. Wellicht gaan onze akties het IKV te snel. Geen probleem wat ons betreft: wij hebben niet de illusie dat er een juiste strategie op één juist objekt zou kunnen zijn. Er bestaan verschillende organisaties, die ver-

schillende strategieën hebben en op verschillende objektien werkzaam zijn en met elkaar de vredesbeweging vormen. Laten we geen monopolies claimen. Net als in de anti-nukleaire beweging bepaalt de totale samenhang van de activiteiten het verloop en de resultaten. Alle akties hebben nu opgeleverd, dat de discussie er al om draait hoeveel het kost om de kerncentrales te sluiten. Wij vinden het slecht dat het IKV door zijn stellingname zijn mogelijkheden om ideologisch positief op onze aktie in te spelen, dreigt te verliezen. Gied ten Berge zegt nu opeens heel beschieden, dat het maar glissen is wat deze munitionstransporten zoveel anders maakt dan andere transporten. Terwijl het toch duidelijk in het IKV-kerblad van januari stond, dat in de NAVO-strategie en het Long Term Defence Program (LTDP) de konventionele bewapening in West-Duitsland moet worden opgevoerd. Het is een kwalitatieve en kwantitatieve extra stap in de konventionele bewapening, die steeds belangrijker zal worden, naarmate de strijd tegen atoomwapens succesvoller wordt. Het staat ook vast, dat er in deze transporten, via de Eemshaven beduidend meer wordt vervoerd dan eerder via Noordenham. Het lijkt er verdaacht veel op, dat het IKV zijn eigen kennis over het LTDP en de opvoering van de konventionele bewapening onder tafel werkt omdat het niet in zijn strategie past. Wat in het Actieplatform ook nog wordt aangevoerd tegen deze transporten zijn de buitengewoon

demokratische besluitvorming, het nog eerder betemeren van zinvolle werkgelegenheid in de Eemshaven en het feit, dat de veiligheidsvoorschriften grootscheeps worden overtroffen. Al deze verplichtingen met Amerika!

Maar ook al was dit niet het geval, zeker is rietu dat steeds meer mensen, zich bewust worden van de waanzinnige logica van „vredes door bewapening“. Het moet door konventionele bewapening worden afgevoerd, dat de veiligheid van de wereld wordt bedreigd. Het is duidelijk, dat de wereld niet kan overleven zonder de afbouw van de atoomwapens. Het is duidelijk, dat de wereld niet kan overleven zonder de afbouw van de atoomwapens. Het is duidelijk, dat de wereld niet kan overleven zonder de afbouw van de atoomwapens.

Tenslotte de parallel met Weatherfield lijkt verdaacht veel op een selectief gebruik van de geschiedenis van de vredesbeweging. Een geschiedenis met vele gebeurtenissen en nu ook met blokkades tegen Amerikaanse munitionstransporten. Wij zien in deze geschiedenis de rol van het IKV liever niet als die van buitenstaander of nog erger tegenstander. We zullen elkaar in de toekomst nog hard nodig hebben, bij voorbeeld als de kruisraketten over deze route in Nederland worden geplaatst en het IKV gaat op roepen tot: geweldloze blokkades.....

Grootings.
TOM PIJSTR.
HANS BOEIJ
RONALD PAPIN
JAN PIET NICOLA
HANS ALDERKAM

De konklusie „koester de goedkope woningen“ kan ik hartgrondig delen. Dat ik toch wil reageren op het artikel „Schoefer moet kunnen“

tegen nieuwbouw. Wij laten de mensen niet in woningen zitten die niet meer aanvaardbaar zijn.

B3 oplyk en
munitietrein

De Waarheid 19/2/82

Verontrusting na Groningse demonstratie

Het Gronings comité tegen Fascisme en Racisme is in hoge mate verontrust geraakt door de demonstratie van 25 januari tegen de acties tegen de munitietrein.

Het comité heeft inmiddels bewezen dat de organisatoren van deze demonstratie, de Werkgroep Gezag en Vrijheid nauw verbonden is met het Oud-Strijders Legioen. Gezag en Vrijheid wil in maart, vlak voor de verkiezingen van Provinciale Staten een grote bijeenkomst beleggen en ook elders in het land de Groningse formule uitproberen.

Het Gronings comité tegen Fascisme en Racisme is daarom begonnen aan een brochure waarin de relatie tussen Gezag en Vrijheid-OSL-Veteranen-legioen-Centrumpartij uit de doeken wordt gedaan. Verder wordt ingegaan op de ideënwereld en motieven van deze groeperingen. Iedereen die daarover wat weet wordt verzocht contact op te nemen met Pieter Hettema, Selwerdendwaarsstraat 6a in Groningen, tel.: 050-120838.

De tegendemonstratie

'Het was bijna oorlog geweest'

In Groningen vond, naar aanleiding van de acties tegen de munitietreintransporten, voor het eerst een reactie plaats van de 'zwijgende meerderheid'. Vierduizend mensen trokken met fakkels door de stad om hun afkeer te tonen van 'krakers, Onkruid, Z-siders en al dat andere rapalje'. Pim Christiaans sprak met de twee gefrustreerde partijen.

"Worden er vannacht nog blokkades tegen de munitietrein opgeworpen?"

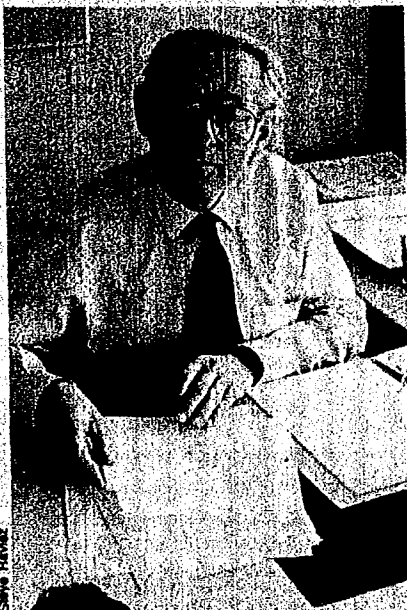
"...Eh...wie wil dat weten?"

"De Haagse Post."

"Oh...ja...dat kan ik niet zeggen, want deze lijn is niet zuiver weet je." De stem gaat omlaag en vervolgt op samenzwerderige toon: "BVD enzo. Als je iets wilt weten moet je hier komen. Noem me maar Tox, T-O-X, van toxine, dan weet iedereen wie je bedoelt. Behalve Zij dan..."

Aan de andere kant van de lijn in het Groningse jongeren centrum Vera, tijdelijk actiecentrum voor de acties tegen de munitietrein, wordt de hoorn op de haak gelegd. Het is maandagavond, 23 januari. Vannacht zal voorlopig de laatste munitietrein van de Eemshaven naar Duitsland denderen. Als ik een paar uur na het telefoontje Groningen binnenrij is Vera al gesloten. Bij het Grand Theatre, een schouwburg aan de Grote Markt die een paar jaar geleden gekraakt is, word ik doorgestuurd naar 'kraker Boes' die nog een slaapplek heeft. Boes doet open en bekijkt me van top tot teen, mompelt wat en sloft naar boven. In de keuken gaat hij zitten, staat weer op, wringt zijn handen en vraagt dan lacherig naar mijn rijbewijs. "Ja, een beetje paranoia. Voor de zekerheid." Naam, adres, geboortedatum, alles wordt opgeschreven.

Sinds de tegendemonstratie van die avond waarbij ruim vierduizend mensen door de stad trokken om hun afkeer van 'krakers, Onkruid, Z-siders en al dat andere rapalje' te tonen, worden de antirendemonstranten beheerst door angst en onzekerheid. Van acties tegen het laatste munitietransport is afgezien.

Van Muyliwijk: 'Het is die sfeer van in de oorlog'

Boes: "Maar sinds vandaag weet ik dus wel dat ik geen pacifist ben. Wat een hutters! Een paar van ons zijn helemaal total loss geslagen. En de politie? Die vond het prachtig natuurlijk. Was ook zo keurig georganiseerd. Konden ze fakkels kopen, f 2,50 't stuk. Fakkels! En dan opstellen in rijen van vier en de organisatoren dragen witte armbanden waarop staat: organisator. Ze hadden er haken kruizen op moeten zetten. En de sprekers. Na iedere twee zinnen gejuich en gejoel en Wilhelmus vahan Naaaaaasau

eeeeeeee. Jezus Christus! Ja, we hebben het misschien zelf uitgelokt, actie-reactie, maar ik trek me niets meer aan van de 'publieke opinie'. Minachtend: "Verontruste burgers. Pffff, klootjesvolk."

C. W. L. van Muyliwijk, voorzitter van de Organisatie voor Gezag en Vrijheid en motor achter de tegendemonstratie schuift zijn das opzij en onthult onder zijn blauwe overhemd een stukje blanke borst: "Ik ben gewoon een verontruste burger en draag geen kogelvrije vesten. Maar ik moet wel voorzichtig zijn. Je moet maar niet opschrijven waar we hier zitten, ik wil dat spul hier gewoon niet over de vloer hebben. Het is die sfeer van in de oorlog. Je voelt je nergens echt veilig. Die paar nachten vlak voor de demonstratie is er bij mij thuis steeds iemand opgebleven om te waken. Je weet nooit. We hebben al telefoontjes gekregen van 'mes in je rug' en van die dingen. Ook dreigbrieven."

Van Muyliwijk legt op zijn bureau een stuk papier met de tekst: 'Dood aan de oranje fascist. Waarschuwing. Waarschuwing. Waarschuwing. De volgende keer gaan er doden vallen want wij hebben ook knokploegen. Namens de harde kern van de ZZ-groepen.' "Dat zijn die radicale FC Groningen-supporters met die kale koppen met zo'n plukje haar erop," licht Van Muyliwijk toe. "Echt bang zijn we niet, maar 't is geen leuk gevoel."

Ongeveer een jaar geleden richtte Van Muyliwijk, directeur van de Jaarbeurs Groningen, de Organisatie voor Gezag en Vrijheid op. Het ledenbestand bestond uit zijn vrienden: een ingenieur, een ad-

* steeds groter worden, communisme-fascisme, net als in Italië. Ik denk dat dat ook in ons vriendelijk kikkerlandje gaat gebeuren."

Maar wanneer haak jij af?

Allard: „Als er mensen doodgaan."

Jelmer: „Als willekeurige burgers echt risico gaan lopen. Als die aangepakt worden."

En de 'schuldige' burgers?

Jelmer: „Ja... tja..."

Allard: „De direct verantwoordelijken zijn niet alleen Vonhoff en de ministers maar ook de machinist. Hij rijdt die trein toch?"

Jelmer: „Het zou me niet verbazen als Vonhoff een keer gepakt wordt. En dan ben ik daar ook verantwoordelijk voor."

Een verbijsterde Van Muylwijck beschikt sinds een paar dagen over een actiepot van 25.000 gulden: donaties van winkeliersverenigingen, allerlei clubs en clubsjes, en particulieren. De voorzitter van Gezag en Vrijheid staat op uit zijn leren bureaustoel en gaat voor het raam staan dat een weids panorama van de stad Groningen biedt. Hij strekt zijn rug en staart naar buiten. „Ik zal je 't eens vertellen, Gezag en Vrijheid wordt landelijk geconstrueerd. We hebben veel reacties gehad uit andere steden van: 'Kom alsjeblieft ook eens hier.' In de hoofdsteden van alle provincies komen dus groepen van de organisatie. In Utrecht komt een regelmatige overkoepelende vergadering. Voor de administratie hebben we al een vrijwillige secretaresse.

„En schrijf maar met vette letters op: geen subsidie. Want een goede organisatie heeft dat niet nodig. In de elf hoofdsteden gaan we binnenkort demonstratie-ve, vreedzame vergaderingen houden. Fakkeloptochten misschien. En vijf dagen vóór de Provinciale Statenverkiezingen, 19 maart! gaan we een hearing houden in de Evenementenhal in Groningen. We nodigen de politieke partijen uit, die mogen vertellen wat ze denken te gaan doen aan de bescherming van de burgers en het beleid ten aanzien van rellenschoppers. Dan weten de mensen precies op welke partijen ze moeten stemmen. Nee, we willen zelf geen politieke partij worden. We willen alleen maar een groep verontruste, neutrale burgers zijn.

„Mensen vragen wel eens of we contacten hebben met Glimmerveen, Aantjes, Menten en al dat tuig. Dat willen we juist niet. Natuurlijk, je trekt altijd extreme figuren aan. Neem de tegendemonstratie. Er liepen jongeren 'krakers' weg ermee te scanderen. De winkeliers die meededen waren ook woedend want die zijn vaak genoeg thuis gekomen om te ontdekken dat de etalageruiten zijn ingegooid. Ik had alleen maar even hoeven te roepen 'aaaa' die lui uit hun kraakpanden en het was oorlog geweest. Gelukkig konden we de spanning afreageren door met z'n allen het Wilhelmus te gaan zingen."

Pim Christiaan

SECTIE VEILIGHEID

CLAS/BLS Afd. I/V
St. VEIL.
Nr 92200
20 JAN. 1982
Codex HB-1

Telefonisch ontvangen melding van een veiligheidsincident.

Gemeld door: (Naam) (Functie)
(Eenheid) K.MAR (Rang) WMR.

Gemeld op : Dag: 20 Jan. 1982 Tijd: 15.35 uur

Inhoud van de melding:

WIE : BOMMELDING in Internationale trein Amsterdam- Emmerich.
(betrokkenen)

WAT : Op 20 Jan. '82 te ± 13.36 ontdekte de K.Mar en de douane in de Internationale trein tussen ~~Arnhem~~ Arnhem en Zevenaar, in toilet en wasruimte van de rijtuigen 187 en 185 een doos die met elektrische-draden is omwikkeld. Uit de de dozen staken ook elektra-draden. Trein stopte te Zevenaar.

WAAR : Gelijktijdig ontvingde perronchef een telefonische waarschuwing van een mannenstem die sprak namens de actiegroep "Stop de Munitietrein".
(plaats en mil
eenheid)

WAANNEER : Inhoud gesprek:
(dag en tijd) Als U de munitietreinen niet laat stoppen, zullen onze bommen ontploffen in de Internationaletrein die nu op uw station staat. Bommen zijn verstopt in de wagons 187 en 185. U heeft het bericht toch wel goed begrepen.

HOE : Maatregelen: Perron afgezet trein ontruimd passagiers verder met bussen.

WAAROM : NS recherche en gem.pol. Zevenaar ter plaatse. EOD komt om
(zo mogelijk) 15.00 uur.

Bijzonderheden:

Bij Sectie Veiligheid ontvangen door: (Naam)

Doorgegeven aan

HB I

20/1 16.00.
B1-3 22/1 - 12.00
B1-4 22/1
B1-2 27/1

Manitratransport
Eemshaven → Emmerich.

K1-3/1D Info van - dd 22/1/02: De bom bij
Duiven was echt en gén nep-bom.
13/10/02 25/1/02 (zie binnenzijde). "

B1-2

plu Hfd dus: - born in kein nep
- born op rails echt

Hfd B1 - 1 - ^{getrennt} decl. tot

Verden cfr. 9/3 - 27/82.

B1.2 log₁₀ 4/3/82

→ B3 spleen

Op 22-01-82 / 15.30 uur van de bom bij Duiven vernomen. Deze luidde: de lezing over

1) Over de rails was een staallabel gelegd, waardoor ~~bij~~ bij nadering van de trein, sluiting zou ontstaan en een signaal op "onveilig" zou springen.

2) ca 1 km verder had men op de rails een auto-pechlamp geïnstalleerd met een tas, welker en batterijen. De bedoeling hiervan was dat deze een bepaald moment in de richting van de trein zou gaan schijnen/linipperen.

3) Op weer 100 m verder was met ijzerdraad een paliket aan de rails bevestigd, dat bestond uit twee brandblussers gevuld met kaliumchloraat en suiker, verbonden met een welker.

Toen de politie arriveerde tikte deze welker nog. De EOD heeft later bij het ondersoek deze welker niet gehoord; het kan echter zijn dat zij hem niet horden horen door de beschermende leiding.

4) Röntgenopnamen maakten duidelijk dat het hier een ~~keuse~~ en geldige tijdonsttelingsmechanisme m.b.v. een welker betrof. Dit mechanisme is uit veiligheidsoverwegingen weg-geschoten, waardoor exacte reonstructie niet meer mogelijk was.

5) Bij afgaan van het mechanisme, zou de bom voor een flink stuk de rails hebben weggeblazen.

6) Aangenomen wordt dat de onder 1) en 2) genoemde maatregelen bestemd waren om de trein te waarschuwen en tot stilstaan te brengen, teneinde geenodeloos bloed te vergieten.

10-3/VD !
(

Plan voor tweede munitie- transport besproken

Van onze correspondent

DELFT. — Vertegenwoordiger van het Amerikaanse oorlogsmateriaal, Nederlandse autoriteiten en het stuwagebedrijf van de Eemshaven zijn besprekingen begonnen over een tweede munitie-transport vanuit de Eemshaven naar West-Duitsland.

Dat zei havenmeester R. Maat van de Eemshaven gisteren tijdens een bijeenkomst, waar hij en burgemeester J. Zandbergen van Helshuisen van de Amerikaanse autoriteiten een herinneringsplaquette kregen.

De Amerikanen zijn bijzonder te spreken over de medewerking van de plaatselijke autoriteiten tijdens het eerste proeftransport.

Te laat

De Amerikaanse marine-officier R. E. Huys, verantwoordelijk voor de munitie-transporten vanuit de VS naar de Benelux, vindt wel dat de Nederlandse autoriteiten te laat hebben ingegrepen bij de moeilijkheden tijdens het eerste transport.

Burgemeester Zandbergen vindt het niet doorgaan van het tweede munitie-transport wegens ruimtegebrek aan de kade een goede aanleiding om met de overheid te praten over verlenging van de kade met 300 meter.

Lijst

De PSP-fractie in de Tweede Kamer heeft staatssecretaris Stemerdink (defensie) gevraagd de lijst te overleggen van de stoffen die tijdens de munitie-transporten worden vervoerd.

Het kamerlid mevrouw Van Es vroeg de bewindsman tevens of de regeling „absolute zekerheid” heeft dat bij toekomstige transporten alleen niet-chemisch, niet-nucleair conventioneel materiaal zal worden vervoerd.

AD 15/4/82

KONINKLIJKE
LANDMACHT

AANTEKENINGEN behorende bij

" Munitietrein "

XXX/SECTIE: Veiligheid NR 92.200

INGEKOMEN:

STELLER: B-1-2 Cl.

BUNDEL:

19-1-1982.

ACHTEREENVOLGENS
NAAR:

BIJGEVOEGDE RETROACTEN:

Origineel naar
Afd I & V per
20/1/82

Pol. partijen, vredeswerkgroepen, jongerenorganisaties e.d. die achter de acties tegen het vervoer van de munitie staan:

- Vredeswerkgroep Hefshuizen (Gr);
- Vredeswerkgroep tegen bewapeningswedloop Uithuizen;
- Pol. partijen van: CPN, PPR, PSP, SP, PvdA;
- IKV, ONKRUIT, Vereniging Dienstweigeraars, Greenpeace, Groningse "blokkade groep".

N.B.: gegevens uit open bron zoals:

De Waarheid, De Volkskrant, De
Haagsche Courant, De Telegraaf.

KONINKLIJKE
LANDMACHT

AANTEKENINGEN behorende bij

" Munitietrein "

XXII/SECTIE: Veiligheid NR 92.200

INGEKOMEN:

STELLER: B-1-2 Cl.

BUNDEL:

19-1-1982..

ACHTEREENVOLGENS
NAAR:

BIJGEVOEGDE RETROACTEN:

Pol. partijen, vredeswerkgroepen, jongerenorganisaties e.d. die achter de acties tegen het vervoer van de munitie staan:

- Vredeswerkgroep Hefshuizen (Gr);
- Vredeswerkgroep tegen bewapeningswedloop Uithuizen;
- Pol. partijen van: CPN, PPR, PSP, SP, PvdA;
- IKV, ONKRUIT, Vereniging Dienstweigeraars, Greenpeace, Groningse "blokkadegroep".

N.B.: gegevens uit open bron zoals:

De Waarheid, De Volkskrant, De Haagsche Courant, De Telegraaf.

Aanvullingen:

1. Het "actie-wezen" dient men duidelijk te splitsen in voorstanders van zogenaamde "zachte" akties en "harde". De politieke partijen behoren tot de eerste categorie, d.w.z. zij zijn weliswaar vóór demonstraties doch tegen menselijke blokkades e.d.
2. Het IKV heeft zich inmiddels gedinstantieerd van e.e.a. hetgeen ~~more~~ blijken uit de bijlage, alsmede uit uitspraken gedaan tijdens een radio-uitzending van hedenochtend.
3. Het totale actie-wezen is moeilijk in de verschillende groeperingen te splitsen. In het Groningse zijn als voorstanders van de harde akties bekend (o.a.): Onkruit, Anarchisten, Anti-Kernenergie-Beweging, Kraakbeweging.
Vanuit Deventer vooral Onkruit en BAN.

De munitietreinen, die deze week van de Eemshaven in Groningen door ons land naar Duitsland rijden,

veroorzaken grote onrust. Er wordt niet alleen gedemonstreerd tegen de transporten, de treinen worden ook

tegengehouden door menselijke barricades. Het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV)

distancieert zich van deze vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid en directe acties.

Geen menselijke blokkade van de munitietreinen

door H. B. Gerritsma

Toevallig en tegen de bedoelingen in werd eind november bekend, dat er vervolgde plannen waren voor de munitietransporten: De vredeswerkgroep in Hefabuizen nam het initiatief voor een demonstratieve protestbijeenkomst. Ze werd gesteund door een aantal politieke partijen en Vredesgroepen in Noord-Groningen. Deze week, tijdens de transporten moesten de treinen stoppen voor menselijke barricades op de rails. De Groningse initiatiefnemers van het protest tegen de transporten hebben zich steeds duidelijk gedistancieerd van deze acties. Ook het IKV doet dat.

Onder bepaalde omstandigheden is het denkbaar dat de vredesbeweging methoden van burgerlijke ongehoorzaamheid en directe actie aanwendt. Dat zal echter alleen kunnen na een uiterst zorgvuldige afweging.

Een belangrijk punt daarbij is of er duidelijke aanwijzingen zijn dat de doelstellingen en de gehanteerde methoden zeer brede ondersteuning zullen krijgen vanuit de hele samenleving. In het geval van directe actie tegen de munitie transport ontbreekt iedere aanspraak in deze richting.

Met betrekking tot het Nederlandse veiligheidsbeleid is er op dit moment maar één kwestie te noemen waar dit wel het geval zou kunnen zijn. Dat is wanneer de Nederlandse regering ondanks alles toch zou besluiten kruisraketten op Nederlands grondgebied te plaatsen. De demonstratie van 21 november, de opstelling van talrijke maatschappelijke instellingen en verschillende opiniepeilingen hebben duidelijk gemaakt dat een dergelijk besluit voor een zeer groot deel van de Nederlandse bevolking onaanvaardbaar is. Wanneer een regering niettemin dat besluit zou nemen, zouden de vredesbewegingen zeker moeten overwegen of zij niet tot daden van burgerlijke ongehoorzaamheid zouden moeten oproepen. De druk die door zo'n oproep in de samenleving zou worden opgeroepen zou echter gericht moeten blijven op het wijzigen van het beleid van de regering en het parlement.

Niet verantwoord

Het oproepen tot het vormen van een levende blokkade tegen de munitietreinen is niet te verantwoorden. In de strijd tegen de wapenwedloop vormen de munitietransporten niet de juiste kwestie om over te gaan naar methoden van burgerlijke ongehoorzaamheid en directe actie. De Nederlandse vredesbeweging is verplicht tegenover de bevolking in haar beleid een duidelijk zichtbare continuïteit te bewa-

ren met de 21ste november en met wat daar concreet op het spel stond.

De munitietransporten bieden evenwel een gelegenheid om opnieuw de aandacht te vestigen op de eindeloze wapenwedloop tussen de blokken, de militarisering van onze samenleving en op de noodzaak om andere wegen in te slaan. Sinds het einde van de tweede wereldoorlog is de wereld geleidelijk opgedeseld in blokken. Kenmerkend voor de supermachten in het westelijk en in het oostelijk blok is dat ze er op uit zijn om hun invloedssfeer te behouden en zo mogelijk uit te breiden. De filosofie van het bewaren van het machts evenwicht en het (nucleaire) afschrikkingdenken, stelt beide partijen in staat elke toename van hun wapenarsenaal te verdedigen. Of de achtergrond van een bepaalde wapeningsmaatregel politiek gezien defensief of offensief is, of die om redenen van industrieel belang of anderszins getroffen wordt, zij kan altijd goed worden gelegitimeerd met de heersende filosofie van veiligheid door evenwicht en afschrikking.

Zo gaat de wapenwedloop eindeloos door. Het IKV verzet zich er tegen omdat het hele proces van wapeningsvermeerdering, ook dat van de conventionele wapeniging, niet tot vermeerdering van de veiligheid leidt. Het tegendeel lijkt het geval. Het verzet berust echter tevens op het vermoeden dat in de wapeningsdynamiek ook tot uitdrukking komt dat de supermachten uit zijn op elkaars politieke ondergang.

De defensieprogramma's van NAVO en Warschau-Pact vormen de concretisering van de bovengenoemde filosofieën. Zo kent de NAVO sinds 1977 zijn Long Term Defense Program (LTDP).

De richtlijnen voor dit programma werden vastgesteld tijdens een bijeenkomst van de Noord-Atlantische Raad op 10 en 11 1977 in Londen. Een jaar later werd het programma aanvaard tijdens een bijeenkomst van de Raad in Washington (op 30 en 31 mei 1978).

Militarisering

Gesteld wordt dat de paraatheid van de NAVO-strijdkrachten moet worden vergroot, omdat de voorbereidingstijd voor een aanval vanuit het Warschapact afneemt. Gesteld wordt ook, vanuit de constatering dat de positie van de NAVO wat betreft de conventionele wapeniging relatief zwak zou zijn, dat het noodzakelijk is om de NAVO-strijdkrachten in geval van (dreigende) spanningen in Europa snel te kunnen versterken.

Daartoe is het onder meer nodig dat de grondstrijdkrachten van de VS in West-

Europa in minder dan twee weken moeten kunnen worden verdubbeld. Om die versterkingen te kunnen opvangen moet de infrastructuur van de Europese NAVO-landen daarop worden afgestemd. Bovendien moet er in die landen materieel aanwezig zijn voor de aan te voeren versterkingen.

In dat kader zijn goede verbindingen en opslagplaatsen van militair materieel noodzakelijk. De plannen om o.a. in Nederland (bij Vlagtwedde, Coevorden, Vriezenveen/Almelo, Brunssum en Eygelshoven) opslagplaatsen te bouwen, en de plannen voor goede aanvoerlijnen (de Eemshaven) hebben hiermee te maken. Ze hebben onder meer een toenemende militarisering van het Noorden tot gevolg.

Het is goed om te bedenken dat ook door de landen van het Warschau-Pact munitietransporten gaan, in het kader van langetermijn-defensieprogramma's van het Oostblok. Een van de belangrijkste redenen waarom de Sowjet-Unie vond dat er in Polen moest worden ingegrepen was ongetwijfeld de vrees, dat die transporten daar in hun loop zouden worden gestoord.

Er is voor Europeanen in Oost en West alle reden om te kijken of ze zich niet wat meer kunnen onttrekken aan de politiek van de beide grootmachten. Binnen dat raam is het voor ons — West-Europeanen — een opdracht om het streven naar veiligheid door evenwicht en afschrikking te kritiseren. De munitietransporten vanuit de Eemshaven bieden daarvoor een goede gelegenheid.

H. B. Gerritsma neemt deel aan het landelijk beraad van het IKV.

KONINKLIJKE
LANDMAGT

AANTEKENINGEN behorende bij

Persoonlijk

AFD./SECTIE:

NR

STELLER:

INGEKOMEN:

BUNDEL:

VAN HAND TOT HAND

ACHTEREENVOLGENS
NAAR:

BIJGEVOEGDE RETROACTEN:

Kfd 13/11

plv hfd 13/11

Hfd 13/11

Hfd 13/11

Hfd 13/11

Hfd 13/11

Hfd 13/11

Deze info is afkomstig
van de dienst
als "C.I. gegevens" te
worden behandeld.

plv Ierv
SC-0 ~~hfd~~ stuk te indaga
gehand ter gelegenheid van
bespr. door 131-3 van
"Klitting PMC-papers".

KMAR is in feite gesteld
van een copy.

Kerst van belanghebbenden
is door info

445. Lintet wordt bij 122.

De nieuwste lichte en heldere
waren kinematografisch gebaseerd
op de i. p. a.

Verder niet met meerderheid.

AMERIKAANSE MUNITIETREINEN

Enige tijd geleden werd bekend dat de Amerikaanse autoriteiten bij wijze van proef een groot munitietransport wilden aanlanden in Eemshaven, om het vervolgens per spoor via de provincies Groningen, Drente, Overijssel en Gelderland naar Duitsland te doen vervoeren. Tot nu toe vonden deze transporten voornamelijk plaats via het Belgische Zeebrugge en het Duitse Nordenham bij Bremerhaven. De proef met aanlanding in Eemshaven heeft twee redenen, t.w. een economische: het schijnt goedkoper te zijn een groot gedeelte van het vervoer per NS te laten plaatsvinden en een tactische: het is natuurlijk altijd beter over alternatieve aanlandingsplaatsen te beschikken.

Tegelijk met het bekend worden ontstond er oppositie tegen de proef, die bij slagen bij zal dragen tot het scheppen van werkgelegenheid in het Noorden van het land: indien het jaarlijkse munitietransport voor de Amerikaanse troepen in de BRD nl. aan de NS gegund wordt zal het gaan om ca 120 treinen per jaar. Deze oppositie is te verdelen, in een "hard" en een "zacht" gedeelte. Het "zachte" gedeelte wordt in Groningen gecoördineerd door de vredeswerkgroep Hefshuizen (NB.: de gemeente waarin Eemshaven gelegen is). Woordvoerder

riep op 4-1-82 tijdens een vergadering van het Volkscongres - waarin een aantal linkse politieke partijen en vredesgroepen verenigd is - tot een massale manifestatie op 16-1-82 in Hefshuizen en een massale demonstratie op 23-1-82 in de stad Groningen. Op 11-1-82 vindt in Groningen een nieuw actieberaad plaats. Een aantal aanwezigen - aldus de 'Waarheid' van 5-1-82 - zou zich op 8-1-82 beraden over andere actiemiddelen die zij naast demonstreren willen hanteren. Het Nieuwsblad van het Noorden van 5-1-82 verschaftte opheldering over welke andere actiemiddelen gesproken was. Enkele groepen in de zaal - er waren ca 100 mensen aanwezig - gaven namelijk te kennen voor eigen verantwoordelijkheid wel harde acties te zullen ondernemen. Hierbij werd o.m. gedacht aan blokkades, het aansteken van balen stro langs de spoorlijn en het massaal aan de noodrem trekken.

In de periode van 1-12-81 tot 11-1-82 zijn in Groningen een aantal vergaderingen gehouden in Onkrutachtige kringen m.b.t. het houden van "harde" acties tegen deze treinen. Bekend is geworden dat ca 50 mensen zich verdeeld hebben in 6 groepen, die elk een afgevaardigde naar een soort regionaal overleg hebben gekozen. Dit regionaal overleg heeft twee coördinatoren aangewezen, die er zorg voor moeten dragen dat de groepen elkaar bij het uitvoeren van hun acties niet hinderen.

In hoeverre de uiteindelijke plannen en de uitvoering ervan zich zullen kenmerken door het zelfde - hoge - niveau van geweld *) waardoor de geopperde suggesties zich onderscheidden is niet bekend, het is echter verstandig rekening te houden - in elk geval in het Groningse - met pogingen de spoorbaan te versperren d.m.v. menselijke en andere blokkades. Bij deze laatste kan gedacht worden aan de reeds uit andere acties bekende middelen als brandende auto's en autobanden, brandende balen stro etc. Tevens werd bekend, dat op 9-1-82 in Zwolle in hotel "Suisse" een vergadering gehouden werd van leden van de CPN-SP-PSP-PPR-PvdA-IKV en een aantal andere actiegroepen waaronder ONKRUIT.

Tijdens deze vergadering werd besloten tot massale demonstraties op 23-1-82 in Groningen, Zwolle en Arnhem. De regering zal een petitie aangeboden worden, waarin gewezen wordt op de gevaren van het munitietransport, de toenemende - ongewenste - militarisering van het Noorden en Oosten van het land^{2u} de mening dat dergelijke munitietransporten de werkgelegenheid in het Noord-Oosten eerder verder zullen afbreken dan bevorderen en waarin verzocht wordt de transporten te verbieden.

*) In een eerder stadium werd in Onkrutkringen ook gesproken over het losmaken van rails. In het licht echter van het voornemen de acties te voeren tegen het transport en niet tegen de uitvoerders - o.w. ook begrepen worden de begeleidende militairen - is deze vorm van actie weliswaar niet uit te sluiten maar toch minder waarschijnlijk.

Na de vergadering zonderden zich uit een aantal plaatsen wat mensen af, onder wie de ONKRUIT-activisten, die zich in een apart zaaltje gingen beraden over hardere acties. Deze groep had zich in de grote vergadering al getoond tegenstander te zijn van demonstraties en petitities en wilden zelfs van het proeftransport niets weten. Als regering en NS niet van de plannen afzien zal men proberen het transport tegen te gaan d.m.v. het stellen van daden, n.a.w. een menselijke blokkade. In verband echter met datgene, wat uit het Groningse bekend werd, lijkt het verstandig ook met andere blokkademiddelen rekening te houden.

De Nieuwheid 15/10/72
„Geen vervoer van atoomwapens”

Van Agt zaait verwarring over munitietransport

(Van onze parlementaire redactie)
Premier Van Agt heeft vrijdagavond grote verwarring gezaaid door op zijn wekelijkse persconferentie geen antwoord te willen geven op de vraag of

er in de toekomst ook atoomwapens vervoerd zullen worden via munitietreinen door ons land.

Later op de avond liet Van Agt via de Rijksvoorlichtingsdienst weten dat er geen sprake van is dat tijdens het tweede munitietransport nucleaire wapens worden vervoerd.

Weer later zei de premier zelf voor de televisie dat er helemaal geen nucleaire wapens met munitietreinen vervoerd zullen worden.

Zijn geheimzinnige „geen commentaar” tijdens de wekelijkse persconferentie zou een standaardformule zijn geweest die altijd wordt gebruikt als het om nucleaire zaken gaat.

De minister-president had op de betreffende persconferentie ook geweigerd antwoord te geven op de vraag of de beveiliging van het tweede munitietransport met het NAVO-commando is overlegd.

PREMIER VAN AGT:

Den Haag vrij uit bij misgelopen munitietransport

(Van onze correspondent)

DEN HAAG — Premier Van Agt vindt het „droef” dat door een technische fout het tweede munitietransport via de Eemshaven niet kan doorgaan. Dat het Amerikaanse munitieschip moet uitwijken omdat de Eemshaven volledig bezet was is pertinent niet te wijten aan de rijksoverheid, zo betoogde de premier.

Dat de vergunning niet bijtijds bij de havenautoriteiten is gearriveerd werd door de premier niet tegengesproken. Nadat de Tweede Kamer een motie tegen de munitietransporten van de PSP had verworpen was een telefoontje van de staatssecretaris naar Den Haag afdoende geweest om zekerheid omtrent de verlening van de vergunning te verkrijgen, aldus de premier op zijn wekelijkse persconferentie.

*De Volkskrant
20/10/72*

SCHIP GAAT NAAR DUITSLAND

VK 18/2/82

Munitietransport definitief afgelast

Van onze correspondenten

DEN HAAG/GRONINGEN — Het tweede munitietransport vanuit de Eemshaven in Groningen door het oosten van het land naar West-Duitsland gaat definitief niet door. Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft dit woensdag meegedeeld. Het is nog niet bekend of het niet doorgaan gevolgen heeft voor eventuele volgende munitietransporten.

Het Amerikaanse munitietransport kan niet gelost worden in de Eemshaven omdat de directie van het stuwadoorsbedrijf Transit Centre Eemshaven BV in de periode tussen 19 en 25 februari geen mogelijkheden heeft het Amerikaanse munitieschip American Ranger geheel te lossen. Het is volgens het bedrijf dan te druk in de haven. Er worden in die periode acht schepen gelost en geladen. Daardoor kunnen de vereiste veiligheidsmarches van honderd meter lege kade voor en achter het schip niet worden uitgevoerd.

Staatssecretaris Van der Doef van Verkeer en Waterstaat sluit niet uit dat er geen plaats voor het Amerikaanse munitieschip gereserveerd kon worden omdat de vergunning van de regering op zich liet wachten. Die toestemming kon volgens hem echter niet eerder gegeven worden dan na het vorige week gehouden debat over de munitietransporten in de Tweede Kamer.

De Amerikaanse legerautoriteiten hebben besloten het schip in het Westduitse Nordenham te laten lossen door het overslagbedrijf Midgard DSAG, dat al jaren lang Amerikaanse munitie behandelt. Toen de American Ranger uit de Verenigde Staten vertrok was het nog niet geheel duidelijk waar de munitie aan land zou worden gebracht. Zowel de Eemshaven als Nordenham waren mogelijkheden. Volgens directeur M. Olderode van Transit Centre Eemshaven BV is nog tot gisteren getracht om de American Ranger de Eemshaven binnen te loodsen.

De Amerikanen voelden echter niets voor een gedeeltelijke overslag in de Eemshaven en in Nordenham. Dit in verband met de dan te hoog oplopende havengelden. De directie van het overslagbedrijf in de Eemshaven heeft zijn vaste klanten niet willen duperen door een munitieschip bij voorrang te laten lossen.

Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gesteld dat de overheid het bijzonder betreurt dat het tweede munitietransport nu niet doorgaat. Zeker nu de Tweede Kamer zich ook voor

het tweede transport had uitgesproken. „De problemen rond de openbare orde die rezen tijdens het eerste transport hebben bij de besluitvorming geen enkele rol gespeeld. Alle benodigde maatregelen waren getroffen”, aldus Binnenlandse Zaken.

De NS heeft laten weten schade te ondervinden door het niet doorgaan van het tweede munitietransport, doordat er al de nodige veiligheidsmaatregelen waren getroffen. Over de grootte van de schade kon een woordvoerder geen mededelingen doen.

De Waarheid, 13/2/82

Munitietransport

ALLE protesten negerend heeft de regering toestemming gegeven voor een tweede munitietransport. Alle protesten negerend... Dat is de kern van de zaak en daar draaide in feite ook het tot bitterheid stemmende Tweede Kamerdebat om.

Van Thijn, driftig bijgevalen door het PvdA-Kamerlid Roethof, heeft in dat debat alle nadruk gelegd op het afkeuren van de middelen waarmee tegen de munitietreinen geprotesteerd is. De laatste argumenten hebben ze gebruikt om vreedzame, menselijke blokkades te veroordelen, te criminaliseren, als gevaarlijk en ondemocratisch af te doen.

Met als enige doel niet te hoeven praten over waar het werkelijk om gaat, namelijk dat zij ondemocratisch zijn, dat zij de vredeswil van honderdduizenden in dit land, de protesten tegen iedere vorm van militarisering aan hun laars lappen en „gewoon” doorgaan op alle wensen van de Amerikaanse oorlogsfanaten in te gaan.

Om hun eigen handen schoon te wassen vallen ze juist die mensen aan die het meest respectabele en meest moedige actiemiddel hanteren dat er bestaat: het met inzet van je eigen lichaam rechtvaardige strijd voeren. Of zijn ze soms vergeten dat de ook door hen ongetwijfeld bewonderde Gandhi bij uitstek het middel van vreedzame menselijke blokkades (ook op de rails!) koos in de strijd tegen het Britse kolonialisme. En vonden ze de treinblokkades van Franse anti-kolonialisten die in de jaren '50 op de rails gingen zitten om Franse troepenverplaatsingen naar Algerije tegen te houden ook ondemocratisch?

Zijn ze met terugwerkende kracht misschien ook van plan de Amsterdammers te veroordelen die tijdens de Februaristaking in 1941 op de tramrails gingen zitten om het uitrijden van de trams onmogelijk te maken?

VAN Thijn heeft de CPN en de PSP, die als enige partijen in het parlement de blokkades verdedigen, verweten dat voor hen „het doel de middelen heiligt”. Hij weet dat het niet waar is. Hij weet dat de CPN zich uitspreekt tegen bommeldingen, tegen het vernielen van seinhuisjes. Daár kan geen misverstand over bestaan. Maar wat Van Thijn en met hem vele anderen doen, is de actiemiddelen gebruiken om niet over het doel van de acties te hoeven spreken. Dat hebben we ook in Dodewaard gezien.

En als er dan gepraat moet worden over gevaarlijke, ondemocratische actiemiddelen (zoals bommeldingen), dan moeten de bewindslieden, die bij voortdurende voorbij denken te kunnen gaan aan democratische protestbewegingen, wel beseffen dat zij het zijn die dat soort wanhoopsacties in de kaart spelen.

Ze dienen te beseffen dat het geduld van veel jongeren niet eindeloos is. Ze dienen ook te beseffen dat het tweede munitietransport niet door kan en mag gaan. En ze moeten weten dat de vreedzame, dappere mensen die zich tegen die transporten verzetten met geweldloze, menselijke blokkades bepaald niet alleen staan.

Regering staat volgend munitie-transport toe

VK 12-2-82

Van onze correspondent
DEN HAAG — De Nederlandse regering ziet geen reden om toestemming te weigeren voor een nieuw transport van munitie voor Amerikaanse legereenheden in de Bondsrepubliek via Delfzijl en de Nederlandse spoorwegen.

Officiële toestemming voor het volgende transport, dat over ongeveer een week in de Eemshaven verwacht wordt, is nog niet gegeven. Staatssecretaris Stemerink (PvdA) verklaarde echter gisteren in de Tweede Kamer, dat die toestemming zal worden verleend.

Minister van Binnenlandse Zaken Van Thijn (PvdA) maakte duidelijk dat de demonstraties, de acties en de door hem als ontoelaatbaar gekenschetste blokkades bij het eer-

ste munitie-transport geen doorslaggevende rol spelen bij het overleg in het kabinet over het verlenen van toestemming voor dit transport van „oefen-munitie in vredetijd”. De kern van het debat van gisteren ging over het al dan niet toelaatbaar achten van de recente acties tegen het eerste transport.

Van Thijn verzette zich vooral tegen de redeneringen van het PSP-Kamerlid Andrée van Es en CPN-woordvoerder Marcus Bakker. Volgens Van Es moest het levensgevaarlijke karakter van de acties tegen de munitie-transporten worden gezien tegen de levensbedreigende inhoud van de NS-wagons. Evenals Bakker wilde zij het beroep van Van Thijn op de noodzaak tot het handhaven van beginselen van de rechtsstaat toetsen aan de door haar als weinig democratisch gekenschetste besluitvorming rond die transporten. Voor Bakker ging het er vooral om of de blokkades van de demonstranten op de rails nu wel of niet tot aanvaardbare protestvormen konden worden gerekend.

Niemand in de Kamer verdedigde gisteren het gooien van stenen naar treincabines en de materiële sabotage van het munitie-transport. Het debat splitste zich toe op de vraag welke vormen van maatschappelijk protest aanvaardbaar geacht konden worden en in hoeverre de „tolerantie-grenzen” (een uitdrukking van minister Van Thijn) konden worden „opgerekt”.

Door de VVD en de kleine christelijke partijen werd verder kritiek geuit op het vervolgingsbeleid van Justitie en vooral op het als weinig doeltreffend ervaren optreden van de regering in een situatie, waarin ook provinciale en gemeentelijke overheden een rol vervullen.

„Waar zijn we nu eigenlijk mee bezig,” vroeg minister Van Thijn de Kamer toen hij vaststelde, dat er enerzijds veel kritiek was op de late reageren van de rijksoverheid, maar dat anderzijds het beginsel van eigen provinciale en gemeentelijke bevoegdheden door een meerderheid van de Kamer warm werd gesteund.

De minister kondigde aan dat er bij de volgende gelegenheid meer vooroverleg tussen de autoriteiten van Justitie en zijn eigen departement zal zijn. Verder gaf hij toe niet voorzien te hebben, dat de actievoerders een zo ongrappig gebroken actiemodel konden ontwik-

De kern van zijn betoog was dat het in gevaar brengen van anderen ieder recht ontzegde aan de demonstranten om zich te beroepen op een recht tot sociaal verzet. Van Thijn: „De demonstratievrijheid is een groot goed, maar ook die vrijheid is gebonden aan grenzen. Waar demonstratievrijheid omslaat in gewelddadigheid, intimidatie en ontwrichting van het maatschappelijk verkeer kan de overheid niet tolerant zijn.”

Sinai-macht uitgebreid met marechaussee

Van onze correspondent

DEN HAAG — Minister Van Mierlo van Defensie heeft de vaste Defensie-commissie van de Tweede Kamer donderdag achter gesloten deuren meegedeeld het Nederlandse detachement voor de Sinai-vredesmacht uit te willen breiden met 21 man marechaussee, voor politietaken. Volgens het oorspronkelijke plan zou er alleen een verbindingseenheid van 85 man worden uitgezonden.

Van Mierlo deelde verder mee dat het kabinet vandaag, in de wekelijkse vergadering van de ministerraad, een definitieve beslissing zal nemen over Nederlandse deelname aan de Sinai-macht. Volgende week krijgt de Kamer dan een nota daarover, op basis waarvan de Kamer een debat zal houden. Van Mierlo zei tenslotte dat de Nederlandse eenheid vanaf 1 maart in ploegen vertrekt. Eind maart moet de Sinai-macht operationeel zijn.

Kabinet akkoord met NS over munitietreinen

Van onze correspondent

DEN HAAG — Het kabinet is met de Nederlandse Spoorwegen tot een overeenkomst gekomen over een reeks nieuwe munitie-transporten. Tevens zullen de transporten worden omgeven met nieuwe veiligheidsmaatregelen. Minister-president Van Agt zei dit vrijdagavond na afloop van de ministerraad.

Opvallend was dat de minister-president de vraag of er ook sprake zal zijn van het vervoeren van nucleaire munitie ontkennend noch bevestigend beantwoordde. Eerder heeft het kabinet nadrukkelijk verklaard dat het ging om het vervoer van conventionele munitie.

„Ik geef er de voorkeur aan om het niet te weten”, aldus de premier, die in het Engels antwoordde, omdat de vraag afkomstig was van een verslaggever van het Amerikaanse persbureau Associated Press. Van Agt wilde bevestigen noch ontkennen dat de veiligheidsmaatregelen voor de nieuwe transporten zijn opgesteld in samenwerking met het NATO-hoofdkwartier.

Later op de avond deed de Rijksvoorlichtingsdienst moeite om de verwarring weg te nemen die was ontstaan door Van Agts antwoord op vragen over het vervoer van nucleaire wapens. Van die zijde werd verzekerd dat hiervan geen sprake is.

VK 13/4/82

Comités praten over
vreedzame blokkade

Volop actie tegen tweede munitietrein

(Van een onzer verslaggevers)

De week dat er een tweede proeftransport met vervoer van Amerikaanse Navo-munitie door Nederland plaatsvindt zal een week worden vol actie, waarschijnlijk afgesloten met een massale vreedzame blokkade op de treinsporen. Dit hebben de gezamenlijke actiecomités die zich met de munitietrein bezig houden in Groningen besloten. Op de vergadering, waar flinke discussie over de actiemiddelen plaatsvond, waren zo'n honderd vijftig mensen aanwezig.

Het tweede proeftransport zal waarschijnlijk plaatsvinden in de week van 20 tot 27 februari. De activiteiten van de comités zullen variëren van standes op marie tot demonstratieve acties. Een van de acties komt op 20 februari plaats te vinden in de vorm van een blokkade op de sporen. De blokkade zal worden uitgevoerd door een groep mensen die zich verzamelen op de sporen. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie.

Het overnemen van de munitietrein door de comités zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie.

De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie. De blokkade zal worden uitgevoerd op de sporen die worden gebruikt voor het vervoer van munitie.

Eemshaven kan munitieschip niet lossen

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — Het Amerikaanse munitieschip American Ranger kan wegens ruimtegebrek voorlopig niet terecht in de Noordgroningse Eemshaven. Dat hebben de twee stuwadoorsbedrijven die het schip moeten lossen de Amerikanen dinsdagmorgen laten weten.

Directeur M. Oldenrode van Transit Centre Eemshaven acht het aannemelijk dat de American Ranger uitwijkt naar het Duitse Nordenham. „Of ze moeten bereid zijn ongeveer een week te wachten”, aldus Oldenrode. Mocht de American Ranger uitwijken naar Nordenham dan betekent dat dat de munitie, die bestemd is voor het Amerikaanse leger in de Bondsrepubliek, niet over Nederlands grondgebied hoeft te worden vervoerd.

Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken verklaarde dat op ministerieel niveau overleg wordt gepleegd. Woensdagmorgen praten de Amerikanen met vertegenwoordigers van het ministerie van Defensie en de haven. Daarna valt de beslissing, aldus de woordvoerder.

Volgens directeur Oldenrode is er geen sprake van dat de Ranger niet welkom zou zijn in de Eemshaven. „Onze prioriteit ligt bij de conventionele ladingen en de bestaande contracten. Daar kunnen we niet in één keer een munitieschip tussen schuiven. Dat was ook bij het eerste munitieschip al het geval”, aldus Oldenrode. Hij voegde er aan toe: „Maar woensdag het dinsdagavond, hoop ik wel te weten of het Amerikaanse munitieschip wel zal worden gelost in de Eemshaven.

Mocht het munitietransport toch over Nederlandse bodem gaan, dan zullen de acties van de tegenstanders van de transporten een ander karakter krijgen dan tijdens het vorige transport. Naast een grote geweldloze blokkade zullen de betoogvoerders de nadruk leggen op informatiecampagnes voor de bevolking. Daartoe werd in Groningen besloten.

De Tweede Kamer heeft dinsdag een motie van de PSP tegen het land brengen, het lossen en het transport van de munitie in en over ons land verwerpen. Een PVV-betog waarin afkeuring wordt uitgesproken over de acties en de menselijke blokkades, is voorlopig aangehouden.

VK 7/2/82

Straffen van munitierellen geëist

AMERSFOORT (ANP) — Het uitblijven van strafvervolgning tegen leden van actiegroepen die in januari met geweld hebben getracht de munitietreinen tegen te houden, is buitengewoon ernstig en onaanvaardbaar.

Dit zei advocaat-procureur mr. J. van Zaaijën uit Groningen zaterdag in Amersfoort, bij de oprichting van een stichting die zich richt tegen gewelddadige acties die de parlementaire democratie in gevaar brengen. Van Zaaijën werd tot voorzitter gekozen.

De advocaat, die voorzitter was van de werkgroep „Gezag en vrijheid” die na de blokkades in januari in Groningen een tegendemonstratie hield, verwacht dat de verscheidene arrestaties die na de acties zijn verricht niet tot strafvervolgning leiden. Door uitblijven van die strafvervolgning ontstaat een rechtsongelijkheid ten aanzien van andere burgers die zich aan veel lichtere strafbare feiten schuldig hebben gemaakt.

IKV ontraadt blokkades tegen munitietrein

(Van een onzer verslaggevers)

Het secretariaat van het IKV heeft de IKV-kernen in het noorden en oosten van Nederland opgeroepen om niet mee te doen aan blokkades-acties tegen de munitietrein.

Het IKV is niet persé tegen illegale acties of tegen burgerlijke ongehoorzaamheid, maar is van mening dat in dit geval „het gebruikte middel het doel van verdere bewustwording niet kan dienen”.

In een toelichting zei secretaris Mient Jan Faber dat het denken over kwesties van oorlog en vrede door de controverse over de treinblokkade niet verder wordt ontwikkeld. „In plaats daarvan heeft in tal van dorpen en steden een blokkering en verharding van het denken toegeslagen. Moeizaam verworven ingangen bij plaatselijke kerken zitten in een keer weer potdicht”.

Faber zei ook dat hij het middel van de blokkade in dit geval niet juist vindt. Volgens hem kan over de munitietreinen „op een volstrekt normale manier worden gediscussieerd”.

De waarheid 7/2/82

Regering staat volgend munitie-transport toe

Van onze correspondent
DEN HAAG — De Nederlandse regering ziet geen reden om toestemming te weigeren voor een nieuw transport van munitie voor Amerikaanse legereenheden in de Bondsrepubliek via Delfzijl en de Nederlandse spoorwegen.

Officiële toestemming voor het volgende transport, dat over ongeveer een week in de Rijnhaven verwacht wordt, is nog niet gegeven. Staatssecretaris Stemerding (PvdA) verklaarde echter gisteren in de Tweede Kamer, dat die toestemming zal worden verleend.

Minister van Binnenlandse Zaken Van Thijn (PvdA) maakte duidelijk dat de demonstraties, de acties en de door hem als ontoelaatbaar gekenschetste blokkades bij het eerste

ste munitie-transport geen doorslaggevende rol spelen bij het overleg in het kabinet over het verlenen van toestemming voor dit transport van „oefen-munitie in vreedstijd”. De kern van het debat van gisteren ging over het al dan niet toelaatbaar achten van de recente acties tegen het eerste transport.

Van Thijn verzette zich vooral tegen de redeneringen van het PSP. Kamerlid André van Es en CPN-woordvoerder Marcus Bakker. Volgens Van Es moest het levensgevaarlijke karakter van de acties tegen de munitie-transporten worden gezien tegen de levensbedreigende inhoud van de NS-wagons. Evenals Bakker wilde zij het beroep van Van Thijn op de noodzaak tot het handhaven van beginselen van de rechtsstaat toetsen aan de door haar als weinig democratisch gekenschetste besluitvorming rond die transporten. Voor Bakker ging het er vooral om of de blokkades van de demonstranten op de rails nu wel of niet tot aanvaardbare protestvormen konden worden gerekend.

Niemand in de Kamer verdedigde gisteren het gooien van stenen naar treincabines en de materiële sabotage van het munitie-transport. Het debat spitste zich toe op de vraag welke vormen van maatschappelijk protest aanvaardbaar geacht konden worden en in hoeverre de „tolerantie-grenzen” (een uitdrukking van minister Van Thijn) konden worden „opgerekt”.

Door de VVD en de kleine christelijke partijen werd verder kritiek geuit op het vervolgingsbeleid van Justitie en vooral op het als weinig doeltreffend ervaren optreden van de regering in een situatie, waarin ook provinciale en gemeentelijke overheden een rol vervullen.

„Waar zijn we nu eigenlijk mee bezig,” vroeg minister Van Thijn de Kamer toen hij vaststelde, dat er enerzijds veel kritiek was op de late reageren van de rijksoverheid, maar dat anderzijds het beginsel van eigen provinciale en gemeentelijke bevoegdheden door een meerderheid van de Kamer warm werd gesteund.

De minister kondigde aan dat er bij de volgende gelegenheid meer vooroverleg tussen de autoriteiten van Justitie en zijn eigen departement zal zijn. Verder gaf hij toe niet voorzien te hebben, dat de actievoerders een zo ongrijpbaar gebleken actiemodel konden ontwikkelen.

De kern van zijn bespog was dat het in gevaar brengen van anderen ieder recht ontzagde aan de demonstranten om zich te beroepen op een recht tot sociaal verzet. Van Thijn: „De demonstratievrijheid is een groot goed, maar ook die vrijheid is gebonden aan grenzen. Waar demonstratievrijheid omslaat in geweldadigheid, intimidatie en ontwrichting van het maatschappelijk verkeer kan de overheid niet tolerant zijn.”

TWIJFELS NA TREIN-ACTIES

Korpsleiding boos over brief ME'er

Van onze verslaggever

ENSCHDEDE — De leiding van het Enschedese politiekorps is niet gelukkig met een brief, die een hoofdagente namens een groot aantal collega's heeft geschreven over de Amerikaanse munitietransporten door Nederland. De hoofdagente stuurde de brief naar verschillende Twentse korpschefs, Kamerleden, de commissaris van de koningin in Overijssel en kranten.

In de brief gaf de hoofdagente uitdrukking aan zijn verbazing en mitnoegen over de houding van de autoriteiten tegen demonstranten die een spoorlijn blokkeren en deze onbruikbaar proberen te maken door apparatuur te vernielen en bommen te plaatsen. De brief maakte duidelijk dat politiemensen in ME-pelotons gefrustreerd kunnen raken als zittende demonstranten slechts worden weggedragen en saboteurs ongestraft blijven. De briefschrijver plaatste de zachtzinnige aanpak van de overheid tegenover het bekeuren van foutparkeerders in het dagelijkse werk van politiemensen die bij de ME zijn ingedeeld.

Een foutparkeerder kan rekenen op 35 gulden boete, iemand die een spoorweg blokkeert of onklaar probeert te maken gaat vrijuit, aldus de brief. De hoofdagente wees erop dat volgens het Wetboek van Strafrecht iemand die opzettelijk gevaar veroorzaakt voor het treinverkeer kan worden gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaar. Waar zijn we in Nederland mee bezig, vroeg hij zich af.

De hoofdagente had made de bedoeling een interne discussie los te maken. Maar de korpsleiding van de Enschedese politie vindt dat korpsleden niet op deze wijze naar buiten moeten treden met vragen of problemen. Er zijn intern voldoende kanalen om zo'n kwestie aan de orde te stellen, aldus de korpsleiding.

Dat zei ook commissaris D. IJzerman van de geüniformeerde dienst van de Enschedese politie in een reactie in een Twents dagblad. IJzerman voerde het commando bij het ME optreden in Deventer tegen demonstranten die daar probeerden munitietreinen te laten rijden. Volgens IJzerman bestaat bij de korpsleiding begrip voor frustratie van het korps. Maar nu vindt hij

minder juist dat politiemensen hun onvrede op papier zetten en wereldkundig maken. Volgens de Enschedese politievoorlichter, brigadier C. van den Bergh, schreef de hoofdagente zijn brief namens het overgrote deel van zijn geüniformeerde collega's.

Nieuwe blokkades in Deventer tegen munitietreinen aangekondigd

Van onze correspondent

DEVENTER, vrijdag

De mensen, die in Deventer actie voeren tegen het rijden van munitietreinen, hebben aangekondigd dat zij weer menselijke blokkades zullen vormen, wanneer in de tweede helft van deze maand weer munitietransporten worden georganiseerd. Die acties zullen evenwel van tevoren worden aangekondigd en bovendien geweldloos zijn.

Deze keer wil men het accent meer leggen op voorlichting aan de burgerij en op de redenen van het protest. Door de harde acties die er zijn geweest, is, naar de mening van de Deventer groep, het molief van de actie veel te weinig naar voren gekomen.

De loco-burgemeester van Deventer, wethouder B. Duimel, heeft uitgerekend dat de recente acties ongeveer 130.000 hebben gekost aan overuren die de politie heeft moeten maken.

• Minister van Thijn.

Weer verzoek/ Amerika voor munitietransport

DEN HAAG, woensdag
De Amerikaanse strijd-
krachten hebben minister
van Defensie mr. H. van
Mierlo gevraagd in de tweede
helft van deze maand op-
nieuw een munitietransport
via ons land te mogen uitvoe-
ren vanaf de Eemshaven.

Dit heeft minister van Bin-
nenlandse Zaken drs. Ed.
van Thijn de Tweede Kamer
gisteren meegedeeld in zijn
verslag over het verloop
van het eerste Amerikaanse
munitietransport, vorige
maand.

Van Thijn meent dat de
minister van Defensie „uit
veiligheidsoverwegingen”
geen reden kan hebben de
vereiste toestemming voor
een nieuw Amerikaans mu-
nietransport te weigeren.

De aard van de protestac-
ties tijdens het eerste trans-
port zal de beslissing over
een eventueel tweede niet
kunnen beïnvloeden, aldus
de minister. Van Thijn stelt
nadrukkelijk dat de overheid
niet voor geweld mag wij-
ken. Verder meent hij dat de
Eemshaven voor het aanlan-
den van munitie zeer ge-
schikt is gebleken.

Op verzoek van het libera-
le Kamerlid Ed. Nijpels wordt
vandaag een spoeddebat ge-
houden over de ordeversto-
ringen tijdens het eerste mu-
nietransport.

ont
hr

„We moeten voorkomen dat dat pokkeeding gaat rijden”

ZUTPHEN. — Links politiek Zutphen zal zich met men en macht verzetten tegen de ritzen van de municielietreinen. Dat geldt niet alleen voor Zutphen maar voor de hele route waar de treinen lang moeten. PPR-ild Best. Pensioen. "We moeten gewoon voorkomen dat dat postco- ding gaat rijden. We zijn echt niet zo bang voor ontpleting. Het zal zo'n beetje het zwaart beweijde transport zijn dat door Nederland rijdt. Ons protest is juist tegen het municielietransport gericht, niet tegen Amerika of welke mogendheid dan ook", aldus de actievoerder.

rijders een wensafgemoeten ge-
houden bijeenkomst in Zuidplein
hebben vertegenwoordigers van
PSP, PPR, PVDA, CPN, het IKV,
Vrouwen voor Vrede, Stop de N-
bom en een groep vijfth-plussers
zijn uitgesproken voor een vreed-
zame actie.

Gesuggereerd werd om in de
Eemslaveend (het begin van de route)
samen met andere groeperingen
een monstelijke blokkade op te wer-
pen in ieder geval zou men slechts
aan het begin en eind van de route

Zaterdag worden deze protest-planten samen met andere groepen-ingen die actie willen voeren, naar de besproten tijdens een door de PvdA-afdeling Arnhem georganiseerde bijeenkomst in Zwolle.

"We willen een grote vuist maken tegen de Nederlandse regering, de Amerikaanse regering en de NS, om ze 26 te laten schrijven dat ze het transport niet laten door- gaan", aldus Hend Pensken. De actievoerders zullen er ook bij de

Postbijkers

Peusken denkt dat acties wel degelijk indruk zullen maken. "Amerika is niet gebaat bij pottekinders. Ze willen gewoon ongetuinderd door Nederland heen. Amerika zegt dat het bij het transport om conventionele wapens gaat. Maar wie controlleert dat?"

Een ander argument, dat volgens hem nadrukkelijk tégen het munitionevoer pleit is het feit dat de hele route waarlangs de explosieven worden vervoerd, militair inte-

ressant wordt. Volgens Peusken zal een dergelijke aanverroute bij moeilijkheden eerder een doelwit vormen.

Zwolle

In een gezamenlijke verklaring hebben de Zwolse progressieve partijen de stelling genomen tegen het Amerikaanse multitransport Volgers D'66, de PvdA, de PPR, de SP, de CPN en de PSP betrekend het transport een "ernstige bedreiging" van de veiligheid. De partijen zijn veronvaardigd over de "on-democratische wijze waarop het transport de betrokken gemeenten wordt opgedrongen."

tegen munitietrein

H. L. 11/188

Betogingen op stations en porikacties

Zwolle — Demonstraties in Groningen, Zwolle en Arnhem tegen het proeftransport met Amerikaanse munitie dat door het noorden en oosten van ons land trekt. Ongeveer honderd vertegenwoordigers van linkse politieke partijen (Partij van de Arbeid, PPR, PSP en CPN) en vredesbewegingen hebben dat zaterdag tijdens een bijeenkomst in Zwolle besloten.

De betogingen zullen op 23 januari worden gehouden op de stations van de Nederlandse Spoorwegen.* Ook zullen er prikacties worden uitgevoerd in plaatsen die door de munitietrein worden aangedaan. De actievoerders sluiten niet uit dat daarbij menselijke blokkades worden gevormd.

De juiste datum van het transport is nog niet bekend. Verwacht wordt dat de eerste munitietrein op 18 januari gaat rijden. Het schip, geladen met containers vol bommen, granaten en patronen, is inmiddels uit de Verenigde Staten vertrokken.

De aanlanding in Eemshaven is waarschijnlijk eind deze week. Daarna zullen vijf of zes dagen lang vier keer per dag extra munitietreinen rijden via Groningen, Assen, Zwolle, Deventer, Arnhem en Zevenaar naar Amerikaanse legeronderdelen in West-Duitsland. Het gaat om zesduizend ton munitie, waarvan 1500 ton zuivere springstof. Waar mogelijk zijn de ontstekingen verwijderd. Na het proeftransport gaan alle betrokkenen om de tafel zitten. Dat zou kunnen uitmonden in tien munitietransporten voor de Amerikanen per jaar.

De actievoerders hebben zaterdag een petitie gestuurd naar regering en parlement. Daarin wordt protest aangetekend tegen de verdere militarisering van Noord-oost-Nederland, de ondemocratische besluitvorming en de geheimzinnigheid over het transport. Ook wordt gevreesd voor een slechte invloed van de gevaarlijke transporten op de werkgelegenheid.

De demonstraties zijn gepland na de eerste dag van het proeftransport. „Niet erg”, zegt een woordvoerder van de Partij van de Arbeid in Zwolle. „Dat proeftransport kunnen we toch niet tegenhouden. Wij willen duidelijk laten merken dat volgende munitietransporten niet zijn gewenst. Die moeten we voorkomen”.

Van diverse kanten is er op aangedrongen de munitietreinen 's nachts te laten rijden, zoals ook met de chloortreinen het geval is. Deze treinen rijden dezelfde route als de munitietrein, maar leveren volgens deskundigen meer gevaar op. De Nederlandse Spoorwegen zouden een nachtregeling

maar voor een deel kunnen realiseren. Waarschijnlijk zullen er twee treinen overdag en twee 's nachts rijden.

Actiegroepen vergaderen zaterdag

Blotkade van
Dreijot

(Van een onzer verslaggevers).

ZUTPHEN. - Een menselijke blokkade, aan het begin van de route in Eemshaven. Dat is één van de mogelijkheden waaraan wordt gedacht door tegenstanders van de munitietransporten door Nederland, waarvan het eerste volgende week door de NS zal worden uitgevoerd.

Op tal van plaatsen langs de route (Eemshaven-Arnhem en verder) is inmiddels verzet gerezen tegen de plannen om Amerikaanse munitie per trein door Nederland te vervoeren. Zaterdagmorgen om elf uur begint in zaal Snisse te Zwolle een landelijke bijeenkomst van groeperingen die actie willen voeren. Daarop zullen de actieplannen worden besproken.

In Zutphen is vooral verzet tegen de plannen van de NS gerezen, omdat de IJsselbrug daar als een te gevaarlijke flessehals wordt beschouwd. Ook hebben tal van Zutphenaren nog herinneringen aan de ravage die werd aangericht toen op het stationsemplement aldaar in 1944 een Duitse munitietrein door Britse vliegtuigen werd gebombardeerd.

Deventer

Ook in Deventer wil men actie gaan voeren. PSP-voorzitter W. Stam vertelt dat men voor volgende week in samenwerking met verschillende andere progressieve groeperingen enkele prikacties heeft voorbereid. Ook zal men naar het overleg in Zwolle gaan om te bezien wat daar voor mogelijkheden worden gehouden. Vanuit Deventer gaat ook een afvaardiging van de PvdA naar het be- raad in Zwolle.

Bestuurslid Neeltje Knol vertelt dat het bestuur een motie voor de komende ledenvergadering in voorbereiding heeft. "Maar die vergadering is pas aan het eind van de maand en daarom gaan we naar Zwolle om te kijken hoe we eventueel nu al op acties kunnen inhaken." In Zutphen werd gistermorgen een bespreking gehouden tussen diverse plaatselijke groeperingen die iets tegen de transporten willen ondernemen. Daarbij kwam ook de idee van de blokkade naar voren. Wel sprak men zich uit voor in ieder geval vreedzame acties.

Druk op minister

Volgens de voorzitter van de Arnhemse PvdA-PPR-fractie, M. van Meurs, is politieke druk op minister van defensie Van Mierlo, die de vergunning voor het binnenlopen van het munitieschip in de Eemshaven en het transport per trein afgeeft, het beste middel.

Van Meurs meent, dat het munitie-transport door Nederland geen Nederlands of NAVO-belang is. "Het is enkel een bezuinigingsmaatregel van het Amerikaanse leger. Tot nu toe werd een deel van de munitie direct naar Duitsland gevlogen. En dat is natuurlijk behoorlijk duur."

Volgens een woordvoerder van het ministerie van defensie is gekozen voor de Eemshaven, omdat de overslagcapaciteit van de huidige aanvoerhaven, het Noordduitse Norderham onvoldoende is.

Pagina Het Oosten: "We moeten voorkomen dat dat pokkeding gaat rijden."

BEVRIJDING

JAARGANG 26

NUMMER 3 17/2/82

PRIJS F. 1,50

MUNITIETRANSPORTEN & HET MILIEU EN DE REGELS

KOMMENTAAR

Bas Elfrink

Jongens, die absoluut niet in militaire dienst willen, en daarbij weigeren een beroep te doen op de wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst, wacht een gevangenisstraf van 18 maanden. Totaalweigeraars kennen de bittere konsekwentie van hun daad en aksepteren over het algemeen deze lange gevangenisstraf.

Een uitzondering vormt Bas Elfrink. Deze 19-jarige anti-militarist uit Zevenaar weigert als gevolg van zijn principes 18 maanden te worden opgesloten. Als uiterste vorm van protest tegen leger en dienstplicht ging hij 22 januari j.l. in hongerstaking in de Andreaskerk in Zevenaar. Het middel, een hongerstaking, heeft hij niet zomaar, ondoordacht, gekozen. Opboksend tegen z'n omgeving, die hem een hongerstaking ontraadde, besloot hij toch door te zetten. Voor hem is een hongerstaking de meest effectieve manier om in opstand te komen tegen het militarisme en tegelijkertijd de aandacht te vestigen op de praktijken van het militair apparaat. De gevolgen van zijn actie zijn huiveringwekkend. Op 25 januari werd hij door de politie uit de kerk gehaald, waarbij ze hem in z'n gezicht sloegen en zwaar geboeld overbrachten naar een kazern in Breda. Daar weigerde hij een militaire keuring en ondernam een vluchtpoging, waarbij hij aan de ijzeren punt van een hek bleef hangen, wat hem twee diepe beenwonden opleverde. Hoevel er een ambulance ter plekke was, werd Elfrink gedwongen te lopen naar de militaire ziekenboeg. Na twee dagen later verhoord te zijn door de suddeur-militair in Arnhem, werd hij afgevoerd naar Nieuwsluis, en opgesloten in een tochtige isoleercel. Daar daarna werd hij weer overgeplaatst, dit keer naar Haarlem, waar hij een vernerend onderzoek moest ondergaan; volledig naakt onderzocht men hem om te zien "of hij soms staatsgevaarlijke middelen bij zich droeg". De oppenwachmeister deinsde er zelfs niet voor terug het verband van z'n been te rukken om te zien of zich daaronder "iets" bevond. Op alle mogelijke manieren probeerde de legerleiding hem te intimideren. Zo werd hem in zijn cel in Haarlem verboden te liggen op z'n bed, "zo'n schoft als jij moet zitten". Een beloofd telefoongesprek werd hem ontegd, terwijl aan de buitenwereld werd meegedeeld, dat "Bas van zijn recht om te telefoneren geen gebruik heeft gemaakt". Inmiddels is hij opgenomen in het penitentiair hospitaal in Scheveningen. In het ziekenhuis is hij wederom volledig geïsoleerd, hij wordt zelfs apart gelucht. Ook hier probeert men hem te breken en hem zijn hongerstaking te laten opgeven, door hem uitgebreide maaltijden voor te zetten, die hij tot nu toe echter heeft geweigerd. Volgens een van de werkgroep Onvrede, die zich

over Bas Elfrink heeft ontfemd, is hij geestelijk nog zeer weerbaar, maar verzwakt zijn lichamelijke toestand zienderogen. Op 18 februari wordt de zaak Elfrink behandeld door de militaire krijgsraad; ongetwijfeld zal deze "zwara crimineel" veroordeeld worden tot 18 maanden gevangenisstraf. De PSP ondersteunt de actie van Bas Elfrink; de fractie heeft d.m.v. kamervragen opheldering gevraagd over de brute wijze waarop Elfrink is opgepakt en heeft er op aangedrongen bij minister Van Mierlo een gesprek te hebben met Bas Elfrink. Eerder had deze in een brief laten weten graag een onderhoud te hebben met Van Mierlo, waarin hij zijn situatie en die van andere totaalweigeraars aan de orde wil stellen. De PSP ers die totaalweigeraars willen ondersteunen kunnen hen schrijven of bezoeken. Hun adressen staan vermeld in het artikel op pagina 18 van dit nummer, waarin nader ingegaan wordt op de achtergronden van het totaalweigeren.

MARION DEKAMP

Vuile toekomst

In deze tijd van economische neergang staat een goede zorg voor het milieu steeds meer op de tocht. Door ondernemers wordt groot misbaar gemaakt tegen het stellen van strange milieu-eisen en voorschriften. Het is te duur, de Internationale konkurrentiepositie wordt aangetast, en het gaat ten koste van de werkgelegenheid. En de filosofie van de regering om de ekonomie op te krikken is juist: ruim baan voor de ondernemers, geen lastenverzwaring voor de bedrijven. En daarom moeten we snel over op kolen als brandstof, zonder dat daarmee verbonden milieu-problemen afdoende zijn opgelost: ombouw van elektriciteitscentrales op kolen, een grote kolenvergassingsinstallatie aan de Eemshaven met het van alle technieken minst schone Lurgi-proces. Daarom zien we dat milieu-eisen worden versoepeld, dat veel bedrijven mogen blijven draaien op volstrekt verouderde Hindervatvergunningen, dat er onvoldoende controle plaatsvindt op naleving van milieu-eisen, en dat bedrijven die milieu-wetten overtreden minder snel worden aangepakt. "Kortzichtig en rampzalig" noemde PSP-kamerlid Wilbert Willems deze tendens tot versoepeling van de milieu-eisen bij de Begrotingsbehandeling van Milieuhygiëne. "Misschien worden op korte termijn de kosten voor de industrie wat gedrukt door, al den niet

oogluikend, milieu-verontreiniging te aksepteren. Op langere termijn moet de gemeenschap oprakken voor een veelvoud van die kosten. Denk bv. aan het opruimen van de gifbetten, wat meer dan 10 miljard gaat kosten.

Overlevingsbeleid

Milliabeleid is niet een luxe die we ons slechts kunnen veroorloven als het goed gaat met de ekonomie. Milieubescherming is overlevingsbeleid. Een goed milieubeleid kan ook juist arbeidsplaatsen scheppen: in het ontwikkelen van schone technologie, alternatieve energie, bij het opzetten van reparatie-bedrijfsjes, hergebruik van afval, door het uitbreiden en verbeteren van het openbaar vervoer, in milieuvriendelijke landbouw. Behalve door de eigen kerncentrales wordt Nederland steeds meer bedreigd door de toepassing van kernenergie in het buitenland. Langa de Rijn, Maas en Schelde en langa de grans met Duitsland en België worden steeds meer centrales gebouwd. Nederland krijgt zo een steeds grotere portie radio-aktiviteit binnen, zonder dat de Nederlandse bevolking daar wat over heeft te zeggen. In een motie vroeg Wilbert Willems om een inventarisatie van de milieu-gevolgen van de bestaande en geplande kerncentrales in het buitenland op Nederland. Zelfs een inventarisatie ging een Kamermeerderheid al te ver. Alleen Pyda, PPR en CPN stemden, met de PSP, vóór.

Verder vroeg Wilbert om een verbod op het produceren van onverwerkbaar giftig afval, en hergebruik van het verwerkbare chemische afval in het produktieproces. Anders blijft je eenwig met gifbetten zitten. Ook dat ging de Kamer te ver. Wel kwam een toezegging dat nu snel produktie en gebruik van asbest zal worden teruggedrongen. Een klein lichtpuntje in een vuile toekomst?

HERBERT GOEDINGS

Gesproken Bevrijding

Het ligt in de bedoeling dat BEVRIJDING met ingang van nummer 6 van deze jaargang ook voor visueel gehandikapt en toegankelijk gemaakt wordt. Dit zal gebeuren in samenwerking met de vereniging 'Het gesproken weekblad' in Grave. Om het een en ander te realiseren zoekt de redaktie nog enige vrijwilligers om op nader te bepalen tijdstippen teksten te lezen. Nader informatie en opgave: Partijburo PSP, Roel Sandvoort, Postbus 700, 1000 AS Amsterdam, tel.: 020-267374 toetsel 12.

INHOUD

MUNITIETRANSPORTEN links zoekt een antwoord	pag. 3
CPN PROGRAM het einde van een bureauzie?	pag. 4
BEGROTING SOCIALE ZAKEN ... en was er nog iets?	pag. 5
PSP EN GEWELD de discussie deel 2	pag. 7
PROVINCIE '82 het milieu en de regels regionale ekonomie	pag. 8 pag. 10
JAQUES ENGELS 1896 - 1982	pag. 11
SADOMASOCHISME pornodiskussiedag	pag. 13
ONDERSTEBOVEN	pag. 14
TOTAALWEIGERAARS laat iets van je horen	pag. 18

foto voorpagina Paul Babeliowsky

BEVRIJDING

Versijnt twee maal per maand
Uitgave van de
Pacifistisch Socialistische Partij

Redaktie: Peter Dros, Chris Huinder,
Tifia van Leeuwen, Marion Oskamp,
Roel Sandvoort, Peter Zwart

Vormgeving: Dick Breebaart
Illustraties: Albo Helm e.a.
Foto's: Paul Babeliowsky e.a.

Redaktiesekretariaat en eindredaktie:
Roel Sandvoort, Peter Zwart

Administratie: Postbus 700
1000 AS Amsterdam,
tel.: (020) 26 73 74 toetsel 11 of 12

Abonnement: f 30,- per jaar
Postbus 194240 t.n.v. PSP/Amsterdam

Advertentiebetief: 1/1 pag. f 1080,-
1/2 pag. f 540,- 1/4 pag. f 270,- 1/8 pag.
f 135,-. Overige tarieven op aanvraag;
korting bij kontrakt mogelijk.

Drukt: Bevrijding, Amsterdam

MUNITIETRANSPORTEN

LINKS ZOEKT EEN ANTWOORD

Waarom tegen deze munitietransporten?

PSP-afdelingen in Groningen, Assen, Deventer en Arnhem, 2e Kamerfractie, Statenleden en gemeenteraadsleden waren er actief bij betrokken en stonden soms midden in de strijd.

"Stop de wapentrein, zet op rood de lichten, hi, ho, stop die trein voordat we te laat zijn!"

(ONTSTEMD: socialistisch koor uit Groningen)

In de demonstratie tegen de munitietrein op 23 januari in Groningen werd door de PSP een verklaring uitgedeeld. Hieruit de volgende passage:

"Ons voornaamste bezwaar tegen deze munitietransporten is, dat ze een schakel zijn in de oorlogvoorbereiding, zoals die in het kader van de NAVO-strategie plaatsvindt. En zoals bekend is het PSP-standpunt: Nederland uit de NAVO, de NAVO uit Nederland, (en dit natuurlijk als onderdeel van een ontwapeningsstrategie, die internationale ontwapeningsprocessen in gang wil zetten).

Tevens houden de transporten een modernisering en uitbreiding in van het (konventionele) wapenarsenaal van het Amerikaanse leger in West-Europa en leveren ze een bijdrage in de steeds verdergaande, waanzinnige bewapeningswedloop. Ook betekenen ze een verdergaande militarisering van het Noorden, dat toch al verzinkt wordt door militaire activiteiten. Trouwens we vragen ons af: wat moeten de Amerikaanse legers in West-Duitsland? (en ook: wat moeten die Russische legers in Polen?)

De beslissing over het rapport is volstrekt ondemokratisch genomen. De

In het kader van de Amerikaanse NAVO-strategie ter opvoering van de konventionele bewapening wordt munitie via de Eemshaven naar West Duitsland vervoerd.

Het zgn. proeftransport riep allerlei verzet op.

Vreedzaam verzet in de vorm van demonstraties, protestbijeenkomsten en geweldloze blokkades. Maar er vonden ook anderssoortige activiteiten plaats: het in de brand steken van seinhuisjes, stenengooierij naar de ME en de trein, houtblokken op de rails, een enkele echte bom, nepbommen en veel bommeldingen.

Er kwam (hierdoor) een onheilspellende en grote tegendemonstratie. Voor ultra-rechtse doelstellingen kwamen zo'n 5000 mensen op straat. Ze riepen massaal "ME, OK" en "Krakers, weg ermee" en zongen uit volle borst het Wilhelmus.

De linkse beweging gaat door met de akties tegen de munitietrein en zoekt een antwoord op de tegendemonstratie.

bevolking noch de volksvertegenwoordigers hebben de gelegenheid gehad invloed uit te oefenen op de beslissing. Alles is onder volstrekte geheimhouding geregeld.

Verder moet nog opgemerkt worden, dat het munitieversvoer per trein niet volkomen veilig is en de overslag in de Eemshaven een verdere ontwikkeling van de Eemshaven (nog eerder) belemmert.

De PSP eist, dat de proeftransporten onmiddellijk worden gestopt. Wij vinden dat het maar eens afgelopen moet zijn, dat oorlogvoorbereiding als nor-

maal menselijke activiteit wordt beschouwd: Geen man, geen vrouw, geen trein voor het leger!"

Er wordt vaak gezegd, dat het vreemd is dat men nu opeens tegen dit munitietransport is. Er zijn immers wel 10.000 transporten per jaar. Zo'n dertig vrachtwagens vervoeren per dag. In totaal vele keren zoveel. Dit is allemaal waar. Munitietransporten zijn natuurlijk een logisch gevolg van het feit, dat er een leger is en dat er munitiedepots en kazernes zijn. Maar in deze akties willen we mensen ook bewust maken van deze

achtergrond. Wij willen ook aangeven, dat we ons op dit gebodende object, op dit facetje van de hele oorlogvoorbereiding moeten fixeren. De hoofdstaander in deze akties is het Amerikaanse leger en hun strategie om van Europa het slagveld te maken; en waar de olifanten vechten wordt het gras vertrap!

Onze hoofdstaander is het totale militaire apparaat en het hierbij behorende irreële denken, dat je vrede door bewapening kunt verkrijgen...

Het blijkt, dat na 21 november een gedeelte van de vredesbeweging radikaler wordt en nu via burgerlijke ongehoorzaamheid en directe aktie dit transport wil stoppen. Een munitietransport, dat een nieuwe ontwikkeling betekent in de Amerikaanse strategie om de Russen met konventionele wapens te stoppen, nu blijkt dat alsoombewapening teveel verzet oproept.

Waarom blokkades?

In Uithuizen vond een manifestatie plaats en in Groningen was een demonstratie tegen de munitietrein. De PSP heeft meegewerkt aan de organisatie hiervan. Maar ook riep de PSP - als enige partij, trouwens - op om aan de geweldloze blokkades mee te doen. "Doe meer, blokkeer!" schreven de PSP-jongeren in een verklaring. Een leuke variatie op een minder geslaagde leus van weleer.

Aan de eerste geweldloze blokkade op de rails, in het Niemeijer-aroma van Samsonshag, deden ook veel PSP-leden mee. Het Groningse raadslid Sander Doeve werd door de lokale pers op de rails gefotografeerd. Er werd in de loop van de week langs de hele route heel wat afgeblokkeerd. In totaal 33 keer. Iazen we later in een regeringsnotitie. Maar helaas werden lang niet alle blokkades goed voorbereid en publicitair goed verzorgd. Wat de PSP betreft was er één blokkade geweest en veel meer pamfletten voor de bevolking.

Het strakke schema en de overrompelingsakties van de autoriteiten leidden ook tot deze wat ongecoördineerde akties.

Maar het grootste probleem was dat we ook met heel andere activiteiten gekonfronteerd werden...

De anonieme sabotageakties

In deze anonieme sabotageakties kan wel een onderscheid gemaakt worden. Echte bommen, houtblokken op de rails en het in gevaar brengen van het personenverkeer zijn nog veel principieeler af te keuren dan de bommeldingen en de nepbommen. We moeten er niet aan denken, dat een trein ontspoord en er doden bij het spoorwespersoneel vallen...

Maar ook de bommeldingen (in totaal 49 keer!) wijst de PSP van de hand. Deze anonieme en oncontroleerbare akties kunnen nooit de bevolking overtuigen ten gunste van onze ontwapenings-

Foto: Edward de Krom

vervolg op pagina 4

Het einde van een burenruzie?

Pacifistisch-socialisten en communisten: een langdurige en heftige burenruzie. In elk geval van '57 tot '77. Sindsdien zijn de onderlinge betrekkingen aanzienlijk verbeterd. De PSP is niet langer 'een hinderpaal in de massastrijd'. Integendeel. In vier provincies komt de PSP met de CPN op één lijst uit voor de komende Provinciale Staten verkiezingen. En bij de gemeenteraadsverkiezingen is er sprake van samenwerkingslijsten in tientallen plaatsen. De veranderingen in de CPN komen ook tot uiting in een nieuw ontwerp-partij-program. Hoe kijkt de politiek vice-voorzitter van de PSP Alexander de Roo tegen dat program aan?

Het ontwerp-partij-program werd geschreven door de partijvoorzitter Henk Hoekstra. 'Doelstellingen en toekomstvisies van de Nederlandse communisten' lijkt nog het meest op een ontwerp-beginsel-program. Zo zal ik het dan ook beschouwen.

Het is een opmerkelijk program. Niet zozeer door wat erin beweerd wordt, maar vanwege het feit dat dit door de

voorzitter van een communistische partij geschild wordt. De leerstellingen van het marxisme-leninisme worden overboord gezet:

Het principe van voorhoede pretentie wordt vervangen door het principe van bereidheid tot brede coalities op weg naar een progressieve meerderheid. De parlementaire democratie zal ook onder het socialisme gehandhaafd blij-

ven. Niets meer diktatuur van het proletariaat, etc.

De verscheidenheid van de Nederlandse arbeidersbeweging, "social-democratische, radicale, pacifistische (waarom dat socialistische vergeten? AdR) en communistische opvattingen", wordt erkend.

Reëel bestaande socialisme

Toch worden in dit program nog niet alle restanten van 't communisme begraven. Zo blijft de CPN zich beschouwen als onderdeel van de internationale communistische beweging. Zij wil daarin een autonome positie innemen. De CPN ziet de 'crisisverschijnselen in de internationale communistische beweging' wel, maar zij wil niet kiezen.

Zo was in de NRC van 28 jan. '82 te lezen dat de CPN (nog?) niet tot blokvorming binnen de internationale communistische beweging wil overgaan. Zij heeft niet officieel gereageerd op de heftige discussies tussen de Italiaanse PCI en de Russische CPSU over de militaire machtsgreep in Polen, omdat dat de dialoog met de CPSU zou kunnen verstoren. Inhoudelijk zegt de CPN zich te kunnen herkennen in de PCI-stellingname. Hieruit blijkt wel hoe onhoudbaar zo'n autonome positie is. Laat de CPN net als de PCI kiezen voor de derde weg naar het socialisme en laat zij de vruchteloze dialoog met de supermacht Sovjet-Unie opzeggen.

Hiermee zijn we meteen op een ander kenmerkend element van 't communisme: de houding ten aanzien van de landen van het reëel bestaande socialisme (verder R.B.S. afgekort). Zeker, de folieringen en lyrische bewoordingen over de U.S.S.R. zijn sinds het begin van de autonomie-koers van de CPN binnen de internationale hevingen in de jaren '63 en '64 wel verdwenen uit de redactionele kolommen van het dagblad 'De Waarheid'. Al moet ik wel zeggen dat de tijdelijke heroriëntatie van de CPN op Moskou in de jaren '75-'77 ten onrechte niet in dit program is vermeld. Evenmin trouwens als de schadelijke sociaal-fascisme periode in de jaren '28-'35.

Geen samenwerking

Het is erg jammer dat een samenhangende analyse van het R.B.S. ontbreekt. Wel staan er kritische opmerkingen door de tekst heen. Zo wordt er gekonstateerd dat er 'gewapende botsingen en militaire operaties tussen socialistische landen' hebben plaats gevonden. Bij de vraag hoe het kan dat zich socialistisch noemende landen onderling oorlog voeren wordt veel te kort en oppervlakkig stilgestaan. Een ander citaat: Bovendien 'oefent de deelname aan de bewapeningswedloop een sterke ongunstige invloed uit op de noodzakelijke vernieu-

wing, uitbreiding van de democratie en de daarmee verbonden persoonlijke vrijheden' in de landen van het R.B.S. Dit roept een aantal vragen op: Wat is voor de CPN de betekenis van de 'democratie' in de landen van de R.B.S.?

Wie moeten die klaarblijkelijk noodzakelijke vernieuwing en uitbreiding van de democratie gestalte geven? Democratische oppositiebewegingen, de Solidariteit tegenover de heersende partij, zoals de PSP van mening is? Dit leidt tot de fundamentele vraag: Is er niet in de landen van het R.B.S. sprake van een klassen-maatschappij, zij het anders georganiseerd dan in het westen? Is er niet sprake van onderdrukken en onderdrukten? Dit soort vragen durft de CPN, als partij, vooralsnog niet te stellen, laat staan positief beantwoorden.

Supermachten

Zeer verheugend is het dat de CPN 'de strijd ter voorkoming van een atomeire oorlog tot absolute prioriteit' verheft. Daar kunnen we 't als PSP van ganser harte mee eens zijn. Niet echter met de soms impliciete - visie, dat het kapitalisme imperialistisch en oorlogszuchtig is en dat de landen van het R.B.S. niet agressief zijn. (hoewel onderling dus wel...) In de ogen van veel PSP'ers is de V.S. een supermacht, die haar invloedssfeer wereldwijd probeert uit te breiden en in stand te houden. De U.S.S.R. is echter ook een supermacht, die haar veel beperktere wereldrijk van de Sovjet Unie zelf en een gordel van staten daarom heen, desnoods agressief (bv. Afghanistan) in stand probeert te houden. Maar daarenboven probeert de U.S.S.R. in derde-wereld-landen ook haar invloedssfeer uit te breiden als de Verenigde Staten een steek laten vallen. Het militair-industrieel complex in de kapitalistische landen krijgt in de CPN-visie de schuld van het opvoeren van de bewapeningswedloop. De Sovjet-Unie zou daarop alleen maar reageren in verdedigende zin. Polemologen noemen dat het actie-reactie model. Dat is echter wetenschappelijk gezien een achterhaald model. Er is in de U.S.S.R. ook een soort militair-industrieel complex ontstaan. Niet als in de V.S. heeft dat complex belang bij instandhouding en uitbreiding. Het bedenken, ontwerpen, ontwikkelen, uitvoeren, testen en in productie nemen van elk nieuw wapensysteem duurt zowel in west als in oost zo'n 6 à 10 jaar. Dat betekent dat er een belangrijk autonoom element zit in de bewapeningswedloop, zowel in oost als in west. Wel is het natuurlijk zo dat politiek aan de top bepalen hoeveel geld er voor oorlogvoorbereiding wordt uitgetrokken. En natuurlijk is het ook zo dat de V.S. militair-technologisch nog altijd een voorsprong heeft.

vervolg van pagina 2

voorstellen. Integendeel: ze roepen een begrijpelijk gevoel van onveiligheid, angst en agressie op. Agressie tegen de aktievoerders en niet tegen de munitietrein. Juist deze gevoelens werden door TROS-AKTUA, de Telegraaf en ultrarechts aangegeven om alle akties te kriminaliseren. Hierdoor kon de werkgroep Vrijheid en Gerag 5000 mensen op straat krijgen. Maar deze mensen werden misbruikt voor heel andere doelstellingen. Zo elsten ze namens alle demonstranten een verbod van alle "antidemocratische en gezagsondermijnde" aktieoproepen. De diel roept: houdt de diel!

Wij vragen ons trouwens af uit welke hoek de anonieme sabotageakties komen. We herinneren ons de Rijksdagbrand en de metrobom van de fascistten. Ook omdat zij kennelijk belang hebben bij dit soort activiteiten heeft de PSP zich ondubbelzinnig gedistancieerd van deze anonieme sabotageakties. Deze akties zijn niet in overeenstemming met ons doel van ontwapening en een vreedzame samenleving en schaden onze akties, omdat de noodzakelijke steun van de bevolking wordt verspeeld.

Verdere akties

In de discussies voor de volgende akties werd door de PSP opgemerkt, dat we terdege moeten beseffen, dat het middel geweldloze blokkades onder druk staat. In een notitie van minister Van Thijn (PvdA) wordt het op één lijn gezet met de anonieme sabotageakties. Het wordt als geweld beschouwd en "de tolerantiegrenzen" zijn overschreden.

Er wordt kennelijk niet ingezien, dat

onze vreedzame en geweldloze blokkades gericht zijn op het voorkomen van oorlogsgeweld en ook de atiekeme, ondemokratische besluitvorming aan de kaak wil stellen. Wij worden er goed flauw van aktiviteiten, die tegen de regels van de huidige rechtseleorde ingaan zo maar "geweld" te noemen. Zo werd vroeger door de kapitalisten en hun rechtsorde over bedrijfsbezettingen en stakingen gesproken. En wat is staking anders dan een blokkade van - zelfs vaak zinnige - produktie?

In de provinciale staten werd een PvdA-motie aangenomen waar zelfs alle akties tegen de munitietrein werden veroordeeld. De overheid mag niet wijken voor geweld, de rechtsorde moet gehandhaafd blijven, meldt Van Thijn. Hij wijst er zelfs op, dat de betrekkingen van Nederland met andere mogendheden niet geschaad mogen worden. Opnieuw koerst de PvdA op Amerika en de huidige (wanlorde en vervaamd zich verder van de vreedsbeweging. In de lijn van het "nieuwe realisme" worden helikopters boven volgende akties aangekondigd. Bij volgende akties en geweldloze blokkades zullen we meer tegengas moeten geven. We zullen de bevolking, het spoorwegpersoneel en treinreizigers moeten uitleggen waarom we tegen de geweldsvoorbereiding van van de overheid op deze manier protesteren. Alle vredesorganisaties zullen zich voor deze slag om de publieke opinie moeten inzetten. Stop de wapentrein, stop die trein van verrechtiging. Inderdaad: voordat we te laat zijn.

TOM PITSTRA
RONALD PAPING

Foto: Paul Babelowsky

Het program op zich

Je kunt dit partij-program in ontwerp ook op zich zelf staand beoordelen. Dan valt 't enigszins tegen. Op die tegevallende punten wordt hieronder kort ingegaan. Dat doet de ook aanwezige vele positieve punten tekort. Een zo'n punt wil ik echter noemen: de grote nadruk op de autonomie van de nieuwe en oude sociale bewegingen ten opzichte van politieke partijen. Dat geeft hoop dat de CPN haar methode om met 'mantels' te werken in de toekomst zal laten vallen. Hopelijk kan 'De Waarheid' dan ook uitgroeien van een CPN-partijkrant tot een links onafhankelijk dagblad, dat vanuit een kritisch-solidaire houding progressieve sociale bewegingen steunt en een redaktie kent die partijpolitiek gezien pluriformer zal zijn samengesteld.

Terug naar de negatieve punten uit het program.

De enorme invloed van de 'monopolies', liever multinationals, staat voor de PSP buiten kijf. Maar zinnen als 'Zij nemen beslissende posities in de economie in en oefenen van daaruit een overheersende invloed uit op de staat en de daarmee verbonden instellingen en organen en drukken hun stempel op het politieke leven,' en vooral 'het terugdringen van de macht van de monopolies door concrete maatregelen, gericht tegen hun overheersing van parlementaire en bestuurlijke organen in ons land,' zijn mij te kras. Ze doen me te veel denken aan de theorieën van het staatsmonopoliekapitalisme.

De CPN kiest voor een krijgsmacht - uit hoofdzakelijk dienstplichtigen bestaande -, die zich moet bepalen tot handhaving van het grondgebied. Zij kiest niet voor sociale verdediging. Ook niet als aanvullend systeem. Wel kiest ze voor de omvorming van militaire naar vredesproductie. Dus de Nederlandse jongens moeten eventueel gaan vechten met wapens uit andere landen... Het is jammer dat de CPN niet op grond van principiële en/of praktische argumenten kiest voor het anti-militarisme in haar program.

De CPN kiest voor het 'doorbreken van de beklemming die van de EEG uitgaat. Wat wordt hiermee bedoeld? Nederland stept uit de Europese Gemeenschap of democratisering van de E.G.?

De visie van de CPN op de overgang naar een socialistische economie is onduidelijk. Toegegeven, zo iets hoort meer in een strategisch stuk thuis. Toch worden er een aantal opmerkingen over gemaakt. Aan de ene kant is er sprake van 'een breuk met de kapitalistische structuren'. Aan de andere kant staat er vetgedrukt: 'De overgang naar een socialistische economie zal een fase-gewijze verandering van sociaal-economische verhoudingen en productiewijze kennen.'

In hoeveel fases? En welke precies? Wat is het verschil met de sociaal-democratische kleine stapjes?

Op de waarschijnlijke tegenkrachten bij het tot stand brengen van 'het maatschappelijk bezit van de voornaamste productieve middelen' wordt niet ingegaan. Denk echter aan: Chili '71-'73, Portugal '74-'76 en Frankrijk '81...

De vraag of deze overgang alleen in Nederland kan worden volbracht wordt impliciet met 'ja' beantwoord. Die vraag is echter wel een stevige discussie waard. Het vraagstuk van de tegenmachtsvorming op Europees niveau mag niet onbesproken blijven. Bovendien: hoe kunnen we zover komen dat de linkse politieke partijen en de vakbeweging zich inzetten voor de doeleinden van de vredesbeweging, de milieubeweging, de vrouwenbeweging, etc. En omgekeerd hoe kunnen we zover komen dat de vredesbeweging, de milieubeweging, de vrouwenbeweging, etc. zich ook inzetten voor het bereiken van een socialistische economie?

Een communistische partij?

Tot slot: positief is dat na 1 jaar discussie op allerlei niveaus in de CPN het partijbestuur met een definitief ontwerp komt. Vervolgens zal na een amendingsfase op een bijzonder kongres in het najaar van '83 het partijprogram worden vastgesteld. (De Waarheid 25-1-'82).

Als aan die amendingsfase echt inhoud wordt gegeven, dan is de CPN een net zo democratische partij als de PSP. Dan blijft slechts de uiterst belangrijke vraag over of de CPN op dat moment nog een communistische partij is.

ALEXANDER DE ROO

DE BEGROTING VAN SOCIALE ZAKEN EN...

er was toch nog iets?

Mat, tam, ongeïnspireerd... dat waren de nogal eufemistische kwalificaties die de journalisten aan het debat over de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid meegaven.

Het was inderdaad heel droevig. Terwijl de werkloosheid inmiddels het half miljoen overschreden heeft, wordt de groep parlementariërs, die zich achter het sociaal-economisch beleid, dat die werkloosheid mede veroorzaakt, schaaft, steeds groter.

Wilbert Willems, die het woord voerde voor de PSP, somde de tot nu toe bekende verliezen aan arbeidsplaatsen bij de overheid op: Verkeer en Waterstaat 2200 banen, Onderwijs 2300, Gezondheidszorg 4000 banen, Gemeenten 3000, Universiteiten 2000 en in het Welzijnswerk 1000 verloren arbeidsplaatsen.

Niemand reageerde. De paradox dat de overheid terwijl van het herstel van de werkgelegenheid zelf arbeidsplaatsen in moet leveren wordt blijkbaar als een volstrekt natuurlijk gegeven aanvaard. Wat nu zou moeten gebeuren, is het voeren van een actieve overheidsbeleid: een politiek, waarbij de koopkracht gehandhaafd wordt, de overheid zelf arbeidsplaatsen creëert door eigen investeringen, de aardgaswinsten daarvoor afgeremd worden, het zwartgeldcirculatie wordt aangepakt, op defensie i.p.v. op de zieken bezuinigd wordt enz. enz....

Het zogenaamde 'werkgelegenheidsplan', waarmee aan dit kabinet een zweem van progressiviteit meegegeven moet worden en waarvan ook nu nog slechts de hoofdlijnen besproken konden worden, maakte volgens Wilbert pijnlijk duidelijk hoe slecht het bezuinigingsbeleid gekombineerd kan worden met het actief creëren van werkgelegenheid.

- het bouwprogramma wordt slechts uitgebreid met 5000 woningen
- de jeugdwerkloosheid wordt 'aangepakt' met een aantal maatregelen op het gebied van scholing
- er wordt geen nieuwe werkgelegenheid gecreëerd, maar bestaande banen in

deeltijdbanen omgezet

- in plaats van nieuwe banen te scheppen voor vrouwen, wordt volstaan met de belofte dat nieuwe arbeidsplaatsen gelijkelijk verdeeld zullen worden over mannen en vrouwen.

Voor de deeltijdbaan werd door Wilbert uitgebreid van kanttekeningen voorzien. Hoe moet iemand met een minimumloon rondkomen van een deeltijdbaan, waarbij het loon tot ver onder het minimum zakt? Zijn deeltijdbanen niet alken van belang voor mensen die een aanvullend loon willen verdienen en blijkt het anti-empadicatorische effect niet uit het feit dat het voornamelijk vrouwen zijn die zo'n deeltijdbaan bezetten, zodat het huis-houdelijke werk? Worden niet nu al veel deeltijdbanen gecreëerd door volle banen slechts voor bijv. O.B. dienst te zetten, puur uit bezuinigingsoverwegingen, zonder dat het resterende deel nog ooit bezet wordt? Maakt dit kabinetsbeleid niet voor de vakbeweging onmogelijk om nog met succes voor de 35-urige werkweek te vechten met behoud van loon, als straks honderdduizenden in deeltijd werken en dat behoud van loon allang hebben moeten inleveren?

Hoewel Den Uyl een aantal van de bezwaren onderkende was dat voor hem geen reden om ook maar iets in zijn beleid te wijzigen. Staatssecretaris van emancipatiezaken Hedy d'Ancona ging verder en deelde de bezwaren tegen deeltijdbaan. Desalniettemin vond zij het positief dat een nieuwe groep vrouwen tot de arbeidsmarkt zou kunnen toetreden.

De minime van de VVD

Duidelijk antwoord kreeg Wilbert, per interruptie, van de VVD-er De Korte, toen hij vroeg waar de VVD het liefst vandaan haalde om zich op te werpen als beschermer bij uitstap van de 'echte' minime, terwijl ze aan de andere kant voortdurend maatregelen steunden en indienden (gasprizen, huurverhoging, tarieven openbaar vervoer) die bepaald niet in het belang van de minime zijn. Willems komt pas kijken, zo vond De Korte, en heeft daardoor natuurlijk niet in de gaten dat de VVD al sinds 1980 bezig is met iets te doen voor de echte minime. Of hij hun pleidooien en moties voor extra koopkrachtbeschermingsmaatregelen niet wilde kleineren. "Dat zijn dan zeker de advokaten en architecten, die 'echte minime'", antwoordde Wilbert aldoende, verwijzend naar een debatje van enkele uren tevoren, toen de VVD zich sterk maakte te

vervolg op pagina 6

vervolg van pagina 5

gen de loonmatiging van een aantal vrije beroepsbeoefenaren.

Ziektegeld

Tot slot de plannen om te korten op de ziektegeleduitkeringen. Slechts zijdelings kwamen de voorgenoemde plannen ter sprake. De PvdA hield zich op de vlakte door eerst "het SER advies af te wachten". Het verschaftte hen meteen een alibi om tegen de door de PSP ingediende motie te stemmen, om af te zien van het indienen van de kortingsplannen. De pleidooien van Wilbert om de politieke keuze te maken om maatregelen te nemen waarmee niet de zwakkeren getroffen zouden worden maar de sterken (inkomensafhankelijke kinderbijslag bijv. en het afschaffen van de maximum-premie in het kader van de Ziektewet) brachten hen niet tot andere gedachten. Uiteindelijk steunden slechts de PSP, CPN, PPR en de linker vleugel van de PvdA: het kamerlid Frans Moor, de motie, zoals zo vaak tegenwoordig als het gaat om wat linkers voorstellen.

Al met al bleef de behandeling van de begroting van Sociale Zaken, uiterst oppervlakkig. Geen diepgaande discussies over prioriteitsstellingen, geen verschuivingen in de gelden, hooguit wat globale uitspraken over het beleid. De bestrijding van de jeugdwerkloosheid bijvoorbeeld, - door alle fracties aangevoerd - levert niet meer op dan wat ideeën over een maatschappelijke dienstplicht

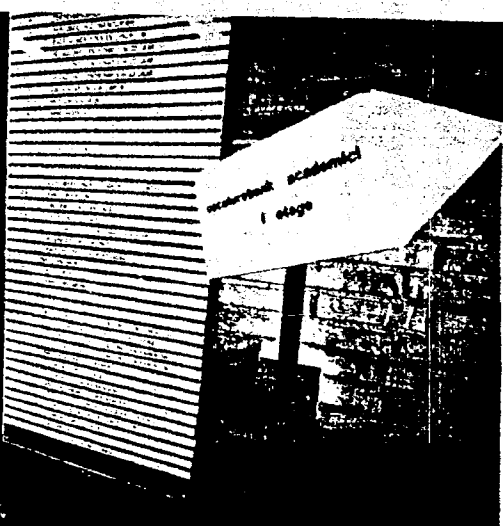

Foto: Paul Babelowsky

(D'66/CDA), of het krediet van stageplaatsen in het bedrijfsleven waar jongeren met behoud van hun uitkeringen

mogen werken (VVD). Voorstellen van de PSP om een structureel beleid te voeren door aan te sluiten op allerlei initiatieven in het land om werk te creëren (Lekkerplan Nijmegen, jongerenorganisaties, FNV-Brabant enz) en daar geld voor vrij te maken, vonden geen aansluiting.

De antwoorden van Den Uyl op de hem gestelde vragen hadden eerder het karakter van bespiegelingen over de algemene uitgangspunten van het beleid dan dat het koncrete antwoorden op de gestelde vragen waren.

Een andere oorzaak van de ongeinspireerdheid van het debat is de algemene politieke overeenstemming die er bestaat. Afgezien van enkele nuances, zijn de vier grote partijen het volstrekt eens over de richting van het beleid, gericht op loonmatiging, bezuinigingen in de kollektieve sektor en steun aan het bedrijfsleven. Kritische geluiden over fundamenteel andere richtingen en koersverleggingen van het beleid zijn slechts te horen van de PSP, CPN en PPR. De laatste tracht met haar geheel eigen wijze van politiek bedrijven grotere steun voor haar moties te verwerven, maar moet daarvoor haar moties zover afzwakken en nietszeggend maken dat ze als ongevaarlijk voor de gevestigde politiek beschouwd kunnen worden.

De overeenstemming over het te voeren beleid tussen de vier grote partijen, heeft ertoe geleid dat de vakbeweging steeds vaker aan haar leden schrijft dat 'de Kamer' akkoord is gegaan met het nemen van een loonmaatregel of binnenkort akkoord zal gaan met de ziektegeledkorting. Om dat misverstand uit de weg te ruimen hebben de fracties van de PSP en de CPN om een gesprek met de leiding van de vakbeweging gevraagd. De PPR doet niet mee, dat verzeijelgt ze tevel met klein links.

MARTIN BOUWMAANS

(advertentie)

MET / 13,40 HELPT U EEN BABY 5 MAANDEN LANG AAN MELK

Dere zomer stuurde het Medisch Comité 50 ton melkpoeder naar de kindziekenhuizen in Ho Chi Minh-stad. Die melkpoeder betekende vijf maanden lang melk voor 10.000 baby's en kinderen, als aanvullende voeding. Voor / 13,40 is de melk voor een baby vijf maanden lang verzekerd. Die vijf maanden zijn nu bijna om.

Honderd ton er boven op. Nederland heeft een melkpoederberg.

Wat wij te veel hebben, heeft Viet Nam te weinig. Daar kunnen we wat aan doen. Met z'n allen kunnen we die melkpoederberg afgraven. Afgraven voor de kinderen van Viet Nam. Halen we daar honderd ton van af?

Melkpoeder noodzaak.

Doen we die honderd ton er boven op? Voor de kinderen van Viet Nam. Dat kan. Postgiro 10 90 400. MCNV, Amsterdam.

hierlangs afknippen

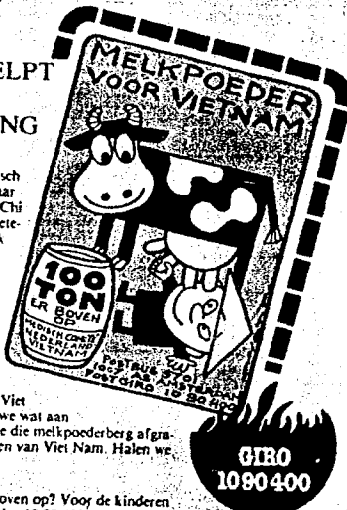
Stuur u onderstaande bon, zonder postzegel, naar het secretariaat: Medisch Comité, Antwoordnummer 17003, 1000 SI. Amsterdam.

van u onvraag ik, gratis, informatie over het werk van het Medisch Comité u stuur mij een girokaart met informatie over de melkpoeder-akktie ik overweeg regelmatig een bepaald bedrag over te maken voor medische hulp aan Viet Nam, daarover krijg ik informatie.

Mijn naam:

Straatnaam:

Postcode: Woonplaats:

Akademie 'de Horst' Driebergen

DAGOPLEIDING ARBEIDSVERHOUDINGEN (DAV)

opent de inschrijving voor studenten voor het cursusjaar 1982/1983. Deze 4-jarige opleiding leidt in een demotische structuur studenten op voor de volgende werkvelden:

- PERSONEELSWERK
- BEDRIJFSMAATSCHAPPELIJK WERK
- VAKBONDWERK/BELANGEN BEKARTIGING
- VORMINGSWERK

De opleiding omvat een geïntegreerd geheel van theorie en methodische vakken, the ma, projecten en stages. Het een algemeen oriënterend gedeelte vindt verdieping in één of meer bovengenoemde werkvelden plaats.

Het werken in arbeidsverhoudingen wordt door ons geleerd op het niveau van maatschappelijke bewegingen en organisatie, op het niveau van arbeidsomstandigheden en op het niveau van het ontwerpen van persoonlijke strategieën.

De uitgangspunten daarbij is dat we ons richten op democratisering van arbeidsverhoudingen vanuit de belangen van werkvelden en niet werkvelden.

De toelatingseisen voor de opleiding zijn:

- minimaal HAVO of een gelijkwaardige opleiding
- Dingen die niet over een HAVO of gelijkwaardige opleiding beschikken, maar ouder zijn dan 19 jaar en over werkervaring beschikken, kunnen door middel van een toelatingsexamen (dat bestaat uit 40 vragen) tot de opleiding worden toegelaten.

Verdere informatie en/of inschrijvingsformulieren zijn zowel schriftelijk als telefonisch aan te vragen bij het secretariaat van de afdeling arbeidsverhoudingen (Mevr. Hendriks en/of Mevr. Wierij, gte 'de Horst', Horstbaan 2, Postbus 121, 3970 AD DRIEBERGEN, tel. 03430-3244.

PSP EN GEWELD

Met het sabotage affiche en het bijbehorende artikel voeren de jongeren duidelijk een uitspraak van hun laatste kongres uit.

In deze kongressuitspraak stelt men o.a. dat de jongeren zich in principe niet moeten distancieren van door de zgn. harde aktiegroepen gebruikt geweld en dat, omdat volgens de JG pas door de harde akties van blij, de harde kern van de kraakbeweging pas echt veranderingen zullen optreden, de JG aan deze groepen ondersteuning moet geven en aan hun akties moet gaan meedoen. Men wil dan uitgaan van een zo gewelddoos mogelijke aktievorm. Deze stellingname sluit het gebruik van geweld echter niet uit!

Als we dan de bijdrage van de jongeren lezen in Bevrijding van 20 januari waarin zij stellen dat gewelddoosheid hun uitgangspunt blijft, lijkt het erop dat de jongeren helemaal zijn omgedraaid. Ik ben weinig geneigd om dat te geloven. De teneur waarin hun bijdrage is geschreven is er niet naar en verder kan ik me moeilijk voorstellen dat de JG binnen een maand haar stellingname zo sterk heeft veranderd.

Ik ben van mening dat de strategie van de JG lijnrecht ingaat tegen uitgangspunten van de PSP. Geweld is niet te rijmen met het pacifisme dat de PSP voorstaat.

Ten aanzien van dat laatste zijn verschillende argumenten aan te voeren. Bram van der Lek en John Hontelez hebben in hun artikel al gewezen op de manier waarop de bevolking er op zal reageren. Deze reaktie hebben we bevestigd kunnen zien door de rechte demonstratie tegen de ammunitiesleu-akties. Er waren daar notabene nog meer mensen dan bij de verschillende ammunitiesleu-demonstraties. (das gesundes Volksempfinden)

Ik ben het eens met de jongeren dat er meer gedaan moet worden om de samenleving te veranderen dan de zoveelste demonstratie. De jongeren stellen dat dat moet door harde aktie. Omdat het doel de middelen niet heiligt moeten naar mijn mening deze verdergaande akties wel gewelddoos zijn en blijven. Vanuit deze optiek spreek ik dan ook liever over intensieve dan over harde akties. Voorbeelden van intensieve akties zijn er te over: menselijke blokkades, de giroblauwaktie, stakingen etc.

Ik ben het met André van Es, Rob Lange en Rudi Karemaker eens als zij in hun brief aan het partijbestuur stellen dat de jongeren zich moeten bezig houden met de onderwerpen waarvan zij zelf vinden dat die hen aangaan of direct raken. Als André, Rob en Rudi dan echter verder stellen dat de partij de JG met rust moet laten als het gaat over de vraag hoe de strategie er uit moet zien, met de argumentatie "wie van ons kan beoordelen wat de goede manier is" dan ben ik het niet meer met hen eens en vraag ik mijzelf af waarom we ons nog langer politieke partij noemen.

Mijn konklusie mag duidelijk zijn: een partij die zichzelf pacifistisch noemt moet geweld als aktiemethode afkeuren. Mensen binnen zo'n partij die daarover en over andere beginselen van zo'n partij anders denken moeten voor zichzelf maar eens goed overdenken of ze wel zo in die partij thuis horen. Dit laatste geldt ook voor de JG; zij opereert immers onder de naam PSP. De PSP hoeft en mag de JG niet enkel voorschrijven waar ze zich mee bezig moet houden; maar de JG moet wel handelen op de manier en volgens de uitgangspunten van de PSP, anders hoeft ze die naam niet langer te dragen en in diskrediet te brengen.

PAUL VAN DUN

PACIFISME NU IS SOCIALISME MORGEN!

Over het gehele front van het buitenparlementaire aktieveld wordt steeds vaker de roep gehoord om nieuwe aktievormen. Niet de 21ste november te Amsterdam, die zeker een sukses mag worden genoemd voor de Vredesbeweging in Nederland. Maar het gevoel van machteloosheid komt terug nu men het bedissende punt nadert. De maatschappelijke opinie over een tal van problemen is al behoorlijk veranderd, hiervan getuigen wel de diverse enquêtes die er zijn gehouden. De meerderheid van de bevolking wil dus vrouwenemancipatie, geen kernenergie, geen kernwapens, een schoner milieu en zo meer. Maar wat doet de overheid die in onze parlementaire "demokratie" toch het volk behoort te vertegenwoordigen en dus ook zijn wensen moet uitvoeren?

Het antwoord zal wel duidelijk zijn, niets! Op alle mogelijke manieren probeert zij de wil van het volk te onderdrukken. Dit niet alleen door het bedrog van maatschappelijke discussies, maar ook door een militaristisch politieapparaat, dat gebruikt wordt om betogingen uit elkaar te slaan, zodat ze met geweld eindigen.

Geweld dus, dit is het enige dat de landelijke pers overbrengt van deze demonstraties en dit speelt de overheid weer aardig in de kaart. Het lijkt wel van tevoren gepland. Wat houdt namelijk de burger, die rustig thuis bleef, over van het geheel? Ook al sympathiseerde hij of zij met de mening van de demonstranten, toch roept dit geweld bij hem of haar angst op voor het verlies van zekerheid, want voor hem of haar (in het algemeen) wordt niet de demokratie door dit geweld bedreigd. Hij/zij legt immers niet de link van geweld en politie, maar van geweld en demonstrant. Het uiteindelijke resultaat is dus dat kraken en anti-kernenergie betogingen, bij de meerderheid uit den boze raken. Het woon- en kernenergieprobleem wordt niet meer gezien en niet meer besproken.

Voor dit laatste moeten wij waken,

want wij mogen niet terugvallen van een top de meerderheid van het volk steunende aktiebeweging naar een kleine groep op zichzelf staande idealistische demonstranten. Wij moeten voor ogen houden dat we het doel waarvoor we strijden moeten bereiken met een zo groot mogelijke steun van het volk. We moeten ons dus niet laten verleiden tot het reageren met geweld op het geweld van de overheid. We moeten pacifisten blijven, hoe kunnen we anders achter een vredesbeweging staan? Sabotage zonder geweld kan, want de ambtelijke molen is op tal van manieren dol te draaien door zijn starheid. Ook blokkeren d.m.v. massale sit-down stakingen is zeker effectief. Deze dingen zullen sympathie opwekken bij een steeds groter deel van het Nederlandse volk, zodat uiteindelijk de overheid geen andere kans meer heeft dan de keus van het volk!

BEN MARTENS

IS SOCIALISME PACIFISME?

Het is, lijkt me, hoogst vervelend dat de discussie over vreedzaamheid vaak in zulke oorlogszuchtige kiffenrijen ontaardt. Soms krijg ik het idee dat de derde richtingsstrijd is losgebarsten. Om die reden wil ik zo voorzichtig mogelijk reageren en geen aandacht besteden aan sommige felle en ondoordachte reakties die al zijn verschenen. Aangezien de redaktie een limiet aan de lengte stelt, ben ik gedwongen om zeer beknopt, vaak "los-gescheurd", mijn meningen als stellingen te presenteren.

1e. We streven alleen naar een maatschappij waarin alle geweld, dus ook structureel, is uitgebannen. Dat kan je (libertair) specialisme noemen, of pacifistisch socialisme, of -wat ik verder zal doen- pacifisme. Verder geloof ik, dat wie voor recht strijdt, dat recht ook zelf moet respecteren. Ofwel, wie tegen geweld strijdt, moet gewelddoos strijden.

2e. Wat is dan geweld? Gezien de slomvattendheid van mijn begrip "pacifisme" kies ik ook een alomvattende definitie, namelijk die van Galtung. Ik hoop dat niemand zich in een of andere wetenschappelijke eer gekwetst voelt als ik dat kort weergeef als: "Geweld is elke daad die andermans mogelijkheden beknoot".

3e. Verschijningsvormen van geweld bij akties zijn: Primo: de aanval (bijv. een raketaanval op een kerncentrale), die we niet veel tegenkomen. Secundo: de voorbereide verdediging (barrikades) en de spontane verdediging (het stengien van een ME'er).

4e. Hoe moet je gewelddoosheid en pacifisme verwezenlijken? De geschiedenis leert dat idealen die enkel met de mond worden beleden de betreffende beweging veelal een grote wraak in aantreng en een even groot zieleverlies oplevert. Voorbeelden in deze zijn het christen-

dom of de sociaal-demokratie. Met de den ondersteunde idealen brachten het verder: Martin Luther King, Gandhi, Solidarnosc. Alleen al uit dit praktische oogpunt is het dus te verdedigen gewelddoosheid aktief te belijden.

5e. Veel van de akties die de PSP ondersteunt hebben slechts raakvlakken met het pacifisme. Een kernspijtingsloze, woningnoodloze maatschappij kan zeer goed kapitalistisch zijn.

6e. Wil de PSP in staat blijven op ge loofwaardige wijze pacifisme te bepleiten, door middel van die "raakvlakken", dan moeten we onze kritische steun verlenen. Alleen al uit strategisch oogpunt moeten we uitkijken niet te kriminaliseren te worden. Het is eer leugens dat we, met onze steun aan har de akties, bijdragen aan de kriminalisatie van aktievoerders. (Integendeel: we lopen het gevaar onszelf te kriminaliseren.)

7e. Die kritische steun dient in te houden: andere gewelddoos nieuwe aktievormen vinden, voorkomen dat heethoofden overkoken, etc. Als voorbeeld hier bij kunnen de munitionstransporten gelden. Geval 1: een groep mensen katten zich aan het spoor. Gevolg: woede, hinderen van het personenvervoer en het "pakken" van de verkeerde (reizigers in plaats van de NS). Geval 2: een groep mensen katten zich aan een goederen spoor. Gevolg: alleen de munitionstransporten ondervindt vertraging. Een prima alternatief.

8e. Welke vormen van geweld acht ik aanvaardbaar? Die deden van geweld die enkel onderdrukkers treffen, en he hen nooit definitief onmogelijk kunnen maken te onderdrukken. Dit betekenen dat het stilhouden van personenreinen, fusillades, stengengolen, stroom sabott ren e.d. uit den boze zijn. Positieve aanvaardbare sabotagedaden zijn bv voorbeeld het bonnetje invullen om d defensievoortichting dol te draaien, he In ter dood veroordeelde bomen gaazitten, enz. Eerlijk gezegd kost het m zelfs moeite dit soort sabotage gewel te noemen.

9e. Een kalm, doordacht en uitgebalancerd, maar daardoor niet minder rad kaal beleid bij akties biedt de best vooruitzichten op de realisering van ee werkelijk pacifistische maatschappij. Daartoe hoef je niet eens mijn more opvattingen te delen.

10e. Door de beknoptheid van mijn b toog gaan ten onrechte vele dimensies verloren. Vragen naar onze praktisch positie ten opzichte van akties, de bru perij van de PSP-JG, het autoritaire p ternalisme van het partijbestuur, alle natieven e.d. blijven onbeantwoord. Ondanks, of dankzij, deze tekortkomi gen hoop ik dat niemand dit verbaa ziet als de Nieuwe Tien Geboden.

MARCEL WISSENBUR

PROVINCIE '82

Milieu is zo'n onderwerp waar nooit genoeg over gedacht en geschreven kan worden, als daar tenminste ook daden uit volgen. Voor de PSP is dat geen nieuwe zaak. Toen de milieuproblematiek in het midden van de jaren zestig nog nauwelijks onderkend werd, nam de PSP als enige politieke partij stelling tegen de vestiging van een raffinaderij van Mobil Oil in het dichtbevolkte Amsterdam. Ook valt als wapenfeit te melden dat in diezelfde periode de PSP als eerste partij eisen en actiepunten ten aanzien van de milieuverontreiniging in haar landelijke en plaatselijke programma's opnam. Voor de provinciale overheid is de bemoeienis met het milieu van meer recente datum. Tot het begin van de jaren zeventig was haar taak relatief gering. De toename van de milieuverontreiniging, maar ook van het milieubesef had tot gevolg dat de overheid begon met het ontwikkelen van een milieuwetgeving, waarin met name de provincie veel nieuwe uitvoerende taken kreeg toebedeeld.

Milieu in ange zin

Brede begrippen geven altijd aanleiding tot verwarring. Zo ook het milieu. In het kader van dit artikel past een onderscheid in een 'milieutechnische' en een 'milieugroene' kant. De milieutechnische kant omvat de zorg voor de fysieke omgeving, dus water, bodem, lucht en ook het geluid. Het gaat daarmee om normeringen; welke elementen zijn in welke mate en hoeveelheden minimaal noodzakelijk en maximaal toelaatbaar opdat mensen, planten en dieren kunnen bestaan, leven en zich nog voortplanten ook. Zaken van veiligheid en gezondheid zijn hierbij in het geding. De milieugroene kant omvat de omgeving in meer ruime zin, het levende in samenhang met het niet-levende, de ekologische relaties, met andere woorden 'natuur en landschap'. In tegenstelling tot de milieutechnische kant kunnen hier geen min of meer kwantitatieve normeringen worden gehanteerd. Wel zijn milieutechnische zaken ('schoon' water, bodem, lucht) van belang voor de hoedanigheid en

ontwikkeling van natuur en landschap. Maar verder gaat het hier meer om kwaliteitsdoelstellingen, die per gebied of regio sterk kunnen verschillen. Op de milieugroene aspecten wordt verder ingegaan in het artikel 'Landbouw en milieu' (Bevrijding 1981, no 19) en met name ook het artikel over de provincie en haar ruimtelijke beleid in het volgende nummer. In dit artikel beperken we ons tot de milieutechnische zaken waarmee de provincie bemoeienis heeft. In kort bestek gaan we in op de toename van taken, de inhoud van die taken, de organisatie erachter, de toenemende specialisering, het tot stand komen van milieubestellingen en de rol van de provinciale overheid. Die regelt en beheert binnen aangegeven kaders, moet steeds verschrikst haar beleid aanpassen aan weer nieuw ontdekte calamiteiten zoals

schillende soorten afval (huishoudelijk afval, ziekenhuisafval, autoafval) te verzamelen en te verwerken. In het waterkwaliteitsplan wordt uitgewerkt welk beleid men ter handhaving of verbetering van de waterkwaliteit als provincie denkt te voeren. Voor dat alles moet veel gemeten worden. Via uitgebreide netwerken en systemen worden de hoedanigheden van water, bodem en lucht en ook de geluidsbelasting, gemeten en worden de veranderingen daarin gevolgd. Naast de uitvoering van wetten die op rijksniveau zijn voorgedrukt, kan de provincie ook zelf verordeningen opstellen, die geten in de landelijke wetgeving moeten dichten, zoals de Verordening verwijdering industriële afvalstoffen en de Ontgrondingsverordening, die aangeeft hoe ontgrondingen in de provincie worden geregeld.

sliep, ook bij schijnbaar 'objectieve' zaken als te meten hoeveelheden ongewenste of milieuvreemde stoffen in de bodem, water en lucht, of decibellen geluid. Voor de extremen ligt het duidelijk, maar alle normeringen artsen zijn niet louter technisch-wetenschappelijk vast te stellen. Stoffen kunnen elkaar onderling beïnvloeden en daarmee effecten versterken. Effecten op zich kunnen nog nauwelijks bekend zijn; 'deskundigen' spreken elkaar tegen als er weer ergens dioxine of iets dergelijks is aangetroffen. Normen berusten op het op een gegeven moment ergens trekken van een grens, soms eindeloos onderzocht op één bepaalde plaats in één gegeven situatie, of op meer plaatsen en in meer situaties, soms maar met een bepaalde aangenomen marge. De normen zijn in feite nauwelijks meer dan een bepaalde

HET MILIEU EN DE REGELS

giffondsten en laat een fundamentele of zo u wilt revolutionaire aanpak van de milieuproblemen bij wijze van spreken aan anderen overlaten.

Milieuwetgeving

De oudste milieuwet, de Hinderwet, stamt uit 1875. De uitvoering daarvan ligt grotendeels in handen van de gemeenten. De milieuproblemen zoals die sinds de jaren zestig worden onderkend, kon men met de Hinderwet niet meer de baas. Ook het gemeentelijk apparaat bleek daartoe niet voldoende uitgerust. Bij de golf van nieuwe milieuwetten, die sinds die tijd het licht hebben gezien, is de uitvoering, coördinatie en controle grotendeels aan de provincies toebedacht. Niet dat die er wel voor uitgerust waren, maar daar werd toen aan gewerkt. De nieuwe wetten zijn sektoraal van karakter, het gaat daarbij om bijvoorbeeld de Wet Verontreiniging Oppervlaktewater, de Wet Inzake de Luchtverontreiniging, de Wet Chemische Afvalstoffen, de Wet Geluidshinder en verder is een bodembeschermingswet nog in de maak. De uitvoering van die wetten door de provincie komt voor een groot deel neer op het al dan niet verlenen van vergunningen aan bedrijven en instellingen, waarbij activiteiten die een verontreinigende invloed hebben aan voorschriften worden gebonden. Daarnaast is in de wetten geregeld dat de provincies plannen moeten maken voor bepaalde sectoren, zoals een afvalstoffenplan en een waterkwaliteitsplan. In een afvalstoffenplan wordt aangegeven hoe de provincie denkt de ver-

Koördinatie

De coördinerende taak van de provincie op het gebied van het milieubeleid brengt met zich mee dat er veel gesproken wordt; met vertegenwoordigers van ministeries, gemeenten en andere provincies, met bedrijven, instellingen en belangengroepen, met adviesbureaus en ook met elkaar. Binnen en tussen de verschillende diensten in een provincie wordt eindeloos veel vergaderd en overlegd. Maar het coördineren is aan beperkingen onderhevig. De milieuwetgeving is sektoraal opgebouwd. Men kijkt alleen of naar het water, of naar de bodem, of naar de lucht of het geluid. Zo hoort een instelling die van plan is iets te gaan verontreinigen, daarvoor verschillende vergunningen aan te vragen. Omdat dit in het algemeen als lastig wordt ervaren, is onlangs de Wet Algemene bepalingen Milieuhygiëne in werking getreden. Deze wet brengt enige gelijkheid in de verschillende procedures voor vergunningen, en biedt de provincie de mogelijkheid tot enige onderlinge afstemming van de behandeling van de vergunningaanvragen. Een integrale afweging van een bepaalde activiteit is hierbij evenwel nog niet mogelijk. Maar integraal beoordeeld of niet, het probleem is, dat wat er beoordeeld wordt alleen slaat op de inhoud van een vergunningaanvraag. De activiteit waarvoor die vergunning moet worden verleend staat zelf niet ter discussie.

Daarnaast blijft de vraag naar normeringen op zich een voortdurende discussie.

keuze: eigenlijk zou er geen verontreiniging moeten zijn, maar omdat die er wel is stel je een grens, waarboven die verontreiniging niet mag komen. In feite zijn de normeringen dus een legalisering van de verontreiniging beneden de gestelde norm.

Het 'harde' milieu

Vage normen of niet, de milieutechnische aspecten, zoals die hier ter sprake komen, vormen samen met de energie- en grondstoffenproblematiek het zogeheten 'harde deel' van het milieuverzen. Als technisch hanteerbaar wordt het steeds meer ingebouwd in zowel het overheidsapparaat als ook het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven zet min of meer noodgedwongen eigen milieuafdelingen op voor onderzoek en innovatie en huilt nieuwigheden als windenergie naar zich toe. De overheid laat haar verschillende milieuafdelingen groter vormen aannemen, voornamelijk gericht op controle. Immers, schijnbaar 'hard' in het geheel van het milieuverzen, is de milieutechnische kant 'zacht' in de afweging met andere maatschappelijke belangen en onderhevig aan de machtsverhoudingen in de maatschappij, waarvan de overheid in haar beleid niet meer dan een uitdrukking en een bevestiging vormt. Met andere woorden: de belangrijkste overheidstaak ligt in de zorg voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het particuliere bedrijfsleven. Ook het provinciaal beleid is daar binnen haar bereik op gericht, in het verlengde van het beleid van de rijksoverheid zoals bijvoorbeeld alleen al de zorg

Foto: Paul Sabelcoewsky

voor de infrastructuur (wegen en waterlopen). Op het gebied van het milieu stuit de overheid hier op een dilemma en is haar voornaamste taak de activiteiten van het bedrijfsleven 'in te passen'. Met andere woorden het gaat om het afschuimen van extreme vervuilingen, het controleren en beheersen van processen opdat het allemaal niet uit de hand loopt. Soms loopt het wel uit de hand, zoals bij de zwaarste ontdekking van stortplaatsen van chemisch afval, maar dan is het feit dat effecten moeilijk te voorspellen zijn een reden om te melden dat de burger zich niet ongerust hoeft te maken: er is nog niemand aanwijsbaar aan bezwiken, en die miskraam kwam omdat de moeder in spé zo zenuwachtig van aard is.

Tegenover lastige vragen van staten-leden, als ook leden van de Tweede Kamer of gemeenteraden, al naar gelang de situatie, wordt een hoop deskundigheid van ambtenaren en eventueel adviseurs ingezet, zodat het lid in kwestie zich vaak in tweede instantie niet meer aan doorvragen waagt. En een provincie kan vervolgens toezeggen haar activiteiten op het gebied van controle en inventarisaties nog eens flink op te schroeven. Want ze wil wel, maar ze staat met de rug tegen de muur en haar beleid is alleen maar defensief. Ze holt, weliswaar in draf, achter de ontwikkelingen aan.

Politiek

En daarmee zijn we midden in de praktische politiek terecht gekomen. Hoe ligt het milieu daar op dit moment? Is de benadering meer technisch, opportunistisch en trendgevoelig of juist meer betrokken, doordrongen van het belang van milieu-

zorg en met inzicht in het krachtenspel eromheen. Het eerste lijkt vaker het geval dan het laatste. De vrees voor de politieke samenstelling van de verschillende provinciale staten na de komende verkiezingen doet de roep om staten-leden die de goede vragen kunnen stellen en daar dan ook nog op kunnen doorvragen verheugen. Vragen aan leden van Gedeputeerde Staten met milieu en andere portefeuilles, die daar, al was het alleen maar met het oog op de achterban, een antwoord op moeten verzinnen. Op hun beurt hebben leden van gedeputeerde staten daar hun ambtenaren-diensten voor, in de meeste provincies nog verdeeld in een Provinciale Griffie die als een soort sekretariaat fungeert en de juridische kant van de zaken afhandelt, een Provinciale Waterstaat die de technische en uitvoerende kant van de zaken behartigt en alles aan water, bodem, lucht en geluid meet, en tenslotte een Provinciale Planologische Dienst die het milieubeleid moet vormgeven, mede in het kader van de ruimtelijke ordening in de provincie. De simpelheid waarmee de taakverdeling tussen de provinciale diensten op het gebied van het milieu hier is weergegeven, ontmoet in de praktijk nogal eens weerstand. Onderling kan er tussen de diensten wel eens meningsverschil bestaan over wat ieders taakgebied nu in feite is, kan het toch voor het uiteindelijke milieubeleid van de provincie van belang zijn, gezien de heel verschillende benaderingswijzen van de betrokken diensten. We kunnen dit bekijken aan de hand van de komende wet op de milieu-effecten-rapportage waarbij ook weer de provincie een eigen taak krijgt.

Het ontbreekt in de huidige milieu-

wetgeving aan mogelijkheden voor wat mooi heet, een integrale benadering.

Milieu-effecten-rapportage

Men wil nu de genoemde Wet algemene bepalingen milieuhygiëne uitbreiden met een regeling voor milieu-effect-rapportage (mer). Via deze mer-regeling wordt bepaald dat bij een voorgenomen activiteit die invloed kan hebben op het milieu, zoals een industriële uitbreiding of bijvoorbeeld een wegenplan, eerst een openbaar rapport zal moeten worden opgesteld, waarin alle mogelijke gevolgen voor het milieu worden geanalyseerd. Niet alleen de effecten van het voorgenomen plan zelf moeten daarbij worden bekeken, maar ook die van alternatieven en van de zogeheten 'nulvariant', dus wat de effecten zijn als het plan niet doorgaat. Op dit moment is er, vooruitlopend op de wettelijke mer-regeling, een interim-regeling van drie jaar van kracht, waarbij de mer slechts zal gelden voor besluiten op rijksniveau, zoals structuurschema's (drinkwatervoorziening, openluchtrecreatie, militaire oefenterreinen e.d.). In de wet wordt ook geregeld dat provincies hun eigen mer-plichtige activiteiten kunnen vaststellen. Hierbij kan gedacht worden aan streekplannen; landinrichtingsplannen; vuilverwerking, energiecentrales, waterstaatkundige werken enz.

In Bevrijding 1981 nr. 1 werd ten aanzien van de mer gesteld: "Die hele milieu-effecten-rapportage is een gigantische oplichterij. Het is zinloos om voor afzonderlijke projecten steeds te gaan afwegen of je vindt of de gevolgen ervan opwegen tegen de voordelen. Want de voordelen zijn onvermijdelijk gedefinieerd in kapita-

listische zin. Het is het inkapselen van milieugargumenten."

In dit licht gezien en gezien het feit dat de initiatiefnemer van een voorgenomen activiteit zelf een milieueffect-rapport moet opstellen of laten opstellen, en dat dat op provinciaal niveau vaak de provincie zelf zal zijn, kunnen we nog even teruggaan naar de hiervoor aangegeven verschillende benaderingswijzen van provinciale diensten. Het zal nogal wat uitmaken of een rapport meer technisch (provinciale waterstaat) of breder op de ruimtelijke ordening gericht (provinciale planologische dienst) zal worden opgesteld. En daarmee zijn we gelijk op de status van een dergelijk rapport beland. Het feit dat de initiatiefnemer van een activiteit zelf zorg moet dragen voor het opstellen van een rapport en tegelijkertijd erg veel belang heeft bij een 'gunstige' uitkomst, heeft delen van de milieubeveging in Nederland (ondanks regelingen voor 'objectieve' toetsingen van die rapporten, zie) ertoe gebracht het recht op tegenonderzoek (kontra-expertise) te eisen. Wanneer in het besluitvormingsproces zowel een rapport van de belanghebbende partij als een tegenonderzoek beschikbaar zijn, is er meer materiaal om te kunnen oordelen. Men wil daarbij zowel een inpassing van de mer als het beschikbaar stellen van gelden om dergelijk onderzoek te financieren. Het zijn dit soort initiatieven waarop die paar staten-leden die de goede vragen kunnen stellen moeten doorgaan, om te proberen 'ingekapselde milieugargumenten' weer open en bloot voor te leggen.

TITIA VAN LEEUWEN

Jacques Engels

1896-1982

Negen dagen na zijn 86ste verjaardag, in de vroege ochtend van 27 januari, is onze partijgenoot Jacques Engels overleden. Hij was een opmerkelijk mens. Ik denk dat er in het Nederland van de twintigste eeuw niemand is geweest die meer dan hij alle ontwikkelingen aan de linkerzijde zo actief van nabij heeft meegemaakt. Hoewel hij belangrijke taken heeft vervuld in verschillende partijen, vakbonden, jongerenorganisaties en vredesbewegingen, heeft hij het nooit tot een duurzame leidersrol kunnen brengen. Daarvoor was zijn instelling te kritisch, en verkeerde hij te vaak in een minderheidspositie. In zijn vele boeken en artikelen speelde hij vooral de rol van ideoloog, en dat is nooit een dankbare functie.

Kritische revolutionair

Zo werd hij door de leiders van sociaal-demokraten, communisten, trotskisten en de vakbeweging gezien als een lastige, eigenwijze en onpraktische idealist. Dat kwam doordat hij de belangenbehartiging en succesjes op korte termijn altijd wilde koppelen aan de opvoeding van de massa in de richting van socialistisch zelfbeheer en anti-militarisme. En omdat hij de internationale solidariteit van alle loonafhankelijken altijd stelde boven het groepsegoïsme van kleine delen van de arbeidersklasse. Maar ook in ethisch-pacifistische kringen waren zijn opvattingen sterk omstreden. Daar zagen velen hem als een dogmatische klassenstrijder, een anti-intellektuele arbeiderist en iemand die - gezien zijn standpunt over de Vietnamese bevrijdingsstrijd en het bedrijven van materiële sabotage - niet volledig gewelddoos was. Ook zijn (kritische) bewondering voor de USSR en zijn afwijzing van een parlementaire weg naar het socialisme droegen er toe bij dat hij vaak tussen de wal en het schip terecht kwam.

vervolg van pagina 10

Herstrukturering Maatschappij, dat op het gebied van bevoegdheden en zeggenschap wat minder ver gaat dan een PBM, sluit hier goed bij aan.

PBM's zijn geen wondermiddel, waarmee je in korte tijd de regionale werkloosheid op kunt heffen. Wel geven ze meer garantie dan de huidige subsidie-regelingen en r.o.m.'s dat gemeenschapsgelden ook werkelijk worden ge-

bruikt voor meer werkgelegenheid. En vormen ze in ieder geval een aanzet tot meer greep op de economie door de regio's zelf. Een aanzet tot een grotere gemeenschapscontrole op de investeringen en meer zeggenschap voor de arbeiders zelf. En dat is uiteindelijk de enige manier om regionale ongelijkheid op te heffen.

Breuk met de communisten

In 1927 kwam hij in zijn rol van bestuurder van de kleine linkse vakcentrale NAS opnieuw in conflict met de op het NVV georiënteerde CPN-leiding. Als gevolg daarvan ging hij mee met de trotskistische afsplitsing, de Revolutionair-Socialistische Partij (RSP). Maar na enkele jaren werd hij door de onbetwiste leider van NAS en RSP, Henk Sneevliet, aan de kant gezet. Daarna nam hij

een stap die velen aan de uiterste linkerzijde - waaronder een aantal latere PSP-ers - hem tientallen jaren lang hoogst kwalijk hebben genomen: hij keerde in 1932 terug naar de SDAP.

Dat was vooral opmerkelijk omdat dit gebeurde op een moment waarop de linkse OSP-leugel, die later met de RSP zou fusioneren tot RSAP, uit de SDAP werd gezet. Zelf heeft hij daarover eens geschreven dat hij "moe was van de beginselruiterij in de revolutionaire sfeer en min of meer tot rust kwam in de sfeer van de beginselsoosheid". In geen geval wilde hij gaan behoren tot wat Henk Sneevliet altijd smeldend "de rustende schutten" had genoemd. In de SDAP bracht hij het tot gemeenteraadslid in Haarlem. Via het werklozenwerk klom hij op tot vakbondsbestuurder in het NVV. Nadat de Duitse bezetters de leiding van het NVV hadden overgenomen, behoorde Jacques tot de zeer weinigen die aftraden als bestuurder. Van 1945 tot zijn pensioen in 1958 was hij algemeen secretaris van een van de voorlopers van de huidige Industriebond FNV.

Ook onder deze verantwoordelijkheid is hij nooit een echte sociaaldemokraat geworden. In 1945 overwoog hij om naar de CPN terug te keren, maar hij had geen zin om zich dan te storten in het bijbehorende EVC-avontuur. Van 1951 tot 1965 behoorde hij tot het hoofdbestuur van de vredesbeweging "De Derde Weg". Van 1955 tot 1964 maakte hij tevens deel uit van de redactie van het min of meer trotskistisch tendensblad binnen de PvdA, "Socialistisch Perspectief". Inmiddels lag zijn sympathie wel bij de pas opgerichte PSP, maar hij wilde zijn kameraden binnen de linkervleugel van de PvdA niet in de steek laten. Nadat hij al eens als spreker voor een PSP-konferentie was opgetreden, nam hij de overstap in 1964.

In de PSP

Zelf heb ik Jacques zo'n 20 jaar geleden voor het eerst leren kennen. Dat was in het Comité 1981 voor de Vrede, dat de eerste anti-atoombombardementen organiseerde.

In 1966 brachten we samen namens het partijbestuur van de PSP een bezoek aan het kongres van de Deense Socialistische Volkspartij (SF). Hij trad daar ook op als spreker op een grote manifestatie in Kopenhagen. In datzelfde jaar werd hij door ons kongres gekozen in de redactie van Bevrijding, waar we elkaar tot 1973 voortdurend zijn tegengekomen.

Wat ik me uit de redactievergaderingen van die tijd vooral herinner, was een uitgebreide discussie tussen Jacques en Henk Gortzak. De eerste wilde een kritische loyaliteit ten opzichte van de Sowjet-Unie, de tweede vond elke kritiek kontra-revolutionair. Na enige uren bestelden Joop Vogt en ik de discussie ten gunste van Jacques Engels, waarna zijn "Open brief aan mijn vriend in de Sowjet-Unie" afgedrukt kon worden.

Daarnaast herinner ik me zijn verhalen over schandelen binnen de vakbondsbu-kratie, bv. over het feit dat op de buitenlandse vakbondskongressen die hij mocht bijwonen al bij voorbaat hoeren voor de gasten besteld waren. En verder drong hij bij jonge hoedhoofden binnen de partij - zoals ik er toen een was - al tijd aan op geduld: "hardlopers zijn doodloperij!"

Na de uitstoting van de tendens Proletarisch Links in 1972 was zijn enthousiasme voor de PSP verdwenen. Niet dat hij het in elk opzicht met PL eens was, maar tegen de groepen die daarna in de PSP naar voren kwamen (Oosterhesselaars, Appelblanten) waren zijn bezwaren aanmerkelijk groter. Na enige conflicten met het nieuwe partijbestuur hebben we meegemaakt, was hij het zater trok hij zich uit de redactie terug. Zijn geschriften verschenen voortaan in andere bladen en in boekvorm. Dat leverde de onder meer zijn, bij Van Gennep, in 1978 verschenen, levensgeschiedenis op: "Zestig jaar socialistische beweging".

Binnen de PSP is hij de laatste jaren niet meer actief geweest. Dat hij zich toch wel betrokken voelde blijkt wel uit het feit dat hij een week voor zijn overlijden nog een commentaar instuurde op de ontwerp-tekst voor een boek over de geschiedenis van de PSP, waaraan ons Wetenschappelijk Bureau de laatste hand legt.

Hij zal altijd in mijn herinnering blijven als een man die ook bij scherpe politieke meningsverschillen steeds tegenoverlederen van een vriendelijke vasthoudendheid getuigde, en daarna doodgevoel door een citaat uit zijn boek "De socialisten en de oorlog" (1962): "Mijn inzichten en principes kwamen meestal slechts in hoofdraak overeen met de programma's van de partijgroep waarbij ik op zeker moment van mijn leven was aangesloten. Dat interesseerde mij ook maar weinig. Ik werkte daar waar ik getuigen kon van een strijdbaar socialistisch beginsel. Bij de verandering van werkplaats, maar ik bleef mijn ambacht!"

HERBERT GOEDINGS

ERIK MELJER

SADO-MASOCHISME

Een keuze uit onmacht

Als bijdrage aan de discussie publiceert BEVRIJDING hierbij gedeelten uit een artikel over sado-masochisme (SM) van Karin Spink dat in het geheel staat afgedrukt in het bulletin van de SVS dat ter gelegenheid van de themadag van 27 februari verschijnt.

De theorie

Ik heb een stapel artikelen en folders gelezen, een SM-porno-film gezien, een middag georganiseerd door de Vereniging Studiegroep SadoMasochisme (VSSM), bijgewoond en er talloze gesprekken over gevoerd. Uit het verzamelde materiaal wordt de theorie achter SM enigszins duidelijk. Ik zal die hier kort samenvatten. Seksualiteit en agressie horen in deze visie onlosmakelijk bij elkaar, al vanaf onze vroegste beleving. Sedomasochistische fantasieën heeft iedereen, man of vrouw, ongeacht seksuele voorkeur. In de gangbare seksbeleving worden deze fantasieën onderdrukt; bij SM mogen ze de vrije loop nemen, en worden ze in spelvorm beleefd. Je SM-gevoelens aksepteren en naleven is derhalve bevrijdend. Alleen in totale vrijheid en gelijkwaardigheid kan een SM-spel plaats vinden: de dominant en de onderdanige hebben elkaar nodig. De ongelijkheid van de rollen is vrijwillig en het spel is gebaseerd op liefde of vriendschap en wederzijds vertrouwen. Een uitwisseling van macht tijdens het spel is mogelijk, doordat de dominant alles doet om de onderdanige aan zijn of haar masochistische trekken te laten komen. Zo keert een SM-spel alle relaties om: de dominant richt zich naar de lust van de onderdanige en is dus in diens macht voor de duur van het spel. Niet alleen daarom is SM bevrijdend, maar ook omdat het de onderdanige ontslaat van schuldgevoelens of de verplichting zich ook met de ander bezig te houden: 'in bondage' (vastgebonden) mag je volledig genieten en passief zijn. Je hoeft niets 'terug' te doen. Remmingen uit je jeugd vallen weg doordat je de pret 'toegediend' krijgt, zonder dat je er iets aan kunt doen. Zodoende worden psychologische barrières (bv. de gedachte dat seks niet mag) geslecht. Bovendien verhoogt de bondage de spanning, omdat je de weerstand van de touwen voelt wanneer je wilt kronkelen van genot en dat niet kan. Een aantal dingen waar vrouwen het door hun opvoeding vaak moeilijk hebben, zoals durven genieten, aan verlangens mogen toegeven en met macht omgaan, kunnen ze door middel van SM leren. Daarom kan SM juist voor hen heel bevrijdend zijn; misschien niet in hetero-relaties omdat daar onderdrukkende

elementen binnen kunnen sluiten, maar in ieder geval wel in lesbische relaties.

Vrijwillige onmacht

Bij deze theorie over SM zet ik veel vraagtekens. De belangrijkste vraag is of er inderdaad een onlosmakelijk verband bestaat tussen seksualiteit en agressie. In de artikelen wordt dat zonder verdere argumentatie als een gegeven gepresenteerd. Ik vermoed hier eerder een histories gegroeide koppeling die meer met machtsverhoudingen dan met 'natuurlijkheid' te maken heeft. En is die 'normale' visie op seksualiteit niet door mannen gedefinieerd? Vrouwen, die al eeuwenlang niet in de positie zijn om kollektief van zich te laten horen, hebben daarbij geen stem gehad. Een verklaring voor de huidige SM-trend moet niet gezocht worden in zogenaamde oerdriften, maar in het instandhouden van machtsverhoudingen in de maatschappij en in de meer algemeenere toename van geweld op allerlei terreinen. Zo bevrijdend vind ik dat niet.

Een volgende vraag is of je seksuele relaties los kunt maken van anderssoortige betrekkingen tussen mannen en vrouwen, en dan kunt beweren dat er op het moment dat je met elkaar vrij opent geen sprake van onderdrukking zou zijn. Je hele psychologische bagage en je jarenlange ervaring of routine kan je immers niet samen met je kleren uittrekken en van je afschuiven wanneer je de slaapkamer (of in sommige gevallen: de SM-kelder) betreedt! Het is dan ook niet toevallig dat vooral vrouwen de onderdanige en mannen de dominante rol op zich nemen bij een SM-spel. Dat heeft veel, zo niet alles, te maken met socialisatieprocessen en machtsverhoudingen buiten het bed.

Wat betekent 'vrijwilligheid' in zo'n context? Hoe vrij is een vrouw die wanneer ze "nee" zegt rijkeert dat ze met ruzie, verwijdering, verlies van financiële en emotionele zekerheid beloondd wordt? Is de 'macht van de onderdanige' niet net zo'n kolder als de 'invloed van de toegewijde echtgenote', waarmee men op de proppen komt wanneer feministen wijzen op het gebrek aan macht en regenschap van vrouwen? Het is, om met Heulenbelt te spreken, rammelen met de ketting. De verhalen van leden van de VSSM in het klubblad Kerfstok rechtsvaardigen mijn twijfels. Een paar citaten: "Ik hield echter te weinig rekening met mijn lieve vrouw; ze begon zich te verzetten tegen mijn wilde ideeën. Achteraf gezien terecht, maar op dat moment wilde ik er gewoon niet aan." "Mijn dominant dwong me mijn grenzen te overschrijden." Een uitspraak van een dominant: "Ik was in trance en wist niet meer wat ik deed." Dat valt moeilijk te rijmen met een begrip als 'grenzeloos vertrouwen in elkaar hebben', waar de VSSM zo mee schernt. Datzelfde geldt voor de ledenkontaktafonden van de VSSM, waarbij een 'slavenmarkt' geformeerd wordt waaruit de dominanten kunnen kiezen.

Verder heeft de SM-theorie een griezelige overeenkomst met opvattingen die vrouwenmishandeling goedpraten. Vrouwen zouden er zelf om vragen door mannen te tergen dat ze zover gaan, en er een diepverborgen psychologische bevrediging uit halen. Want, zo zegt men, anders valt niet te verklaren waarom vrouwen steeds weer terug gaan naar de man die ze mishandelt. Dat heeft echter niets te maken met innerlijke behoeften; deze vrouwen zijn sociaal-ekonomies gebonden en kunnen maatschappelijk gezien simpelweg geen kant op.

Een laatste kanttekening is op z'n plaats bij de voorkeur binnen de SM-beweging voor leer, rubber en hoge laarzen: de nadruk op machogedrag (waar ook vrouwen zich aan te buiten gaan) is te sterk om SM nog met 'bevrijding' in

verband te kunnen brengen. Een kultuur waarin sex, agressie en macht zo duidelijk verweven zijn met mannelijkheid en onderdanigheid heeft (ten minste uiterlijk) eerder verwantschap met een fascistische ideologie.

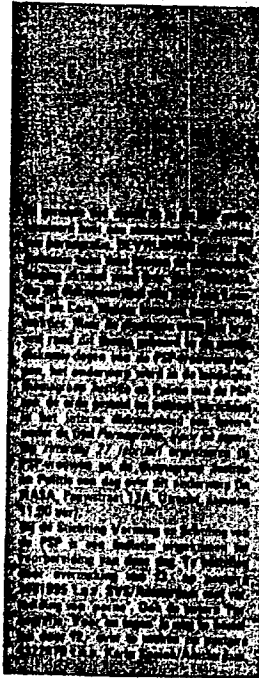
Schijnvrijheid

Voor ik aan dit artikel begon heb ik lang lopen piekeren over de vraag of ik wel een uitspraak over SM mocht doen: zou dat niet een oordeel inhouden? Dat heeft al snel tot gevolg dat je indirect staat dat ze pervers zijn of naar de psychiater moeten. Dat is niet de bedoeling, voor mijn part binden ze mekaar die keer per dag vast. Maar ik wil wel waarschuwen voor de aantrekkingskracht van de SM-beweging. Net zoals allerlei religieuze groepen beroepen ze zich op de totale bevrijding die ze brengen, en ze appelleren aan problemen of behoeften die mensen in onze maatschappij hebben door een schijnoplossing aan te bieden. Ze zoeken niet naar oorzaken of veranderingen. Samen oranje dragen moet het westerse iedervoor-zich opheffen, en geweld wordt beleefd in plaats van bestreden. De vrijwilligheid van de VSSM is een schijnvrijheid. Net zoals vrouwen die geen werk kunnen vinden en zich massaal op het vrijwilligerswerk of het nieuwe moederschap storten, roepen ze dat dat zo bevredigend is - maar ze kunnen niet kiezen.

Verder vind ik het een griezelig verschijnsel dat SM bij lesbische vrouwen, ook buiten de VSSM, een steeds grotere vlucht neemt. Binnenkort verschijnen er twee engelstalige boeken over SM van radikaal-lesbische vrouwen in Nederland. Bijna was er op de laatste ILIS konferentie (internationaal lesbies netwerk) een resolutie aangenomen waarin SM als 'waardeloos onderdeel van de vrouwelijke seksualiteit' werd beschreven. In Canada woedt momenteel een felle discussie naar aanleiding van de activiteiten van Samois (een lesbische SM-groep), die de beweging bijna verscheurt. De vrouwen van de VSSM organiseren open dagen en schrijven naar alle vrouwenbladen.

Een derde reden is dat ik me afvraag hoe de overheid zich tegenover SM zou moeten opstellen. De VSSM onderneemt namelijk pogingen om subsidie voor propaganda en activiteiten te krijgen uit de emancipatiepot. Kan dat, voor een klub die van onderdrukking een seksuele variant maakt? En is het in de haak dat één van de actieve leden van deze ideële stichting zelf belang heeft bij de verspreiding van SM, omdat hij zelf eigenaar is van een fabriek die SM-instrumenten en -uitrustingen produceert? Het zijn maar een paar vragen

KARIN SPINK

PERSEKUTAN DI LINGKUNGAN

[illegible]

De Amerikaanse regering heeft besloten om de NAVO te helpen met de oprichting van een nieuw NAVO-organisatie. De NAVO-organisatie is een organisatie die is opgericht door de NAVO-landen. De NAVO-organisatie is een organisatie die is opgericht door de NAVO-landen. De NAVO-organisatie is een organisatie die is opgericht door de NAVO-landen.

Deze rubriek is bedoeld voor berichten over bijeenkomsten, manifestaties en andere activiteiten. Daarnaast is er ruimte voor aankondigingen van door de partij uitgegeven brochures en tijdschriften. Ook korte artikelen over plaatselijke en regionale activiteiten en acties van afdelingen en gewesten van de PSP, alsook van aan haar verwante organisaties en komitees, horen in deze rubriek thuis.

Kopij voor ondersteboven kan worden gezonden aan: Redactie Bevrijding t.a.v. rubriek Ondersteboven, Postbus 700, 1000 AS Amsterdam.

[illegible]

spontief dan de overal geplante roos
vrijwel onbekend.

IAN MURTERNS

ZIELE UND MAßNAHMEN

De Duitse regering heeft de afkorting van de 100 miljoen schuld overgenomen voor 60 % in ruil voor het behoud van de 40 miljoen schuld van de Duitse regering. De Duitse regering heeft de afkorting van de 100 miljoen schuld overgenomen voor 60 % in ruil voor het behoud van de 40 miljoen schuld van de Duitse regering.

ANNEX 1

100

100-443887-100

1995

De storm van 25 februari wordt vooral bekend door de 36ste maal de Februari-staking van 1841 herdacht. Ook nu zal op deze dag niet alleen de strijd tegen het faarwinsten roet en tijdens de Tweede Wereldoorlog worden herdacht, maar zal de herdenking ook in het teken staan van de politieke en raciale tendensen in onze huidige maatschappij. Dat dit nodigt op brek weer eens tijdens de themadag van de themagroep Justitie en Politie van de FSP organiseerd op 12 december van het vorige jaar.

Deze, overigens druk bezochte dag, was speciaal bedoeld om tot een geduchte waseling en een uitwaseling van ervaringen te komen tussen ISP-sters die actief zijn in de diverse plaatselijke anti-fascisme kornities.

[illegible]

meerderheid van de kiezers. Het is
dus niet verwonderlijk dat een
politieke en economische organisatie, Wal
wel denkt dat de discussie binnen
de PSP hierover nog niet is afgerond.
Een ander koninkrijk de kon worden
gevoerd is dat in het partijprogramma
de zijde ligt de strijd tegen het racisme.
Hiermee worden duidelijk het
aandacht van de kiezers.

In dezer tijd is de bekendheid van de Christen-alding op 25 Februaris een goede bekendheid de arnet op de gans: Van 17.00 van het traditionele dech leas De Dierganger aan het Jona de dach Moeleplein in Amsterdam (vlak wille het Willemsplein) stralken het kerkhof A rael Amsterdam ON.

De Overname van de in de wijk
aan de PSP SVS en SVS bulletin
aan de PSP SVS en SVS bulletin
aan de PSP SVS en SVS bulletin
aan de PSP SVS en SVS bulletin

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

[illegible]

De set is te bestellen door overmaking van € 2,50 (€ 2,50 + € 1,- porto) op rekeningnummer 1609, t.n.v. Polenkomité Amsterdam, b.v.v. 'Haarten-actie'.

Bij grotere aantallen even contact opnemen met het comité: (020) 268380.

25 JAAR PSP e/d HAARLEM

25 JAAR PSP a/d. HAARLEM

27 februari bestaat de a/d. Haarlem van de PSP precies 25 jaar. Zoiets laten we niet geruisloos voorbij gaan. Daarom geven we op 27 februari 's avonds een feest in de 'Zwaan'. Bakkerswacht 8, Haarlem. Het begint om 20.00 uur. Toegang 5 gulden. Het programma zal uit het volgende bestaan:

Verfallende meinten die Aktien waren
in der Hand der PSP zu liegen. Aber...

muziek van de Harderwijkse muziek-
school. Hierna treedt de bekende folk-
groep CRACKERHASH op en vertonen
ze in een andere stijl films. Dan treden
KUBUS & SPITZ op. Het programma
wordt afgesloten om 22.30 uur met
dan de finale met de wedstrijd
WORLD WAR ROCKERS.

25 JAAR PSP

Op zaterdag 3 mei organiseert de PSP
de gelegenheid van haar 25-jarig be-
staan een politiek symposium in Kon-
ingsplein te Amsterdam. Het thema is
de plaats en functie van de PSP in het
Nederland. Voor dit symposium zal het
forum bestaande uit linkse politici en
journalisten worden samengesteld.

25 JAAR PSP

Dit is menen.
Omgeveken wij jullie van harte ge-
wens met het 25-jarig bestaan van de
PSP. Het symposium zal meer worden dan
een gelegenheid om de PSP te be-
spreken. Het zal ook een gelegenheid
zijn om de rol van de PSP in het
Nederland te bespreken. Het zal ook
een gelegenheid zijn om de rol van de
PSP in het Nederland te bespreken.

BOEKEN

MAHARAJA KANDE

Bij het Maharaja Kanda is een boek
uitgegeven dat de geschiedenis van
Maharaja Kanda beschrijft. Het boek
wordt uitgegeven door de Stichting
Publikaties Sof. Het boek is geschreven
door de Stichting Publikaties Sof.

Dit is menen. In de Krochten van mijn vaderland. Het boek is geschreven door P. van der Kroon. Het boek is uitgegeven door de Stichting Publikaties Sof.

De opbrengst van de verkoop van het
boek 'Maharaja Kanda' zal worden
besteed aan de Stichting Publikaties Sof.
Het boek is uitgegeven door de Stichting
Publikaties Sof.

GEWAPEND VERBOD

Het gewapend verbod is een wet die
wordt uitgegeven door de Stichting
Publikaties Sof. Het boek is geschreven
door de Stichting Publikaties Sof.

Deze button is te koop bij
de PSP-afdelingen à f. 1,50

Deze button is te koop bij
de PSP-afdelingen à f. 1,50

MAANEN

De Maanen is een boek dat de
geschiedenis van de Maanen beschrijft.
Het boek is uitgegeven door de Stichting
Publikaties Sof. Het boek is geschreven
door de Stichting Publikaties Sof.

WOONWAGENKINDEREN

Woonwagenkinderen is een boek dat
de geschiedenis van woonwagenkinderen
beschrijft. Het boek is uitgegeven door
de Stichting Publikaties Sof. Het boek is
geschreven door de Stichting Publikaties Sof.

UITGAVEN

BURGERSKE ONGEHOORZAAM- HEID

In 1972 publiceerde P. Schuyt zijn
dissertatie 'Burgerse ongehoorzaamheid'.
Het boek is uitgegeven door de Stichting
Publikaties Sof. Het boek is geschreven
door de Stichting Publikaties Sof.

donderdag 25 februari

PSP OP RADIO

Hilvertum 2
18.20 tot 18.30 uur

(advertentie)

Marcel Bullinga e.a.

**VAN DE LIEFDE KUN JE NIET
LEVEN.** Interviews met hoeren en
hoerenjongens

Met een inleiding van Rijkje de Haan
en met bijdragen van Ineke Zijlmans,
Irma Bogers, Miriam Janssen en
Mieke van Kasbergen

Prijs f 15,- / 162 blz.
ISBN 90 70536 61 7

Te bestellen bij uw boekhandelaar
of rechtstreeks bij de uitgever

STICHTING PUBLIKATIES SOF
Postbus 198 / 6500 AD Nijmegen

DEPOPULIER

EEN NIEUWE UITGEVERIJ!

De eerste twee boeken:

Huibert Smeets:
**VAN VERLOREN BURGEROORLOG
TOT GEWONEN VERKEERZEN**
- Traktat en verandering in Griekenland -
De achtergrond van de Pasok overwinning
in oktober 1981 - Nieuw vertaling uit
en ten Papandreu realisme.
56 blz., f 7,50 (f 9, inkl. verzendkosten)

Joost Dierdahl, Arnold Kuper, Herman de
Lagere Bokh, Max van Wezel (redactie):
**NEDERLAND, LINKS EN DE KOUDE
OORLOG** - Berichten en berichten -
Artikelen over gebeurtenissen en
conflicten die ons altijd een rol spelen in
de huidige tegenstelling - Nieuw licht.
192 blz., f 19,50 (f 23,50 inkl. verzend-
kosten)

Verkrijgbaar in de boekhandel of door
storting van het bedrag inclusief verzend-
kosten op postgiro 116070, t.n.v.
Hollandse Koopmansbank n.v., Amsterdam
t.g.v. Stichting Media De Populier,
rek. nr. 6553.12.454.

Op 21 november demonstreerden soldaten in uniform tegen nieuwe kernwapens in Europa. Iedereen weet wat hiervan de gevolgen waren: met grote willekeur werden hen straffen opgelegd. De linkse partijen verklaarden zich solidair met de gestrafte soldaten, en in het hele land werden er manifestaties gehouden om te protesteren tegen deze strafmaatregelen.

Het is nog altijd zo, dat mensen, die in opstand komen tegen het militarisme en militaire bevelen weigeren, een misdaad begaan in de ogen van militaire leiders. Demonstrerende soldaten worden gestraft, en mensen die de dienstplicht weigeren draaien de bak in.

Permanent zitten er in Nederland zo'n 10 totaalschijfgevangenen. Zij weigeren mee te werken aan het militair systeem, en dat levert hen 18 maanden celstraf op. Een beroep op de wet Gewestsbewaren Militaire Dienst wijzen totaalschijfgevang. af, omdat in hun ogen hiermee het protest tegen het militarisme wordt teruggebracht tot een individueel probleem. Zij zien het als een compromis tussen een gewetensbezwaarde en het militair systeem, en dat is volgens hen onmogelijk tussen een anti-militarist en een staat die de dienstplicht oplegt. "Het is voor mij onvolgdoende om het op een individueel akkoordje met defensie te gooien, waardoor ik persoonlijk de opleiding tot massamoordenaar niet hoef te volgen", zei Bas Elferink, een totaalschijfgevang. die, voordat hij opgepakt werd eind vorige maand, een hongerstaking voerde in een kerk in Zevenaar. Een dienstweigeraar, die een beroep doet op de wet GMD, moet verdedigen waarom hij niet

In dienst wil, in plaats dat het leger ter beschikking staat, en voor het leger is het een hardere manier om kritiek van het militairisme buiten het leger te houden, zo redeneren totaalweigeraars. Al, zoals Bram van der Lek op 26 maart 1981 in zijn verklaring tijdens het proces van Leuzen. Kluppe opmerkte: "Wilde de wapening, het leger en het militair bij elkaar, zeker zoals zich dat in onze moderne tijd ontwikkeld heeft, is gaan zien als een kwaad, miedadig en tegen alle menselijke betelangen indruisend bedrijf, kan zich - terecht - afvragen of het voor hen 'in geweten' voldoende is zich, individueel, op een blijkbare wat afwijkend zedelijk oordeel te beropen, dat dan voor vertegenwoordigers van die bewapende orde te laten toetsen, en dan - als punst - het recht te krijgen niet meer te hoeven deslinnen aan iets dat verder ongestoord door gaat". Totaalweigeraars is niet alleen een weigering om in dienst te gaan en van ontsnapingskanalen (GMD) geen gebruik te maken, maar het is ook een aanval, een ontmaskering van de ideologie van deze maatschappij, waarin een kapitalistische productieve, machtsstructuren en militaire machtschandering hand in hand gaan. In dat opticht is de maatschappijvisie van totaalweigeraars verwant aan die van de PSP. Beiden zien het militarisme als een middel om een maatschappelijke orde, die gebaseerd is op ongelijkheid, in stand te houden tegen pogingen tot hervormingen. Maar als PSP'er zou je kunnen diskutieren over het effect van de daad, die totaalweigeraars risiken: loop je bijvoorbeeld niet het stelsel van een beroeps- of vrijwilligers leger, wanneer 'iedereen' op deze manier dienst zou weigeren? Uiteraard is de PSP vóór de afschaffing van het leger, maar zolang er een leger is, zijn beroeps- of vrijwilligers leger, maar niet anderszins. Binnen het systeem van dienstplicht vindt de PSP het een onwettig juridisch recht om dienst te we-

geren en een vervangende dienst te doen, die overeenkomt met je principes en idealen. In het verleden heeft de PSP zich beijverd voor het realiseren van de ziele dienstgerechten. De inspanningen van Henk Lankhorst hebben er toe bijgedragen dat er in 1962 een wettelijke regeling kwam voor het vervangende dienst. Tot 1979 was het alleen mogelijk op (religieuze) geloofsovertuigingsgronden de wettelijke dienstereningsnormen zijn sindsdien officieel vervuld, maar in de praktijk wordt je nog steeds alleen op basis van zedelijke overtuigingen als dienstereningsgronden. Het standpunt van de PSP is dat ook uit politieke overtuiging deelname aan het leger gewenst moet kunnen worden. Aan 'zedelijke bezwaren' ligt immers doorgaans een politieke analyse ten grondslag.

Naast totalitairegers en zld, die een beroep doen op de wet GMD, neemt het PSP ook mensen, die binnen de BVD of VVDM actief opkomen voor vrijheden en rechten binnen het leger zelf, die het gevaar van een kritiekloze massa soldaten te voorkomen.

Welke vorm van protest je ook kiest, ieder voor zich moet uitmaken wat voor hem de meest effectieve manier is om te ageren tegen het militarisme. Behalve een politiek vraagstuk is het ook een persoonlijk vraagstuk. Totalitairegers kiezen echter de meest radicale weg, zij geloven niet dat het militarisme door wetten kan worden aangepakt. Inderdaad bepalen wetten de omvang van de verhoudingen en hoeven de wetten het parlement geen ingrijpende militair-politieke voorstellen tot verandering te verwachten. Daarvoor is de politiek van bewapening ook te nauw verweven met andere politiek economische belangen.

Maar op de lange duur, oproeiend tegen de straal, zullen veranderende opvattingen en verhoudingen weerspiegeld worden in het parlement. In dit proces speelt het effect van het totaalweigeren op de publieke opinie ongetwijfeld een grote rol. Het is daarom belangrijk dat totaalweigerers niet langer als misdadigers worden behandeld, en als crimineel worden afgeschilderd in de media. De hele gang van zaken rond de processen, de overdueren 'voorzorgsmaatregelen', de overbewaking en tenslotte de 18 maanden opsluiting, geïsoleerd van mededienstweigerers, wekt de indruk dat het gaat om een ietel staatsgevaarlijke elementen. De PSP verklaart totaalweigerers te ondersteunen en vindt dat hun behandeling in overeenstemming moet zijn met hun motieven, die het feitelijke belang van de partij en het hoognodig dat de partij eens goed beraadt op een alternatief wel de straf, die totaalweigerers nu te wachten staat.

Op dit moment ondervinden de getra-
te '21 november' soldaten veel sympa-

thie en steun. Dat is een prima zaak, maar laten we de mensen, die voor 18 maanden vast zitten niet vergeten. Neem eens contact met ze op, hieronder volgen hun namen en adressen, met tussen haakjes de datum van hun vermoedelijke vrijlating:

MARION OSKAMP

Bij het ter perse gaan van dit nummer werd bekend dat Bas Eijfrink, na een zogenaamde herkauwing, ongeschikt voor de militaire dienst is bevonden en op vrije voeten is gesteld. Eijfrink vat dit terecht op als een ironisering van zijn eis.

Robbert v.d. Vos (7-3-82)
P.O.B. 'Niendure'
Bornsestraat 387
Almelo

Stephan Kraan (7-3-82)
Huis van Bewaring
Keizersgracht 4
8911 KJ Leeuwarden

Jan de Rou (7-3-82)
Huis van Bewaring
Kloosterlaan 46 bis
4811 EE Breda

Dick Sniijders (7-3-82)
Huis van Bewaring 'De Weg'
H.J.E. Wenckenbachweg 48
1069 AN Amsterdam

Harrie v.d. Graaf (7-3-82)
Huis van Bewating
Oostvest 22
2013 WB Haarlem

Jan van Herp (23-7-'82)
Huis van Bewaring
Noordsingel 115
3035 EM Rotterdam

Joost Duinhof (13-11-'82)
Jeugdhuis van Bewaring 'De Sprang'
Stevinstraat 405
Den Haag

Michiel Niesten (18-12-'82)
Huis van Bewaring 'Demersluis'
H.J.E. Wenckenbachweg 48
1096 AN Amsterdam

Bas Elfrink krijgt de uitspraak in het proces tegen hem deze week te horen. Dan wordt zijn nieuwe verblijfplaats ook bekend. BEVRIJDING zal dat te zijner tijd nog publiceren.

Demonstratie op het Binnenhof voor Bas Elfrink (11-2-1982)

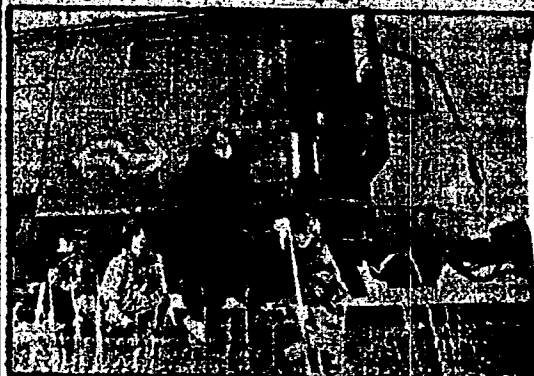
Foto: Edward de Krom

GRONINGEN — Maandagavond
laat hielden zich in Groningen een
paar honderd actievaarders gereed
voor het blokkeren van het tweede
treintransport van Amerikaanse
gruutolie. Deze tweede aanpaktocht
vanaf de Eemshaven, was de vijfde
Groningen toen nog niet aangevallen.

Oude heer drichondert deen
 stramen hadden rich van negen
 vier vermaeld is het schep
 Grand Theatre in Grooten Dier
 welken heet on is van groen
 de spoor den Grooten Rode
 school is gaen, toren vanuit Uitho
 met ter senne, van Korten de
 metter transport in gade van
 De boedding was om het schied
 de wolkades te proben het
 Gelanden aan de rand van G
 stramen tegen te worden, en
 overal te lins moedel
 worden

Met eerste transport verbr
maand met een heel begin van de
vroed. Dat was echter over heel de
provincie was. De verrijding was
ten dele veroorzaakt door een acti
van militairische tegenstan
der van de humanitaire transporten, ten
dele door een treinongeluk bij Gro-

Politie mannen schuiven een hek op, naar de achterzijde van de auto. De politie heeft de auto geïnspecteerd en heeft de auto laten vertrekken. Een ingezetene van de stad Groningen heeft de politie hiervan in kennis gesteld.

Actievoerders vestigden zich aan de poort van de kerk van Aadorp, op de lijn Roodschouder-Groningen. Drie uur later kwamen de troepen maar niet. De kerk werd verbrand. De kerk van Aadorp werd verbrand. De kerk van Aadorp werd verbrand.

[illegible]

The Department of Justice has announced that it will be conducting a study of the activities of the American Revolutionaries, Inc. (ARI), a group which has been active in the promotion of the American Revolution. The study is being conducted by the Federal Bureau of Investigation (FBI) and the Department of Justice. The ARI is a group which has been active in the promotion of the American Revolution. The study is being conducted by the Federal Bureau of Investigation (FBI) and the Department of Justice.

[illegible]

Van our correspondent

Deze tijds en een speciale van de ministerie Levenslang van Verkeer en Waterstaat en Van Rijkste van Defensie van de Verenigde Staten over het overnemen van de transport voor het Amerikaanse leger. Voor de vervoer worden speciale vagnen gebruikt die brandstoffen als gewone

De ministerieën daar kunnen verantwoordelijk worden gehouden voor het geresulteerde misgebruik. Volgens de bewindvoering is dit verzuim niet meer verantwoord. Zelfs bij een ongeval kunnen er volgens de ministers geen explosies voorkomen, omdat de conventionele munde ongevoelig is gemaakt voor schokken en brand.

Zondag komt het schip met Amerikaanse munitie voor het liggebied in West-Doornik aan in Lembehuis. Tussen 18 en 23 januari vinden de transporten per trein plaats via Groningen, Assen, Zwolle en Zutphen naar Arnhem, waar de Duitse Bundesbahn de treinen overneemt. In totaal worden 1500 ton munitie per schip aangevoerd. Het trein vervoer kost 300 ton munitie vervoerd. De vliegvliegtuigen worden op het liggebied in Nederland niet naar Grinsdijk vervoerd. In Zwolle en Arnhem moet nog twee de blocompoort van het eind vervoer naar de trein naar het andere eind worden omgezet. Maar dat is geheel bekend. Het is een volkomen succesvolle missie voor de Nederlandse marine. Het is de eerste keer dat een zwaar wapen vervoerd wordt op een zwaar vervoer.

De trein was het een tegengestelde voorbeeld van efficiëntie en betrouwbaarheid in vergelijking met het vliegtuig. Het was het enige vervoersmiddel dat het hele land kon bereiken, en het was het enige vervoersmiddel dat het hele land kon bereiken. Het was het enige vervoersmiddel dat het hele land kon bereiken.

Menselijke fouten zijn niet te voorkomen, aldus de notitie, maar hoe kan men gebreken dat op dit gebied harder fouten met de kans op ongevallen worden gemaakt. Het gaat handelen van de machine is een heel ander de veiligheid van de werkvloer. Het gaat om de veiligheid van de mens. Het is niet de bedoeling dat in 1990 nog een in werking treedt van het bestaande systeem van regels en procedures, maar dat de mens hier niet mee aan de opdracht heeft gebonden, anders anders.

[illegible]

De Volkskrant van DONDERDAG 21 JANUARI 1982

Van onze correspondenten

GRONINGEN/DEVENTER — Ook woensdag zijn er weer bloeddades geweest toezien de manifestantenprotesten uit de Eemshaven naar West-Dunthouk. Ook wijzen de kerk en de boormedias die woensdagavond laat voortrekken. De manifestanten die woensdagavond laat voortrekken, hebben zich toen in Groningen in twee groepen op de rails gesplitst, één in de stad Groningen aan de noordkant, en één even ten zuiden van Groningen bij De Funt.

[illegible][illegible]

Voluutemannen, ook in andere
staten, hebben de indruk dat zich
in de Italiaansche actieverders
veel meer veldschoppers voegen
dan in het velds transport, dat
omdat grondslag ligt, was verstrekt
de veldschoppers vertragen, so
was in Groningen hadden de
actieverders twee groepen van
andere actieverders hebben de

vijsde transport te blokkeren. De blokkade ging echter niet door, omdat de trein sneller had gereden dan verwacht was. Een deel van de bevoegde materieel bleef hangen in de hellingen, toen de trein met vrij hoge snelheid aan kwam rijden. Wel trok de politie later de de busrit van de stad Groeningen en de rails vange-splijders houtblokken aan, maar het vijsde transport was toen al over.

Het transport van vrachtwagens wordt nu overgenomen door de Staat. Het is de bedoeling dat de vrachtwagens van de Staat worden overgenomen. De vrachtwagens van de Staat worden overgenomen. De vrachtwagens van de Staat worden overgenomen.

Bij Dierpenveen vormden ongeveer honderd demonstranten een menselijke blokkade en ter hoogte van Zutphen staken schiedverders autobanden op de rails in brand. Na opruiming van al deze perturbaties moet een gedeelte politie met het politiebureau tussen Zwolle en Arnhem nog een inspectie voor de het vijfde transport verder kon-

In de nacht van dinsdag op woensdag arresteerde de politie van Deymer ook een jongeman uit IJmuiden, die bezig was met het opwerpen van barricades op de rails. Hij is inmiddels weer vrijgelaten, nadat hij een proces-verbaal is opgemaakt. Ook de andere drie in IJmuiden stonden worden meegenomen, maar korte tijd later weer vrijgelaten.

Klein

Het wettiverkeert in de buurt van Zvenenar, hief woensdagmiddag verdraging op de een melding dat in een trein op het station naar een bom was geplaatst. In Eefde (Gronw.) kilometer onder Zutphen) schakelde de politie de Explosieven Opruimingdienst in, om een kindje dat tegen een bovenleidingstroom was geknald, de ontplotting te brengen. Ook hier hing het om een redding.

Het van de bedoeling van de Nederlanders de Spoorwegen om, reeds die vier maanden geleden te laten verspreiden, vlak bij de Remise van het eerste transport, viel ernstig uit. Het was de bedoeling van de Nederlanders om de Spoorwegen te laten verspreiden vlak bij de Remise van het eerste transport, viel ernstig uit. Het was de bedoeling van de Nederlanders om de Spoorwegen te laten verspreiden vlak bij de Remise van het eerste transport, viel ernstig uit.

[illegible]

92.200

Actie 'Stop de oorlogstrein'

HC 26/1/82

'Protest met je lijf, om je lijf'

Deventer — Tevreden kijken de zusjes Miriam en Marleen de Rijk terug op de actie 'Stop de oorlogstrein'. Op het Deventer contactadres van de actiegroep zegt Marleen: „Het lijkt me wel dat het iets heeft uitgehaald. Ik denk ook dat de mensen die straks moeten beslissen of er meer munitietransporten komen rekening zullen houden met al die acties. De tegenstand heeft duidelijk gemaakt dat velen dergelijke transporten niet wensen”.

Zelf heeft ze meermalen deelgenomen aan menselijke blokkades om de treinen, die munitie van Eemshaven via Groningen, Assen, Zwolle, Deventer, Arnhem en Zevenaar naar Amerikaanse troepen in West-Duitsland vervoeren, op te houden. Even zoveel malen is ze door de politie weggedragen.

Bommen, bommeldingen, bleef over de rails, voor de Deventer zusjes heeft dat geen zin. Zij zien meer in lijfelijk verzet. „Als je een menselijke blokkade doet als een harde actie, ja, dan zijn we voor harde actie. Zelf zie ik een ander soort actie weer niet zitten, maar er doen toch honderd mensen aan onze blokkades mee, en die zullen ook wel nagedacht hebben over de consequenties van verdere militarisering. Misschien zijn die wel tot de con-

• Miriam en Marleen de Rijk: bereid te blijven strijden tegen munitietransporten.

clusie gekomen dat nog hardere acties gerechtvaardigd zijn. Het gaat tenslotte om je leven om je lijf. En daarom willen wij ons lijf inzetten bij het protest. We verzetten ons ook met ons lichaam om duidelijk te maken dat het hier om mensen gaat, en dat beslissingen en transporten niet over de hoofd-

den van mensen mogen worden uitgevoerd”.

Dat zij met hun acties zelf een flink conflict te hebben opgevoerd ontdekken zij. De Deventer politiecommissaris A.D. Scholten vindt dat met het opwerpen van menselijke blokkades en het uitvoeren van

criminele acties, zoals het opblazen van schakelkasten, de tolerantiegrenzen zijn overschreden. Woedende reacties van de kant van de Nederlandse Spoorwegen, die inmiddels hebben laten weten bereid te zijn ook volgende munitietransporten te willen voorkomen. „Weinig begrip bij andere delen van de bevolking. Zelfs legendemonstraties. De Mobiele Eenheid is weer paraat. Een grote groep rechercheurs is op de been. De politiekorpsen die aan de bewuste spoorlijn liggen hebben sinds dit weekeinde bijstand van andere korpsen gekregen. Dat is op straat ook duidelijk te zien. Bijna elke overweg waar meer dan een fiets of een voetganger over kan wordt in de gaten gehouden door twee of meer politiemensen. Voortdurend komen er melding op de politieradio in de trend van twee verdachte jongens bij de overweg in Gorssel of langs de spoorlijn loopt iemand met een pakje. Controleer hem even”.

Het leek enkele weken geleden zo vriendelijk te verlopen. De ene vredesgroep na de andere zag Eemshaven al een marinehaven worden. Hun protesten zouden niet meer inhouden dan wat optochten. En toen was er ineens die actiegroep uit Deventer. Menselijke blokkades was hun devies.

Miriam en Marleen hebben het er druk mee. De telefoon in de woonkamer van hun woongroep, staat nauwelijks stil. Een nieuwe blokkadeactie, de laatste is in voorbereiding. Miriam: „Ons doel is van het begin af aan tweeledig geweest. Aan de ene kant wilden

we, door flink wat mankracht in te zetten, duidelijk laten zien dat het bij dit protesttransport moest blijven. Aan de andere kant boeiden we ook dat een willekeurige hondenvrouw iets niet kunnen tegenhouden. Dat zou niet de voorwaarde zijn. Daarom wilden we tevens zoveel mogelijk mensen goed informeren, so dat ze zich een mening zouden gaan vormen over de verder gaande bewapening en militarisering”.

Ze vindt dat de actiegroep redelijk en aansprekend blijft. „We hebben drie waarschuwingploegen die ruim van tevoren de machinist duidelijk maken dat er een blokkade is gevormd. De eerste post staat drie kilometer voor de blokkade, één kilometer verder staat er weer één en nog een kilometer verder waarschuwen we voor de derde keer. We gaan er daarbij vanuit dat niet de actie het transport in gevaar brengt, maar dat de onveilige situatie ontstaat doordat er zulke gevaarlijke munitietransporten plaatsvinden”.

De actiegroep kondigt voor de toekomst meer verzet aan bij herhaling van de transporten. Evenals nu zullen vaste ploegen actievoerders op pad gaan. Ze kennen elkaar zo langzamerhand al aardig goed. Van de vredesdemonstratie, van de anti-kernenergiebeweging, van Dodewaard, van de UCN in Almelo. Miriam daarover: „We zijn op allerlei manieren bezig om te werken aan een betere samenleving”. Evenals een groot aantal medeactievoerders hadden ook Miriam en Marleen deze dagen vakantie opgenomen.

92.200

VK 25/1/02

Een groep demonstranten trekt door Groningen om te betogen tegen de proftransporten van Amerikaanse munitie van de Eemshaven door Nederland naar West-Duitsland. Ook in Zwolle en Arnhem werd tegen de proftransport geprotesteerd.

NADRUK OP GEWELDLOOS Treinblokkades krijgen vervolg

Van onze correspondent
GRONINGEN — Moet massale, maar strikt geweldloze blokkades moeten toekomstige munitietransporten uit de Eemshaven stuiten. Dat geldt voor transporten die bestemd zijn voor de Amerikaanse troepen in West-Duitsland en voor de aanvoer van munitie voor NAVO-depots langs de grens met West-Duitsland. Dit is zaterdag besloten na afloop van een demonstratie in Groningen, waaraan ongeveer tweeduizend mensen deelnamen.

Vertegenwoordigers van FPR, PSP, CPN, Evangelische Volkspartij, blokkadegroepen, Stop de Nucleonbom, Bond van Dienstplichtigen en Vredeswerkgroepen zullen een noot platform maken om te zorgen dat we met zijn duizenden op de spoorbaan zitten bij een eventueel volgend transport, aldus een van de sprekers.

Volgens een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen zullen vandaag en mogelijk morgen nog drie tot vijf munitietransporten nodig zijn om het laatste deel van de netto 1160 ton munitie uit het transportchip "American Ranger" te vervoeren. Drie treinen hebben uit West-Duitsland oude munitie teruggebracht naar de Eemshaven. Tot en met zaterdag zijn er vijftien transporten gepland.

Na de gedwongen stilstand van

het derde transport vrijdag nacht (twee uur opgehouden door een blokkade van veertig personen bij Sauwerd en van 150 personen aan de noordkant van Groningen) verliepen de twee transporten van zaterdag vrijwel ongestoord. Wel zorgden ook zondagochtend enkele bommeldingen voor vertragingen in het reizigersverkeer. Tienertjes en Groningen werden tijdelijk bussen ingezet door de NS.

Bij de demonstratie en tijdens de bijeenkomst in Groningen distancieerden woordvoerders van de munitietrein-groepen zich meer of minder van sabotage-activiteiten als het plaatsen van bommen, bommeldingen en brandstichtingen. Bij een kasje op en rond de spoorbaan. "Die zijn niet in overeenstemming met ons doel en ze hebben een averechts effect, omdat we daarmee de steun van de bevolking verliezen," werd er gesteld.

Het belangrijkste middel om zich te keren tegen de munitietransporten, bleek uit de woorden van de verschillende woordvoerders, is dat die beschouwd wordt als een onderdeel van de opbouw van de wapeningswedloop. Blokkade van munitietreinen is voor de demonstranten een voortzetting van de anti-kernwapenbetoging november vorig jaar in Amsterdam.

Ook conventionele wapenafslag

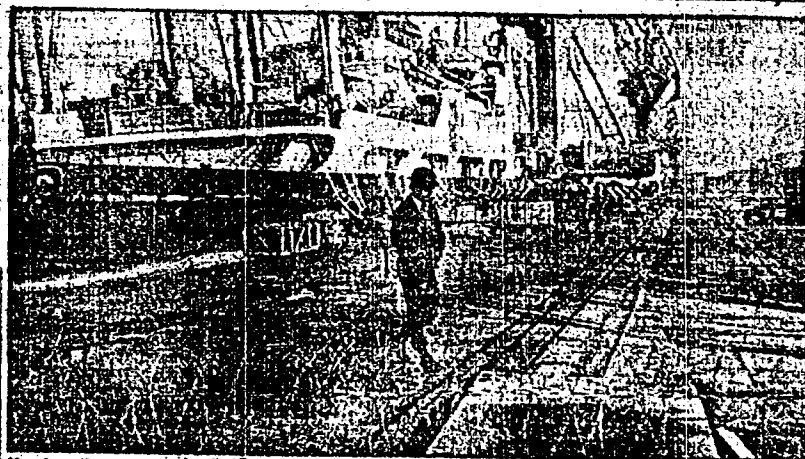
Betogers in Arnhem lopen in rondgehuld over een spoorbrug naar een rookbom op de rails tot een plof is gekomen.

... dient als oorlogsvoorbereiding," aldus C. Oosterling van de blokkadegroepen. "Het als bij de modernisering van de kernwapens stellen de Verenigde Staten en de NATO ons ook bij deze munitietransporten voor volkomen teilen. Wij hebben daar om voor de blokkade als actie gekozen om ervoor te zorgen dat het proftransport geen succes wordt."

De strijd tegen de munitietransporten van vrijdag week hebben hier en daar reuktuft opgevoerd. Bij de betoging in Zwolle werd een tegendemonstratie voor op zaterdag van het Gvd-Schieders Leptien. In Groningen heeft een aantal mensen met 5000 andere demonstranten bijgestaan bij C. W. L. van Nijmegen en mr. J. van Zuylen (Expo) voor maandagavond een tegendemonstratie uitgevoerd. Na de uiteenzetting van Tros-Artus vrijdagavond heeft de redactie van Sonja's Goed Nieuw-Show het onderwerp "Munitietreinen" voor het programma van vanavond gecreëerd.

Vier tot veertigduizend mensen de demonstratie zaterdag in Arnhem tegen de munitietransporten. De demonstranten gooiden enkele rookbommen en werden in de blokkade van Arnhem met sterven bedreigd.

Een speciale recherche-team gaat de demonstratie in Arnhem aan de slag met de politie bij de demonstratie van de munitietransporten. Het team wordt geleid door de politie van Arnhem. Op deze avond zijn vorige week schakelkasten van de NS onklaar gemaakt. Ook werden er blokkades opgeworpen en al dan niet rechte bommen geplaatst.

Het Amerikaanse munitie-schip American Ranger zoals het vorige week lag in de Eemshaven. Van daaruit werden de transporten ondernomen naar West-Duitsland.

ONZEKERHEID OVER NIEUWE PROEF NS eist meer garanties voor munitietransport

Van onze correspondenten
GRONINGEN/UTRECHT —
De Nederlandse Spoorwegen
zien af van verdere munitie-
transporten naar West-Duit-
land, tenzij de plaatselijke en
landelijke overheden garande-

ren, dat ongeregeligheden
zoals die de afgelopen tien da-
gen plaatsvonden achterwege
blijven. NS vindt dat met dit
proeftransport gebleken is dat
het vervoer technisch goed
mogelijk is. NS voelt er echter
niets voor een volgende keer
weer geconfronteerd te wor-
den met treinblokkades, bom-
men op de rails en stenenre-
gens op de locomotieven.

De Spoorwegen willen niet nog
eens het slachtoffer worden van
acties, die slechts zijn gericht tegen
de klant van de NS, in dit geval het
Amerikaanse leger. NS vindt die
„bijkomende verschijnselen“ „niet
normaal“ en zal in geen geval her-
haling ervan dulden. Overigens is
het nog niet zeker of de Amerika-
nen voor een tweede maal munitie
via Nederland zullen vervoeren. Bij
de NS is nog geen aanvraag voor
een tweede serie transporten inge-
diend.

NS zegt daar technisch toe in
staat te zijn. Wanneer de overheid
de veiligheid van reizigers en NS-
personeel garandeert is er voor NS
geen enkele belemmering om op-
nieuw met de Amerikaanse klant in
zake te gaan. „Wij hebben hierover

geen politieke mening“, aldus de
NS-woordvoerder.

Hij wijst er nog op dat NS de
munitie voor een commercieel ge-
bied vervoert. Zou een volgende er-
der van de Amerikanen naar een
andere bestemming gaan, dan kan dit
de reacties van het NS-gederech-
tervande (het toch al zwaar door de
overheid geteisterd moet worden)

„De NS vindt dat vooral de eerste
dagen van het transport er door de
overheid bij ongeregeligheden on-
voldoende is ingegrepen. De NS
meent dat een goede bescherming
van deze transporten „een normale
taak“ is van de overheid. „We gaan
er van uit dat de overheid die ver-
waarden zal schenken, waaronder
wij zo'n transport kunnen uitvoe-
ren“, aldus de NS-woordvoerder.

Discussie

De loco-burgemeester van Doven-
ter R. J. M. Duimel heeft dinsdag
gezegd dat een goede democrati-
sche discussie van de transporten
van de munitie had moeten vooraf-
gaan. „De regering heeft onvor-
doende rekening gehouden met mo-
gelijke problemen van openbare or-
de. Dit is zeker gebeurd in de tijd
dat de vergunning werd verleend, in
november, toen er in alle Europese
hoofdsteden mensen massaal de
straten op gingen als protest tegen de
wapenverkoop“, aldus Duimel.

De loco-burgemeester van Doven-
ter vindt dat vooral ministers en
staatssecretarissen van de PvdA
„die niet zo dicht bij de basis de
staan“, hadden moeten beseffen dat
te dit soort zaken niet ongestraft
kunnen laten doorgaan. Duimel ver-
klaart zich tegenstander van het
munitie-transport. Maar mocht de re-
gering toestemming geven voor ver-
derende transporten dan moeten de
gemeenten volgens hem meer en
betere middelen krijgen om de
openbare orde en veiligheid in
handhaven.

Ook burgemeester R. J. Duimel
van Groningen is „niet overtuigd
gelukkig“ met de huidige transport-
ten. Als de regering nog besluiten
er toe door te gaan dan zullen we de
zelfde manier als de afgelopen
week meehelpen om het transport
mogelijk te maken“, aldus de Duit
gemeenteraad van Groningen. Hij heeft
geen kritiek op het beleid van de
overheid.

VK 26/1/82 92.200

VIERDUIZEND MAN BETOOGT TEGEN ACTIES Burgerij is blokkades beu

Van onze correspondent
GRONINGEN — De politie in Groningen heeft maandagavond een confrontatie tussen burgers en mensen die eruit zien als krakers op het nipper-tje kunnen voorkomen. Ongeveer vier duizend mensen betoogden in de Groningse binnenstad tegen de acties op het munitionstransport van de afgelopen week. In de Herestraat dreigde daarbij een jacht op enkele anti-militaristen. De Mobile Eenheid was al op weg maar hoefde toch niet in te grijpen.

"Oranje Boven" zingend wilde een menigte tegen een uur of acht een stuk of tien jongeren achterna, die in zwaarden jacks hun leuze "geen cent voor het leger, geen man en geen vrouw" hadden aangeheven. Circa vier duizend mensen zongen intussen uit volle borst het Wilhelmus op de Grote Markt als officieel sluitstuk van een demonstratie tegen "de zich noemende demonstranten, krakers, betogers, Onkruid" en andere protest-groepen.

Een in eerste instantie anonieme Werkgroep voor Gezag en Vrijheid had eind vorige week via een advertentie in het Nieuwsblad van het Noorden mensen opgeroepen die, eventueel het comité, verontrust waren over de acties tegen de munition-treinen. Vijfhonderd mensen, dachten de organisatoren (zakenvul, een advocaat, een inrichter van feesten voor volksvermaak ter gelegenheid van 5 mei, Koningsinnedag en de Groninger "28 augustus"), bij de demonstratie bijeen te krijgen. Het waren er vierduizend die gehoor gaven aan de oproep. In de advertentie werd gesproken van "strafrecht-schuldig, rode fascisme, groepje on-geregeld, etersgewelven" en werd een vergelijking gemaakt met de Hitler-periode.

Betogers en anti-betogers verdringen zich op de Grote Markt in Groningen nadat vierduizend mensen uiting hadden gegeven aan hun ongenoegen over de blokkades tegen de munitionstransporten afgelopen week. Een comité had tot de betoging opgeroepen.

Jongeren en veel anderen verzamelden zich van half zes tot half zeven bij het Groningse NS-hoofdstation. Er bleek al spoedig een tekort aan fakkel: tweeduizend om te koop voor een rijkdaalder per stuk. Op spandoeken stond lof voor de politie geschreven, steun voor de munitionstransporten en de NAVO, afkeer van het "Rode Fascisme" en: "Wie zwijgt stemt toe, daarom zijn wij het zwijgen moe". De fakkeltocht, op verzoek van de organisatie in rijen van vier, eindigde op de Grote Markt. Daar hadden zich ook betogers tegen de anti-betoging verzameld.

Trompetblazer

Wonderlijke koren klonken tegen elkaar op. "Geen cent voor het leger, geen man en geen vrouw" zagen: "M.E. okay" en "Krakers weg erna". Initiatiefnemer en beurs-organisator C. W. L. van Muywijk las vanaf het bordes van het stadhuis een politiek voor, die aan het gemeentebestuur van Groningen

scu worden aangeboden. Enkele punten daaruit: "Waarborging van de veiligheid van de burgers en de bescherming van hen en hun eigendommen; strafrechtelijke vervolging en -maatregelen tegen de veroorzakers van schade en tegen al diegenen die lichamelijk letsel toebrengen; op de veroorzakers van schade te worden vervolgd en niet op ons, de belastingbetalers; verbod van alle activiteiten die de democratie ondermijnen en de vrijheid bedreigen; een onmiddellijk beëindigen van toelagen, subsidie en elke vorm van steun aan alle actiegroepen, die gezagsondervallend zijn en anti-democratisch". Een trompetblazer begeleidde vervolgens het uit volle borst zingen van het Wilhelmus.

Een deel van de anti-demonstratiebetogers vertrok toen de plaats van aankomst. Een ander deel drong samen rond een groep die hier en daar hun anti-militarische leuze bleef scanderen. Behalve met het "Oranje boven, leve de konin-

gin" en hoog geheven gebalde vuist wilden sommigen "het vuig" ook anderszins het zwijgen opleggen. Politie te paard en met platte pet moest zich een aantal keren van het naar her reppen om schermut-selingen in de klem te smoren.

Blokkade

Intussen reed het laatste, het achttiende transport Amerikaanse munitie van de Eemshaven over het spoor door Groningen op weg naar Zuid-Duitsland. De acties van de voorbije week tegen de munition-treinen waren voor de vierduizend gisteravond reden om in het gewest te komen tegen de demonstranten.

De een na laatste munitionstrein snuiste gistermiddag op een blokkade van ongeveer veertig tegenstanders op de spoorbaan in Groningen. Het duurde een klein uur. Zonder verzet lieten de actievoerders zich door de ME van de rails verwijderen.

SIETSE VAN DER HOEK

Marchaussee
begeleid
transport
door
Nederland

NS: „Wagons rangeren in Arnhem”

Verzet groeit tegen

Munitionairein

Door onze verzetsgroep

ARNHEM. Vermoedelijk volgende week al zal de eerste munitionairein in Arnhem arriveren. Ondanks protesten blijven door progressieve Arnhem en stude- ristenavond ook door de progressieve fracties in de Rodecine gecombineerd.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Op de rangereinplaats. De eerste Amerikaanse munitionairein wordt hier geladen op de trein. De Amerikaanse munitionairein wordt hier geladen op de trein. De Amerikaanse munitionairein wordt hier geladen op de trein.

Op woensdag 12 januari dag op weg naar de eerste munitionairein. Het is bijna onmogelijk om het eerste Amerikaanse transport in een verkeers- maatschappij te dekken. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot. Het Amerikaanse transport komt de boot.

Zwolle niet achter actie munitietrein

Zwolle - Burgemeester G. Loopstra van Zwolle wil de actie in zijn stad tegen de munitietrein niet ondersteunen. Hij zei dat maandagavond toen hij van de progressieve partijen en het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) een motie overhandigd kreeg waarin werd geprotesteerd tegen de „ondemocratische manier waarop de beslissing om de Amerikaanse munitietrein van de Eemshaven naar de Duitse grens bij Arnhem te laten rijden is genomen“. Loopstra zei wel toe de inhoud van de motie door te zullen sturen aan de minister van Defensie en aan de minister-president.

In de motie van de progressieve partijen en het IKV in Zwolle wordt verder van leer getrokken tegen het gevaar dat dit specifieke transport met zich mee brengt. „Wij begrijpen niet dat het na 21 november - de dag waarop de vredesdemonstratie in Amsterdam werd gehouden - mogelijk is dat dit soort beslissingen worden genomen waardoor de militarisering van ons land verder voortschrijkt“, aldus de demonstranten maandagavond tijdens een vergadering van hun organisatiecomité. De D'66-afgevaardigden in de actiegroep lieten weten niet akkoord te gaan met de argumenten over de militarisering maar ze besloten toch om verder mee te doen in de acties tegen de munitietrein.

In Zwolle zal op zaterdag 23 januari een grote protestmanifestatie tegen de munitietrein worden gehouden. De trein zal niet alleen door de Overijsselse hoofdstad rijden, maar er ook ringen. Belangrijkste doel van de gecombineerde actiegroep is allereerst om zoveel mogelijk Zwollenaren te bewegen te laten aanjeken tegen de passage van de legeretrein. Sommige afgevaardigden in het comité echter lieten doorschemeren ook hardere acties voor te bereiden.

Zaak van Nederlandse Spoorwegen

THEMISE COURANT 12/11/62

Munitie-transport naar Duitsland niet verplicht

(Van onze Haagse redactie)

Zwolle - Nederland heeft geen enkele verplichting aan de Verenigde Staten of de NAVO om er voor te zorgen dat de voor de in Duitsland gestationeerde Amerikaanse troepen bestemde munitie zo snel mogelijk via ons land naar de plaats van bestemming in Zuid-Duitsland wordt vervoerd.

Dat heeft een woordvoerder van het ministerie van Defensie, gisteren nog eens nadrukkelijk laten weten. „Het munitie-transport dat volgende week vanuit de Eemshaven per trein door ons land naar Zuid-Duitsland wordt uitgevoerd is spoer en alleen gebaseerd op een order van het Amerikaanse leger aan ons nationale vervoersbedrijf de Nederlandse Spoorwegen“, aldus deze woordvoerder.

Het ministerie van Defensie is er alleen bij betrokken omdat er munitie wordt vervoerd. Het ministerie moet voor begeleiding van het transport zorgen.

Ook het Duitse Kamerlid Dick Tommel (D'66) die vorige week, zoals we hebben bericht, staatssecretaris Stemerdiak (Defensie) tot spoed maande bij het opstellen van een notitie over het omstreden munitie-transport, zegt dat het alleen om een „zakelijke transactie tussen het Amerikaanse leger en de Nederlandse Spoorwegen gaat“.

„Ons land is helemaal niet verplicht

om dat spoor naar Duitsland te brengen“, aldus Tommel, die nogal wat bezwaren heeft tegen dit transport. Van groot belang vindt Tommel de vraag of zo'n regelmatig terugkerend transport de industriële ontwikkeling van de Eemshaven kan stagneren. „Ik kan me voorstellen dat bijvoorbeeld de Gasunie de risico's van zo'n munitie-transport te groot vindt voor een kolonvergoeder“, aldus Tommel.

Niet staatssecretaris Stemerdiak, maar minister Zeevalking (Verkeer en Waterstaat) is de eerste onderdrukt naar van de notitie die vandaag over het munitie-transport bij de Tweede Kamer zou worden ingediend.

„Dat duikt er ook al op“, aldus Tommel, „dat het in de eerste plaats een zaak is van de Nederlandse Spoorwegen. Het transport heeft natuurlijk ook te maken met het Zeehavenbeleid van minister Zeevalking.“

Dienstrooster

Bij de Nederlandse Spoorwegen waren men overigens iedere maand zo'n drie- of vier keer tot vijf munitie-transporten verzorgd, is men nu bezig met het opstellen van een dienstrooster voor het transport vanuit de Eemshaven. Zoals we hebben gemeld rijden 18 treinen in de week van maandag 18 tot en met zaterdag 23 januari. De Nederlandse Spoorwegen hebben wel een schema opgezet, waardoor in die zes dagen iedere dag vier treinen kunnen rijden.

Dat is uiteraard een interessante order voor NS. Hoe hoog het bedrag is waarvoor ons nationale vervoersbedrijf het karwei opknappt wil men bij NS niet zeggen.

„Er is concurrentie in de vervoerssector en het willen het achterste van onze tong niet laten zien“, aldus de NS-woordvoerder.

Hij kon ook niet precies zeggen hoeveel personeel voor het transport moet worden ingezet. „Het gaat om een normale bezetting plus enkele bewakers van het ministerie van Defensie, dat is alles“, aldus de toelichting. Met nadruk liet deze woordvoerder weten dat de data waarop de munitie-treinen gaan rijden nog weer kunnen verschuiven, afhankelijk van de aankomst van het schip met munitie. „Maar we worden het nu echt op volgende week“, aldus de NS-woordvoerder.

De munitietreinen zullen, zoals eerder bericht, bestaan uit vijftien wagons, waaronder enkele zogenaamde schutwagons om de wagons met munitie „goed in te pakken“.

„Het is ook NS in feite iets bijronder“, aldus een tekenen, „we rijden de volgende twee trajecten wel vaker met munitie-treinen. Maar het is wel de eerste keer dat er dergelijk grote hoeveelheden munitie in zo'n korte tijd worden vervoerd“.

Menselijke blokkade

Groningen - Een Groningse actiegroep die zich de „Blokkadegroep“ noemt, heeft maandag aangekondigd volgende week een menselijke blokkade te zullen vormen tegen de munitietrein die aan een proefrit maakt van de Eemshaven naar West-Duitsland. Afgelopen zaterdag konfigde een actieroy in Delft een sportieve actie aan op een bijeenkomst van tegenstanders van de munitie-transporten in Zwolle.

onderzoek

STEMERDINK EN VAN DERDOEF OVER MUNITIETRANSPORT:

Bij ongevallen geen explosies!

[illegible]

DEN HAAK — Con-
 vooitard het spel op tr
 len verward. Verder
 en „legmatiseert“ on
 Die schijven de staasce
 sie) en Van der Doet (Verke
 streken muntheansport
 Nid rust op een proframport
 somginsdag misteekse vijf
 in de schans van het wille
 rector door het Amerikaanse
 volij, de Amerikaanse hanger, de
 versiet uit Shungup in de
 Carolien, heeft vooreen mede-
 deling van het gemeenebest
 van Schikhuizen 1860 ton muntille
 volgens het Reglement Omlot-
 uit de kist uit de noitte van de
 willedeerde, maket niet meer dan
 120 ton muntille in een haaven wor-
 door aanlegvoerd
 door de kist door de kist, maar
 hooft speciaal handelen
 door de kist van het Buitland
 door de kist van het Buitland
 van de kist van het Buitland
 van de kist van het Buitland

[illegible]

Voor het vervoer zoodanig
 plosses kunnen omstande
 de wijze van vervoerk
 chokken en hittede
 Volgens de bewijzen is di
 een wettelijk systeem, milt
 de wettelijke en maatschapp
 die aan het vervoer worden
 Mismaleitjens lozen zijn volge
 Van der Doorn is bismertink n
 nte is sluiten. De bewijzen d
 zeggen is dan nochtan niet om
 het munitioneeringspoort op d
 Welke nog mogelijks dat de
 derhande bij de pogingen tot
 verlig tot vullig tekenen met
 nide op de ralls tekenen. In ken
 gevallen gaat het om oprecht
 formeeren munitioneerings, ma
 soms maken die munitioneer
 deet uit waaraan normale poort
 munitioneeringspoort op d
 Per teken wordt ongeveer 200
 munitioneeringspoort op d
 voor gebruikte wagens zijn ge
 maal voor munitioneeringspo
 bouwdaagteericht en brandweer
 Hammenplanneer
 Tenslotte betrekken de bewijzen
 Heeden nog aan de rampenplan
 gen gemeentelijken en veld
 provolven te zijn opgesteld
 De plannen zijn bedoeld, aldus
 de bewijzen, om voortv
 te zijn op rampen van welke
 dan ook. Ze gaan er uit dat
 met de bestaande wagens van
 penen tekenen van de
 met mogelijke ongevallen bij be
 vervoer aan te vervoeren
 De bewijzen worden er nog op
 dat de 1 december gevraagde
 op de echna munitioneerings
 kan worden opgesteld, als de poort
 handeling en de daarop aan
 sende transporten zijn wettig
 Stende transporten van der Doorn
 Sluiten transporten eerst wettig
 dingten toe te sluiten aan de
 de kamers
 Orden de formele van de
 raag zeggen de bewijzen
 dat de heiden nog onvol
 gesluite moet beschikt worden
 ge wordt de poort op d
 die op de poort op d
 de bewijzen van de bewijzen
 4 november
 Wijn veldpoort op d

(Z)ic ook pagina 2.

7

Munitietrein: actievoerders in startblokken

ZUC 15/

(Van onze redactie binnenland)

Over enkele dagen vertrekt de eerste trein met Amerikaanse munitie vanuit Eemshaven. Terwijl linkse partijen en actiegroepen zich in de startblokken zetten voor demonstraties en blokkade-acties, luidt het lachende commentaar van de Spoorwegen en voorstanders van het transport: 'Nederland is lid van de Navo, die munitie moet hoe dan ook naar het Amerikaanse leger in West-Duitsland, er zijn uitgebreide veiligheidsmaatregelen getroffen, er worden al tientallen jaren lang vele duizenden tonnen munitie per auto en trein door Nederland vervoerd en daar is nog nooit een ongeluk mee gebeurd, de chloortreinen die elke nacht door dicht bebouwde gebieden denderen zijn veel en veel gevaarlijker.'

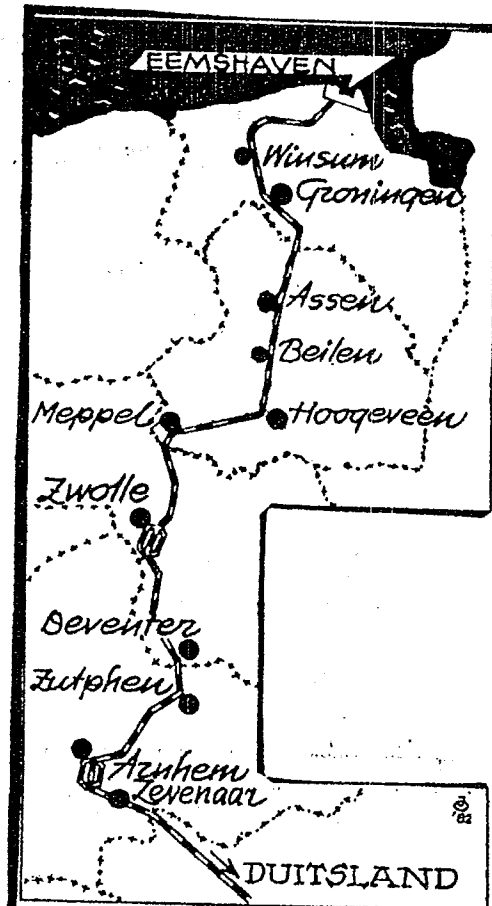
Inderdaad, tegen de achtergrond van wat er op dit moment al aan gevaarlijke stoffen door Nederland vervoerd wordt, lijken de gevaren voor de veiligheid die aan dit nieuwe munitietransport vastzitten erg mee te vallen. Dat gaf één van de initiatiefnemers voor actie tegen het munitietransport, de Arnhemse PvdA-fractieleider Martin van Meurs, afgelopen maandagavond in de ook toe. Maar hij voegde

er toe: 'Deze munitietrein is een beetje gevaarlijk. Maar hoe veel 'beetjes' gevaarlijk is 'erg' gevaarlijk?'

Hoe het ook zij: terwijl enkele maanden geleden de eerste reacties zich primair toespitsten op de gevreemde onveiligheid, concentreerden de meeste acties zich op dit moment in de eerste plaats op de toenemende militarisering die het transport ten gevolge zou hebben. In Uithuizen houdt de vredeswerkgroep Hefhulzen komende zaterdag de eerste demonstratie tegen de proeftransporten. De zaterdag daarop staan er in Groningen, Zwolle en Arnhem vredesdemonstraties tegen de munitietrein op het programma. In Zwolle zullen actievoerders in de loop van de volgende week in de stad en bij het station pamfletten uitdelen.

Voor zover nu bekend is willen Groningse tegenstanders het verzet gaan in hun pogingen de trein tegen te houden. Als het aan de 'Blokkeergroep' ligt, komt de eerste munitietrein niet verder dan de stad Groningen. Woordvoerder Peter Boelens zegt: 'We willen ons niet beperken tot de aangekondigde demonstraties alleen. We zullen met zoveel mensen op de rails gaan zitten dat de trein gewoon niet verder kan.' Boelens verwacht dat er zeker 400 mensen aan de blokkade mee zullen doen. Hij verwacht niet dat de actie gemakkelijk zal zijn: 'We zijn wel bang dat het op een confrontatie met de politie uit zal draaien.' Andere actiegroepen en linkse politieke partijen vinden het moment voor een blokkade nog niet gekomen. Hun strategie is via druk op politici 'Den Haag' er toe te bewegen geen toestemming te geven voor verdere transporten.

De tegenstanders van het munitietransport vrees vooral een militarisering van de Eemshaven. Groninger Bè Woltjer, die vorige week zaterdag de landelijke vergadering in Zwolle voorzag: 'Die haven is bedoeld voor de industrialisatie van Noord-Nederland. Hoe halen ze het in hun hoofd de haven te gebruiken voor zegg maar de uitbreiding van de wapenwedloop.' Volgens de havenmeester van de

Zó gaat de omstreden trein met Amerikaanse munitie volgende week door noordoost-Nederland rijden. In Zwolle en Arnhem houdt de trein halt, omdat daar de locomotief aan de andere kant van de trein gekoppeld moet worden.

Eemshaven is overeengekomen dat het munitietransport zal moeten wijken, wanneer het niet te verteren valt met eventuele vestigingen van nieuwe bedrijven in de Eemshaven. De tegenstanders blijven evenwel bij hun bezwaren. Vrees dat Eemshaven en Spoorwegen niet gauw deze miljoenenorder, die het munitietransport toch is, zullen willen laten vallen, zal hier ongetwijfeld niet vreemd aan zijn.

Treinenloop door bommelingen in de war

Gedurende enkele uren heeft de NS gistermiddag bussen in moeten zetten om het reizigersvervoer tussen Bellen en Zwollen te onderhouden. Tussen deze twee plaatsen was geen treinverkeer mogelijk als gevolg van een tweetal bommeldingen.

• Op de foto's drukt bij het station in Zwolle.

Den Uyl: 'Acties kunnen niet meer door de beugel' Landelijk coördinatiecentrum bescherming munitietreinen

(Van één onzer verslaggevers)
DEN HAAG / ZWOLLE - Het kabinet heeft besloten een coördinatiecentrum in te richten voor het beleid dat gevoerd moet worden rond het transport van de munitietreinen. Van Den Haag uit zal het gemeentelijke en provinciale beleid ter bescherming van die transporten en het optreden tegen demonstranten worden gebundeld. Het ka-

binet heeft dit besloten omdat, aldus vice-president Den Uyl na afloop van de ministerraad, de acties langzamerhand vormen

aannemen die niet meer
aanvaardbaar zijn. 'De ac-
ties kunnen niet meer door
de beugel.'

Welke maatregelen de regering
precies denkt te nemen om de
transporten en het begeleidend
personeel beter te beschermen,
wilde Den Uyl niet zeggen. Dit zal
in het coördinatiecentrum, opge-
zet op het ministerie van binnen-
landse zaken, nader uitgewerkt
worden in overleg met het minis-
terie van Justitie.

Den Uyl liet weten dat het kabinet
op zich van mening is dat er ruimte
moet zijn voor demonstraties.
Daarom is er tot nu toe terughou-
dend opgetreden. Den Uyl noemde
de angst onder het NS-personeel
'begrijpelijk'. De vice-premier ont-
kende dat er vanuit de VS druk op
Nederland zou zijn uitgeoefend om
maatregelen te nemen.

De minustietransporten hebben
overigens ook gisteren wederom
tot grote problemen geleid voor
het reizigersverkeer. Als gevolg
van bommeldingen op de trajecten
Zwolle-Meerbeek en Hoogeveen-
Beilen, moesten de reizigers tus-
sen Zwolle en Beilen met bussen
worden vervoerd. Pas om kwart
over vier gistermiddag, nadat ge-
bleken was dat het om nepbom-
men ging, kon het treinverkeer
weer worden hervat.

Evenals het kabinet hebben giste-
ren ook de CDA besturen van ne-
gen belangrijke langs de route lig-
gende gemeenten hun afkeuring
uitgesproken over de tot nu toe ge-
voerde protest acties. Methoden
van actievoeren die een bedreig-
ing vormen voor de veiligheid
van de burgers en die het openbaar
vervoer voor grote aantallen men-
sen ontwachten, zijn in een demo-
cratische samenleving ontoelaat-
baar, aldus de CDA besturen uit
Groningen, Assen, Hoogeveen,
Meppel, Zwolle, Deventer, Zutp-
hen, Arnhem en Zevenaar. In de
verklaring doet het CDA verder
een dringend beroep op actievoer-
ders zich verder van deze, wat het
CDA noemt, ondemocratische
methoden te onthouden.

(VIA ORDINE VERBALE)

[illegible]

vroede kintmen lieven. Ik wou er
niets voer om op de tafel te gran
nigen en daarom loop ik hier.
Een man van middelbare leeftijd
tield uit Deventer. Dit restaurant
is een prototype. Hiermee
wordt de graan overvloed
De bevoorrading mag niet veranderen.
graan.
Een vrouw uit Leerpolder. Zij dreven
hier te al veroverd munten opge
vragen en de munitie van al so
not. Dat mag niet veranderen graan.

De meeste demonstranten blijfden individueel achter. De meeste lieden die niet mee kwamen, bleefden ook niet mee. Het bleef dus bij 15, 17 en 15 jaar en al met al bleef de leeftijdsgroep van de demonstranten relatief laag. Het was vooral de jongere generatie die de demonstratie niet kwam bijwonen. Het bleef dus bij de jongere generatie.

[illegible][illegible]

NC 25-01 1982

ZEEVALKING EN VAN MIERLO: Spoorwegen gewend munitie te vervoeren

Van onze correspondent

DEN HAAG — De Nederlandse Spoorwegen vervoeren al vele jaren munitie. Per maand worden er met veertig tot vijftig wagens explosieven getransporteerd zonder dat dit ooit tot problemen heeft geleid.

Dat blijkt uit een notitie van de ministers Zeevalking van Verkeer en Waterstaat en Van Mierlo van Defensie aan de Tweede Kamer over het omstreden munitietransport voor het Amerikaanse leger. Voor dit vervoer worden speciale wagens gebruikt die brandwerend zijn gemaakt.

De ministers zetten op verzoek van de Kamerleden omstandig uiteen dat voor het spoortransport met Amerikaanse munitie uitgebreide veiligheidsmaatregelen zijn genomen. Er bestaat in de streken waar

de munitietrains door komen over het gevaarlijke transport. Volgens de bewindslieden is dit vervoer per spoor verantwoord. Zelfs bij een ongeluk kunnen er volgens de ministers geen explosies voorkomen, omdat de conventionele munitie ongevoelig is gemaakt voor schokken en hits.

Zondag komt het schip met Amerikaanse munitie voor het leger in West-Duitsland aan in Eemshaven. Tussen 18 en 23 januari vinden de transporten per trein plaats via Groningen, Assen, Zwolle en Zutphen naar Arnhem waar de Deutsche Bundesbahn de treinen overneemt. In totaal wordt 1500 ton munitie per schip aangevoerd. Per trein wordt 300 ton munitie vervoerd. De vijftien wagens worden op het traject in Nederland niet meer garandeerd. In Zwolle en Arnhem moet nog wel de locomotief van het ene eind van de trein naar het andere eind worden ongeset. Maar dat is, aldus de bewindslieden, een volkomen normale manoeuvre waaraan geen enkel extra risico is verbonden.

De trein mag pas een bepaald spoorwagendeelte berijden nadat de zekerheid is verkregen dat het traject vrij is en er geen treinen uit tegenovergestelde richting worden toegelaten. Een en ander wordt door signalen aan de machinist kenbaar gemaakt. Op het baanvak Sauwerd-Roodeschol is geen technisch systeem aanwezig waarmee de genoemde zekerheden automatisch kunnen worden verkregen. Met behulp van de radio kunnen volgens de bewindslieden echter afdoende veiligheidsmaatregelen worden genomen.

Menselijke fouten zijn niet uit te sluiten, aldus de notitie, maar het is niet gebleken dat op dit gedeelte eerder fouten met de kans op ongevallen worden gemaakt. Het juist handelen van de machinist is een deel voor de veiligheid van het treinverkeer. Het ongeluk bij Winsum in 1980 was niet te wijten aan het falen van het bestaande systeem van regels en procedures, maar omdat de machinist zich niet aan zijn opdracht heeft gehouden, aldus de ministers.

Het ministerie van Defensie heeft het Amerikaanse leger toezichting gegeven voor het transport naar de Eemshaven, omdat de Duitse haven Norderham, waar de munitie tot nu toe werd aangevoerd, over onvoldoende capaciteit beschikt. Bij de overslag en het treinvervoer zal het transport voldoen aan stringente veiligheidsvoorwaarden. De toestemming van de Nederlandse overheid is gekoppeld aan een reeks beperkende voorwaarden met betrekking tot het soort munitie, de wijze van verpakking en de juiste plaats van de aanlanding en aan uitgebreide voorschriften van de organisatie van de munitieaanvoer in de Eemshaven.

In de Eemshaven zal een groep van de infanteriebeveiliging de bewaking verzorgen.

Munitie-transport

Tweede trein zou worden geblokkeerd

Van onze correspondent
GRONINGEN — Maandagavond laat bleken zich in Groningen een paar honderd actievoerders gereed voor het blokkeren van het tweede treintransport van Amerikaanse munitie. Deze tweede munitietrein, vanuit de Eemshaven, was de stad Groningen toen nog niet genaderd.

Ongeveer driehonderd demonstranten hadden zich vanaf negen uur verzameld in het gekraakte Grand Theatre in Groningen. Daar besloten ze om in vier groepen naar de spoorbaan Groningen-Roodeschool te gaan, zodra vanuit Uithuizen het seinje zou komen dat het munitietransport in gang was gezet. De bedoeling was om het munitietransport te blokkeren. De demonstranten probeerden het munitietransport aan de rand van Groningen tegen te houden, of in elk geval zo lang mogelijk op te houden.

Het eerste transport vertrok maandag pas aan het begin van de avond. Dat was echt uur later dan voorzien was. De vertraging werd toegevoegd door een actie van een militairist tegenstanders van de munitietransporten, een die door een treinongeluk bij Groningen was veroorzaakt.

Politie mannen schuiven een hek terug, nadat maandag bekend was geworden dat de eerste munitietrein voortlig niet uit de Eemshaven kon vertrekken. Een ongeluk ten zuiden van de stad Groningen zorgde voor deze vertraging.

Actievoerders vastgeklonken aan een passagiertrein ter hoogte van Aadorp, op de lijn Roodeschool-Groningen. Ongeveer dertig demonstranten werden maandag de trein toe gevoerd en werden naar de proeftransporten van munitie vanuit de Eemshaven naar het zuiden. Kanse leger in West-Duitsland.

ningen, dat niets met de transporten te maken had.

Een dertigtal actievoerders was 's morgens in de persontrein van Groningen naar Roodeschool gestapt. Even na tien uur wachtten zij vlak buiten Groningen, deze trein met behulp van een noodplan tot stilstand. Tien van hen kletterden zich vast aan de trein, anderen plaatsten zich voor de trein op de spoorbaan. Twee uur later kwam de Groninger politie — dertig manschappen in gewone uniformering — om de tien geketende demonstranten los te knippen van de trein en hen samen met tien anderen op de spoorbaan mee te nemen naar het politiebureau. De demonstranten vloegden geen verzet tegen het politie-optreden.

Volgens de Groninger gemeentepolitie is er pas actie ondernomen, nadat omstreeks half twaalf de spoorwegen versocht hadden om bijstand. De tien die zichzelf aan de trein hadden geketend, zijn in verzekering bewaard gesteld en zullen voorgeleid worden aan de officier van justitie.

Het voornaamste motief van de demonstranten tegen proeftransport van munitie voor het Amerikaanse leger in de bondsrepubliek is hun verzet „tegen de militarisering”.

Het Amerikaanse munitiechip U.S. American Ranger is zondag de Eemshaven binnengelopen. De hele week zal gelost worden en zullen dagelijks vier transporten plaatsvinden door noord-oost-Nederland. Het gaat om een proeftransport. Afhankelijk van de resultaten zullen Nederlandse en Amerikaanse autoriteiten naderhand besluiten of in de toekomst meer bevoorradings-

transporten voor het Amerikaanse leger in West-Duitsland langs deze route zullen gaan.

Volgens de directie van het streekdoorblijfs CTE, dat de munitie overlaadt van het schip in de Aardewagon, is dit bedrijf door de politiecretaris Van Eekelen ook benaderd met de vraag of het overlagewerk wil verrichten voor het transport van de munitie die beoogd is om voor de nog te bouwen rijkswegpots in noord-oost-Nederland.

Munitietreinen lopen vkr 24/1/22 uren vertraging op

Van ons correspondenten
GRONINGEN/DEVENTER

Het vierde munitietreinsport is dinsdagavond om half acht van de Eemshaven op weg gegaan naar West-Duitsland. Volgens het oorspronkelijke schema hadden er toen al acht treinen weg moeten zijn. Oorzaak van de vertragingen, volgens een woordvoerder van

de Nederlandse Spoorwegen „onvoorziën ergot", zijn de blokkades-acties van tegenstanders van de munitietreinsporten. De derde en vierde trein waren dinsdagavond laat nog niet op blokkades gestuit. Wel stonden in Groningen acht treinstations klaar voor een blokkade.

De actievoerders studeerden maandag en dinsdag in de eerste twee proefritten met munitie vele uren op te houden. Bij de stad Groningen en bij Deventer. Op beide plaatsen moest de Mobiele Eerste, er aan te pas komen om de treinen hun weg te laten vervolgen.

In de nacht van maandag op dinsdag stelden in Deventer ongeveer honderd boeren het eerste treinstation klaar op door op de rails te staan. Het tweede station lag dezelfde nacht vast in Groningen. De munitietreinstuitte daar op een groep van ongeveer driehonderd demonstranten. Ze waren in groepjes, in elkaar schakelt, op de spoorbaan gaan zitten. Een peloton van de Groninger gemeentepolitie in M.E.-uitrusting probeerde de betogers eerst douchend, met de wapenstok prikkelend en dragend van de rails af te halen. Met kleine stulpen reed de munitietrein daar achteraan. „Doortrassen" heeft deze politietroep. Dat van veel tijd en bovendien stonden de „veegschuipers" klaar om de rails weer eindelijk bij de blokkade aan.

Waarschuwing

Danop waarschuwde de politie dat er mogelijk „fjos geweld" ging spelen. Er volgde een teile char-ge met de wapenstok. In enkele minuten werden de betogers van de spoorbaan weggeslagen. Uit woede

MEers dueren actievoerders van de rails bij Deventer. De tweede munitietrein werd daar dinsdag urenlang opgehouden door een blokkade, die pas tegen het eind van de middag werd opgeruimd.

Zie verder page 110/111

Munitietrein rijdt in op betogers

(Van een ander verslaggever)

In de nacht van dinsdag op woensdag is de vijfde munitietrein van de Eemshaven naar West-Duitsland in Groningen met 80 kilometer per uur op een menselijke blokkade ingereeden. Ternauwernood konden de demonstranten opzij springen, zodat zich geen persoonlijke ongelukken voordeden. Volgens de actievoerders was de NS al twee uur van te voren gewaarschuwd dat de menselijke blokkade zou worden opgesteld. Ook hadden ze seinposten uitgezet, die met zwaailampen de machinist op de hoogte brachten van de plaats van de blokkade.

Onbekend aantal arrestaties in Deventer

NS verklaarde woensdag tegenvoer ons, dat er geen sprake was van een gevaarlijke situatie, en dat er volgens hun rapport geen mensen waren op het baanvak. Actievoerders vinden deze redenering „onbegrijpelijk“.

Nadat de munitietrein in Groningen was doorgereeden zonder te stoppen, ontstond er later toch nog de noodige vertraging. Bij Diephoven trof de trein opnieuw een blokkade aan, ditmaal van brandend materiaal. Na anderhalf uur oponthoud daar kon de trein verder rijden tot Deventer. Daar liep het transport nog eens twee uur vertraging op door op het spoor aangebrachte materialen.

In de vroege ochtend zijn tientallen

„stille“ in Deventer in actie gekomen om de toen nog aanwezige demonstranten in elkaar te slaan. De hele nacht hadden personenauto's met rechercheurs in burger en leden van de „groep bijzondere opdrachten“ uit Arnhem door de stad geurverleend om blokkades te voorkomen. Toen bleek dat er toch nog groepjes mensen kans zagen om materiele blokkades te vormen, werd een begin gemaakt met de arrestaties. Daarbij raakte één actievoerder bewusteloos en moest in het ziekenhuis worden opgenomen.

De politie wilde woensdagochtend nog niet vertellen hoeveel mensen er gearresteerd waren, op grond waarvan, en hoe lang ze zouden worden vastgehouden.

In een aantal steden aan het traject, waarlangs de munitietrein rijdt, werd woensdag vergaderd over nieuwe acties. In ieder geval zal er zaterdag in drie steden worden gedemonstreerd tegen de munitietrein: in Groningen, Zwolle en Arnhem.

Politie probeerde met uitgebreide bewaking nieuwe blokkades te voorkomen in de buurt van Deventer.

Nog geen derde deel lading vervoerd
De Waa

Amerikanen na tevreden over munitietransport

(Van een onzer verslaggevers)

De Amerikanen overwegen een tweede proeftransport met munitie door Nederland. Dit heeft de burgemeester van Hefshuizen, in welke gemeente de Eemshaven ligt, woensdagavond verklaard.

Op de Amerikaanse ambassade in Den Haag kon men donderdagsmorgen nog geen reactie geven op dit bericht. Het ministerie van defensie zegt eenvoudig „te wachten op een nieuwe aanvraag“ en de Nederlandse Spoorwegen verklaren „al aan de eerste proef geen behoefte gehad te hebben.“

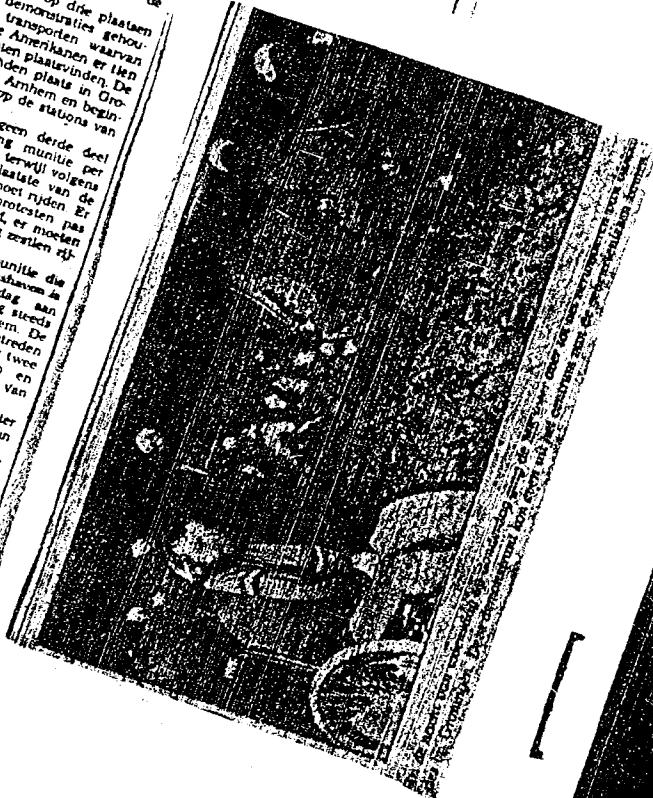
Wij hadden het bekeken en vonden dat er getransporteerd kon worden, aldus een NS woordvoerder. Over een tweede transport is nog geen contact geweest tussen de Amerikaanse opdrachtgevers en de Spoorwegen.

Zaterdag worden op drie plaatsen in Nederland demonstraties gehouden tegen de transporten waarvoor zoals bekend de Amerikanen er tien per jaar willen laten plaatsvinden. De demonstraties vinden plaats in Groningen, Zwolle en Arnhem en beginnen om twee uur op de stations van die plaatsen.

Intussen is nog geen derde deel van de scheepslading munitie per trein verder vervoerd, terwijl volgens achtereis zaterdag de laatste van de vierduizendtreinen moet rijden. Er zijn nu wegens alle protesten pas acht transporten geweest, er moeten nog drie dagen dus nog zeven rijden.

De achtereis trein met munitie die woensdagavond uit de Eemshaven is vertrokken, stond donderdag aan het eind van de ochtend nog steeds stil op het station van Arnhem. Aan verzoeken die waren opgetreden waren met name ontstaan door twee door sabotage-acties in de buurt van Deventer en Zevenaar.

Ten zuiden van Groningen, ter hoogte van De Punt, stuitte de trein op een 40-tal blokkeerders. In de stad Groningen greep de ME van de spoorbaan te verwoesters Tussen Rysen en Zutphen zijn 2 reuslasteren onklaar gemaakt, waar door de automatische treinbeveiliging tussen die twee plaatsen niet meer functioneert. De munitietreinen moet op dat traject met aangepaste ondervinden. Ook personen-treinen sabotage-acties. Op een aantal plaatsen langs de munitie-lijn zijn bommeldingen geweest.

Acties tegen vervoer munitie gaan kabinet te ver

Harde aanpak van

belagers treinen

Telefoon 23/6

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG, zaterdag

De regering gaat de acties tegen munitietreinen hard aanpakken. Het kabinet heeft een landelijk coördinatiecentrum laten inrichten. In het ministerie van Binnenlandse Zaken Van daaruit kan in samenwerking met de minister van Justitie de handhaving van de openbare orde en de bescherming van de transporten zal worden verzekerd.

Tegen iedere verdere intimidatie zal worden opgetreden, zo werd overgekozen.

Vice-premier drs. J. M. den Uyl stelde gisteren na afloop van de ministerraad, dat men ruimte dient te laten voor demonstraties en dat daarom de acties tot op heden met tolerantie terughoudendheid worden bezien.

De ministerraad moet thans echter, dat met het in brand steken van autobusjes, bommeldingen en het angst aanjagen van bestuurders van treinen, alle grenzen van het demonstreren zijn overschreden.

De regering laat de acties die tegen de munitietreinen worden gevoerd, daarom niet langer over haar kant gaan, aldus Den Uyl. Vanuit het coördinatiecentrum zal ervoor gezorgd worden, dat van nu af aan in de diverse provincies alle gemeenten één lijn zullen trekken.

Vrachtwagens

Dit meldt het directiegeneraal van de PTT in den Haag. Op veel plaatsen in ons land heeft dit staatsbedrijf vrachtwagens moeten inzetten, omdat de treinen die vervoersfunctie niet meer konden vervullen.

Zo probeert men de post toch binnen redelijke tijd bij de geadresseerden te kunnen afleveren. Maar ondanks deze noodmaatregel grote vertragingen optreden. Op sommige plaatsen in ons land liggen nog enorme hoeveelheden post die nog niet naar de plaats van bestemming konden worden gebracht.

Intussen gaan de valse boommeldingen onverminderd voort. Uit veiligheidsoverwegingen moest de NS daarom gisteren weer het treinverkeer, ditmaal tussen Zwolle en Meppel, abrupt stilleggen. Vele honderden reizigers moesten met bussen tussen Zwolle en Meppel, een belangrijke knooppunt in het spoorwegverkeer tussen het noorden en de rest van ons land, worden vervoerd.

In weerwil van de moeilijkheden die de NS ondergaat, is men bij dit staatsbe-

drift er gisteren toch in geslaagd om de twaalfde munitietrein om vier uur uit de Eemshavengebied naar Duitsland te laten vertrekken. Elf van de in totaal 12 munitietransporten zijn inmiddels op hun bestemming in Zuid-Duitsland aangekomen.

De demonstraties tegen de munitietransporten blijven bij veel Nederlanders een heftig punt van discussie. De CDA-fractie in de Tweede Kamer heeft gisteren gezegd, zeer verbatim en verbatim, dat de overgang van zaken rond deze transporten, in een vrijdags uitgegeven verklaring betrekende de CDA-fractie de „sopetagedaden“ van de actievoerders die „de grenzen van de demonstratievrijheid“ hebben overschreden. Deze partij meent ook, dat de officier van justitie en het bestuur van de gemeente veel te tolerant zijn opgetreden tegen de actievoerders.

Ook veel jongeren lijken de acties tegen de munitietransporten te veroordelen.

Een groep demonstranten trekt door Groningen om te betogen tegen de proeftransporten van Amerikaanse munitie van de Eemshaven door Nederland naar West-Duitsland. Ook in Zwolle en Arnhem werd tegen het proeftransport geprotesteerd.

NADRUK OP GEWELDLOOS Treinblokkades krijgen vervolg

Van onze correspondent

GRONINGEN — Meer massale, maar strikt geweldloze blokkades moeten toekomstige munitietransporten uit de Eemshaven stuiten. Dat geldt voor transporten die bestemd zijn voor de Amerikaanse troepen in West-Duitsland en voor de aanvoer van munitie voor NAVO-depots langs de grens met West-Duitsland. Dit is zaterdag besloten na afloop van een demonstratie in Groningen, waaraan ongeveer tweeduizend mensen deelnamen.

Vertegenwoordigers van PPR, PSP, CPN, Evangelische Volkspartij, blokkadegroepen, Stop de Nucleaire Bommen, Bond van Dienstverplichtingen en Vredeswerkgroepen hielden een soort platform bijeen om te zorgen „dat we met zijn duizenden op de spoorbaan zitten bij een eventueel volgend transport“, aldus een van de sprekers.

Volgens een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen zullen vandaag en mogelijk morgen nog drie tot vijf munitietransporten nodig zijn om het laatste deel van de naar 1100 ton munitie te laten vertrekken. Drie treinen hebben uit West-Duitsland oude munitie teruggebracht naar de Eemshaven. Tot en met zaterdag zijn er vijftien transporten geweest.

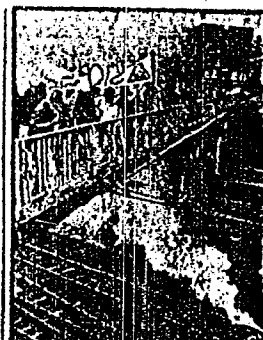
Na de gedwongen stilstand van

het dertiende transport vrijdagochtend (twee uur oponthoud door een blokkade van veertig mensen bij Sauwerd en van 150 personen aan de noordkant van Groningen) verliepen de twee transporten van zaterdag vrijwel ongestoord. Wel zorgden ook zondag loos gebieken bommeldingen voor vertragingen in het reizigersverkeer. Tussen Assen en Groningen werden tijdelijk bussen ingezet door de NS.

Bij de demonstratie en tijdens de bijeenkomst in Groningen distandeerden woordvoerders van de anti-munitietrein-groepen zich meer of minder van sabotage-activiteiten als het plaatsen van bommen, bommeldingen en brandstichtingen bij seinkastjes op en rond de spoorbaan. „Die zijn niet in overeenstemming met ons doel en ze hebben een averechts effect, omdat we daarmee de steun van de bevolking verliezen,“ werd er gesteld.

Het belangrijkste motief om zich te keren tegen de munitietransporten, bleek uit de woorden van de verschillende woordvoerders, is dat die beschouwd wordt als een onderdeel van de opvoering van de bewapeningswedloop. Blokkade van munitietreinen is voor de demonstranten een voortzetting van de anti-kernwapenbetoging november vorig jaar in Amsterdam.

„Ook conventionele bewapening

Betogers in Arnhem lopen in rook gehuld over een spoorbrug nadat een rookbom op de rails tot ont-ploffing is gekomen.

als oorlogvoorbereiding,“ zei C. Oosterling van de blokkadegroepen. „Net als bij de modernisering van de kernwapens stellen de Verenigde Staten en de NATO ons ook bij deze munitietransporten voor voldongen feiten. Wij hebben daarom voor de blokkade als actievorm gekozen om ervoor te zorgen dat het proeftransport geen succes wordt.“

De acties tegen de munitietreinen van verleden week hebben hier en daar reacties opgeleverd. Bijvoorbeeld in Zwolle, waar een stingshieldemonstratie voor op 1000 van het Oost-Indisch Eiland in Groningen heeft een anoniem bericht met onder andere tentakelorganisator C. W. L. van Muryk en mr. J. van Zayzen (Expo) voor maandagavond een tegenbetoging uitgeroepen. Na de uitsending van Tros-Aktua vrijdagavond heeft de redactie van Sonja's Goed Nieuws-Show het onderwerp „munitietreinen“ voor het programma van vanavond geschraapt.

Vijf- tot zestigduizend mensen demonstreerden zaterdag in Arnhem tegen de munitietransporten. De demonstranten gooiden enkele rookbommen en werden in de binnenstad van Arnhem met cleren behoeft.

Een speciaal recherche-team gaat een onderzoek instellen naar de sabotage aan de spoorlijn bij Deventer, waar het munitietransport voorbij gaat. Op deze spoorbaan zijn vorige week schakelkasten van de NS ontkerst gemaakt. Ook werden er blokkades opgeworpen en al dan niet echte bommen geplaatst.

Besluit na afloop massale demonstratie Volgend munitietransport zal stuiteren op massa-blokkade

De Waarheid, 25/11/82.

(Van een onzer verslaggevers)
Als er onverhoopt een tweede proeftransport zou komen van NAVO-munitie door Nederland, dan zal dat stuiteren op een massale blokkade.
Dit hebben de gezamenlijke actiecomités en politieke partijen in Groningen zaterdag besloten.

De comités kwamen bij elkaar na afloop van een grote demonstratie door de Gropinger binnenstad tegen de munitietrein. Aan de demonstratie namen zo'n drieduizend mensen deel. Grote demonstraties worden er ook plaats in Arnhem en Zwolle. (Mits over deze acties tegen de munitietrein in onze krant van morgen.)

Volgens het oorspronkelijke schema had de munitie zaterdag afgevoerd moeten zijn. Door de acties is er aanzienlijke vertraging opgetreden, zodat er tegen volgend week nog een aantal treinen zullen vertrijken. Ook het normale verkeer is herhaaldelijk in de war gekomen.

Alles wijst erop dat er een gewelddadige actie van start is gegaan tegen de TROS-Akties tegen de munitietrein, gevonden "bommen". Het NOS-journaal berichtte uitvoerig over de "serieuze" maatregelen van het kabinet.

Het weekeinde waren er weer enkele bommeldingen bij de NS-bureaus. Tot nu toe heeft onderdienst van de explosievenopruiming nog niet uitgezonden dat de gevaar voor explosie bedrekt.

De demonstratie in Groningen

Vrijdagavond heeft het kabinet besloten om een "landelijk coördinatiecentrum" in het leven te roepen. Dit coördinatiecentrum moet de orde bij de munitietransporten rijk aanse "leger in West-Duitsland de overheid tegen de demonstranten Lyl niets vertellen. Wel verklaarde bij dat de acties tegen de munitietrein volgens hem ontoelaatbaar waren.

In de nacht van vrijdag op zaterdag hebben honderden Groningse actievoerders voor de vijfde achtereenvolgende nacht geprotesteerd om het munitietransport tegen te houden.

In Groningen-Noord hielden zich zo'n 150 demonstranten op de spoortrails op; een kleinere groep, ongeveer 40 mensen, demonstreerde op de spoorbaan in Sauwerd, ten noorden van Groningen. Het transport, naar weeren vertragen op.

De mobiele eenheid trad met 40 man hier en daar hard op. Zo werd een aantal mensen, die zich ophielden op de spoorbrug over het Van Starckenborghkanaal, van de spoorlijn af geslagen.

Nadat de spoorbaan in Groningen vrij was, togen 20 ME-ers naar Sijte helen. Na de demonstratie was de geweldloze groep, eindelijk oetweg.

Politie langs de rails

NS gaat door met transport van munitie

GRONINGEN, dinsdag. De Nederlandse spoorwegen hebben er geen enkele moeite mee om ook in de toekomst door te gaan met het munitie-transport vanuit de Eemhaven naar West-Duitsland. Maar of dat transport doorgaat hangt af van de opdrachtgever, het Amerikaanse leger, dat het vervoer nu laat uitvoeren bij wijze van proef, zo heeft een woordvoerder van de NS meegedeeld.

De materiele schade, die de spoorwegen bij het munitie-transport hebben geleden, is volgens de woordvoerder niet zo groot, maar het is de overige schade, zoals door vertragingen gemaakte overuren en de bij de afwikkeling van het reigerisvervoer ingezette bussen, moet van de spoorwegen nog betalen. Daarover is op korte termijn nog niets te zeggen.

Gistermiddag heeft opnieuw een groep demonstranten door het bezetten van de spoorbaan in de stad van Groningen geprobeerd een munitietrein te blokkeren. De ongeveer veertig demonstranten werden echter al snel door een peloton van de Mobiele Eenheid van de Rijksweg afgevoerd. Het gebeurde zodanig dat hardhandig behoeft te worden opgetreden.

De munitietrein, die is verband met de blokkade is nu veiliggesteld en wacht op een omtrent twee uur durende omstreek naar Groningen. Het was sinds de start van het munitie-transport op maandag 18 januari de in totaal zeventiende munitietrein. (ANP)

Na een groot aantal bommeldingen, de vorige week, die waren gericht tegen het Amerikaanse munitietransport door Nederland, wordt er nu langs het baanvak gepatrouilleerd door de Rijkspolitie.

Tot nu toe heeft de politie geen verdachte zaken aangetroffen.

Naar schatting ruim 4.000 mensen hebben deelgenomen in Groningen deelgenomen aan een fakkeloptocht en demonstratie tegen het munitie-transport door de stad. Het werd een wedstrijd opgetreden door de groepen. De protestmars in de stad werd licht van ongeveer 1500 fakkel, die van het Stationsplein in Groningen via de Vismarkt naar De Groenestraat voerde. Daar kreeg de demonstratie een hardere toon. H.B. Bultman, burgemeester van Groningen, nadat de duizenden om het stadhuis waren verzameld, een politie-aanbod. De mars ging uit van een groep verontruste Groningers, die sinds enige tijd verzet zijn in een werkgroep voor straat en vrijheid.

H.C. 26/1/82. Actie 'Stop de oorlogstrein'

'Protest met je lijf, om je lijf'

Deventer — Tevreden kijken de zusjes Miriam en Marleen de Rijk terug op de actie 'Stop de oorlogstrein'. Op het Deventer contactadres van de actiegroep zegt Marleen: „Het lijkt me wel dat het iets heeft uitgehaald. Ik denk ook dat de mensen die straks moeten beslissen of er meer munitietransporten komen rekening zullen houden met al die acties. De tegenstand heeft duidelijk gemaakt dat velen dergelijke transporten niet wensen”

Zelf heeft ze meermalen deelgenomen aan menselijke blokkades om de treinen, die vanuit Eemshaven via Groningen, Assen, Zwolle, Deventer, Arnhem en Zevenaar naar Amerikaanse troepen in West-Duitsland vervoerden, op te houden. Even zoveel malen is ze door de politie weggedragen.

Bommen, bommeldingen, biels over de rails, voor de Deventer zusjes heeft dat geen zin. Zij zien meer in lijfelijk verzet. „Als je een menselijke blokkade ziet als een harde actie, ja, dan zijn wij voor harde actie. Zelf zie ik een ander soort actie weer niet zitten, maar er doen zo'n honderd mensen aan onze blokkades mee, en die zullen ook wel nagedacht hebben over de consequenties van verdere militarisering. Misschien zijn die wel tot de con-

• Miriam en Marleen de Rijk: bereid te blijven strijden tegen munitietransporten.

clusie gekomen dat nog hardere acties gerechtvaardigd zijn. Het gaat tenslotte om je leven, om je lijf. En daarom willen wij ons lijf inzetten bij het protest. We verzetten ons ook met ons lichaam om duidelijk te maken dat het hier om mensen gaat, en dat beslissingen en transporten niet over de hoo-

den van mensen mogen worden uitgevoerd”.

Dat zij met hun acties zelf een flink conflict te hebben opgevoerd, staat nauwelijks stil. Een nieuwe blokkadeactie, de laatste is in voorbereiding. Miriam: „Ons doel is van het begin af aan tweeledig geweest. Aan de ene kant wilden

criminele acties, zoals het opblazen van schakelkasten, de tolerantiegrenzen zijn overschreden. Woedende reacties van de kant van de Nederlandse Spoorwegen, die inmiddels hebben laten weten bereid te zijn ook volgende munitietransporten te willen verzorgen. Weinig begrip bij andere delen van de bevolking. Zelfs tegendemonstraties. De Mobiliteits Eenheid is weer paraat. Een grote groep rechercheurs is op de been. De politiekorpsen die aan de bewuste spoorlijn liggen hebben sinds dit weekende bijstand van andere korpsen gekregen. Dat is op straat ook duidelijk te zien. Bijna elke overweg waar meer dan een fiets of een voetganger over kan wordt in de gaten gehouden door twee of meer politiemensen. Voortdurend komen er meldingen op de politieradio in de trend van twee verdachte jongens bij de overweg in Gorrise of langs de spoorlijn loopt iemand met een pakje. Controleer hem even”.

Het leek enkele weken geleden zo vriendelijk te verlopen. De ene vredesgroep na de andere zag Eemshaven al een marinehaven worden. Hun protesten zouden niet meer inhouden dan wat optochten. En toen was er ineens die actiegroep uit Deventer. Menselijke blokkades was hun devies.

Miriam en Marleen hebben het er druk mee. De telefoon in de woonkamer van hun woongroep, staat nauwelijks stil. Een nieuwe blokkadeactie, de laatste is in voorbereiding. Miriam: „Ons doel is van het begin af aan tweeledig geweest. Aan de ene kant wilden

we, door flink wat mankracht in te zetten, duidelijk laten zien dat het bij dit protestraspoot moest blijven. Aan de andere kant boeiden we ook dat een willekeurige honderd mensen iets niet kunnen tegenhouden. Dat zou niet democratisch zijn. Daarom wilden we tevens zoveel mogelijk mensen goed informeren, zodat ze zich een mening zouden vormen over de verdergaande bewapening en militarisering”.

Ze vindt dat de actiegroep redelijk en aanspreekbaar blijft. „We hebben drie waaractieswingsploegen die ruim van tevoren de machinist duidelijk maken dat er een blokkade gevormd. De eerste post stapt drie kilometer voor de blokkade, één kilometer verder staat er weer één en nog een kilometer verder waarbinnen we voor de derde keer W gaan en daarbij vanuit dat nader de actie het transport in gevaar brengt, maar dat de geveilige situatie ontstaat door dat er zulke gevaarlijke munitietransporten plaatsvinden”.

De actiegroep kondigt voor de toekomst meer verzet aan bij herhaling van de transporter. Evenals nu zullen vaste ploegen actievoerders op pad gaan. Ze kennen elkaar zo langzaamaan al aardig goed. Van de vredesdemonstratie, van de anti-kernenergiebeweging, van Dodewaard, van de UCI in Almelo. Miriam daarvoor: „We zijn op allerlei manieren bezig om te werken aan een betere samenleving”. Evenals een groot aantal medeactievoerders hadden ook Miriam en Marleen deze dagen vakantie opgenomen.

INNEN UND AUßEN
LAND *binnenland* **VERSCHATT**

WEDNESDAY 28 JANUARY 1982

MUNTIERE

Denver is

Denver is

regerring

Van een onze vertalingsovers
DEVENTER — De acties tegen het
overnameproposant van Amerikaanse
multie over het Nederlandse
het zijn tevens onderscheid
Dit is de afgeen, om te wijzen
van de Duitse, naar de
van de Duitse, naar de
van de Duitse, naar de

Alspraken

[illegible]

Equipped

[illegible]

Schadepost

[illegible]

DE NEDERLANDSE Munitietrein stuit op blokkades

STEFAN Q. SCHMIDT DIRECTEUR C. POTGIETER REDACTIE EN ADMINISTRATIE KEIZERSGRACHT 13A 1016 CA AMSTERDAM TELEFOON (020) 24-25-45 POSTBUS 141 POSTCITO 24-43 J.J. GEMEENTEDIRECTOR JONGER LOOSE MINISTERS 75-1016-1017

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND
Postbus 141
J.J. Gemeentefire JONGER LOOSE MINISTERS 75-1016-1017

De munitietrein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis.

De munitietrein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis.

De munitietrein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis. De trein is nu in de tweede helft van de reis.

De Nieuwheid, 12/2/82
Acties tegen munitietransporten moeten doorgaan

Geen wig drijven tussen 'goed' en 'slecht' links

De demonstratie op maandag 25 januari in Groningen tegen de blokkade en andere acties tegen de munitietreinprotesten georganiseerd door de Werkgroep voor Gezag en Vrijheid is het zoveelste signaal van ultra-rechts.

Een signaal voor organisatiegraad en mobilisatie. Ook achter deze sinistere werkgroep lijkt zich het OSL (Oud Strijders Legioen) te verschuilen, eerder actief naar aanleiding van onder andere een Onkruidactie op vliegbasis Soesterberg, bij de blokkade-acties in Dordrecht in september jl. en met vliegtuigjes boven de grote 21-november-demonstratie in Amsterdam.

Van het OSL komt de leus „IKV de wereld uit om te beginnen uit Nederland“. De Werkgroep voor Gezag en Vrijheid is alweer bezig met nieuwe activiteiten, misschien zelfs een demonstratieve bijeenkomst in de Martinihal in Groningen voor de Provinciale Statenverkiezingen.

Dat is een belangrijk element voor de beoordeling en de bestrijding van dergelijke activiteiten. OSL-acties richten zich niet uitsluitend tegen munitietreinprotesten. Integendeel, die vor-

men slechts een aanleiding. Aan de andere kant kan je de acties niet loskoppelen van de boosheid die een deel van de munitietrein-protesten heeft opgeroepen. De mobilisatiekracht is nog nooit zo groot geweest.

„Rood fascisme“...

De Werkgroep voor Gezag en Vrijheid bracht 4000 mensen op de been, waarvan de meerderheid wel degelijk uit de provincie Groningen kwamen. Die mensen zijn weliswaar gekomen om andere redenen (angst, ergernis en boosheid) dan tenminste een deel van de organisatoren had bestrijding van het „Rode fascisme“, van „ondermijnende organisaties en ander straatrapalje, die nu protestgroepen heten“, „inbrekers... nu krakers genaamd“.

Maar de verantwoordelijkheid om dat duidelijk te maken ligt nu toch maar bij links.

„Voor iedereen is er dreiging, versobering. Voor iedereen geldt dat de economische situatie slecht is. Er zijn heel veel mensen die gefrustreerd rondlopen. De doelstellingen van deze demonstratie zijn zo algemeen gesteld dat ze een mogelijkheid bieden om alle wrok die er is te uiten. Alleen wordt het tegen de verkeerde mensen ge-

De demonstratie in de Groningse binnenstad van de Werkgroep voor Gezag en Vrijheid.

daan“, aldus een lid van het Groningse comité tegen fascisme, en racisme in de Groene van 3 februari jl. In een verklaring van het Groningse actieplatform wordt dan ook de nadruk gelegd op de vraag of de demonstranten ook de ware doelstellingen van de organisatoren kunnen delen. Zo wordt met betrekking tot het pr-

dicraat „Rood fascisme“ gesteld: „Fascisme is gewelddadig, wij demonstren juist op een vreedzame en geweldloze manier. Fascisme is autoritair, anti-democratisch, wij demonstren juist tegen de ondemocratische besluitvorming van de munitietransporten. Fascisme discrimineert. Wat de Werkgroep voor Gezag en Vrijheid

doet en zegt, lijkt daar verlicht of door haar verdraaiing en halve waarheden in haar woordgebruik (stra-rapalje, eitergezweilen)“.

In deze strategie, gericht op het duidelijk maken van achterliggende ideën en doelstellingen van de organisatie van de demonstratie wordt het Platform behoorlijk dwarsgezet door het feit dat links zelf verdeeld is, 4 partijen van de munitietreinacties. De Partij van de Arbeid heeft de blokkades nooit zien zitten, evenals op andere — meer tactische — gronden het IKV. Voorwaarde voor Partij van de Arbeid om de verkiezing van het Platform te steunen was dat ook dat daarin niet alleen de aanvalsacties, maar ook de gewelddadige blokkades veroordeeld zouden worden.

Daarmee zou volgens twee briefjes vers in de Volkskrant van 8 februari scheidslijn getrokken worden door de linkse geleerden. „Namelijk tussen alle rechtsgoedke sociale liberalen en christen-democraten“ de Rode Fascisten“ (Groningsche Werkgroep voor Gezag en Vrijheid). Tegelijkertijd kan in die rode Werkgroep Gezag en Vrijheid (de) van de Arbeid tot haar 3 sterben

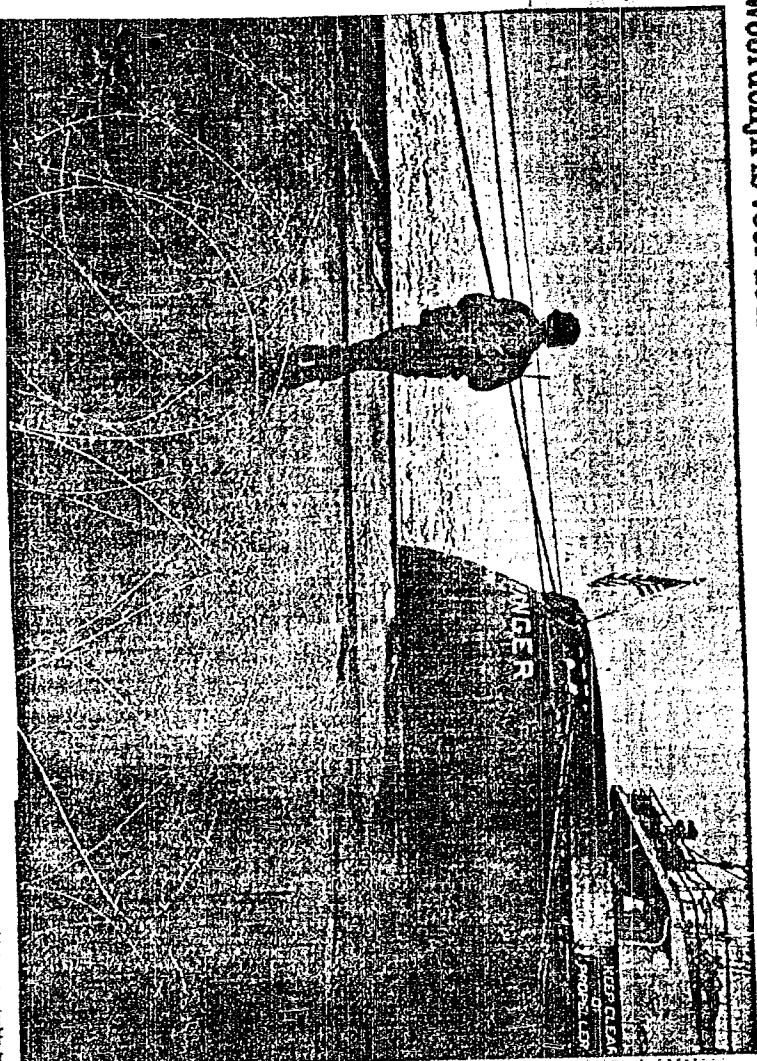
AFSCHUIVEN

Jaargang 43 - 15 januari 1983

Burgemeester Kruize: 'Als je ziet wat er per auto door mijn gemeenten rijdt, daar heb ik meer zorgen over'

Niemand weet wie er nu echt verantwoordelijk is voor de Amerikaanse multietransporten

Actievoerders hebben er voor gezorgd dat de eerste twee multietreinen hun traject niet ongestoord hebben kunnen afleggen. Een van hun bezwaren: de besluitvorming over de transporten is ondemocratisch. Daar hebben ze gelijk in. Maar de verschillen de verantwoordelijkheden liggen ook buitengewoon ingewikkeld. De meeste Verkeer en Waterstaat? De provincies? De Nederlandse Spoorwegen? Het parlement? De Verenigde Staten? Een onderzoek.

Amerikaans multietransport op de Eemshaven
(Foto: Hans van den Boogaard)

„De angstzaaij, de onduidelijkheid waar acties vandaan komen, de repressie die daarop volgt, ik vind het heel heilloos perspectief. Fundamenteel onderdeel van de strategie moet serieus nemen van het verstoren van de linkse actievormen.“

meer, sabotage“) naar aanleiding van de protesten tegen de marade-acties van rechts. Klaas Meijer, PvdA-ld in Haarlem en één van de coördinatoren van de Dribsen (ex-fractie-medewerker van het PvdA-ld Poppe en eveneens coördinator van de Dribsen-gandaloog) schrijven over de crisis in de PvdA: Of links regeren of er uit, is hun mening.

rekenen omdat de demonstratie alleen gezien wordt als een reactie op de munitietransporten. Dat de Partij Staten van Groningen inmiddels op het standpunt lijkt te stellen, dat de munitietransporten door moeten gaan. Verwarring en onduidelijkheid over actiedoelen en middelen... daarin goed. De acties tegen de munitietransporten nu opeens afschillen op waartegen je je acties beter niet kunt richten, maken de verwarring alleen maar groter.

werd in juni 1981 al opgeroepen om een „echte groep te vormen, waarvoor heel wat te doen valt straks“

Geen zelfcensuur

Waarbij het zou gaan om „oefenterrein, NAVO-depots, aanlanding van materiaal daarvoor in Delfzijl enzovoort“. (hoe wilt overigens het OSL Actievormen moeten altijd gekozen worden op basis van beginselen van democratische besluitvorming: openbaarheid, geweldloosheid. En op basis van de effecten die zij hebben voor onder de voorwaarden op touw gezet moeten ook niet wijken onder de druk van ultra-rechts. Waar rechts Nieuw Realistisch, waar een OSL terwinst, moet links niet het gat willen opvullen door zelfcensuur. Dat wil niet zeggen dat de verantwoordelijkheid van links niet gehandhaafd wordt, maar het zich distantiëren van anonieme sabotage-acties is links niets opschiet met zich te distantiëren van sabotage of gewelddadige acties (, wij hebben daar niets mee te maken“), terwijl die acties intussen wel doorgaan. En die actievoerders waarschijnlijk in een steeds groter politiek isolement terecht komen.

Geweldloze blokkade

Nu stoppen met de acties zou mijns inziens dan ook onterecht zijn omdat de protesten niet alleen weerstand hebben opgeleverd. Er is toch ook uitging willen leggen tussen kernwapen- en conventionele wapenbewapening. En dat is toch ook de volgende, logische stap. Zowel invoering van tactische kernwapens als opvoering van de conventionele wapenbewapening passen binnen de NAVO-strategie van een zogenaamde beperkte oorlog op de Noordduitse laagvlakte mogelijk te maken. Afgelopen maandag is in principe bevestigd om eind februari bij het tweede democratisch tot stand gekomen openbare kadu uit te voeren, waarbij de nadruk ligt op geweldloosheid. Want daar wil een grote meerderheid van de actievoerders geen misverstand over laten bestaan. Explosieven en bommeldingen, vernieling van schuilen, daar willen ze niets van weten: dat zijn „anonieme acties, oncontroleerbaar, die alleen maar angst aanjagen“. Aldus een van de actievoerders. Een blokkadeactie omdat men zich ook niet in de verdediging wil laten drukken. „Het moet niet zo zijn, dat zij de demonstraties houden en wij met ne 3 december). Tegelijkertijd moet er veel gedaan worden aan voorlichting mij een prima raak dat actievoerders zich niet weg laten rukken door intimidatie van ultra-rechts, want zoals ik in het begin schreef: die intimidatie richt zich tegen alle vormen van succesvol protest: kernbeweging, yre kernenergiebeweging. In Stavast het blaasje van de OSL“

Heilloos perspectief

De angstzaaij, de onduidelijkheid waar acties vandaan komen (daar kan geen verklaring tegen op), de toenemende repressie die daarop volgt, ik vind het heel heilloos perspectief. Fundamenteel onderdeel van de strategie moet meer dan tot nu toe gericht verstoren vertrouwen in de linkse actievormen. Een grote vreedzame blokkade van het tweede transport kan het bijdragen herwinnen en ook een publieke levering aan de ontslag van de Zo kunnen de rechtse groepen worden teruggedrongen, zoals bijvoorbeeld ook in Nijmegen met de Piersonstraat is gebeurd. Het laatste dat zou moeten gebeuren is de verkettering van jongeren die geen heil meer zien in die actievorm, daarmee drijf je zelf een wig tussen „goed“ en „slecht“ links. En je levert een groep aan de wolven over. En dat was toch juist de strategie van ultra-rechts?

André van Es

ten op dat gebied. Toch waren juist de gemeenten Hefahuizen, Uquert, Warfhum, Baflo, Winsum en Adorp door hun ligging aan de spoorlijn Roodeschied-Sauwert ten zeerste betrokken bij het munitionstransport. Want dat baantvak enkelspoors, waarbij legovergertel-treinen elkaar op de stations passe- ren. Na een spoorwegongeluk bij Win- sum in 1980, waarbij twee treinen op el- kaar botsten (wat aan negen mensen het leven kostte) is het baanvak Sauwert-Roodeschied als onveilig er- vaaren, omdat er geen technisch systeem aanwezig is waarmee de mach- inist de automatische zekerheid heeft dat het beelden spoorgedeelte vrij is. Er zijn geen signalen aanwezig, er is een berichtenwisseling via radio tussen de baanvakleider en de mach- inisten op het baanvak.

'Als zodanig veilig'

Volgens de Nederlandse Spoorwegen is het systeem van regels en procedures bij de Centrale Radioverkeersleiding (CRVL) op het baanvak Sauwert-Roodeschied waterdicht 'en als zodanig veilig', mits baanvakleiders en mach- inisten zich eraan houden. Ook de Spoorwegongevallenraad, een onaf- hankelijk college, is tot de conclusie gekomen dat er geen aanknopingspun- ten zijn gevonden om het CRVL- systeem het predikaat onveilig te ge- ven. Toch werd door de NS bedongen dat het CRVL-systeem te vervangen door een systeem met lichtsignalen, zoals dat op vergelijkbare enkelspoorige baan- vakken met reizigersverkeer voor de beveiliging zorgt.

De Groningse burgemeesters vroegen, zodra zij op de hoogte werden gesteld van de voorgenomen munitionstran- sporten, vanzelfsprekend allereerst hoe het nu zat met de verandering van het veil- ighedsysteem. Die zou vernield wor- den ingevoerd, zo werden zij gerust- gesteld. Datzelfde gold voor de ramp- plannen. Omdat nu enkele ambte- naren bij de provinciale griffie in Gron- ingen en bij de verschillende gemeen- ten op de hoogte waren, lekte het voor- genomen munitionstransport uit naar de vredeswerkgroep Hefahuizen, die en- kele weken voor de vredesdemonstra- tie van 21 november was opgericht. Voorzitter Peter op 't Hof wil niet zeg- gen waar zijn gegevens vandaan kwa- men, maar hij was degene die het Nieuwsblad van het Noorden op 28 no- vember een fikse primeur bezorgde. Vraag aan J. Kruijs, de enige Prda- burgemeester van de betrokken Noord- groningse gemeenten (in dit geval U- quert, Kruijs is ook burgemeester van Karvens): 'Wanneer hoorde u het voor 't eerst?' Kruijs weet het niet meer precies, maar het moet kort voor het verhaal in het Nieuwsblad van het Noorden zijn geweest: 'Ik was blij dat het in de krant stond, dan hoefde ik er niet meer over te zwijgen.' Burge- meester Kruijs tilt trouwens niet zo- waar aan de munitionstransporten: 'Als je ziet wat er per auto door mijn ge- meenten rijdt, dan heb ik daar mis- zoren over. Het is daarom maar goed dat geen enkele gemeente de bevoegd-

heid heeft alle doorgaande transporten te controleren, of het nu via de spoor- wag gaat of via de verkeersweg. Dat is niet onze verantwoordelijkheid. Maar in dit geval hebben de betrokken ge- meenten zich natuurlijk wel gemeen- schappelijk achter de eis gesteld dat de toezegde verandering van het beveiligingssysteem vernield zou worden uitgevoerd. Dat hebben wij nadrukke- lijk onderstreept.'

Burgemeester Kruijs moest dus zwij- gen, evenals alle andere autoriteiten. Maar toen het verhaal op straat lag, kwamen de verklaringen los. De voor- zitter van het havenschap Delfzijl, de Prda-gedeputeerde drs. B. Bos, bevestigde dat de Eemshaven nu een mil- litaire bestemming zou krijgen. 'De In- dustriële heeft onze eerste priorite- it. Als er van gevestigde of toe- komstige bedrijven ook maar één sig- naal komt dat men hinder van de mu- nitionstransporten ondervindt, dan stoppen wij onmiddellijk met deze zaak.' Wij haalde Bos, hij voegde eraan toe: 'Wij voeren in deze kwestie geen beleid, om- dat wij in dit geval geen bevoegdheden hebben.' Daar was het eerste signaal dat de verantwoordelijkheden onduide- lijk waren.

Commissaris der koningin Henk Von- toff geloofde dat er weinig terecht zou komen van de munitionstransporten, on- der andere reden dat de geldende veilig- heidsvoorschriften economisch niet verantwoord zouden zijn. Hij doelde daarbij kennelijk op de in het Regle- ment Ontploffingsgevaarlijke Stofden Krijgsmacht gestelde limiet van hon- derdvijftig ton per aanvoer. Hij kon niet weten dat Stemerink het tien- voudige toestond, zelfs met een maxi- mum tot vijftienhonderd ton. Overi- gens had de provincie Groningen geen andere bevoegdheden dan de coördina- tie van de gemeentelijke rampen- bestrijdingsplannen, zo werd bena- drukt.

Het ministerie van Defensie reageerde in eerste instantie zeer afhoudend. Want het was in eerste aanleg een zaak voor het havenschap.

De burgemeester van Hefahuizen (warbinnen de Eemshaven is gele- gen) H.J. Zandbergen meende dat de vergunning tot het aan land brengen van munitie enkel en alleen door De- fensie kon worden verstrekt. Maar hij geloofde wel dat hij als burgemeester de havenmeester opdracht zou kunnen geven het Amerikaanse schip niet toe- te laten tot de Eemshaven wanneer daar redenen voor zouden zijn. In zijn gemeenteraad probeerde de socialist Jan Dopma tevergeefs om het haven- reglement, als onderdeel van de Alge- mene Politieverordening, zodanig te wijzigen dat munitionstransporten in het geheel niet meer mogelijk zouden zijn. Maar zijn fractie, de Partij van de Ar- beid met vijf zetels, had geen enkele kans tegen de meerderheid in de raad, die wordt gevormd door zes CDA'ers, twee VVD'ers en twee GPV'ers.

Het kamerlid Van der Spek (PSP) stel- de op 1 december schriftelijke vragen over het transport. Pas op 23 december lichtte Stemerink, in zijn antwoord aan Van der Spek, het parlement voor de eerste keer in. Zeer summier. De kern van zijn mededeling was: 'In juni van dit jaar heeft het commando van de Amerikaanse strijdkrachten in Eu- ropa, nadat was gebieken dat bij het havenschap Delfzijl belangstelling voor zulke transporten bestond, bij het ministerie van Defensie gevraagd om toestemming voor het aanlanden van ten hoogste vijftienhonderd ton con- ventionele munitie in de Eemshaven. Dit transport zou gelden als proef; bij goede ervaringen met de overslag- en transportfaciliteiten in de Eemshaven zouden meer transporten kunnen vol- gen, tot ongeveer tien per jaar.'

Na de op 4 november door Defensie verstrekte toestemming op grond van het Reglement Ontploffingsgevaarlij- ke Stofden Krijgsmacht hebben verleg- genwoordigers van de Amerikaanse

strijdkrachten contacten gelegd met provinciale en gemeentelijke autoritei- ten, het havenschap Delfzijl, in de Eemshaven werkzame bedrijven en de Nederlandse Spoorwegen. Met andere woorden: het was niet meer in de eerste plaats een zaak van Defensie. Hoewel het departement wel lichte- rijk zou houden op de overslag en op het transport van de munitie.

Maar er lag ook nog het verzoek van de vaste kamercommissie van Defensie en Verkeer en Waterstaat om een noti- tie. Een schriftelijk verzoek van 1 de- cember, begin januari gevolgd door een aanmaning van Tummel en Kohnstamm van D'66. Iets wat kortzegg- icheven Stemerink en Van der Doef dat de gevraagde notitie over de mo- gelijkheid dat op grote schaal munitie- transporten zouden gaan plaatsvinden tussen de Eemshaven en Zuid- Duitsland ten behoeve van de Ameri- kaanse strijdkrachten 'pas kan worden opgesteld als de proefaanlanding en de daarop aansluitende transporten zijn uitgevoerd. Het was dan ook de becoe- ling dat even als te wachten.'

Gezien de formulering van de door Tummel en Kohnstamm gestelde vra- gen hebben Stemerink en Van der Doef 'een helaas nog onvolledig over- zicht met de beschikbare informatie naar de Tweede Kamer verzonden'. Op 11 januari, in de notitie wordt gesproken over de aanlanding van ten hoogste vijftienhonderd ton explosieve stof en het transport van rond driehonderd ton per trein. Niet meer dan vijf treinen, zo zou je zeggen. Maar de vijftienhonderd ton explosieve stof zijn netto gerekend, ten explosieve stof zijn netto gerekend, exclusief patronen en verpakking. De Spoorwegen hebben het over een bruto tonnage. Daarom werd erop gerekend dat de door het Amerikaanse munitie- schip U.S. American Ranger aange- voerde munitie met twintig tot dertig treinen vervoerd zou worden. Dinsdag- morgen was een woordvoerder van De- fensie zeer tevreden over de snelheid waarmee het overslagbedrijf Trussell Centre Eemshaven de munitie uit het schip haalde. Dat er maandag niet meer dan twee treinen in Emmenit ar- riveerden was een zaak van de Spoor- wegen, die de opdracht tegen de eerste demonstranten in Adorp, die pas na twee uur arriveerde. Het is een zaak van de Spoorwegen.

Het is niet uitgesloten dat de vaste ka- mercommissie aan de twee staatsre- cretariessen laten weten: het is een zaak van het parlement. Hoe het dan verder gaat is voorspelbaar. Want in het ver- leden heeft elke Nederlandse regering bij een dergelijke innemenging alvast verwezen naar het Naavoortrag van 1949 en het bilaterale verdrag voor we- derzijdse defensiesleutels met de Vere- nigde Staten van 1960. En dat houdt in: het uitschakelen van het parlement bij elke vorm van defensiesamenwerking met de Amerikanen.

Het vorige kabinet Van Agt probeerde in 1978 zelfs de komst van kruisraket- ten als een uitvoeringsbeestuit van die verdragen te verkopen. En daarbij val- len munitionstreinen toch in het niet.

(Ingezonden mededeling)

BOEKEN PLATEN GRAFIEK

Thuis bestellen en bezorgen

IS Nieuwburgwal 23
1011 JV Amsterdam
Telefoon 020-26 23 75
14 337

(Ingezonden mededeling)

BOEKEN PLATEN GRAFIEK

De moeite waard

IS Nieuwburgwal 23
1011 JV Amsterdam
Telefoon 020-26 23 75
14 337

Hans Smits

Het Long Term Defence Programme (LTDP) van de Navo, dat in 1977 door de toenmalige Amerikaanse minister van Defensie, Brown, werd ontwikkeld en op de Navo-topconferentie van mei 1978 in Washington ook door Nederland is aanvaard, heeft al voor heel wat verrassingen gezorgd. Het was premier Van Agt in eigen persoon die akkoord ging met een reeks maatregelen gebaseerd op de wederzijdse steun van Navo-partners. Ter verbetering van de bondgenootschapsverdediging werden plannen uitgesteld voor de verhoging van de gevechtskracht, 'miller effectiever en beter'. De nationalisatie en verslanking golden onder andere de zeeschrijdcrachten, de luchtverdediging, de verbindings- en de elektronische oorlogsvoering. Maar ook de zogenaamde modernisering van de tactische nucleaire wapens die uitlep op de voorgenomen plaatsing van kruisraketten en Pershing II. Als konijn uit de hoed van een goochelaar.

Een ander onderdeel van het Long Term Defence Programme was de vermindering van de mobilisatie van Amerikaanse troepen. Zo stelden de Verenigde Staten bij voorbeeld drie extra divisies ter beschikking voor de bescherming van het Amerikaanse gebied te noordelijke deel van de centrale sector in West-Europa. Het Rapid Reinforcement Plan. De troepen voor deze divisies worden pas in crisistijd overgevoerd, het materiaal en de voorraden (waaronder munitie) moeten worden opgeslagen in België, de Bondsrepubliek en Nederland. Daartoe dienen in ons land de nieuwe Amerikaanse opslagplaatsen in Vriesenveen, Oorvorden, Vlietwede, Brunsum en Eijgelsdorp. In Noord-Nederland komt het materiaal en de munitie van een volledige divisie, in het zuid-Nederlandse gebied van een divisie plus een hoeveelheid reservemateriaal. Vooral in Oorvorden rijst deze opslag nogal wat weerstand op. Want daar komt de munitie.

Ook de toegenomen behoeften van het Amerikaanse leger in het zuidelijk deel van West-Duitsland hebben een direct verband met het Long Term Defence Programme. Al in 1977 maakten de Amerikaanse strijdkrachten kenbaar dat zij op korte termijn naar havenfaciliteiten in het Benelux-gebied om geregelde transporten van munitie te kunnen uitvoeren. Deze munitietransporten gingen al geruime tijd per zeeschip via de Noord-Duitse haven Nordenham, aan de Waser bij Bremerhaven. Maar door de zich ontwikkelende civiele activiteiten in Nordenham en de steeds grotere toevoer van munitie en materiaal werd naar andere havens uitgekeken. In België of Nederland, want Frankrijk is geen lid van de militaire organisatie van de Navo en zal daarom geen doorvoer van Amerikaanse munitie toestaan.

Het Belgische Zeebrugge bleef rudimentair te bieden voor incidentele aanlandingen, maar ook daar was de overlastgevoelens beperkt. Naast Nordenham werd een permanente haven gezocht. De Amerikanen keken in Gent, in Vilvoorde en in Terneuzen. Tevens werd in die havens waren de mogelijkheden voor munitieaanvoer niet loerlend. Zo viel het Amerikaanse oog op de Eemshaven, die met overheidsgeld in Oost-Groningen is ontwikkeld.

De Eemshaven kreeg intussen een speciale bestemming als energiehaven, onder andere voor de aanvoer van vloeibaar gas. Maar sinds deze bestemming op losse schroeven staat leek de Eemshaven, afgelegen in een dunbevolkt gebied, bij uitstek geschikt voor de aanvoer van munitie. Het havenbestuur van Delfzijl, dat de Eemshaven beheert, toonde belangstelling voor de Amerikaanse transporten. En zo ontstond het contact tussen dit havenbestuur en de Amerikaanse militaire autoriteiten.

Behalve met het havenbestuur Delfzijl werd door de Amerikanen onderhandeld met de NV Nederlandse Spoorwegen die voor het railvervoer vanuit de Eemshaven moest zorgen. Het ministerie van Defensie heeft met transport van munitie per trein geen bezwaren, dat valt onder de rugdekking en in breder verband onder het algemeen toezicht van het ministerie van Verkeer en Waterstaat op het spoorvervoer. Daarop is het Internationaal Reglement inzake het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoorweg van toepassing, plus enkele aanvullende regelingen.

De rol van Defensie wordt bepaald door het Reglement Ontplofinggevaarlijke Stoffen Krijgsmacht (Rok) van 1969. De Wet Gevaarlijke Stoffen stelt door middel van in algemene uitvoeringsbepalingen, voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in Natu-

ren die worden vervoerd ten behoeve van de krijgsmacht dan wel van bondgenootschappelijke strijdkrachten, dan is (behalve voor vervoer per spoor en door de lucht) het Rok van toepassing. Dit reglement legt aan het vervoer per zeeschip twee beperkingen op. In de eerste plaats moet de minister van Defensie bepalen of een loopplaats geschikt is voor het laden en lossen van ontplofinggevaarlijke stoffen. De tweede beperking betreft de hoeveelheid explosieve stof die mag worden vervoerd. Het Rok geeft als algemene grens dat van een geheel of gedeeltelijk aan massa-explosie onderhevige stof niet meer dan kwadratisch lood in een haven mag worden aangevoerd. Voor grotere hoeveelheden kan de minister van Defensie toestemming verlenen. Deze ontheffing van de limiet wordt slechts verleend indien het vervoer bestemd is voor bondgenootschappelijke strijdkrachten en de dringende redenen voor het vervoer genoegzaam zijn aangeleend.

Uit een beoordeling van de situatie in de Eemshaven door munitieaankomsten van het ministerie van Defensie zou zijn gebleken dat in die haven voor een eenmalige aanlanding van conventionele munitie van ten hoogste vijftienhonderd ton explosieve stof de voor veilige overslag nodige begeleidende maatregelen kunnen worden getroffen. De minister van Defensie heeft daarom, naar aanleiding van het verzoek, de Amerikaanse strijdkrachten de op basis van het Rok vereiste toestemming gegeven voor één keer een aanlanding van de munitie in de Eemshaven uit te voeren. De toestemming is gekoppeld aan een reeks beperkingen voorwaarden met betrekking tot de soort munitie, de wijze van verpakking en de juiste locatie van aanlanding aan uitgebreide voorschriften ten aanzien van de organisatie van de munitieaanvoer in de Eemshaven.

Op 6 november 1981 klopte de directeur-generaal Materieel van het ministerie van Defensie, luitenant-generaal J. Henson, in de pen. Hij schreef een brief aan kolonel R.E. Heverly, hoofd van het bureau defensiesamenwerking op de Amerikaanse ambassade in Den Haag, en beantwoordde daarmee de schriftelijke verzoeken die op 29 juni en op 8 september 1981 door kolonel Heverly waren ingediend. Henson verges naar de havenmeester van de Eemshaven, die in Delfzijl zelf, en voegde daaraan toe dat deze havenmeester geen aparte vergunning behoeft te verlenen voor het proftransport. Maar wanneer de Amerikaanse strijdkrachten besluiten om een frequent gebruik te maken van de Eemshaven, dan is een vergunning van de plaatselijke autoriteiten noodzakelijk. En dan zou de per keer aangevoerde munitie wel eens een stuk lager kunnen worden dan vijftienhonderd ton.

Wie had in dat geval voor het zeggen? Het is niet zonder meer duidelijk. Een havenmeester heeft een eigen verantwoordelijkheid. Maar het havenbestuur Delfzijl, dat de Eemshaven beheert, bezit nog geen publiekrechtelijke bevoegdheid over de Eemshaven die op het grondgebied ligt van de gemeente Hefshuizen. Het op dit moment geldende havenreglement in de Eemshaven is dan onderdeel van de plaatselijke algemene Politieverordening. En zo kunnen zowel de voorzitter van het havenbestuur Delfzijl, de PvdA-gedeputeerde dr. B. Boy, als burgemeester J.M. Zandbergen van Hefshuizen hun zegje doen. Zij waren beiden al in juni van het vorig jaar op de hoogte van de Amerikaanse voornemens. Maar het duurde even voordat de geheimhouding over de onderhandelingen werd verbroken. En dat had zowel te maken met de gemeentelijke bevoegdheid als met de mogelijkheid van alle betrokken autoriteiten zich achter elkaar te verschuilen.

Want wie had het nu eigenlijk voor het zeggen? De Amerikaanse bondgenooten? Het havenbestuur Delfzijl? De havenmeester? De burgemeester van Hefshuizen? De gemeenteraad van Hefshuizen? De Nederlandse Spoorwegen als zelfstandig bedrijf? De minister van Verkeer en Waterstaat of het rijk? Het goede verstand over de rail belaste staatssecretaris? De Commissaris van de koningin in Groningen of het provinciale bestuur van Groningen? De andere provincies waardoor het transport zou voeren? De gemeenten langs de spoorlijn?

Schutwagens

Eemshaven - Hoodschool - Uithuizermeeden - Uithuizen - Ugeert - Warkum - Baflo - Winkum - Sauwert - Groningen - Haren - Assen - Ballen - Hoogeveen - Meppel - Zwolle - Wijbe - Olst - Deventer - Zutphen - Brummen - Dieren - Rheden - Velp - Arnhem - Zevenaar - Emmen. Tegenstanders van Amerikaanse munitietransporten door Noord-Nederland kennen dit rijtje stations zo langzamerhand uit hun hoofd. De bedoeling is dat er op den duur munitie in de Eemshaven wordt aangevoerd, die vervolgens door de Nederlandse Spoorwegen naar de West-Duitse grenslid Emmen wordt getransporteerd. Dwaars door Groningen, Drenthe, Overijssel en Gel-

gewisseld door twee schutwagens bovendien voraafgegaan en afgevoerd door twee schutwagens. Deze treinen twee keer tot stilstand, in de stad in Arnhem. Daar moet de loc niet van het ene eind van de trein het andere eind worden omgezet en reis in tegenovergestelde richting vervolgen. Dat mag volgens de Spoorwet geen naderen worden genoemd.

Dat het vervoer van Amerikaanse munitie tot ontsiening heeft geleid tot een geval bij de vredebeve, (plaatselijk gesteund door de pro-ale partijen) en anti-militaristische groeperingen bleek deze week. Proftransport werd voorafgegaan door een manifestatie in Uithuizen zaterdag 16 januari vervolgens spectaculaire wijze vervoerd. De eerste vervoersdag, op maandag 17 januari, en afgesloten door grote manifestaties in de stad Groningen Zwolle en in Arnhem, op zaterdag 20 januari. De opwindende werd gevoerd uitlenen op de gevoelens en opvattingen van angst voor rampen, bezorgdheid over de ontwikkeling van Eemshaven en onvrede over de toenemende militarisering van het noorden tot fervent anti-militarisme, en Amerikaanse en anti-Navo-gevoelens.

Daar komt nog iets bij, dat wordt o schreven als antidemocratische sluitvorming, in ieder geval geheel zinloosheid. Het is waar dat de rijksoverheid, de bij het Amerikaanse transport betrokken departementen van Defensie en Verkeer en Waterstaat, tot december 1981 hebben gewogen, (die dag kwam er een samenvatting van staatssecretaris Sieme die op vragen die Van der Spek, rijksoverheid eerder had gesteld. Pas vorige week woensdag, 13 januari, gaven de twee staatssecretarissen staatssecretaris Sieme, staatssecretaris Van der Doef (Verkeer en Waterstaat) gehoor aan het verzoek van de vaste commissies voor Defensie en Verkeer en Waterstaat om een notitie over de voorgenomen munitietransporten. Op 7 december was deze notitie gevraagd. Een maand later vroegen de kameralen Tummel en Kohnstamm (belden D'68) waarom deze notitie niet was vervaardigd. Zij hielden Sieme merkt voor dat dit in ieder geval moest gebeuren in de week voraaf gaande aan het proftransport.

'Acht de Staatssecretaris het correcte transport op een tijdstip dat de leden van de genoemde commissies nog geen kennis van de gevraagde notitie hebben kunnen nemen?' zo vroeger Tummel en Kohnstamm. Het antwoord van Sieme merkt was eenvoudig: er werd de aanleiding werd al verleend op 4 november 1981, ruim een maand voordat om een notitie werd verzocht. In de brief van luitenant-generaal Henson aan kolonel Heverly.

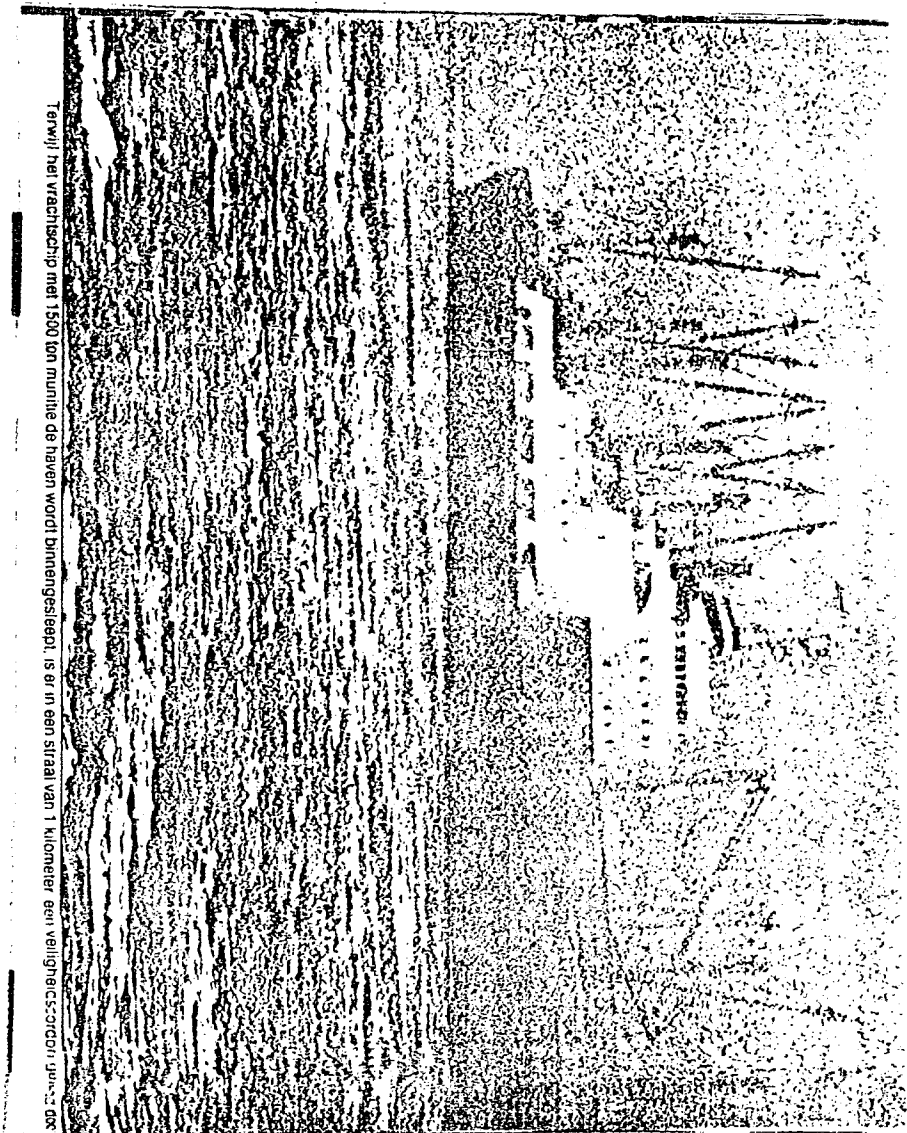
Wat Sieme merkt oegenoemd laat was dat deze toestemming pas op 23 november openbaar werd. De vredebevegroep Hefshuizen, actief in de gelijkmogige gemeenten waar van ook de Eemshaven deel uitmaakt, had alarm geslagen. Omdat er iets was uitgelekt van de ongerustheid die de burgermeesters vervoerden van alle gemeenten langs de spoorlijn Hoodschool-Groningen. Die waren in de laatste week van november door het kabinet van de Commissaris der koningin ingelicht over de noodzaak tot het versnelde invoeren van een rampenplan. De Commissaris der koningin, H.J. Vonhoff, was in die maand door Defensie op de hoogte gebracht van de voorgenomen proftransporten. Vonhoff verantwoordelijkheid met betrekking tot het munitie vervoer is de coördinatie van de rampenbestrijding. Om dat de rampenbestrijding.

DE ONBEGRENPTE DIENSTREGELING VAN HET NEDERLANDSE MUNITIONSTRANSPORT

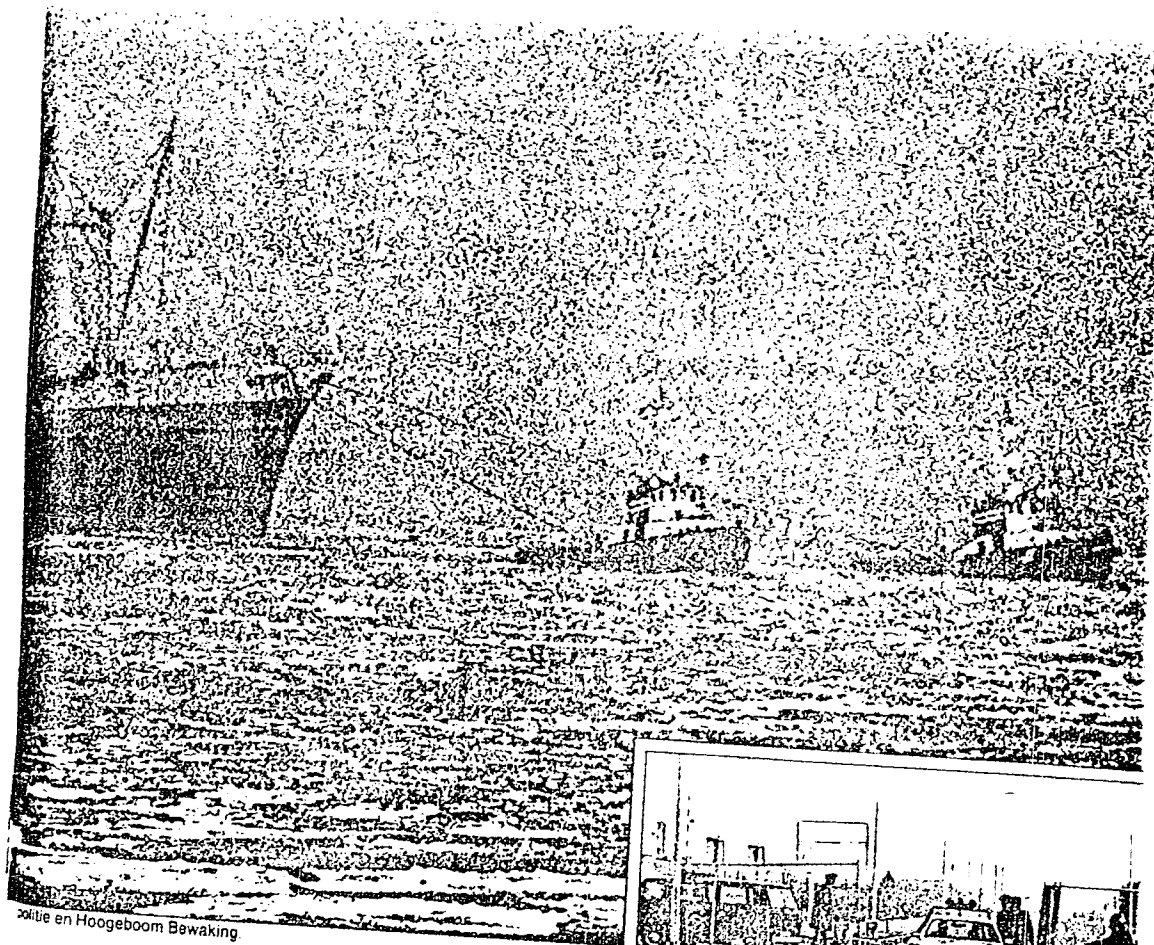
Foto's: Hink Huang/Tekst: Robert Schoondergang

Het schip de American Ranger
meerde afgelopen zondag aan in
de Groningse Eemshaven, om er
1500 ton munitie te verschepen
met als bestemming het Ameri-
kaanse legerhoofdkwartier in West-
Duitsland. Het transport heeft in

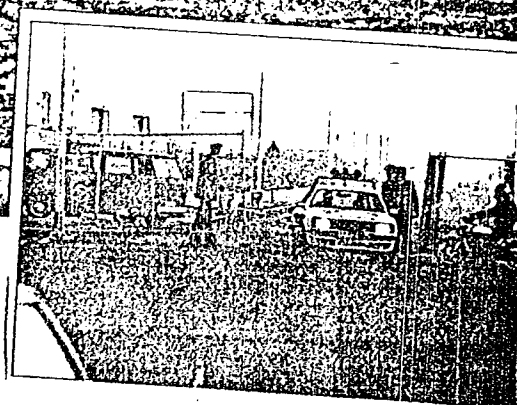
ons land, en vooral in Groningen
voor heel wat opschudding ge-
zorgd. Maar waar maken we ons
nou eigenlijk zo druk om? Jaarlijks
wordt er ruim 35.000 ton munitie
door Nederland vervoerd tussen af-
zonderlijke militaire complexen. Gemid-
delde denderen er dagelijks 30
vrachtauto's met munitie over de

Terwijl het vrachtschip met 1500 ton munite de haven wordt binnengestept, is er in een straal van 1 kilometer een veiligheidszone geverd.

politie en Hoogetboom Bewaking

Normaal verkeer, zegt het
 lozer. Het onderscheidt
 zich niet van het ove-
 rige vervoer van gevaar-
 lijke stoffen. Defensie-
 woordvoerder Kool: „De vracht-
 auto's waarmee we de munitie
 vervoeren moeten aan speciale
 eisen voldoen. Zo moet de bin-
 nenkant van de wagens bekleed
 zijn met geïmpregneerd hout. De
 uitlaten van de trucks hebben

Nieuwe Rem.
nr 4.
29 jan 82.

ter info

B2.3 kap

Kot I Lhol

92200

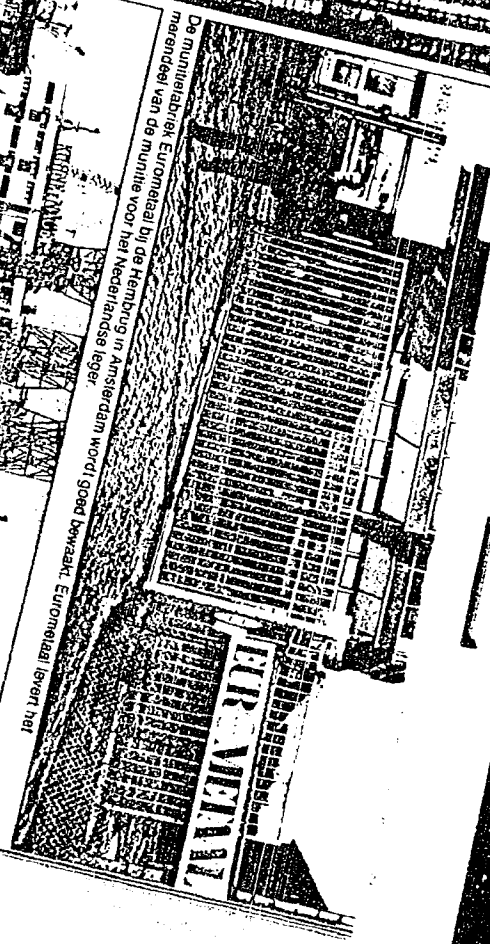
0

1/2

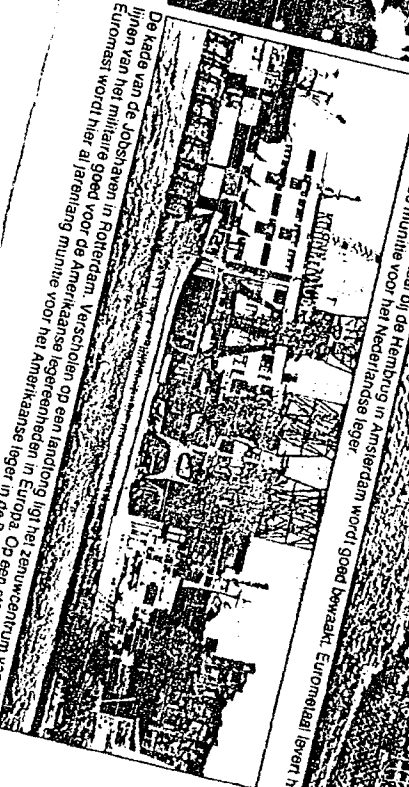
1/5

Legervoortlichter Kool. „Er zijn natuurlijk wel speciale veiligheidsmaatregelen genomen.“

De munitionfabriek Eurometal bij de Hembrug in Amsterdam wordt goed bewaakt. Eurometal levert het merendeel van de munitie voor het Nederlands leger.

De kade van de Joodschehaven in Rotterdam. Verschooten op een landloop ligt het zenuwcentrum van de aanvoerslijnen van het militaire goeder voor de Amerikaanse legereenheden in Europa. Op een steenkopp afstand van de Euromast wordt hier al jarenlang munitie voor het Amerikaanse leger in de benelux aan wal gebracht.

door deze voorzieningen zeker 30 tot 40 minuten voordat het hout vlam vat. Redelijk voldoende tijd om de brand te blussen. Sussende woorden. Ga maar lekker slapen, er is echt niets aan de hand. Maar laten we één ding niet vergeten. We hebben het over het transport van gevaarlijke stoffen. Gevaarlijke transporten.

Het Nederlandse leger heeft op alle fronten munitie nodig. Vooral de schietoefeningen van de Nederlandse landmacht vragen om nogal wat buskruit. Elk jaar traint de landmacht haar schietbekwaamheid op het NAVO-oefenterrein in het Duitse Hohne. Maar ook in eigen land vliegen soms de kogels om je oren, zoals in het artillerieschietkamp in Oldebroek en de schietkampen in Harskamp en Vlieland. De munitievoorraden moeten op peil blijven. Dat betekent dat er een constante vervoersstroom tussen munitiefabriek, munitie-opslag en de legerplaatsen bestaat. Alleen al voor de landmacht moet er 35.000 ton munitie vervoerd worden. Hoeveel buskruit de landmacht en de marine nodig hebben, is niet precies bekend. Die enorme berg munitie vergde in 1980 ongeveer 10.000 transporten. Gemiddeld zo'n 30 per dag! Een bijna constante stroom vrachtauto's. Vaak kleine transporten. Militaire voertuigen en burgervrachtauto's. Defensie heeft voor de grote klussen contracten met gespecialiseerde vervoersbedrijven. Intero Veghel B.V. uit het Brabantse Veghel is zo'n bedrijf.

Het grootste deel gaat naar regionale munitiecomplexen

Waartussen moet die munitie nou zo nodig vervoerd worden, vragen wij ons af. We hebben de belangrijkste legercomplexen waar munitie in omgaat, bij elkaar geharkt. De munitie komt vooral van de munitiefabriek Eurometaal bij de Hembrug in Amsterdam. Daarnaast komt er via een aantal havens, zoals de Eemshaven en Rotterdam, munitie ons land binnen. Het spul gaat daarna naar de munitiecomplexen, mobilisatiecomplexen en de legerplaatsen. De munitiefabriek Eurometaal levert het merendeel van de

munitie voor het Nederlandse leger. De munitie van nieuwe wapensystemen komt vooral uit het buitenland. Maar dat is een tijdelijke zaak. Na verloop van tijd wordt hier de nieuwe munitie gemaakt.

De munitie verdwijnt voor een gedeelte naar de ongeveer 75 kazernes, kampen en legerplaatsen van de landmacht. Dat zijn echter kleine hoeveelheden voor het dagelijks gebruik. Het gros van de lading wordt naar de munitie-opslagplaatsen vervoerd. In totaal zijn het er zo'n 65. Ruim 40 complexen liggen in de provincies Noord-Holland, Utrecht en Noord-Brabant. De oude vestingwerken rond Amsterdam en Utrecht liggen vol met dit explosieve goedje. De regering wil al die verspreide opslagplaatsen nu echter concentreren. Het Provinciaal Bestuur van Noord-Holland heeft het oog laten vallen op het oude vliegveld in Bergen. Een ideale opslagplaats voor de munitie van de marine en voor de grondstoffen van Eurometaal. Daar denken de bewoners van Bergen wel anders over. Logisch. Een aardig gebied rond het complex zal in de toekomst verboden terrein worden. Daar heeft het leger echter wat op gevonden. Zo'n gebied is goed voor de natuur. Stillegebieden. Vogels en beesten hebben natuurlijk niet zo'n oog voor die permanente bewaking. En aan metershoog prikeldraad zullen ze ook vast wel wennen.

Naast de regionale complexen streeft het leger ook naar de oprichting van enkele landelijke munitiecomplexen. In Drenthe wordt al zo'n 6 jaar gewerkt aan de bouw van een gigantisch complex in Veenhuizen. Een lap grond van 30 hectare is in gebruik voor de opslag van munitie. Het goedje ligt opgeslagen in 192 bunkers. Lekker dicht bij het toekomstige slagveld Duitland. Het complex zal op zijn vroegst in 1986 klaar zijn. De kosten bedragen inmiddels ruim 100 miljoen. Kassa! De regering sluit niet uit dat er een tweede munitie-opslag moet komen. Oost-Overijssel of de Achterhoek is sterk favoriet. De mobilisatie-onderdelen herbergen de rest van de vervoerde munitie. Mobilisatiecomplexen zijn eigenlijk legerplaatsen zonder manschappen. Die komen pas in het geweer wanneer de vijand aan de grenzen rommelt. Een mobilisatiecomplex moet daarom aan alle eisen van een le-

VERKLARING

In twee advertenties in het Nieuwsblad van het Noorden wordt opgeroepen tot een fakkeloptocht. Onderstaande organisaties en groepen willen in deze verklaring afstand nemen van de verdachtmakingen daarin en duidelijk maken wat we wel willen.

Aangrijpingspunt voor deze advertenties zijn de akties tegen de munitietrein. In de advertenties wordt alleen ingegaan op een deel van de akties, en juist dat deel dat wij afwijzen. (zoals bommeldingen en sabotagedaden). De inhoud van onze bezwaren komt niet van heden. Omdat wij die argumenten belangrijk vinden noemen we die eerst.

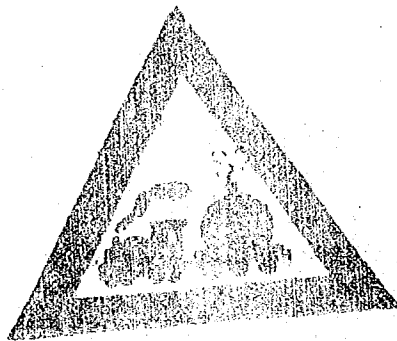
-Militarisering: Onze wapentransporten zijn een nieuwe stap in de wapenwedloop. De oorlogsvoorbereiding neemt toe ten koste van het dichterbij brengen van vrede. Bovendien krijgen we in het Noorden steeds meer militaire objecten: we hebben al kerakoppelen, vuurplaatsen, militaire vliegvelden, kantoren van defensie, kazernes en er liggen plannen voor twee oefenterreinen en nog meer.
-Werkzaamheden: De Eemshaven, een miljoenenproject van tot nu toe leeg. Als hier straks regelmatig wapens aan land gebracht worden, blijven andere bedrijven nog eerder mee. Zo krijgen we er een militaire haven bij.

Het transport levert slechts voor 25 mensen tijdelijk werk op.
-Over veiligheid is een hoop gepraat. Op zich is de munitietrein minstens zo gevaarlijk. Hoe gevaarlijk de munitietransporten precies zijn valt moeilijk te zeggen. We weten immers niet eens wat er vervoerd wordt! Wel weten we dat er ontheffing is gegeven van veiligheidsvoorschriften. Met de onveiligheid van de spoorlijn en zich genoeg reden voor ongerustheid.

-Geen democratisch besluit. Dit is ons vierde bezwaar. Tot het laatste toe is de zaak geheim gehouden. Gemeenteraden, Provinciale Staten, Tweede Kamer, wisten van niks. Dat dit een Nato-verplichting is, is een fabeltje. Het lijkt er eerder op, dat men de Eemshaven vrijwillig heeft aangeboden. En ondertussen kan er van alles vervoerd worden, want de inhoud van de containers is immers geheim.

In de advertenties worden allerlei dingen op één hoop geworpen, verdraaid en uit hun verband gerukt. Wat overblijft is de indruk dat veel linkse aktieve fascisties zijn. Wij willen juist dit fel tegenspreken.

-Fascisme is gewelddadig. Wij gebruiken juist vreedzame en geweldloze middelen. Wij willen hierbij ook duidelijk en scherp afstand maken van gewelddadige akties die óók hebben plaatsgevonden. Wij vinden dat die akties tegengesteld zijn aan het doel dat wij willen. Maar als één voetbalsupporter een bom gooit, is de klub toch ook niet medeplichtig daaraan? Wij vechten juist voor een goede vredespolitiek en tegen militarisering van het Noorden.

Fascisme is autoritair en anti-demokraties. Wij protesteren juist tegen de ondemokratische gang van zaken rond het munitietransport. En wij streven juist naar een zo groot mogelijke democratie en openheid. Fascisme diskrimineert. Wat in deze anonieme advertenties gebeurt, lijkt daar verdacht veel op. Demonstreren wordt gelijkgesteld met atenen-gevoelen. Allerlei groepen worden in één adem genoemd, alsof ze hetzelfde zijn. Wat mensen willen, wordt erbuiten gelaten. Dit alles geeft een straatrapalje. Het lijkt erop dat protestgroepen zijn worden verdraaid. Op een slimme, lage manier wordt geprobeerd in te spelen op gevoelens van ontevredenheid en onzekerheid.

Onderstaande organisaties en groepen willen hierbij duidelijk laten weten het volledig oneens te zijn met de strekking van beide advertenties. Juist door de vele goede en vreedzame acties van de laatste tijd (zoals de demonstratie van 400.000 mensen op 21 november) wordt de democratie versterkt.

Groningen, 25 januari 1982

Alpe afd. Groningen/werkgr. vrede en veiligheid, ANJV, Bond voor Dienstplichtigen, Christenen voor het Socialisme, CPN, Derde Wereld, Ontmantelatie Centrum Groningen, Eyp, Groenwinkel Groningen, GSb, Luchthuis de Holm (Staf en vrijwilligers), IKV-groningen, KdJ, Provinciaal Overleg Ontwikkelingssamenwerking Groningen, PPR, PPR-jongeren, PSP, PSP-jongeren, Stop de Neutronenbom, activiteiten-centrum de Tuin, Twentse vrouwen tegen de kernwapens, jongeren-centrum VERA, Verenigd Verzet 40-45, Vereniging Dienstweigeraars, Vredesgroep Hefhuizen, Vrouwen voor de vrede Groningen, Wereldwinkel, en in de PvdA afd. Groningen,

Groen licht voor tweede munitietrein

(Van een onzer verslaggevers)

In een notitie aan de Tweede Kamer heeft minister Van Thijn van binnenlandse zaken geschreven dat er geen redenen zouden zijn om het tweede munitietransport niet door te laten gaan. Het Amerikaanse ministerie van defensie heeft gevraagd of zij nog een tweede transport mocht laten plaatsvinden via de Eemshaven.

Het is nu alleen nog een kwestie van een handtekening van minister Van Mierlo van defensie.

In zijn notitie schrijft Van Thijn dat de Eemshaven zeer geschikt is gebleken voor het aanlanden van munitie. „De algemene situatie in de haven is gunstig voor munitie-overslag.” Het tweede munitietransport kan al in de tweede helft van februari plaatsvinden.

In de notitie staat verder dat „blokkades onduidelijk zijn, dat de betrekking van Nederland met andere mogendheden niet in gevaar mag komen, en dat bij te verwachten grootschalige ordeverstoringen (bedoeld worden menselijke blokkades) de betrokken overheden in overleg met

het landelijk coördinatiecentrum geweld kunnen aanwenden.”

In de notitie worden de bommeldingen en menselijke blokkades in één adem genoemd. Verder zegt Van Thijn niet te willen wijken voor geweld.

Enkele bedrijven die tot voor kort nog plannen hadden om zich in de Eemshaven te vestigen, beginnen steeds minder interesse te tonen. De Gasunie ziet af van een kolenvergassingsfabriek. Hak, een pijpleidingenbedrijf uit Ridderkerk, heeft ook weinig animo meer, nu steeds meer duidelijk wordt wat de plannen met de Eemshaven zijn.

Het verzet tegen de munitietrein

De Waarheid
1-2-1982

Op zoek naar nieuwe actievormen

(Van onze medewerker Ad Appel)

De strategie waarmee overheid en media de afgelopen dagen op de acties tegen de munitietrein hebben gereageerd, vertoont grote gelijkenis met eerdere campagnes tegen demonstranten (krakers en kernenergie-tegenstanders.). De actievoerders worden met nadruk verdeeld in „een harde kern” en „vreedzame betogers”. Het is niet meer dan logisch dat actievoerders proberen om die tweedracht te voorkomen.

De geweldlozen, om ze zo maar even te noemen, discussiëren „bij het leven” of ze zich wel of niet zullen distantiëren, of ze de solidariteit met radicalere groepen moeten handhaven. Zolang deze discussies gaande zijn, blijft een standpuntbepaling uit, de verschillende meningen blijven.

Het meest vervelende voor de actievoerders is dat hun gemeenschappelijke tegenstanders (de reactie, rechts) wel een standpunt weten te bepalen: ze willen al dat linkse tuig te lijf.

Terwijl de discussies onder de actievoerders nog aan de gang zijn, begint de Telegraaf/Tros een campagne, waarbij de verschillen onder de actievoerders niet in aanmerking worden genomen. Alleen de reischoppers krijgen de aandacht, zodat „de burgerij” zich gaat ergeren aan demonstranten in het algemeen; argumenten van woningnood, gevaren van kernenergie, en kernwapens, ze kunnen het niet meer redden tegenover de bedreigingen van afgebrande semhuisjes en loze bommeldingen

Verhit

De gemoederen kunnen snel verhit raken, zoals bleek in september 81, toen „boze Betuwers”, onder de rook

van een kerncentrale hun woede wilden koelen op demonstranten tegen die centrale.

Afgelopen maandag waren er in Groningen maar liefst 4000 mensen door rechts (OSL) georganiseerd

Niet voor of tegen munitietreinen, maar tegen demonstranten en actiegroepen (straatrapalje & ettergezwelven). Als het OSL een vliegtuigje laat vliegen, is het niet meer dan flauw, we zijn er al aan gewend. Maar als ze 4000 mensen op oneigenlijke argumenten weten op te hitsen tegen alles wat links is, komt er een moment dat alle linksen zich zouden moeten beraden op tegenmaatregelen. Je moet er naar niet aan denken dat ze de volgende keer zo'n tegendemonstratie in Amsterdam organiseren.

Moelijkker

Wat te doen?

Van Thijn wist niets anders dan dat hij „de acties tegen de munitietrein ontoelaatbaar achtte”. Het zijn dezelfde woorden die burgemeester Polak steeds tegen krakers gebruikt. Daarmee worden alle acties over één kam geschoren. Het is een gevaarlijke reactie, dat is bekend uit de geschiedenis. Discussies die er zijn tussen de actievoerders onderling worden niet meer genoemd. Die discussies zijn er wel, ook al wordt het steeds moeilijker om de stand van die discussie bij te houden.

Het spreekt voor zich dat de „sabotage-acties” besproken worden door actievoerders. Net als tijdens het neerhalen van Wilsaht, beeld, zijn die discussies er. Een probleem is dat die discussies in „beperkte, eigen kring” gevoerd worden, en dat daar van weinig of niets doordringt bij het grote publiek. De afstand tussen actievoerders en publiek wordt ver-groot door de gevestigde machten.

actievoerders raken in een isolement, en de hetzecampagnes krijgen succes.

Tegenwerken

Behalve het argument dat de „sabotage-acties” rechts in de kaart spelen is er nog een reden om vraagtekens te zetten bij dat soort „harde acties”. Het doen van een bommelding kan iedereen doen, er is geen sprake van controle door mede-actievoerders.

In Deventer ging op een gegeven moment een vreedzame blokkade niet door, omdat er een bommelding was, zodat de trein toch al stilstond. Dan blijkt dat zulke uiteenlopende actiemethoden elkaar ook kunnen tegenwerken. Dat kan nooit de bedoeling zijn. Anonime acties missen de openheid, die voor het actievoeren zo belangrijk is.

Verantwoordelijkheid

De enige mogelijkheid om het verzet tegen de uitwassen van het moderne kapitalistische stelsel levend te houden, is het isolement van actievoerders te voorkomen. Als zich progressief noemende politici en andere mensen dat niet meer doen, dan roepen ze straatgeweld op, van links en van rechts.

Toch hebben ook de radicale delen van de actiebeweging een zekere verantwoordelijkheid. Als je radicale acties wilt voeren, zul je het publiek voortdurend moeten verklaren waar om je bepaalde acties onderneemt. Als dat niet lukt, ben je schuld aan je eigen isolement. En ook aan dat van anderen, die heel lang solidair zijn en blijven, maar uiteindelijk al haken.

AD 4118
'Saboteur'

munitietrein aangehouden

DEVENTER — Op verzoek van het Overijssels recherchebijstandsteam heeft de politie gisteren de 24-jarige T. van K. in Amsterdam aangehouden, die ervan wordt verdacht bij Deventer boomstammen en andere materialen op de spoorweg te hebben gelegd uit protest tegen het munitie-transport.

Het recherchebijstandsteam is twee weken geleden samengesteld in verband met de vele sabotagedaden tegen de munitietreinen van de Eemshaven naar West-Duitsland. De politie zoekt nog een aantal andere daders van vernielingen en bommeldingen.

In Deventer hebben gisteravond achtlevoerders zich beraden over de acties die zij zullen voeren als over enkele weken opnieuw een munitie-transport zal plaatsvinden. Zij hebben het voornemen dit transport opnieuw te vertragen.

subsidieert het

EIND FEBRUARI VERWACHT VS vragen nieuw munitietransport

Van onze correspondent

DEN HAAG — In de tweede helft van deze maand wordt waarschijnlijk een nieuw munitietransport uitgevoerd vanuit de Eemshaven. De Amerikaanse strijdkrachten hebben dat verzoek bij minister Van Mierlo (Defensie) ingediend.

In een brief aan de Tweede kamer schrijft minister Van Thijn (Binnenlandse Zaken) dat er voor zijn collega van Defensie uit veiligheids-overwegingen geen redenen zijn om de vereiste toestemming niet te verlenen. Volgens Van Thijn is de Eemshaven voor de aanvoer van munitie zeer geschikt gebleken.

In zijn brief geeft Van Thijn mede namens een aantal andere bewindslieden antwoord op een groot aantal vragen uit de Tweede Kamer over

de ervaringen met het munitietransport. Vorige maand zijn uit de Eemshaven in totaal achttien treinen munitie afgevoerd, bestemd voor Amerikaanse troepen in Duitsland. Het transport werd diverse malen door betogers verstoord. Op verzoek van de VVD'er Nijpels debatteert de Tweede Kamer waarschijnlijk volgende week over deze zaak.

Blokkades

Over de protesten tegen het munitietransport schrijft Van Thijn dat er „onverantwoorde acties uitgevoerd zijn die voor het merendeel met demonstratievrijheid niets uitstaande hadden”. De minister doelt onder meer op (menselijke en materiële) blokkades van het proeftransport en het grote aantal vernielingen

VK 3-2-82

WOENSDAG 3 FEBRUARI 1982

Meer acties van werkgroep voor gezag en vrijheid

Van onze correspondent

GRONINGEN — De werkgroep voor gezag en vrijheid, die afgelopen maandag in de Groninger binnenstad een protestmanifestatie organiseerde tegen de gewelddadige acties tegen de munitietreinen, gaat zich landelijk manifesteren.

Binnen enkele weken zullen in diverse steden in Nederland soortgelijke acties gevoerd worden. Het waarborgen van de veiligheid van de burgers en de bescherming van hen en hun eigendommen zal de leidraad bij deze demonstraties zijn. Volgens C. van Muylwijk van de werkgroep zijn er dermate veel telefoontjes en schriftelijke reacties binnengekomen dat deze demonstraties op voldoende steun kunnen rekenen.

In Groningen kwamen zo'n 4.000 mensen op de been. 'Als we dit cijfer omrekenen naar landelijke normen, dan zouden er zeker 500.000 tot 6500.000 demonstranten bereid zijn de straat op te gaan om te protesteren tegen de toenemende terreur zowel van links als van rechts', aldus Van Muylwijk.

De werkgroep heeft inmiddels aan toezeggingen en giften ruim 25.000 gulden binnengekregen. De organisato-

ren willen in elk geval een reservefonds van zo'n 100.000 gaan opzetten.

Behalve landelijke demonstraties wil de werkgroep enkele dagen voor de provinciale verkiezingen in maart van dit jaar een grote bijeenkomst in het Martinihalencentrum gaan organiseren, waar vertegenwoordigers van alle politieke partijen hun oordeel over het probleem van gewelddadige acties moeten geven.

De werkgroep voor gezag en vrijheid heeft geen premisses om zichzelf tot politieke partij te promoveren. Tot dusver zijn er ook niet of nauwelijks contacten met politieke partijen geweest. Wel zegt van Muylwijk dat het landelijke partijbestuur van DS'70 positief op de manifestatie in Groningen gereageerd heeft, terwijl ook de fractievoorzitter van het CDA in de Groninger gemeenteraad zijn instemming met de manifestatie heeft gegeven.

Volgens Van Muylwijk zal de werkgroep er nauwlettend op toezien dat geen vertegenwoordigers van de Nederlandse volksunie en andere ultra-rechtse groeperingen in deze organisatie zitting gaan nemen.

Militaristisch gedoe voor de munitietrein

„Groningers” van heinde
en verre aangevoerd

(Van een onzer verslaggevers) *De Nieuwsblad, 29/1/82*
In een demonstratie die veel weg had van een militaire parade marcheerden maandagavond tussen de 4- en 5000 mensen door de munitietrein. De demonstranten waren van heinde en verre gekomen met treinen. Er werden ook bussen gesignaleerd uit Limburg, Brabant en Utrecht. Al vóór het weekeinde waren er in het Nieuwsblad van het Noorden grote advertenties verschenen waarin werd opgeroepen om te demonstreren vóór de NAVO en vóór de munitietransporten.

Maandag verscheen in de Telegraaf een dubbele oproep voor deze demonstratie. Het is duidelijk dat de organisatoren sluw gebruik hebben gemaakt van de hetze die de afgelopen weken is gevoerd tegen de mensen die zich hebben verzet tegen de Amerikaanse munitietrein.

De demonstratie stelde zich voor het station op in „rotten van vier” en werd voorafgegaan door een trompetter. Er werden leuzen meegevoerd tegen communisten, krakers en anti-militaristen. Op spandoeken werd gepleit voor „herstel van de politiestaat”. Aan de ME werd volwaardige de Houzee-groet gebracht.

Op de Grote Markt kwam het tot ongeregelde tusschen deze militaristisch aandoende optocht en ongeveer 500 anti-militaristen. Politie te tuing van de groep anti-militaristen. Er werden twee arrestaties verricht. In een petitie aan de burgemeester van Groningen eisten de anti-blokkade-betogers maatregelen tegen alle mensen die durven te protesteren.

Tot slot van hun optreden hieven de anti-blokkade-betogers het Wilhelmus aan. Om 8 uur was de vertoning ten einde, zodat er nog tijd genoeg

was om diezelfde dag het zuiden van het land weer te bereiken.

De Groningse actiegroepen die zich verenigd hebben in hun acties tegen de munitietrein, hebben een gezamenlijke verklaring uitgegeven waarin ze het publiek willen duidelijk maken waarom zij zich verzetten tegen deze munitietransporten. Daarin wordt ook geprotesteerd tegen de manier waarop door de ultrarechtse pressiegroepen stelling wordt genomen tegen alles wat progressief is.

In de advertenties in Het Nieuwsblad van het Noorden worden alle protestgroepen in één adem „straatpaleis” genoemd, krakers heeten daar „inbrekers” die in het gevang horen enz. enz. „Wat in deze advertenties gebeurt lijkt verdacht veel op fascisme”, aldus de verklaring, die door tal van vredesgroepen en actiecomités is ondertekend.

De laatste twee treinen zijn maandag ook gestuit op vreedzame blokkades in Groningen en Deventer. In de nacht van maandag op dinsdag vond de laatste blokkadeactie plaats van dit eerste munitietransport door ons land. De trein moest een uur wachten voordat de ME de ongeveer 30 blokkeerders had verwijderd.

De Waarheid, 23/1/82.

vervoersbonden FNV heeft

de actiegroepen opgeroe-
pen zich allemaal herte-
gen uit te spreken. Er
ontstaat een sfeer waarin
straks echt een bom wordt
geplaatst waarbij perso-
nen en reizigers en omwo-
nenden gevaar lopen.

bommelingen als actie-
middel is inmiddels heftige
discussie ontstaan onder
actievoerders. Een groep
het actiecomité Stop de
Muntietrein in Zevenaar
heeft zich van dit middel
gedistantieerd. De bedrijfs-
groep spoorwegen van de

keer toe heeft de N.S. lege
treinen moeten laten ver-
trekken vanuit de Eemsha-
ven. De geladen treinen
hadden zoveel vertraging
dat de aankomende lege
treinen in de weg kwamen
te staan.
Over het gebruik van

zaten. Bij Deventer zat een
blokkade-groep gereed,
maar door de bommelding
vlak daarvoor kwam de
trein niet aan.
De vertragingen ver-
oorzaken een chaotische
situatie rond het muni-
tietransport. Al tot twee

Op een plek werd iets ge-
vonden wat leek op een
bom.
Maar er waren ook weer
blokkades. Bij Meppel hiel-
den actievoerders een
trein legen waarin echter
volgens zeggen aardappels
machinist

(Van een onzer verslaggevers)
Het elfde munitietran-
sport heeft er zeventien
uur over gedaan om vanuit
de Eemshaven in Deventer
te komen. Onderweg
moest de trein vele malen
stoppen, vooral nadat
bommelingen nader on-
derzoek nodig maakten.

Elfte munitietransport in 17 uur naar Deventer

„MENSEN LOPEN GEVAAR” Kabinet treedt op tegen trein-acties

VK 23/11/02

Van onze correspondenten
DEN HAAG/GRONINGEN — De regering gaat een landelijk coördinatiecentrum instellen om maatregelen te treffen tegen de acties rond de munitietransporten van de Eemshaven naar Duitsland. Het centrum wordt gevestigd op het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Na het wekelijkse kabinetsberaad zei vice-premier Den Uyl gisteren dat de acties tegen de transporten „de tolerantiegrenzen ver overschrijden”. Den Uyl: „We hebben de demonstraties aanvankelijk met grote terughoudendheid gezien, maar dan kan nu niet meer.”

Wanneer de acties tegen het munitietransport van eenzelfde aard zullen blijven verwacht Den Uyl dat binnen enkele dagen centrale richtlijnen worden uitgevaardigd om op maatregelen nodig omdat „enkele acties helemaal niets meer met de demonstraties te maken hebben”. Den Uyl wees daarbij met name op het gevaar voor de veiligheid van het spoorwegpersoneel.

„Het is eigen aan demonstraties dat ze overlast veroorzaken, dat mag ook,” aldus Den Uyl. „Maar

wanneer die acties de vorm aannemen van bedreiging van mensen, dan worden de grenzen overschreden.” Welke maatregelen er eventueel door het coördinatiecentrum worden genomen kon Den Uyl nog niet zeggen.

Het treinverkeer op de „munitielijn” in Noordoost-Nederland is ook vrijdag weer danig in de war geweest als gevolg van bommeldingen. En vrijdagavond laat verzamelden zich in de stad Groningen op nieuw groepen demonstranten om het tweede munitietransport van de dag (het dertiende in totaal) door middel van blokkade-acties op te houden.

Pakketten
De problemen voor de NS begonnen vrijdagmorgen met de vondst van twee pakketten op de spoor-

baan bij Haren en Glimmen, even ten zuiden van Groningen. Volgens de politie was het ene een zelfgemaakte bom, waarvan echter het ontstekingsmechanisme niet deugde. De Explosieven Opruimingsdienst demonteerde even verderop een voorwerp onder een schakelkast, dat stukken vloerbedekking en twee jerrycans dieselolie bleek te bevatten.

Daarvoor, omstreeks middernacht — kostte het de Mobiele Eenheid ruim een uur om een groep van ongeveer 150 betogers aan de noordkant van de stad Groningen van de rails te krijgen. Het optreden verliep nagenoeg gewelddoos. De opgehouden munitietrein was ongeladen; de wagons bleken niet geschikt voor de te verladen munitie op dat moment. De passagiers van twee personentreinen daarachter waren inmiddels met bussen verder vervoerd.

Ook gistermiddag zette de Nederlandse Spoorwegen bussen in tussen Zwolle en Beilen. Loze hommel-Posttreinen naar en van het noorging. Het eerste munitietransport gis-

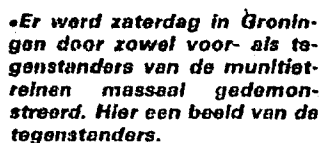
teren verliep ongestoord. Een tweeviel uit wegens laadproblemen in de Eemshaven.

Zie ook Ten Geleide

de Telegraaf
25-82

Langs de spoorbaan in

Ook vonden weer tal van valse bommeldingen plaats. Zaterdag bereikte de 15de Amerikaanse munitietrein de bondsrepubliek. Zondag heeft er geen munitietrein door ons land gereden. De komende twee dagen gaan nog vijf treinen vanuit Eemshaven op weg naar Duitsland.

In veel plaatsen zijn zaterdag demonstraties, zowel voor als tegen, de NATO gehouden. In Groningen waren duizend betogers tegen de NATO op de been. In Zwolle hielden grote groepen verontruste jongeren een demonstratie pro-NATO, terwijl vrijwel tegelijkertijd een antidemonstratie door de stad plaatsvond.

De actie in ons land tegen de munitietreinen en de NATO zijn op de Amerikaanse televisie breedvoerig naar buiten gebracht. De NS hebben nog niet exact becijferd wat de acties de NS in verband met vertragingen, overuren, vernielingen, het inzetten van bussen voor gestrande reizigers en dergelijke hun tot dusverre hebben gekost.

Volgens een onofficiële uitlating van financiële NS-deskundigen nadert dit bedrag al dicht de kwart miljoen. Gistermiddag hebben treinreizigers tussen Groningen en Assen van bussen gebruik moeten maken in verband met een valse bommelding die het treinverkeer op dit traject van twee tot vier uur lamlegde.

vrijdag 22 januari 1962

De Telegraaf

Het dagblad De Telegraaf geeft onpartijdig nieuws, zonder gebonden te zijn aan enige staatkundige partij, kerkelijke richting of belangengemeenschap, uitsluitend in dienst van 's lands belang.

Artikel 2 der Statuten

Terrorisme

Actievoerders tegen het munitietransport van de Eemshaven naar West-Duitsland hebben een pakket met vermoedelijk explosieve stoffen op de rails gelegd en op drie plaatsen schakelkasten voor de overwegbeveiliging in brand gestoken.

De anti-NATO gezinde groeperingen zijn hun agitatie tegen de munitietreinen begonnen met de bewering dat het om een onveilig transport zou gaan.

Niets bleek minder waar. Er wordt juist de grootst mogelijke veiligheid in acht genomen (brandwerende wagons, verwijdering van de ontstekingen). Bovendien werd verzwegen dat er al zestig jaar munitietreinen, zonder ongelukken, door het land rijden.

De valse vlag, waaronder wordt geopereerd stempelde de acties al tot een minderwaardige en misselijke manier van angstaanjagerij.

Door nu ook nog eens tot ernstige gewelddaden over te gaan, waarbij de veiligheid van andere burgers in gevaar wordt gebracht, overschrijden de betrokken groepen zelfs de grens tussen acties en terrorisme.

En tegen terrorisme dient met harde hand te worden opgetreden.

TEN GELEIDE

Munitietrein

ONWETTIGE acties en straatgeweld kunnen soms een belangrijk signaal zijn voor een samenleving die eigen tekortkomingen schromelijk over het hoofd heeft gezien. Ze kunnen zelfs, zoals in de jaren zestig, katalysator zijn bij vernieuwing van de samenleving. Als noodgreep, als enige uitkomst van groepen die anders geen aanpak krijgen en als waarschuwing kunnen zulke acties een belang krijgen, waarvoor de obligate veroordeling van het onwettig karakter maar een half antwoord is.

De soms zeer ruw uitgevoerde pogingen om munitietreinen van de Eemshaven naar de Duitse grens bij Arnhem te stoppen kunnen met geen mogelijkheid in bovengenoemde categorieën worden ondergebracht. Amerikaanse munitie voor de troepen in Duitsland wordt sinds jaar en dag door dit land vervoerd.

Het kiezen van een nieuwe route kan lastig worden gezien als „militarisering van het noorden”. Het argument van onveiligheid gaat niet meer op dan vroeger en al zeker niet in vergelijking met veel andere transporten. Sommige actievoerders maken dit argument met primitieve bommen zelfs lachwekkend.

Er is wel aangevoerd dat de munitietrein een symbool is van militaire machtsontplooiing van de Verenigde Staten in ons land. Een armelijk symbool, waarvan ook de aftakeling niets wakker schudt en niemand werft. In de actie is vooral een antimilitarisme zonder meer te proeven, dat zich evengoed had kunnen richten op elke kazerne of marcherende compagnie. Het ongerichte, gratuite van de actie betekent op zich al dat niets gesignaleerd wordt dan bepaalde opvattingen van de actievoerders in een bekende sfeer, die minstens even goed zonder geweld uitgedragen kunnen worden.

Het in de war gooien van het reizigersvervoer, het bang maken van spoorwegpersoneel, het vernielen van schakelkasten en het uitlokken van politieel tegen geweld, het zijn allerminst zaken die de sympathie voor het doel van de actie kunnen verstevigen. Dit alles is zinloos, ergerlijk en schadelijk voor de eigen idealen en kan dus beter stoppen.

Protesten bij binnenlopen munitieschip

(Van een correspondent)
Onder grote belangstelling is zondagmiddag de Amerikaanse munitieboot — American Ranger — de Eemshaven binnengekomen. Aan boord 12.000 ton munitie in containers en op pallets, bestemd voor West-Duitsland.
De haven zelf was voor het publiek afgesloten. De voor het merendeel verontruste toeschouwers hadden zich langs de dijken verzameld.

Zaterdag was er al een druk bezochte manifestatie geweest in Uithuizen. In het afgeplanden Citytheater werden sprekers van de verschillende vredesbewegingen afgewisseld door muziek, theater en cabaret.
Ds. Gijssels uit Uithuizen sprak over de munitietransporten als de loof in het kruitvat en depolemoellog Gerritsma uit Winsum (IKV) noemde het „de druppel die de emmer doet overlopen“. Deze munitietrein toont aan dat de bewapening steeds meer toeneemt en voor ons bepaalde grenzen overschreden heeft.
Marga Hegelman van Vrouwen voor Vrede vertelde: „Ons vertrouwen

De zwaarbevuurde munitietrein staat klaar

Staatsgevaarlijk...

De commissaris van de koningin in Drenthe, mevrouw Schilt-thuis, is staatsgevaarlijk. Althans, de voormalige VVD-staatssecretaris van binnenlandse zaken Koning denkt dat haar optreden „niet dedig“ is. Hij vroeg zich op een bijeenkomst van zijn partij

zaterdag zelfs af of mevrouw Schiltthuis nog wel in functie kan blijven.
Volgens Koning is de commissaris van de koningin in Drenthe aanleg van koningin in Drenthe munitieopslagplaatsen in haar provincie. En dat kan natuurlijk niet, volgens deze VVD-er.

Peter op 't Holt van de vredeswerkgroep Heishuizen waarschuwt ervoor, dat „als de Eemshaven een militaire haven zal worden, agressieve acties kunnen ontstaan“.
In Meppel waar de munitietreinen dwars doorheen gaan rijden, werd zaterdag een demonstratieve actie gehouden in het winkelcentrum. Het vredesplatform Meppel zorgde er voor een toneeloptreden over de munitietrein en deelde onder zeer grote belangstelling manifesten uit.

„KETTINGGANGERS“

Telegraaf
19/1/82

Actie vertraagt eerste munitie- transporttrein

• Enige van de 20 demonstranten, die gisteren de trein naar Roodeschool via de noodrem tot stoppen dwongen en daarna van treinselzingers veranderden in kettinggangers door zich aan de trein vast te ketenen, waardoor een vertraging van enkele uren ontstond.

Van een onzer verslaggevers
GRONINGEN, dinsdag
Het eerste van de in totaal twintig munitietransporten voor het Amerikaanse leger in Duitsland is vannacht de Nederlands/Duitse grens gepasseerd. De trein vertrok gisteravond met vele uren vertraging uit Eemshaven in Groningen.

Een groep van in totaal 20'n 30 actievoerders zorgde voor deze vertraging door om kwart over 10 's morgens op het baanvak Groningen-Roodeschool een dieseltrein, m.v. de noodrem, tot stoppen te dwingen waarna tien lievoerders zich met ketenen aan de achterste wagen vastklonken.

duurde. Toen arriveerden 30 man van de Groninger gemeentepolitie die met ijzeren scharen de betogers losknippen en hen overbrachten naar het hoofdbureau in Groningen. Hun kan maximaal 15 jaar gevangenisstraf worden opgelegd.

en actie die drie uur
Zie verder pag. 3 kol 4

Kamervragen over munitietransport

Van onze parlementaire redactie
DEN HAAG, vrijdag
De VVD wil van de regering volstreekte opening van zaken over het transport van Amerikaanse munitie van Delfzijl naar West-Duitsland. In schriftelijke vragen aan de ministers Van Thijn (Binnenlandse Zaken), De Ruiter (Justitie), Van Mierlo (Defensie) en staatssecretaris Van VVD-Kamerleden Nijpels, Blauw, De Koning en Ploeg met name opheldering over de maatregelen, die genomen waren om het vervoer zo glad mogelijk te laten verlopen.

Mevrouw Stortebom wilde gister morgen tegen haar halfnegen juist Mischa (5) op de fiets naar de kleuterschool in het naburige Westervoort brengen toen de politie langskwam. „U kunt hier maar beter weggaan“, zei de agent, „er is een bom gevonden...“, aldus de moeder.

Met man en kind ging zij voor de rest van de ochtend naar haar moeder, die in Arnhem woont totdat om half een politietelefoontje

(advertentie)

Van een onzer verslaggevers

DUIVEN, vrijdag

„Onbegrijpelijk, dat de spoorlijnen niet beter worden bewaakt, desnoods met militairen!“, is de verontruste reactie van de heer P. Stortebom, die gisteren zijn huis uit moest na het bomalarm op de spoordijk.

Angst bij bewoners spoorw

Telefoon 22-8

De familie Stortebom keert terug in de eigen woning nadat zij eerder op de dag ivm een bom op de spoorbaan tijdelijk naar elders moesten vertrekken.

Weg lange de spoorlijn wonen, moesten een veilig heenkomen zoeken, terwijl de Explosieven Opruimingsdienst de bom op de rails ontzocht. Een andere familie is volgens de heer Stortebom al de hele week uit angst naar elders vertrokken.

Geen goed woord heeft Stortebom meer over voor de actievoerders, nu zij kennelijk op deze wijze hun zin proberen door te drijven. „Ze keren zich tegen de munitietransporten omdat ze die zo gevaarlijk vinden, maar ze staan er kennelijk niet bij stil hoeveel mensen eraan kunnen gaan ten gevolge van hun ties...“ van hun

Munitietrein

Vervolg van pag. 1

Zowel de spoorwegpolitie als tal van politiekorpsen langs het traject Groningen-Zwolle-Deventer-Arnhem richting Duitse grens waren gisteravond paraat in verband met nieuwe calamiteiten die de harden en onder de demonen hadden aangekondigd.

Gedreigd werd de trein, geladen met conventionele munitie, gisteravond op weg naar de Amerikaanse bases in Duitsland in de lucht te laten vliegen. Het transport verhep verder overigens rustig.

De Groninger gemeentepolitie veegt intussen de aanvankelijk door de NS geuite harde kritiek, dat de gevraagde bijstand 2 uur te laat kwam, falikant van tafel.

„Wij hebben geheel volgens de afspraken met de NS gehandeld. Deze afspraken luiden dat de spoorwegpolitie in eerste instantie zijn eigen verantwoordelijkheid heeft op eigen terrein. Nadat om 11.45 uur formeel om bijstand was gevraagd, waren

we binnen een half uur ter plaatse”, aldus een woordvoerder van de Groninger politie.

Onder de reizigers in de gekaapte trein ontstond gistermorgen grote consternatie toen hun dieseltrein enkele kilometers buiten de stad Groningen met gillende remmen tot stilstand kwam. Met een sprongen tien actievoerders naar buiten die zich met kettingen vastklonken aan deuren, uitsteeksels en het koppelstuk van de trein.

De machinist wilde zich aanvankelijk niet gewonnen geven. Hij zette de trein met de vastgeklonken betogers opnieuw in beweging, maar stopte toen tien fanatieke betogers zich op de rails voor de trein wierpen.

De reizigers gingen tenslotte te voet langs de spoorbaan naar de plek waar ze door de NS met bussen naar het dichtstbijzijnde station in Sauwerd werden vervoerd.

Naast de trein van gisteravond gaat het om nog 20 van dergelijke transporten die tot en met a.s. zaterdag, volgens planning vier per dag, vanuit Eemshaven zullen vertrekken.

T 19/1/82.

de klepaaf
16-11-82

Gebeurtenissen rond de munitietrein

door J. G. HEITINK

AMSTERDAM, zaterdag
Wat bezielt de mensen die woedend zijn over de munitietrein die van Delft zijl naar Arnhem rijdt en dan de grens overgaat? Ik heb daarover nagedacht en mensen geraadpleegd en allen kluisie, dat het helemaal niet om die trein gaat. Het is goed om mensen die zich van geen gevaar bewust zijn leker op de kast te jagen. En het leidt de aandacht van de communistische misdaden in Polen af.

De interesse die vredesbewegingen, zoals het IKV, en de CPN hebben in de munitietrein die van de Eemshaven in de mu-trekken, is wel opvallend. Deze trein zal, wat over de lading ook gezegd mag worden, nieuwe conventionele wapens vervoeren, om verouderde types te vervangen. Hij heeft niets te maken met de bewapeningswedloop als zodanig, noch met de balans van de strijdkrachten van oost en west, noch met nucleaire wapens.

Niemand hoeft zich ongerust te maken over de trein, en als deze dan de hoofden van de mensen op hol brengt, dan zal hij hun gedachten afleiden van Polen. En dat is nu juist de bedoeling. Polen, en niets anders, is de enige reden voor protest tegen de trein.

Ondeugend

Zeker, sommige vredesgroepen hebben in het begin bepaalde afkeurende geluiden laten horen over het optreden van het Poolse leger en de rol van de Russen. En zij zijn inderdaad er zeer door onthand dat hun Russische vrienden zo „ondeugend“ zijn. Hoe kunnen (en nou noem ik maar een paar clubs op) de PvdA, de CPN, het IKV en de Socialistische Partij (SP), in alle

ernst vragen dat er demonstranten komen, die zich tegen een trein zullen verzetten en het belangrijkste punt dat zich nu in Europa afspeelt, namelijk de vernietiging van de Poolse vakbond „Solidariteit“ en de koude en honger die het Poolse volk moet ondergaan, negeren?

Die trein helpt de Nederlanders, tegen zulk een lot te beschermen. Laten we daar de nadruk op leggen. De Nederlanders, die zo'n idee van „een trein die de vrede niet dient“, levend houden, geven in het buitenland de indruk dat wij allemaal dwazen zijn. Denkt u er wel om: allemaal dwazen.

En dat is niet mis. De internationale pers zal dit niet ontgaan en zal het rapporteren. Ik waarschuw maar, dat dit ongetwijfeld zal gebeuren wanneer de wijsheid het niet wint van de dwaasheid.

Vergeeten

Er zijn trouwens nog een paar dingen die ik moet opmerken. De „Waarheid“, het dagblad van de communistische partij, vergeet (?) ledere keer weer dat het over de protesten rond de trein schrijft, het IKV te noemen. Maar een artikel in „De Volkskrant“ vergeet (?) de CPN te noemen. Is dit toeval of is dat geen toeval? Natuurlijk is het IKV er op gebrand niet tegelijk met de communisten te worden genoemd. Ook al volgt het de lijn van de communisten om tegen de trein verzet aan te tekenen. En daarin alleen ligt al een zekere solidariteit.

Maar dit soort solidariteit ligt althans mij niet, of zij nu wel of niet wordt verheven tot een doel. Ik blijf denken aan de mensen in Polen die kou lijden en die wij, wanneer we ons laten afleiden door zaken als zo'n trein die munitie of weet ik wat vervoert, steeds meer in de kou laten staan. Zonder een behoorlijke defensie kan ons op een kwade dag hetzelfde gebeuren.

Telegraaf 15-1-82

Treinen met munitie rijden al jaren door ons land

Van onze parlementaire

redactie

DEN HAAG, vrijdag

Sinds jaar en dag wordt via de trein munitie door ons land vervoerd. Het gaat hier om 40 tot 50 treinwagons per maand. In een aantal gevallen worden deze wagons tot aparte treinen getoernummerd, in andere gevallen maken zij deel uit van normale goederentreinen.

Voor dit vervoer zijn de gebruikte wagons speciaal omgebouwd, ingericht en brandwerend gemaakt. Dit stellen de staatssecretaris-

sen van Defensie en Verkeer en Waterstaat in een nootie aan de Tweede Kamer.

Ophef

Aanleiding vormt de ophef die, tot duidelijke verbazing van de bewindslieden, nu plotseling wordt gemaakt vooral van linkse zijde over het vervoer van Amerikaanse munitie van af de Eemshaven, via Zwolle en Arnhem, naar Zuid-Duitsland.

Het gaat hier om een eenmalige aanlanding in de Eemshaven van 1500 ton

explosieve stof. Deze conventionele munitie is voor het vervoer zodanig geprepareerd dat zelfs bij een ongeval geen explosies kunnen voorkomen.

De minister van Defensie heeft toestemming gegeven voor dit vervoer, waar bij allerlei beperkende eisen zijn gesteld, ten aanzien van de soort munitie, de verpakking en de juiste plaats voor aanlanding. Militairen gaan de munitie bewaken.

Het Amerikaanse schip wacht op 17 januari in de Eemshaven verwacht.

Munitieschip komt zondag aan in de Eemshaven

Het schip met munitie voor Amerikaanse leger-eenheden in West-Duitsland zal naar verwachting zondagmiddag tegen vijf uur in de Eemshaven aan de Noordgroninger kust aankomen. Het schip, de American Ranger, is enkele dagen geleden vertrokken uit Sunnypoint in Zuid-Carolina. Het heeft ongeveer 1160 ton munitie aan boord.

Dit is meegedeeld door het gemeentebestuur van Hefshuizen waar onder de haven valt.

Ondanks de protesten blijft de NS bij zijn plan de treinen vanaf maandag via Groningen-Zwolle-Deventer naar de Bondsrepubliek te laten rijden. Dat plan houdt in dat er gedurende zes dagen elke dag maximaal vier treinen rijden. Om de munitie vlot te kunnen overladen heeft het stuwadoorsbedrijf Terminal Eemshaven honderd man extra aangetrokken. De munitie is verpakt in containers.

De dag vóór de aankomst van het schip, zaterdag, houdt de Vredeswerkgroep Hefshuizen een grote manifestatie in De Fakkel in Uithuizen. In die Vredeswerkgroep zijn de progressieve partijen en alle plaatselijke vredesgroepen vertegenwoordigd. Die manifestatie begint om twee uur.

De Waakied, 15/1/82

De Telegraaf, 14/1/82

Munitieschip arriveert zondag

Van onze
correspondent
GRONINGEN,
donderdag

Het schip met munitie voor Amerikaanse leger-eenheden in West-Duitsland zal naar verwachting zondagmiddag tegen vijf uur in de Eemshaven aan de Noordgroninger kust aankomen. Het schip, de U.S. American Ranger, is enkele dagen geleden vertrokken uit Sunnypoint in South-Carolina. De Ranger heeft ongeveer 1160 ton conventionele munitie aan boord. Dit is meegedeeld door het gemeentebestuur van Hefshuizen, de gemeente waarin de Eemshaven ligt.

Deze munitie zal vanaf

maandag in treinen via Groningen-Zwolle-Zeeland naar de Bondsrepubliek worden gereden. De bedoeling is dat er gedurende zes dagen elke dag maximaal vier treinen rijden. Om de munitie vlot te kunnen overladen van schip naar trein heeft het stuwadoorsbedrijf Terminal Eemshaven honderd man aangetrokken.

Het gaat om een proeftransport. Slaagt dit dan zullen de Amerikaanse autoriteiten vermoedelijk gesprekken gaan voeren om de transporten definitief te maken, althans zolang dit in de Eemshaven mogelijk is. Komt in de Eemshaven een kolenvergasser of gaat daar aanlanding van LNG

plaats hebben dan zal er in ieder geval geen sprake meer van het lossen van munitie kunnen zijn.

Enkele actiegroepen in Groningen willen de munitietrein volgende week door middel van een uit mensen bestaande blokkade proberen tegen te houden. Het plan is met zoveel mogelijk actievoerders ergens op de rails te gaan zitten.

Andere actiegroepen, die ook tegen het munitietransport zijn, wijzen 'n dergelijke blokkade af, maar hebben voor zaterdag 23 januari een demonstratie aangekondigd, vanaf het hoofdstation in Groningen, en zullen zaterdag 16 januari in Uithuizen een grote manifestatie houden.

Munitielijn sneller VK beveiligd 14/102

Van onze correspondent

GRONINGEN — De directie van de Nederlandse Spoorwegen (NS) heeft besloten eerder dan ze van plan was het baanvak Roodeschol-Groningen elektronisch te beveiligen. Het transport van Amerikaanse munite van de Eemshaven naar Zuid-Duitsland is aanleiding geweest „om eerder naar de beveiliging op dit baanvak te gaan kijken”, deelde de commissaris der koningin in Groningen, Vonhoff, dinsdagnmiddag mee.

Voorat de goedkeuring van de minister afkomt, is de noodzakelijke apparatuur al besteld. Oorspronkelijk zou pas in 1983 de beveiliging van deze lijn (waar anderhalf jaar geleden een treinongeluk negen levens eiste) op het gebruikelijke peil zijn gebracht.

De situatie van dit deel van de spoorroute is een van de argumenten die tegenstanders van de munitetransporten aanvoeren om acties te ondernemen tegen het proeftransport, dat volgende week zal plaatsvinden. Ook de gemeentebesturen langs dit baanvak hebben zich begin deze week nog een keer tot het provinciaal bestuur van Groningen gewend om hun „zorg uit te spreken over de veiligheid van de lijn”.

Nachtritten munitietrein geweigerd

Door onze correspondent

GRONINGEN, 13 jan. — De spoorwegen zijn niet bereid de treinen met Amerikaanse munite van de Eemshaven via Arnhem naar Zuid-Duitsland (dertig transporten) 's nachts uit te voeren.

De commissaris van de Koningin in Groningen, H. J. L. Vonhoff, had de spoorwegen op verzoek van een aantal burgemeesters van gemeenten langs de spoorlijn gevraagd de mogelijkheden van nachtelijke transporten te onderzoeken. Op zijn vraag heeft de directie van de NS geantwoord dat een aantal spoorwegtechnische redenen die nachtelijke transporten verhinderen. Bovendien, schrijft zij, moet het Ameri-

NAC - Mondvally

13-1-1982

TEGENSTANDERS KONDIGEN DEMONSTRATIES AAN

Munitietrein roept verzet op

Van onze correspondent

ZWOLLE — Demonstraties op 23 januari, in Groningen, Zwolle en Arnhem en de eis aan de regering om transporten van Amerikaanse munitie door Nederland alsnog af te gelasten. Dat zijn de besluiten die zaterdag zijn genomen op een druk bezochte bijeenkomst in Zwolle.

In het Zwolse hotel Suisse waren leden van de vredesbeweging, jongerengroepen, politieke partijen, de Vereniging Dienstweigeraars, de anti-militaristische groep Onkruid, vertegenwoordigers van het Rijk, leden van gemeenteraden in het noorden en oosten van het land, en vele niet-gebonden vertrouwde burgers het helemaal eens: in Nederland is geen plaats voor deze extra munitietreinen. Minder eenzijdig bleek het de eensgezinde afsluw en afwijzing van een nieuw brok militarisme onder een noemer te brengen.

Sommigen hadden moeite met de 23ste als demonstratiedatum, omdat een proeftransport van 1500 ton munitie van Delfzijl via Groningen, Zwolle en Arnhem naar Duitsland dan al is begonnen. Deze tegenstanders van de 23ste januari vonden 19 januari een betere demonstratiedatum, maar gingen ten slotte met een meerderheidsbesluit akkoord.

Najst gematigden, die vooralsnog kieren voor overleg en demonstreren, bevatte de Zwolse vergadering, zaterdag ook radicalere bezoeke. Anti-militaristen en anderen die in praten geen heil zien. „Geen gelul maar actie” bleek hun parool. Ze willen zelfs niet weten van een maandag 18 tot en met zaterdag 23 januari van vier munitietreinen van elk vijftien wagons per dag en ze willen, als regering en NS niet van de plannen afzien, proberen dit proeftransport tegen te gaan door het stellen van daden.

In de brief aan de Regering krijgt de toenemende militarisering van Nederland de meeste nadruk. Dat aan de vele gevaarlijke transporten

die Nederland al kent een nieuw en overbodig transport wordt toegevoegd, terwijl de veiligheid niet is te garanderen, is een ander belangrijk punt, dat heeft geleid tot massale onrust onder de bevolking van Noord- en Oost-Nederland. Ook krijgt de regering het verwijt dat de besluitvorming, grotendeels binne-kamers verloop en ondemocratisch was.

Regionaal en plaatselijk zijn naast de voorgenomen demonstraties in Groningen, Zwolle en Arnhem prikkers te verwachten. In Delfzijl, aanlandingsplaats van de munitie, komt een regionale actie rond de Eemshaven. Als die munitie wordt zal dat zeker leiden tot afbraak van andere werkgelegenheid en de Eemshaven is juist met overheidssteun aangelegd om de werkgelegenheid in Oost-Groningen te bevorderen, aldus een regionaal actiecomité.

De Tweede-Kamerfractie van de Partij van de Arbeid heeft geen bezwaar tegen Amerikaanse munitietransporten door Nederland. Dat heeft defensiewoordvoerder Van

den Bergh zondag namens de fractie verklaard. Voor de fractie kan het transport niet verklaard worden tot actiepunt van vredespolitiek, omdat de PvdA de Amerikaanse aanwezigheid in West-Duitsland een punt van discussie acht en het daarmee logisch vindt dat die troepen bevoorrader worden.

Het Kamerlid zegt de opwinding bij verschillende PvdA-afdelingen die het onaanvaardbaar over de transporten uitspreken niet te begripen. „Er zitten geen bijzondere veiligheidsrisico's aan die transporten. Sinds de Tweede Wereldoorlog is nog nooit iets gebeurd met de vele munitietransporten in Nederland”. Het argument dat de aanlanding in de Eemshaven leidt tot verdere militarisering van Oost-Groningen noemt Van den Bergh „buitengewoon gezocht”. De PvdA-fractie zal staatssecretaris Stemerdink van Defensie overigens wel verzoeken een evaluatierapport van de proeftransporten naar de Tweede Kamer te sturen en daarover ook met provinciale en gemeentelijke betrokkenen te praten, aldus Van den Bergh namens de fractie.

De Telegraaf, 11-1-1982.

NS vindt munitie- trein heel gewoon

(Van een onzer verslaggevers)

De Nederlandse Spoorwegen vinden het munitietransport dat binnenkort zal plaatsvinden „allerm minst uitzonderlijk“. Als argument hanteert NS dat er wel vaker gevaarlijke transporten plaatsvinden. Er wordt gewezen op de transporten van chloor, dat van de Eemshaven naar het Botlekgebied wordt vervoerd in speciale nachttreinen.

Gemeente Meppel gaat niet akkoord

Het omstreden munitietransport van Delfzijl via Zwolle en Arnhem naar Duitsland, zal naar alle waarschijnlijkheid plaatsvinden in de week van 18 tot 23 januari. Het gaat om een „proeftransport“. Zes dagen lang zullen 4 treinen per dag langs dit traject rijden. Iedere trein zal uit 15 wagons met munitie bestaan. De munitie is bedoeld voor de Amerikaanse legerdepots in West-Duitsland. Op tal van plaatsen langs het traject worden acties voorbereid. Op 23 januari is er in Groningen een landelijke demonstratie.

In Meppel heeft de gemeenteraad zich inmiddels uitgesproken tegen de munitietransporten. Een motie van die strekking werd met 10 tegen 0 stemmen aangenomen.

Een woordvoerder van het Meppeler Vredesplatform vertelde ons dat hij die uitspraak ziet als een belangrijk resultaat.

„We hebben nu steun van de gemeenteraad gekregen, en we hopen dat ook andere steden langs het traject zich op een dergelijke manier zullen uitspreken. Als dat gebeurt zal de druk op de rijksoverheid zo groot worden dat de munitietransporten zullen worden afgelast.“

In het Vredesplatform is een groot aantal vredesgroepen (IKV, Stop de N-bom), basiskroep tegen kernenergie en politieke partijen (CPN, PSP, EVP, en PvdA) vertegenwoordigd.

De Telegraaf

Het dagblad De Telegraaf geeft onpartijdig nieuws, zonder gebonden te zijn aan enige staatkundige partij, kerkelijke richting of belangengemeenschap, uitsluitend in dienst van 's lands belang.

Artikel 2 der Statuten

Misselijk

Linkse actiegroepen zijn in het geweer gekomen tegen de aanvoer van munitie in de Eemshaven en het daarna te volgen treinvervoer naar West-Duitsland. Omstandig wordt bij deze acties gewezen op de grote gevaren van dit munitietransport.

Uit een notitie van de ministers Zeevalking en Van Mierlo blijkt dat van de munitie de onstekingen zijn verwijderd en dat het vervoer plaatsvindt in speciale brandwerende wagons. Samen met andere getroffen veiligheidsmaatregelen kunnen er tijdens het vervoer geen explosies optreden als er vuur bij de munitie komt en zelfs ook niet als het tot een ontsporing van de trein zou komen.

Daar komt bij dat er al zestig jaar lang munitietransporten in ons land per trein plaatsvinden (de afgelopen jaren circa vijftig wagons per jaar) en dat er nog nimmers iets is gebeurd.

Kortom: De acties tegen het transport uit een oogpunt van onveiligheid steunen op niets.

Wat de betrokken actiegroepen alleen maar doen is het voeren van politieke agitatie tegen de NATO. Daarbij wordt een volkomen normaal munitietransport aangegevoerd om angst te wekken onder de bevolking. Een misselijke manier van actievoeren.

De betogingen zullen op 23 januari worden gehouden op de stations van de Nederlandse Spoorwegen. Ook zullen er prikacties worden uitgevoerd in plaatsen die door de munitietrein worden aangedaan. De actievoerders sluiten niet uit dat daarbij menselijke blokkades worden gevormd.

De juiste datum van het transport is nog niet bekend. Verwacht wordt dat de eerste munitietrein op 18 januari gaat rijden. Het schip, geladen met containers vol bommen, granaten en patronen, is inmiddels uit de Verenigde Staten vertrokken.

De aanlanding in Eemshaven is waarschijnlijk eind deze week. Daarna zullen vijf of zes dagen lang vier keer per dag extra munitietreinen rijden via Groningen, Assen, Zwolle, Deventer, Arnhem en Zevenroderdelen in West-Duitsland. Het gaat om zesduizend ton munitie, waarvan 1500 ton zuivere springstof. Waar mogelijk zijn de ontstekingen verwijderd. Na het proeftransport gaan alle betrokkenen om de tafel zitten. Dat zou kunnen uitmonden in tien munitietransporten voor de Amerikanen per jaar.

De actievoerders hebben zaterdag een petitie gestuurd naar regering en parlement. Daarin wordt protest aangetekend tegen de verdere militarisering van Noordoost-Nederland, de ondemocratische besluitvorming en de geheimzinnigheid over het transport. Ook wordt gevreesd voor een slechte invloed van de gevaarlijke transporten op de werkgelegenheid.

De demonstraties zijn gepland na de eerste dag van het proeftransport. Niet erg, zegt een woordvoerder van de Partij van de Arbeid in Zwolle.

„Dat proeftransport kunnen we toch niet tegenhouden. Wij willen duidelijk laten merken dat volgende munitietransporten niet zijn gewenst. Die moeten we voorkomen!”

Van diverse kanten is er op aangedrongen de munitietreinen 's nachts te laten rijden, zoals ook met de chloortreinen het geval is. Deze treinen rijden dezelfde route als de munitietrein, maar leveren volgens deskundigen meer gevaar op. De Nederlandse Spoorwegen zouden een nachtregeling maar voor een deel kunnen realiseren. Waarschijnlijk zullen er twee treinen overdag en twee 's nachts rijden.

Zwolle — Demonstraties in Groningen, Zwolle en Arnhem tegen het proeftransport met Amerikaanse munitie dat door het noorden en oosten van ons land trekt. Ongeveer honderd vertegenwoordigers van linkse politieke partijen (Partij van de Arbeid, PPR, PSP en CPN) en vredesbewegingen hebben dat zaterdag tijdens een bijeenkomst in Zwolle besloten.

Actiegroep gaat voor munitietrein liggen

GRONINGEN (ANP) — Een Groningse actiegroep die zich de „blokkadegroep” noemt, heeft maandag aangekondigd volgende week een menselijke blokkade te zullen vormen tegen de munitietrein die dan een proefrit maakt van de Eemshaven naar West-Duitsland. Zaterdag kondigde een actiegroep in Deventer een soortgelijke actie aan op een bijeenkomst van tegenstanders van de munitietransporten in Zwolle.

*Mogelijk menselijke blokkades
tegen munitietrein HC 11/1/82.*

Betogingen op stations en prikacties

Van een onzer
verslaggevers

ARNHEM — Het proeftransport van 1500 ton Amerikaanse munitie via het Nederlandse spoorweg, dat van 13 januari uit de Eemshaven begint, stuit op fel protest van de gecombineerde PvdA-PPR-raadsfractie in Arnhem.

De raadsfractie wil de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) inschakelen om tot een boycot van het transport te komen.

Hoofdmotief hiervoor is het gevaar, waaraan de bevolking in de gemeenten langs de spoorwegroute zou blootstaan. Fractievoorzitter M. van Meurs van de PvdA-PPR in Arnhem, noemt het transport een bezuinigingsmaatregel van het Amerikaanse leger ten koste van de veiligheid van de Nederlandse bevolking.

Rampenplan

De provincies Groningen en Overijssel hebben de gemeenten die aan de route liggen, inmiddels opdracht gegeven tot het opstellen van een rampenplan. De provincie Gelderland heeft deze opdracht niet verstrekt.

In de week van 13 tot en met 18 januari zullen, nadat de scheepslading met munitie in de Eemshaven is gelost, 30 treinen voor het Amerikaanse leger in Duitsland door de provincies Groningen, Overijssel en Gelderland rijden. Ongerustheid hierover is ook ontstaan bij het PvdA-raadslid K. Wens van zijn gemeente heeft gewezen op het mogelijk gevaar van sabotage ter hoogte van de spoorbrug bij Zutphen.

Tijdens het lossen van de

* De route van het Amerikaanse munitie-transport, dat 13 januari vanuit de Eemshaven begint.

munitie zal het scheepvaartverkeer in de Eemshaven worden beperkt en zullen de wegen en het haven terrein binnen een straal van één kilometer worden afgezet. Nederlandse militairen zijn met het toezicht op de veiligheid belast. Ook zullen twee munitiedeskundigen van Defensie het transport begeleiden.

Het proeftransport van de Amerikaanse munitie geschiedt volgens het reglement voor vervoer van gevaarlijke stoffen. De diesel locomotief die de goederentrein trekt, zal in Arnhem, het kopstation van het traject, moeten omrijden naar het andere gedeelte van de trein. Deze geplande manoeuvre op het spoorwegemplacement heeft bij de PvdA-PPR raadsfractie geleid tot vragen aan B & W van Arnhem.

Verzoek

De gemeenten langs de spoorlijn Roodeschool-Groningen hebben de NS dringend verzocht de beveiliging van dit baanvak, waar anderhalf jaar geleden twee treinen op elkaar botsten, zo snel mogelijk te verbeteren.

Overigens heeft het munitie-transport volgens de NS geen voordeel van de zogenoemde Automatische Trein Beïnvloeding (ATB), een beveiligingssysteem dat alleen voor elektrische treinen geldt.

De snelheid van het munitie-transport zal volgens de NS echter geheel worden afgestemd op de daarvoor geldende regels krachtens het vervoer gevaarlijke stoffen.

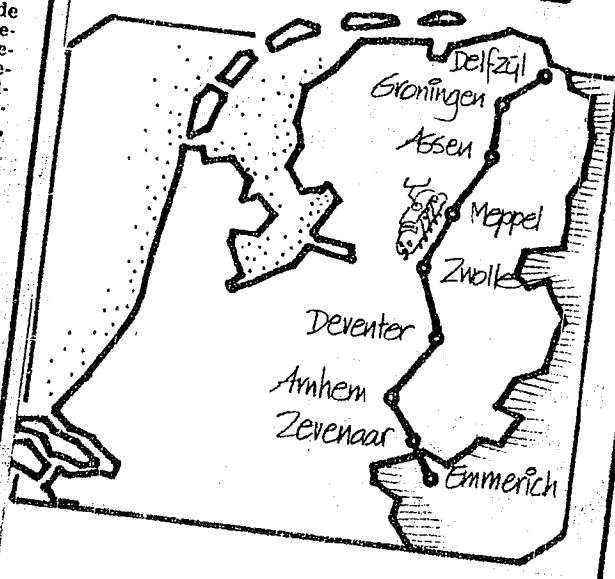
AD

WOENSDAG 6 JANUARI 1982

ook info H&T-F

ook naar
HOT I en H/B2

MUNITIETREIN STUIT OP VERZET IN GELDERLAND

„Munitie vervoer per schip”

ROTTERDAM — De federatie van schippersbonden heeft de minister van Defensie en de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat gewezen op de mogelijkheid het transport van munitie van de Eemshaven naar West-Duitsland met binnenschepen uit te voeren. In een telegram zeggen de bonden dat de scheepvaart vertrouwd is met de opslag en vervoer van munitie.

VK 8/1/82

23 januari demonstratie in Groningen

Munitietrein ongewenst

● **Schip vertrekt
donderdag uit
Amerika**

(Van een onzer verslaggevers)

In Groningen worden grote acties voorbereid tegen de Amerikaanse munitietrein.

Op 16 januari wordt een manifestatie gehouden in Hefhuis, de Eemshavenplaats waar de munitie zou worden overgeladen van de boot op de trein. Op 23 januari volgt dan een demonstratie in de stad Groningen. De bedoeling is dat die een landelijk karakter krijgt.

Onveilige lijn vlak langs huizen

Dit werd maandag besloten op een stampvolle vergadering waartoe het secretariaat van het Volkscongres, Aanwezig secretariaat had genomen, vanuit initiatief van 150 mensen, en organisaties waren zo'n 150 mensen en organisaties.

Namens de Vredeswerkgroep Hefhuis.

die de acties voorlopig voortzet, wees Peter Op 't Holt op de enorme gevaren voor de munitietrein.

„De spoorlijn loopt dwars door een aantal dorpskernen. Op dit ogenblik door de stad Groningen. Om de veiligheid van de lijn te waarborgen, moet de lijn worden verlegd naar een gebied waar geen huizen en kerkgebouwen zijn. Bovendien is met de munitie-afgifte de hele toekomst van de noordelijke gebiedsontwikkeling in het geding. Het is niet mogelijk om de veiligheid te waarborgen op dit moment.”

Maandag aanstaande vindt in de stad Groningen een nieuw actie plaats over de demonstratie, die raadpleegt over de aanwezigheid van de 23-ste. Een aantal andere acties, naast demonstreren, zullen zich voordoen, willen apart bespreken, vrijdag daarvoor provincie Groningen. Behalve uit de vergadering waren ook mensen uit Assen en Beilen aanwezig.

Arnhem rangeerplaats?

Raadsleden van de PvdA/PPR in Arnhem hebben B en W gevraagd of het waar is, dat de trein Arnhem doet en zelfs midden in de stad passeert.

Volgens de informatie van de vredesgroep Hefhuis zou het eerste munitieschip donderdag a.s. uit Amerika een week zou over omstreken van de Eemshaven vertrekken. Het dan in de trein, in de overladen, die dan begint zal „proefweek” die dan begint zal ten, zeven dagen achtereen.

Volgens de informatie van de vredesgroep Hefhuis zou het eerste munitieschip donderdag a.s. uit Amerika een week zou over omstreken van de Eemshaven vertrekken. Het dan in de trein, in de overladen, die dan begint zal „proefweek” die dan begint zal ten, zeven dagen achtereen.

Vlak langs de spoorlijn staan Grothuisen. Ook daarom is voor de Grothuisen de munitietrein ongewenst.

Volgens hen rangeerd zou de stad onaanvaardbaar zijn voor de stad weebrennen.

6-1-82

De Waarheid

RANGEREN NOODZAKELIJK Onrust in Arnhem over munitietrein

Van onze verslaggever
ARNHEM — Voor de munitie-transporten van de Amerikaanse strijdkrachten in Midden- en Zuid-Duitsland is het nodig dat op het station Arnhem wordt gerangeerd. Het station Arnhem ligt midden in de stad. Vanaf Arnhem gaan de transporten via Westervoort, Duiven en Zevenaar naar de West-Duitse stad Emmerich. Daarover is in Arnhem onrust ontstaan.

Volgende week begint een proeftransport van 1500 ton munitie via Nederland naar West-Duitsland, als voorloper van een aantal transporten per jaar. Aanvoerhaven van de munitie is de Eemshaven en Delfzijl, waar de transporten door half Nederland beginnen. Via Rodeschool, Groningen, Assen en Emmen gaan de transporten naar Zwolle. Vandaar rijden de munitietreinen via Deventer en Zutphen (spoorbrug over de IJssel) via Dieren (dwars door de bebouwing langs een drukke vierstrooks autoweg) naar Arnhem.

Omdat Arnhem een zogenaamd „kopstation" is, is rangeren daar noodzakelijk: de locomotief moet van het ene eind van de trein verhuizen naar het andere eind voor de reis richting Zevenaar, Duitse grens, Emmerich kan beginnen. Vlak voor Westervoort moeten de munitietreinen komend vanuit Arnhem nogmaals de IJssel over.

Dat de munitietreinen (maandelijks ongeveer vijf stuks) in Arnhem moeten rangeren om op de spoorlijn naar Zevenaar te komen is door een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen bevestigd. Volgens de woordvoerder spreekt men wel van range-

Route munitietrein

ren, maar is het alleen een kwestie van het verrijden van de locomotief van het ene naar het andere uiteinde van de trein.

Over het rangeren in Arnhem heeft de gecombineerde raadsfractie van de PvdA-PPR vragen gesteld aan B en W van Arnhem. Uit de toelichting op die vragen blijkt, dat de progressieve raadsleden zich zorgen maken over de veiligheid van de bewoners van Arnhem. Niet vanwege het transport alleen, maar ook „omdat deze transportroute en daarmee Arnhem een militair strategisch belangrijk doelwit dreigt te worden". Volgens de Arnhemse raadsfracties van PvdA en PPR zijn „deze buitenlandse transporten door Arnhem onnodig, ongewenst en onverantwoord".

A.L.v. HOT VK 5/1/82

class:

fichecode(s):

CIA: **Ja** verz: **29-12-81**
 PLG: **Noord** ontv: **29-12-81**

verz: **30-12-81**

Bronnen:

Ev:
Artikel in de Winschoter Courant 28-12-81.

RNR :
 OBJ NR
 DOSSNR

volgnr:

DET **449**

ontv
 doc

ACTIE

verz
 INFO

6614
6-1-82

sie Vh.

INLB ontv
 arch fiche krt dagb
 doss bijgevoegd

	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	St-2	PLV	HFD
B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	St-2	doc	arch dd
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	plv	rapp	krt		

MELDING/RAPPORT ¹⁾
 geen ¹⁾ afwijkingen van t/m melding dtg.

1. Acties tegen minitietrein.
 Groningen / Uithuizen.
2. Vredeswerkgroep tegen de bewapeningswedloop in Uithuizen en omstreken.
3. Er zullen diverse acties worden gevoerd tegen het doorgaan van het Amerikaanse munitietransport vanuit de Eemshaven.
 De werkgroep heeft overleef gepleegd met het IKV en diverse politieke partijen om tot een zo breed mogelijk opzet te komen.
 4-1-81: Een bijeenkomst in 't Tehuis te Groningen
 Dan zal de problematiek worden geïnventariseerd.
 14-1-81: Een demonstratieve vergadering in de Fakkel te Uithuizen
 16-1-81: Het bestaan plannen om op 16-1-81 op NS- station te demonstreren.
4. De werkgroep vindt de voorgenomen munitietransporten slecht voor de werkgelegenheid in de Eemshaven, men vreesst onveiligheid langs de spoorbaan en men is bang voor de toekomstige ontwikkeling van de Eemshaven.
5. Wanneer meer gegevens voorhanden zijn wordt dit gerapporteerd.

C.-O.I. Plg Noord:

C.-449 Oidet.:

vervolgblad(en)
 bijlage(n)

geen
geen

¹⁾ doorhalen wat niet van toepassing is

class:

6CA6-IV-703315-030420*-8071

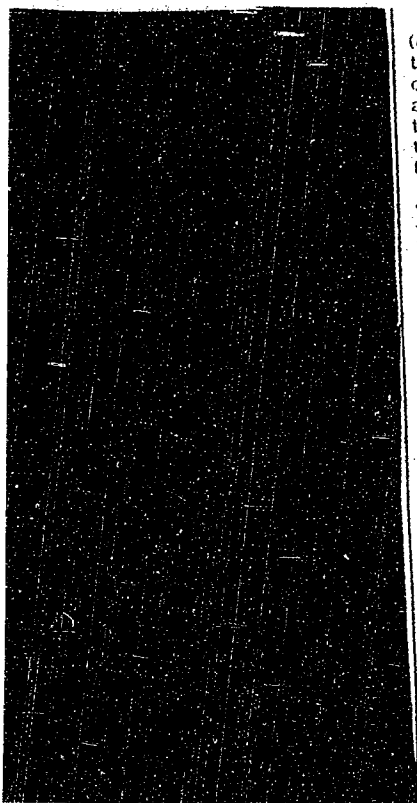
Vergadering van vredes-
groepen op 4 januari

Actie tegen munitietrein

(Van een onzer verslaggevers)

*De puberail
30/12/81*

De vredeswerkgroep in het Groningse Hefshuizen heeft het initiatief genomen tot het organiseren van acties tegen het rijden van de trein met Amerikaanse munitie, wat op 12 januari zou moeten gaan gebeuren. Het ligt in de bedoeling, dat de trein dan in de Eemshaven geladen zal worden en daarvandaan door Groningen via Zwolle en Arnhem naar West-Duitsland zal rijden. Dit wordt gepresenteerd als proefrit, maar er zijn berichten dat het munitie-transport zo'n 14 keer per jaar zal plaatsvinden.

De vredeswerkgroep in Hefshuizen (dit is een van de gemeenten waar de trein doorheen moet) is ernstig verontrust over deze plannen. Ook in andere gemeenten bestaat verontrusting. Onlangs verklaarde het gemeentebestuur van Winsum zich tegen het transport.

Niet alleen vinden gemeenten en vredesgroepen het transport onveilig: vooral is men bang voor een verdere militarisering van Groningen en voor het feit dat de Eemshaven zo in NAVO-handen komt.

De vredeswerkgroep is bang dat dit geheel zo'n druk op de Eemshaven zal leggen dat het bedrijfsleven afgeschrikt zal worden en dat de haven zo steeds meer militair gebied wordt.

Men is weinig optimistisch, wat vooral veroorzaakt wordt door de sfeer van geheimhouding rond de transporten. Het vermoeden bestaat dat havenautoriteiten en gemeenten nauwelijks iets in te brengen hebben en dat alles door het rijk is beslist, in overleg met Amerikaanse autoriteiten. Officieel kan een havenshap of een gemeente het transport weigeren door te laten.

De vredeswerkgroep is van plan tot een landelijke actie te komen, waarbij alle plaatsen langs de spoorlijn betrokken worden. Ook wordt contact gelegd met andere vredesgroepen. In Het Tehuis in Groningen is op 4 januari een actievergadering.

1917-18-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-2495-2496-2497-2498-2499-2500-2501-2502-2503-2504-2505-2506-2507-2508-2509-2510-2511-2512-2513-2514-2515-2516-2517-2518-2519-2520-2521-2522-2523-2524-2525-2526-2527-2528-2529-2530-2531-2532-2533-2534-2535-2536-2537-2538-2539-2540-2541-2542-2543-2544-2545-2546-2547-2548-2549-2550-2551-2552-2553-2554-2555-2556-2557-2558-2559-2560-2561-2562-2563-2564-2565-2566-2567-2568-2569-2570-2571-2572-2573-2574-2575-2576-2577-2578-2579-2580-2581-2582-2583-2584-2585-2586-2587-2588-2589-2590-2591-2592-2593-2594-2595-2596-2597-2598-2599-2600-2601-2602-2603-2604-2605-2606-2607-2608-2609-2610-2611-2612-2613-2614-2615-2616-2617-2618-2619-2620-2621-2622-2623-2624-2625-2626-2627-2628-2629-2630-2631-2632-2633-2634-2635-2636-2637-2638-2639-2640-2641-2642-2643-2644-2645-2646-2647-2648-2649-2650-2651-2652-2653-2654-2655-2656-2657-2658-2659-2660-2661-2662-2663-2664-2665-2666-2667-2668-2669-2670-2671-2672-2673-2674-2675-2676-2677-2678-2679-2680-2681-2682-2683-2684-2685-2686-2687-2688-2689-2690-2691-2692-2693-2694-2695-2696-2697-2698-2699-2700-2701-2702-2703-2704-2705-2706-2707-2708-2709-2710-2711-2712-2713-2714-2715-2716-2717-2718-2719-2720-2721-2722-2723-2724-2725-2726-2727-2728-2729-2730-2731-2732-2733-2734-2735-2

(S)06828(S)7A 10710 UAC LRAJ

[illegible]

De NS ziet geen probleem in dit soort taalgebruik. Sinds jaar en dag verveelt of munitie van het Nederlandstalige leger.

Het transport van de Amerikaanse
munitie naar H. door middel van de
veiligheidsmaatregelen van de
Federale politie zal door de politie

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 08-01-2001 BY 60322
UCBAW

per aankomst van een maatschappelijk schip zeker 30 treinen in die week deze route vasseren.

Wanneer de Amerikaanse schepen vrachten de haven van Amboina aangevaren en een redelijke aanleiding van België en Nederland, dan zullen per jaar drie of vier van deze transporthaven van de haven plaatsig zijn.

De NS ziet geen probleem in dit soort taalgebruik. Sinds jaar en dag verveelt of munitie van het Nederlandstalige leger.

Het transport van de Amerikaanse
munitie naar H. door middel van de
veiligheidsmaatregelen van de
Federale politie zal door de politie

ALL INFORMATION CONTAINED
HEREIN IS UNCLASSIFIED
DATE 08-01-2001 BY 60322
UCBAW

wordin bevestigd. Deze week ont-
vangen alle burgemeesters in
Overijssel van de commissaris in
keuring in een coördinatiege-
muntfietrein' waarin allerlei so-
orten zijn uitgewerkt voor ieder
domein. "Dat gaat van een trans-
portmiddel langer dan drie uur
per" aldus een woordvoerder
van de provincie Overijssel.

In Oostland heeft het kabinet van commissaris van de Koning van Groningen, de heer J. A. A. van der Meulen, een aantal belangrijke beslissingen genomen. De eerste is de aanpak van de landbouw. De commissaris heeft besloten om de landbouw te ondersteunen door de landbouwers te helpen bij de verkoop van hun producten. Dit zal worden gedaan door de landbouwers te helpen bij de verkoop van hun producten. De tweede beslissing is de aanpak van de landbouw. De commissaris heeft besloten om de landbouw te ondersteunen door de landbouwers te helpen bij de verkoop van hun producten. Dit zal worden gedaan door de landbouwers te helpen bij de verkoop van hun producten.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the problem.

Deventer - Dordrecht

100

class.

92.200.1/02

fichecode(s):

RNR
OBJ NR
DOSSNR

volgnr.

CIA: Leu/Stp verz: 2-2-82

PLG: OV ontv: 2-2-82 verz:

DET 449

Bronnen:

Ev:

ACTIE

ontv
doc

verz:
INFO:

sie Vh

NLB ontv 23/2-82 dagb
arch fiche krt doss bijgevoegd

B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	ST-2	PLV	HFD
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	plv	rapp	krt	doc	arch dd

MELDING/RAPPORT ¹⁾

geen ¹⁾ afwijkingen van tfn melding dtg:

1. ONDERWERP

- Acties tegen munitietransporten in Overijssel.
- Overijssel, januari 1982.

2. BETROFFEN PERSONEN/ ORGANISATIE

Aktiecomitee Stop de munitietrein, waarin opgenomen; stop de N-bom, P&P, PP, P.v.d.A, SP, CPK, Onkruit, IKV.

V.w.b. Deventer wordt in overleg met ID-gespol Deventer een nadere lijst van aktievoerders opgesteld.

3. VERSLAG

a. Z.G. landelijke vergadering in Zwolle dd 9-1-82 in hotel Suisse.

De vergadering was uitgeschreven door de plaatselijke afdeling van de P.v.d.A. Deze had in eerste instantie hun leden woonachtig langs de spoorlijn uitgenodigd. Door publiciteit, radio en dagbladpers is het buiten de organisatie om uitgegroeid tot de landelijke vergadering. Het aantal deelnemers bedroeg ongeveer 60 personen.

Tijdens de vergadering werd besloten om te schrijven naar B & W, Biza en de commissaris der Koningin. Blokkades en harde akties zouden moeten plaatsvinden aan het begin van de reis, voordat de trein in bewoonde ge-

¹⁾ doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en) twee

¹⁾

bijlage(n) zes

¹⁾

class:

bewoonde gebieden kwam. Een uit Deventer afkomstige groep was het hiermee niet eens en is in afzonderlijke vergadering de door hen gewenste hardere acties gaan bespreken.

b. Bespreking op initiatief van de "1", zie bijlage 1 en ~~two~~, presentielijst en notulen. De bespreking was de eerste centrale bespreking van alle betrokken inlichtingendiensten en instanties, met de bedoeling tot een vorm van samenwerking en uitwisseling van gegevens te komen. Een samenwerking was op het gespreksniveau niet tot stand te brengen, uitwisseling van gegevens wilde men wel doen. Wie verder de notulen van de vergadering.

c. Demonstratie te Zwolle op zaterdag 29-1-82.

Omstreeks 13.00 uur verzamelde voor het station een tegendemonstratie, deze werd georganiseerd door OSB en Constructief Jong Nederland. Deelnemers ongeveer 150 personen. Op de gevoerde spandoeken was o.a. te lezen: "Navo verzekert de vrede", "Stop de terreur van de landverraders", "Liever munitietreinen dan onder het communisme begkwijsen", "Munitietrein hoezo NEE?".

Voor de Buitensociëteit verzamelden de demonstranten tegen de munitietrein. Deelnemers ongeveer 300 personen. De route was enigszins afwijkend van de aangevraagde (zie bijlage 3) i.v.m. de tegendemonstratie voor het station. De hele demonstratie was uitgesproken anti-militair hetgeen o.a. bleek uit de meegevoerde en gescandeerde leuzen: "geen man geen vrouw geen cent voor het leger en Nederland uit de NAVO".

Bij het gemeentehuis sprak de heer van het LNV oa tegen de militarisering van het Noorden.

Opvallende deelnemers, gewapend met megafoon en fototoestel waren de onder 2 a en 2 e genoemden.

d. De politieorganisatie werd door de minister van binnenlandse zaken en de minister van justitie op 21-1-82 gecentraliseerd, zie telexnr 9 (bijlage 4).

e. Bij de acties te Deventer bleek er een groep voor harde actie en een voor zachte actie te zijn.

De groep voor harde actie heeft in de vorm van blokkades en vernielingen diverse treinen uren vertraagd. Onder deze aktievoerders bevonden zich veel onbekenden. Wel is gebleken dat er aktievoerders uit de omgeving van Amsterdam en Haarlem waren.

De aktievoerders te Deventer hebben reeds laten weten bij een volgend munitietransport, weer actie te zullen voeren ter vertraging en voorkoming van deze transporten.

De zachte actie bestond uit een stille demonstratie voor het station, hierbij werd het pamflet "familie spoor" (bijlage 5) uitgedeeld.

De onder 2b en 2d genoemden werden door rpol alst aangehouden terwijl zij met fakkels op de rails de ~~xxxx~~ naderende trein trachten te waarschuwen voor de verderop gelegen blokkade.

4. BESCHOUWING/CONCLUSIE

a. Beschouwing

(1) Hoewel plg Overijssel niet officieel is ingeschakeld bij de veiligheids-

¹⁾ doorhalen wat niet van toepassing is

CI

Vervolgblad nr twee bij MELDING/RAPPORT) bij
 Leu/Stp Flg Ov dd 2-2-82

RNR

OBJEKTNR

DOSSIERNR

maatregelen rond het munitietransport, is in de praktijk gebleken dat een inbreng ~~erz~~ ozz in het kader van de onderlinge samenwerking van de diverse inlichtingendiensten zeker op zijn plaats zou zijn. Dit mede omdat het merendeel der akties een antimilitaristische karakter droeg. Aveens is in de praktijk gebleken dat het onmogelijk is in ~~de~~ praktijk dergelijke akties de grote afwezige te spelen, men verwacht een inbreng ozz. Overigens is in de hele affaire een gebrek aan coördinatie bij alle betrokken instanties gebleken.

(2) H.b.t. de gebeurtenissen rond het treintransport is d.z.z. mondeling verslag uitgebracht aan 449 Cidet, dit dient te worden beschouwd als een aanvulling hierop.

b. Conclusie

- (1) Wat zich aanvankelijk liet aanzien als een democratische aktie tegen het vervoer van munitie per trein door bevoorde gebieden in relatie tot het gevaar dat hieraan verbonden zou zijn, heeft zich ontwikkeld tot duidelijke anti-militaristische akties door groeperingen bekend uit eerdere akties tegen kernwapens en dergelijke. In Overijssel speelde de harde akties zich vooral af rondom Deventer, opvallend was daarbij de deelname van aktievoerders uit andere delen van het land (westen).
- (2) Het gebrek aan coördinatie bij de voorbereiding door de verantwoordelijke autoriteiten heeft zijn invloed gehad op het inlichtingenwerk. De wel gehoorde conclusie van inlichtingen functionarissen, dat er wel eens harde aktie zou kunnen plaatsvinden heeft in eerste aanleg te weinig gehoor gekregen. De inspanning was meer gericht op de geruststelling van de bevolking, o.a. door het opstellen van een rampenplan, terwijl de gevaarlijke situatie tgv de akties niet werd onderkend.
- (3) De grote belangstelling van de media is stellig van invloed geweest op de hardnekkigheid en vasthoudendheid die de aktievoerders telkens weer tentoonspreiden.
- (4) Een duidelijk beeld van het geheel kan slechts worden verkregen indien de rapporten van de diverse inlichtingendiensten worden samengevoegd, aangezien dzz geen nauwkeurig beeld van de gebeurtenissen buiten het ploeggebied kan worden gegeven.

5. VERZOEK/AANBEVELING

- a. De rol van de ci-organisatie in het kader van de munitietransporten te heroverwegen.
- b. op centraal niveau getrokken conclusies bekend te stellen aan de basis (terugkompeling).

C-Plg Ov: C/Px 3/2-82
 C449 Cidet:

CICR: -

*) doorhalen wat niet van toepassing is

CI

vervolgbladen (geen)

Bijlage 1 - les HR Sep/ten ply or da 2-2-02

Verslag van de bespreking inzake munitietreinen d.d. 12 januari 1982 - 14.00 uur
in de Arrondissementsrechtbank te Zwolle.

De voorzitter opent de vergadering en heet allen welkom en zet uiteen wat de aanleiding was tot het beleggen van deze bijeenkomst.

Hij deelt mede dat afgelopen zaterdag in Zwolle een vergadering heeft plaatsgevonden, waarbij door aanwezigen werd gesproken over het laten stoppen van de trein. Het betrof voornamelijk "zachte" akties, waarmee de meeste aanwezigen instemden. Een aantal aktievoerders heeft zich echter teruggetrokken uit deze vergadering. Zij willen namelijk hardere akties. Wat binnen deze kleine groep besproken is, is niet bekend.

Dit gegeven was aanleiding tot het beleggen van een vergadering met alle betrokkenen, zodat ideeën etc. geuit kunnen worden, om een ernstige sabotage te kunnen voorkomen.

De voorzitter stelt de aanwezigen voor een ieder zoveel mogelijk zijn eigen gegevens hieromtrent door te laten geven, voor zover dit mogelijk is, en om bv. aan het bureau van politie te Zwolle een soort informatiecentrum wordt belegd. Hij pleit hiervoor om de betrokkenheid wat groter te maken.

Dhr. haakt hierop in en deelt mede dat zij al bezig zijn met het inwinnen van gegevens, deze samen te brengen en ook uit te dragen voor zover dit mogelijk is.

Hem lijkt het vormen van een tweede soortgelijk instituut niet nodig, omdat het risico bestaat, dat zij langs elkaar heen gaan werken.

Dhr. wijst hierbij nadrukkelijk op de bronbeveiliging.

Dhr. kan zich het -standpunt goed voorstellen, zij willen echter ook wel meewerken aan het idee van Zwolle.

ziet echter de noodzaak van een dergelijk centrum niet in, omdat operationele gegevens alleen aan de bron (d.i. Den Haag) gerapporteerd mogen worden.

Dhr. pleit voor Zwolle, hij is van mening dat met name de plaatselijke bekendheid en kunnen taxeren van de situatie erg belangrijk is, waarbij uiteraard met kontakten naar rekening gehouden zal worden.

Dhr. benadrukt nogmaals de bronbeveiliging en zegt dat deze gegevens geen eigen leven mogen gaan leiden binnen een bepaalde groep.

Dhr. brengt naar voren dat ieder bezig is met een soort coördinatieregeling, terwijl deze regeling wat gedifferentieerder is, die wat meer rekening houdt met niet alleen een ploffende trein, maar met het feit dat er activiteiten gericht op de trein kunnen komen.

Daarom is in een aanbiedingsbrief aan de burgemeester met aanbieding van het plan aan de werkgroep geadviseerd dat een vergadering van rechercheurs nodig is, vandaar ook dat men gekomen is tot het bijeenroepen van deze vergadering.

Dhr. stelt daarom voor eerst te kijken welke informatie voorhanden is, waarop bekeken kan worden of een centrum voor verzameling van informatie nodig is en hoe dit eventueel gedaan kan worden.

Dhr. maakt hieruit op, dat in Zwolle nog niets geregeld is. Dit is juist voor zover het betreft het ID gedeelte.

De vraag is hoe dit in Groningen en Drenthe geregeld is.

In Drenthe is al wel een regeling tot stand gekomen, waarbij Assen als centraal punt werd gekozen. Rechtstreeks kontakt met de trein is mogelijk, hiervoor is een piketofficier op de meldkamer aanwezig.

In Groningen is wel een rampenplan, verder is in de ID sfeer in afwachting van de bespreking van hedenmiddag nog niets geregeld.

Gelderland heeft de openbare orde geregeld, verder wordt medegedeeld, dat hedenmiddag de burgemeester en de CdK een bespreking zouden voeren.

Afgesproken wordt dat allereerst aanwezigen hun informatie doorgeven, zodat gezien kan worden of een centraal punt in de provincie werkbaar is.

Dhr.

Deelt mede dat hij naar een bijeenkomst van aktievoerders is geweest in Zwolle. Dit was een nogal chaotische bijeenkomst. Men bracht in de vergadering naar voren akties als menselijke blokkade etc. Een aantal aanwezigen vonden deze akties te zicht en hebben zich vervolgens binnen eigen kring teruggetrokken, waarop ook de ID Zwolle geen vat had. Verder werd besloten een schrijven te richten aan BM, Biza en aan CdK.

Veertien dagen geleden heeft een vergadering plaatsgevonden van het "Volkscongres". Hierbij waren ca. 150 mensen aanwezig. Over het algemeen wilde men geen harde akties, met uitzondering van een tiental personen. Zij wilden zelf nog een vergadering beleggen, er is niet bekend of dit inmiddels gebeurd is. Een van de aanwezigen deelt mede dat hij in een uitzending over de radio gehoord heeft, dat door ca. 200 mensen in de vorm van een menselijke blokkade aktie gevoerd gaat worden. Verzamelpunt hierbij was het Grand Theater in Groningen.

Geen harde akties bekend.

Dhr.

Zondag is er een bijeenkomst geweest van mensen uit Deventer, Arnhem, Amersfoort etc. In deze bijeenkomst werd o.a. menselijke blokkade besproken. Buiten deze groep is een andere groep aktief, die harde akties wil, dit zijn mensen uit Deventer die inmiddels Deventer al verlaten hebben. Hun huidige verblijfplaats is echter al bekend.

Alles wat Zutphen weet is dat een man uit Zutphen die de vergadering in Zwolle bijgewoond heeft, deze vergadering vroegtijdig verlaten heeft. Hij had losgelaten dat hij relaties had met mensen uit het seinhuis. Het seinhuis is hierop bekeken, echter sabotage lijkt niet mogelijk. Men kan echter wel de trein laten stoppen.

Dhr.

deelt mede dat Onkruid een organisatie is die met name gericht op deze aktie bezig is met cellenvorming. Aantal cellen is waarschijnlijk ca. tien. Compartisering tussen de cellen is zeer sterk, dikwijls weet de één niet wat de ander doet. Er moet hierbij aangetekend worden dat het akties van Onkruid zijn, die tot nogtoe nooit gericht geweest zijn op personen. Konkrete gegevens over geplande akties op bepaalde plaatsen en tijden zijn niet bekend. Als er wat bekend was, zou men er zeer voorzichtig mee om moeten gaan, omdat dit per cel kan verschillen. Wanneer hierop maatregelen genomen zouden worden, is dit genoeg voor Onkruid om door te hebben dat ze doorzien worden, dit is het gevaar hiervan.

Dhr.

vraagt of de organisatiestructuur anders geworden is. Denkt dat zij nu gericht zijn op deze aktie, waarbij de indruk bestaat dat er aparte cellen bestaan. Hij benadrukt nog dat wanneer er ingegrepen wordt, de informatiebron vaak verspeeld wordt.

Heeft al akties gehad, men heeft beslag kunnen leggen op een aantal brieven met een briefhoofd van de gemeente. In deze brieven stonden tips voor bewoners die langs de lijn wonen, als tel. nr. stond vermeld het nummer van de Gempo Deventer en wat ondertekend door het "Hoofd BB Deventer". Genoemd briefpapier was onlangs opgevraagd door iemand die dit als hobby verzamelde.

Ook in Brummen heeft men onlangs een dergelijk geval gehad, waar iemand voor hobbv een aanvraag deed voor postzegels en briefpapier. Dhr. deelt mede dat zij onlangs een verzoek gehad hebben van iemand uit Huizen, die vroeg om postzegels van Gempo Zwolle. Bij informatie bij politie Huizen bleek deze niet bekend te zijn, zal nog nader bekeken moeten worden. Ook in Arnhem zijn brieven verspreid met een briefhoofd van de gemeente Arnhem, hierop staat vermeld het tel.nr. van mevr. De brieven zijn verspreid door een langharige jongeman. Arnhem is nog aan het uitzoeken of hier op grond van art. 225-2 wat aan gedaan kan worden. Aanvankelijk zag men hierin geen mogelijkheden. Deventer deelt hierop mede, dat zij hiermee geen enkele moeite hadden.

Men is bezig met het plannen van akties, evenals in de Achterhoek.

(hr.
Deelt mede dat zij op de hoogte zijn van een punt langs de spoorlijn, waarin mensen van Onkruid en CPN huizen. Er wordt rekening gehouden met mogelijke akties van hen.

Dhr.
Heeft in de trein opgevangen dat aanstaande zaterdag in Zwolle een demonstratie zal plaatsvinden. Ook dhr. meent hierover iets vernomen te hebben. Verder is hierover bij aanwezigen niets bekend. Wel is bekend dat op 23 januari demonstraties zullen plaatsvinden in Groningen, Arnhem en Zwolle.

Dhr.
Brengt als mededeling naar voren dat in de vergadering van jl. zaterdag in Zwolle naar voren is gekomen, dat indien er harde akties gevoerd worden, deze aan het begin moeten plaatsvinden, omdat anders het gevaar bestaat dat de trein in bevolkingscontra tot stilstand komt.

Dhr.
Is benaderd door de CdK met de vraag of het niet nodig is een 80-kanalenset op de trein te plaatsen. Dhr. deelt hierop mede dat reeds een mobilofoon-installaties is geprobeerd, waarbij de KM in de trein rechtstreeks kontakt heeft met de centrale meldkamer in Utrecht. De KM in de trein heeft een portofoonverbinding met de machinist. Dit systeem werkt volgens de heer uitstekend.

Het lijkt de voorzitter goed om naast Drenthe, ook in de andere provincies te komen tot een provinciaalsgewijze coördinatie, waarbij onderlinge kontakten onderhouden kunnen worden. zal uiteraard als eerste de informatie krijgen.

Dhr. deelt mede dat gegevens alleen naar mogen en niet naar andere organisaties. In Den Haag wordt bekeken of de gegevens naar het betrokken informatiecentrum kunnen. Alleen gegevens die niet operationeel zijn mogen rechtstreeks naar het informatiecentrum.

Blijft over de vraag welke korpsen in hun provincie als coördinatiecentrum gaan fungeren.

In de vergadering komt men tot de volgende verdeling:

Groningen	- Rijkspolitie
Haren	- Rijkspolitie
Gelderland	- nog niet bekend, wordt op korte termijn beslist
Overijssel	- Gemeentepolitie Zwolle
Kon. Marechaussee	- geeft inlichtingen door aan (
N.S.	- idem
N.I.D.	- idem

Dhr. vraagt nog wie bepaalt of de trein wel of niet vertrekt. Dit hangt ook af van de plaats waar de trein zich bevindt, zal o.m. beslist kunnen worden door BM of Cvp. Dhr. is van mening dat hierover ook contacten moeten bestaan met de centrale meldkamer NS, omdat die hier ook een stem in hebben. Hij voorziet hierbij geen moeilijkheden, wanneer men maar met konkrete gegevens komt.

Afgesproken wordt dat de N.S. de tijdschema's nog doorgeeft aan de diverse coördinatiepunten.

In Drenthe is afgesproken dat een heliocoper 2 à 3 minuten voor de trein vliegt voor het doen van waarnemingen.

In Groningen echter wil men hier niets van weten. Gelderland had wel een voorstel hiertoe, er is echter nog geen beslissing genomen.

Dhr. zal dit vanavond met de CdK bespreken voor wat betreft Overijssel.

Op een vraag wat voor trein het is, deelt dhr. mede dat de trein vanaf Eemshaven tot Ommen diesel-elektrisch is, later elektrisch.

Geen punten meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering, en dankt de aanwezigen voor hun komst op zo korte termijn naar Zwolle.

Zwolle, 13 januari 1982

Bijlage 3 bij MR Stip/ku pag 17 dd 2-2-02

Datum van de demonstratie of optocht

23 januari

Plaats(en) en tijdstip(pen) van opstelling van de stoet

Bij de buitensociëteit
14.00 uur

De volgen route buitensociëteit langs station, om de rondade, stationstr.
burg. v. rooyensingel - sassenstr. oude vismarkt over - gasthuis plein - lepelwijkpark
dierpromenade - mellemarkt - juffer. wal - eekwal - luttelheestraat - stadhuis.

Te verwachten aantal deelnemers

tussen 100 en 1000

Worden toespraken gehouden voor het vertrek van de stoet? Zo ja, waar?

—

Worden toespraken gehouden tijdens de demonstratie of optocht? Zo ja, waar?

—

Plaats(en) en tijdstip(pen) van beëindiging van de demonstratie of optocht

Gemeentehuis
16.00. uur

Wijze van beëindiging van de demonstratie of optocht (bijv. toespraken, afscheidswoord)

Toespraak + geluidswagen

Samenstelling van de demonstratie of optocht (bijv. naam muziekgezelschap(pen); aantal en soort van de meerijsende voertuigen)

allemaal mensen

Wat stellen de organisatoren zich voor te doen om een regelmatig verloop van de demonstratie of optocht te waarborgen (orde-commissarissen, instructie deelnemers enz.)?

ordedienst instellen

Nadere mededelingen van de organisator(en)

Bijlage 4. by MR Stp/ken pcy l'v da 2-2-82

NNNN

ZCZC YAF528 RFR357 23 0019

ZZ CK00XXX W00010X R000104 XPXXXXX PS00100 MB00101
.MB00100

S-GRAVENHAGE, 23 JANUARI 1982 TELEXNR. 9

AAN DE COMMISSARISSEN DER KONINGIN IN DE PROVINCIES:
GRONINGEN, DRENTHE, OVERIJSSSEL EN GELDERLAND
AAN DE PROCUREURS-GENERAAL TE LEEUWARDEN EN ARNHEM
AAN DE CHEF VAN DE SPOORWEGPOLITIE
AAN ALLE GEMEENTE- EN RIJKSPOLITIE KORPSSEN EN DE KMAR.

I.A.A.: A.I. KORPS RIJKSPOLITIE
OVERIGE CNDK EN OVERIGE PF66

VAN DE MINISTERS VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN VAN JUSTITIE

IN AANSLUITING OP MIJN TELEXBERICHT NR. 4 D.D. 21-1-1982 WORDT
MEDEGEDEELD DAT VOOR EEN GOEDE EN GERICHTE INFORMATIE DE VOL-
GENDE WERKWIJZE DIENST TE WORDEN GEVOLGD:

IN ELK DER VIER BETROKKEN PROVINCIES IS TEN BEHOEVE VAN DE IN-
FORMATIE BINNEN DE PROVINCIE EEN INFORMATIECENTRUM INGERICHT.
DEZE CENTRA ZIJN:

T.B.V. DE PROVINCIE GRONINGEN DE MELDKAMER VAN DE RIJKSPOLITIE
TE GRONINGEN.

T.B.V. DE PROVINCIE DRENTHE, DE MELDKAMER VAN DE RIJKSPOLITIE TE
ASSEN.

T.B.V. DE PROVINCIE OVERIJSSSEL, DE MELDKAMER VAN DE GEMEENTE-
POLITIE TE ZWOLLE.

T.B.V. DE PROVINCIE GELDERLAND, DE MELDKAMER VAN DE GEMEENTE-
POLITIE TE ARNHEM.

DOOR HET POLITIE INFORMATIECENTRUM MUNITIETRANSPORTEN (PIM) TE
ZWOLLE WORDEN DEZE CENTRA VAN ALLE RELEVANTE INFORMATIE VOORZIEN.

- WORDT VERVOLGD OP PAGINA 2 -

S-GRAVENHAGE, 23 JANUARI 1982 TELEXNR. 9 - BLAD 2

OP HUN BEURT INFORMEREN DE PROVINCIALE CENTRA DE BETROKKEN
POLITIE-INSTANTIES IN HUN PROVINCIE EN HET BETROKKEN KA-
BINET VAN DE COMMISSARIS DER KONINGIN. HET PIM INFORMEERT
VERDER HET LANDELIJK COORD.CENTRUM, HET CMK VAN DE SPOOR-
WEGPOLITIE, DE BVD, CRI EN DE PROCUREURS-GENERAAL TE
ARNHEM EN TE LEEUWARDEN, ALSMEDE DE KMAR.

HET PIM DIENST VAN ALLE RELEVANTE INFORMATIE TE WORDEN
VOORZIEN. DE CENTRALE MELDKAMER VAN DE SPOORWEGPOLITIE DIENST
HUN INFORMATIE TE RICHTEN AAN HET PIM (UITERAARD ZAL, INDIEN
NOODZAKELIJK, EVENEENS DE PLAATSELIJKE POLITIE DIRECT WORDEN
GEINFORMEERD), TERWIJL INFORMATIE VAN POLITIE-INSTANTIES VIA
DE PROVINCIALE INFORMATIECENTRA NAAR HET PIM DIENEN TE
WORDEN DOORGEGEVEN.

TELEXBERICHT NR. ALGO 1726, D.D. 21 JANUARI 1982 VAN DE CHEF
SPOORWEGPOLITIE KOMT HIERMEDE TE VERVALLEN.

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN
DE MINISTER VAN JUSTITIE

familie spoor,

verontrust tussen de rails

Reed het Amerikaanse munitietransport, dat deze week plaats zou moeten vinden, is in het hele land negal bereiking ontstaan.

In een overleg in Deventer, waar een aantal vredesgroepen, lange men-
nen en politieke partijen bijeen waren, zijn een aantal acties voorbereid.

Er werd beslist gekozen voor een combinatie van acties. Aan de ene kant
hebben ze tot doel de beveling te informeren over het munitietransport,

zodat mensen nog uiting kunnen geven aan hun verontrusting. Aan de an-
dere kant wilden ze dat direkte acties het transport zoveel mogelijk
hinderen en te voorkomen, dat het transport economisch haalbaar zal zijn.

Afgelopen nacht (18-19 jan.)

uit het hele land, even

een geweldige massa-

lij, de eerste trein

traagd. Deze trein

Duitsland bereikt,

de tweede trein,

uit de Eemshaven

nog steeds op het st

gevolg van een menne-

dagen zullen in het hele

Wij willen met deze menselijke blokkade duidelijk maken dat wij ons niet een

lichaam willen verspetten, omdat we niet willen dat de munitie gebruikt
wordt waar het voor bedoeld is; het deden van mensen.

Daarnaast protesteren we tegen de ondemokratische besluitvorming rond het
transport. De burgemeesters van plaatsen langs de spoorlijn kregen opdracht

het transport geheim te houden. Toevallig is de beveling erachter gekomen.
Men zegt dat het transport veilig is, maar heeft wel langs de route rampen-

plannen klaarliggen, die dus gebruikt werden als er een engeluk is gebeurd.

Niet de aktievverders, maar de munitie maakt het transport onveilig;
immers, als er niets met de trein gebeurd, ontploft de inhoud wel ergens

andere. Daarom voeren we actie en is er zaterdag 23 jan. grote demonstrat-
tie in Groningen, Zwolle en Arnhem. In Zwolle vertrek van het station en

2 uur.
HILP MEN DE MUNITIETREIN TE STOPPEN, KOM NAAR DE DEMONSTRATIE!

NAVO
ERZEK ERT OE
VREDE

Ook in ^{ZC}
25-01 1982
weekeinde

bommelingen
en blokkade

• Voor het Zwolse station kwam het zaterdagmiddag af en toe tot felle discussies over de munitietrein. Terwijl een demonstratie van het Oudstrijders Legioen en Constructief Jong Nederland voor het station bleef staan, trokken enkele honderden tegenstanders van de munitietrein van het station via de singels en de binnenstad naar het stadhuis.

Morgen laatste trein van proeftransport, hoopt NS

(Van een onzer verslaggevers)

ZWOLLE — De NS hoopt morgen de laatste trein van het proeftransport met Amerikaanse munitie te kunnen laten rijden. Vanmorgen vroeg moesten nog vijf treinen uit de Eemshaven vertrekken.

Ook het afgelopen weekend heeft het treinverkeer in noord-oost Nederland last ondervonden van een blokkade-actie en bommeldingen, gericht tegen de munitietrein.

Op het station in Zwolle waarschuwde een schoonmaakkploeg in de nacht van vrijdag op zaterdag de politie na het vinden van een verdacht voorwerp in een afvalbak. Enkele uren na de vondst - omstreeks half twee - bracht de Explosieve Opruiningsdienst (EOD)

het voorwerp tot ontploffing. Het bleek een nep-bom te zijn.

In Groningen trad de Mobiele Eenheid in de nacht van vrijdag op zaterdag hard op tegen mensen die de spoorlijn blokkeerden en geen gehoor gaven aan oproepen van de politie, van de rails af te gaan. Later werd de munitietrein op twee plaatsen bij Groningen met stenen bekogeld.

In Deventer is inmiddels een speelaanvullend rechercheteam samengesteld dat speurt naar de daders van de sabotage op de spoorlijn bij Deventer.

In Zwolle, Groningen en Arnhem waren zaterdagmiddag demonstraties tegen het munitietransport. In Zwolle, voor het station, hadden zich ook zo'n tweehonderd mensen verzameld die hun instemming betuigden met de NAVO en het munitietransport. Het initiatief voor deze tegen-demonstratie lag bij de Zwolse afdeling van het Oudstrijders Legioen en Constructief Jong Nederland. Op het Stationsplein kwam het af en toe tot vrij felle discussies tussen voor- en tegenstanders van het munitietransport, maar incidenten bleven uit.

genstanders van het munitietransport trokken vervolgens over de Singels en door de binnenstad. Voor het stadhuis voerden enkele sprekers het woord. Zij stelden onder meer dat het munitietransport een versterking is van de militarisering in noord-oost Nederland en hekelden de besluitvorming rond de munitietransporten. Ook werd opgeroepen tot vreedzame, nieuwe acties.

In Groningen demonstreerden ongeveer duizend mensen.

• De Meppeler demonstranten op het verkeerde spoor.

Treinverkeer stil door bommeldingen

ZWOLLE / UTRECHT - Het treinverkeer tussen Zwolle en Meppel en dat tussen Hogeveen en Beilen is kort na het middaguur stil komen te liggen als gevolg van bommeldingen op beide trajecten. Er werden bussen ingezet om het reizigersverkeer gaande te houden. De stremming veroorzaakte ook vertraging op de doorgaande verbindingen tussen Amersfoort en Leeuwarden/Groningen.

Het afgelopen etmaal is het transport van de Amerikaanse munitietreinen al eerder mlkpunt geweest van tegenstanders van deze transporten.

Omstreeks vijf uur gistermiddag kwam bij de Zwolse politie een anoniem telefoontje binnen dat er op het station in Zwolle twee bommen waren geplaatst. Op dat moment stond er een munitietrein op het Zwolse emplacement en waren er twee munitietreinen naar Zwolle onderweg,

een uit het noorden en een op de weg terug naar de Eemshaven.

Nadat na ongeveer anderhalf uur was gebleken dat de bommelding vals was, zijn de munitietreinen weer gaan rijden. Het personenvervoer liep door de bommeldingen geen vertraging op.

De afgelopen nacht kwam omstreeks twee uur een volgende trein tot stilstand bij Oist, nadat in Deventer een verdacht pakje op de rails was gevonden. Na onderzoek van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) bleek het om een nep-bom te gaan.

Op het traject Arnhem-Zevenaar heeft de EOD gistermiddag een pakket gevonden met een ontsluiting en twee houders van brandblusapparaten die vermoedelijk de explosieve stof natriumchloraat bevatten. Voor het pakket was een draad gespannen, die na aanraking met de treinwielen door kortsluiting een roodlicht in werking moest zetten. Daardoor kwam de trein voor het pakket tot stilstand.

Gevaar

De bedrijfsgroep spoorwegen van de vervoersbond FNV wil dat de actiegroepen die zich verzetten tegen munitietransporten met Nederlandse treinen, zich distantieëren van acties die NS-personeel reizigers en omwonenden in gevaar brengen.

Zie ook commentaar op pagina 3

Zwitsse Courant 18-1-82

Straattheater tegen de munitietrein

Actiegroep brengt trein tot stilstand

• Straattheater waarbij de munitietrein de grote inspiratiebron vormde, heeft zaterdagmiddag heel wat bekijks getrokken in het centrum van Meppel. Het onge-subsidieerde toneelgezelschap dat voor de uitvoeringen tekende, wordt gevormd door de actievoerders van het Vredesplatform dat zich onlangs in Meppel heeft geformeerd, hierin hebben zich vertegenwoordigers van allerlei vredespolitieke partijen verzameld en ook en EVP maken er deel van uit. Met de dreigende komst van een COT NAVO-depot in Coevorden en de aankondiging van munitietransporten over het spoor vreest het Vredesplatform dat Drenthe steeds meer gemilitariseerd wordt.

Dat de munitietreinen heel wat munitie aandragen voor nieuwe vormen van straattheater, dat hebben actievoerders in elk geval wel gewezen.

GRONINGEN - Om vijf over half elf vanmorgen heeft een groep actievoerders de trein Groningen - Roodeschool enkele kilometers buiten Groningen door aan de noodrem te trekken tot stilstand gebracht. Zes van de ongeveer dertig actievoerders hebben zich aan de achterzijde van de trein aan de laatste wagen vastgeklanken. De groep wil zo protesteren tegen het munitietransport door Nederland.

'De militarisering moet tot stilstand worden gebracht. Wij streven naar een zo groot mogelijke ontregeling van het treinverkeer als protest tegen het munitietransport via deze lijn', aldus de actiegroep. De bestuurder van de trein wilde, nadat aan de noodrem was getrokken, nog doorrijden maar

actievoerders belemmerden dit door voor de trein te springen.

De Groninger gemeentepolitie heeft om kwart voor één maandagmiddag de actievoerders die zich aan de trein naar Roodeschool hadden vastgetekend aangehouden. De aanhouding verliep zonder problemen. De politie voert de actievoerders nu in een politie-auto af.

Gelderse gedeputeerde relatieveert gevaar munitietransporten

Zw C
15/11

ARNHEM - 'Pas bij een val van tenminste dertig meter is er een kans op explosiegevaar. Maar geen spoordijk in ons land is zo hoog, dus die mogelijkheid kan zich in wezen helemaal niet voordoen'. Met deze woorden probeerde de Gelderse gedeputeerde A. Th. te Bokkel gistermiddag in de Gelderse commissie voor adressen en bezwaarschriften ongerustheid weg te nemen die is ontstaan over munitietransporten via het spoor. Een motie van de Groningse gemeente Winsum, waarin bezwaar wordt gemaakt tegen een proef met Amerikaanse militaire munitietransporten werd door de commissie voor kennisgeving aangenomen. Te Bokkel deed, als waarnemend commissaris van de koningin, enkele mededelingen over veiligheidsmaatregelen die in deze provincie worden getroffen naar aanleiding van de komende transporten. Dat 'de voorbereiding van het transport met grote geheimhouding omgeven is geweest', zoals de Winsumse motie uitsprekt, betwistte Te Bokkel.

• Brummen

De Brummense afdeling van de

Partij van de Arbeid heeft het onaanvaardbaar uitgesproken over het munitietransport. Een motie daartoe door J. Lagaay werd door een grote meerderheid van de PvdA-leden in Brummen aanvaard.

De Brummense afdeling verzoekt het landelijk bestuur van de PvdA duidelijk stelling te nemen tegen de munitietransporten en verzoekt tevens 'geen middel onbeproefd te laten (zoals onderzoek naar betere alternatieven) om de veiligheid van de betrokken burgers te waarborgen'. De PvdA-afdeling in Rhenen, Arnhem, Zutphen, Zwolle en Deventer worden verzocht zich achter het standpunt van de Brummense afdeling te plaatsen en dat aan het landelijk bestuur kenbaar te maken.

• Nepbrief

Stad-Groningers woonachtig langs de spoorlijn Winsum-Groningen-Haren hebben een nepbrief ontvangen, die zou zijn verzonden namens het gemeentebestuur. In de brief wordt de betrokken bewoners aanwijzingen gegeven over hoe te handelen bij een eventuele ramp met de munitietrein.

• De aanbieding van de petitie

Vervolg voorpagina

Munitietrein

'Wij begrijpen niet dat het na 21 november - de dag waarop de vredesdemonstratie in Amsterdam werd gehouden - mogelijk is dat dit soort beslissingen worden genomen waardoor de militarisering van ons land verder voortschrijdt', aldus de demonstranten maandagavond tijdens een vergadering van hun organisatiecomité. De D'66-afgevaardigden in de actiegroep lieten weten niet akkoord te gaan met de argumenten over de militarisering maar ze besloten toch om verder mee te doen in de acties tegen de munitietrein. In Zwolle zal op zaterdag 23 januari een grote protestmanifestatie tegen de munitietrein worden gehouden. De trein zal niet alleen door de Overijsselse hoofdstad rijden, maar er ook rangeren. Belangrijkste deel van de gecombineerde actiegroep is allereerst

om zoveel mogelijk Zwollenaren bezwaar te laten aantekenen tegen de passage van de leger trein. Sommige afgevaardigden in het comité echter lieten doorschemeren ook hardere acties voor te bereiden.

Ook elders in de regio is er verzet gerezen. Na Meppel komt nu ook Wijhe in het geweer.

Demonstratieve mars tegen munitietransport

ZWOLLE - Zaterdag start om twee uur vanaf de Eutensociëteit in Zwolle een demonstratieve mars door de binnenstad van Zwolle, waarbij geprotesteerd zal worden tegen het munitietransport. De demonstratie wordt afgesloten met een manifestatie met een spreekster en een muziekgroep. De organisatie is in handen van het actiecomité Stop de munitietrein en de demonstratie wordt verder ondersteund door het IKV Zwolle, Stop de N-boei, PSP, PPR, PvdA, D'66, SP en CPN.

Schakelkasten in brand gestoken

Treinverkeer de hele dag ontregeld

(van onze redactie binnenland)

ZWOLLE - Treinreizigers op de trajecten Zwolle-Deventer en Deventer-Almelo zullen ook vanmiddag en vanavond nog rekening moeten houden met vertragingen. Tegenstanders van het Amerikaanse munitietransport per trein hebben de afgelopen nacht bij het station in Deventer twee schakelkasten voor de overwegbeveiliging op deze trajecten in brand gestoken. De beveiliging wordt nu geregeld door telefonische mededelingen aan de machinisten. Ook de spoorwegovergangen worden met de hand bediend.

Het treinverkeer tussen Arnhem en Zevenaar heeft vanmorgen stilgelegen wegens een bommelding.

De Explosieven Opruimingsdienst (EOD) heeft daarop twee objecten op het baanvak opgeruimd. Deskundigen vermoeden dat één van de twee objecten de ontplofbare stof natriumchloraat bevatte. Ook op de trajecten Groningen-Rodeschool en Groningen-Delfzijl heeft de NS vanmorgen omstreeks half twaalf de treindienst gestaakt nadat er een bommelding was binnen gekomen.

De achtste munitietrein heeft de afgelopen nacht ruim vier uur stilgestaan op het Zwolse emplacement. Omstreeks acht uur vanmorgen kon deze trein verder rijden. Deze trein had eerder ook al oponthoud gehad door blokkades bij Sauwerd (ten noorden van Groningen) en De Punt.

Er zijn nu ongeveer nog tien ritten van de munitietrein nodig om alle in de Eemshaven aangevoerde munitie naar de Amerikaanse legerbases in West-Duitsland te brengen. Burgemeester Zandbergen van Heerhuyzen, waaronder de Eemshaven valt, zei gisteren van Amerikaanse legerautoriteiten te hebben begrepen dat zij een tweede proeftransport overwegen voor ze definitief een beslissing nemen over aanvoer van munitie via de Eemshaven.

Burgemeester Zwolle niet achter actie munitietrein

ZWOLLE - Burgemeester G. Loopstra van Zwolle wil de actie in zijn stad tegen de munitietrein niet ondersteunen. Hij zei dat gisteravond toen hij van de progressieve partijen en het Interkerkelijk Vredesbe-

handigd kreeg waarin werd geprotesteerd tegen de 'ondemocratische manier' waarop de beslissing inzake de Amerikaanse munitietrein is genomen. Loopstra zei wel toe de inhoud van de motie door te zullen sturen aan de minister van Defensie en aan de minister-president.

In de motie wordt tei van leer getrokken tegen het gevaar dat dit specifieke transport met zich mee brengt.

(Zie verder pag. 3)

VRIJDAG 22 JANUARI 1982

PAGINA 3

Ontaard in misdaad

De methoden die actievoerders op het ogenblik aanwenden om hun afkeer en wellicht zelfs in sommige gevallen hun oprechte verontrusting te uiten over het transport van Amerikaanse munitie door Nederland zijn niet meer te tolereren. Sit downs op de rails en desnoods nog het zich laten vastklinken aan wagons kunnen met enige goede wil nog worden beschouwd als demonstraties, die in omvang evenredig lopen aan het belang dat men ermee denkt te dienen. Maar het leggen van explosieve stoffen en het onklaar maken van overwegbeveiligingen behoren tot de categorie misdadigheid.

Het is ook nu weer gegaan zoals langzamerhand ontelbare malen in het jongste verleden: demonstraties die geweldloos van opzet zijn - maar desalniettemin zeer doeltreffend kunnen zijn doordat het geweten van anderen wordt wakker geschud - ontaarden zozeer dat elke eventuele sympathie van anderen wordt verspeeld.

Twee plannen voor blokkade munitietrein

DEVENTER - Actievoerders uit Deventer, Apeldoorn, Amsterdam, Amersfoort, Haarlem, Wageningen en Zwolle bereiden een

menselijke blokkade voor die de treinen tegen moeten houden die volgende week met Amerikaanse munitie door Oost-Nederland rijden. Een woordvoerder van de actiegroepen heeft dit vrijdag in Deventer meegedeeld.

'Pas op voor atoomwapens in trein'

HARDENBERG - Op een gisteravond in Hardenberg gehouden Politiek Café van de PvdA heeft de fractievoorzitter van de Partij van de Arbeid in de Overijsselse Staten, Jaap Dijkstra, meegedeeld, dat hij de volgende week in de begrotingsvergadering vragen zal stellen over de munitietreinen en over een eventuele alternatieve route. Wat het vervoer per trein van nucleaire wapens betreft, zei hij, dat men hierbij moet letten, net als bij munitiedepot, of er ook Amerikaanse bewaking bij is. „Als dit het geval is, kan men ervan op aan, dat het ook om atoomwapens gaat“, zei hij.

Om de blokkade zo effectief mogelijk te laten zijn willen de actievoerders nog niet zeggen op welk tijdstip en op welke plaats deze wordt opgeworpen. Het is in elk geval de bedoeling dat de actie begin volgende week plaatsvindt. De groepen willen risico's zoveel mogelijk vermijden, onder meer door het tijdig waarschuwen van machinist van de munitietrein. Zoals wij gisteren reeds meldden bereidt ook een groep uit Groningen een blokkade van de munitietrein voor.

Twee plannen voor blokkade munitietrein

DEVENTER - Actievoerders uit Deventer, Apeldoorn, Amsterdam, Amersfoort, Haarlem, Wageningen en Zwolle bereiden een

menselijke blokkade voor die de treinen tegen moeten houden die volgende week met Amerikaanse munitie door Oost-Nederland rijden. Een woordvoerder van de actiegroepen heeft dit vrijdag in Deventer meegedeeld.

Om de blokkade zo effectief mogelijk te laten zijn willen de actievoerders nog niet zeggen op welk tijdstip en op welke plaats deze wordt opgeworpen. Het is in elk geval de bedoeling dat de actie begin volgende week plaatsvindt. De groepen willen risico's zoveel mogelijk vermijden, onder meer door het tijdig waarschuwen van de machinist van de munitietrein. Zoals wij gisteren reeds meldde bereidt ook een groep uit Groningen een blokkade van de munitietrein voor.

- Deventer wil harde acties;
- Zwolle rustige acties tegen komende munitietransporten

Actievoerders zijn verdeeld

ZWOLLE - In drie plaatsen, Zwolle, Groningen en Arnhem, die aan de spoorlijn liggen waarlangs over enkele weken het Amerikaanse munitietransport zal gaan rijden, zullen op zaterdag 23 januari vreedzame demonstraties worden gehouden.

Dat was de enige duidelijke afspraak die linkse politieke partijen en vredesgroeperingen uit het noorden en oosten van het land tijdens een zaterdagmiddag in

(Advocaten)

Overijssel

„Het gaat om een technische regeling van organisatorische aard. In voorkomende gevallen moeten alle betrokkenen - politie, brandweer, gezondheidszorg en marechaussee - weten, hoe er gehandeld moet worden”.

Politiek wilde hij geen oordeel over het transport uitspreken. „Die zaak is ons van bovenaf opgelegd. Het gaat om een regeling tussen de Spoorwegen en Defensie. Hoe ik daar persoonlijk over denk, is niet belangrijk”, oordeelde de commissaris der koningin, die op dit punt werd bijgevallen door de co-burgemeester B.J. Duimel van Deventer. Weliswaar bestaan er in het linkse college van Deventer grote bezwaren tegen de munitietreinen, maar dat betekent niet dat men op de een of andere manier de komst van deze treinen binnen de gemeentegrenzen wil verhinderen. „De tijd van hefbomen en tolmuren bij iedere gemeente is voorbij”, aldus wethouder Duimel.

Al die opwindings is ontstaan over een proeftransport van munitie via de Eemshaven - Uithuizen - Rodeschool - Groningen - Assen - Hoogeveen - Meppel - Zwolle - Deventer - Zutphen - Arnhem - Zevenaar - Duitse grens. Het gaat om in totaal 24 transporten (vier per dag), maar het is, aldus mr. Niers, niet uit te sluiten dat de proef wordt omgezet in een definitieve regeling. „Maar daar zal de Tweede Kamer ongetwijfeld nog wel een debat over houden”, voegde hij er aan toe.

Zwolle gehouden bijeenkomst konden maken.

Ook tekenden een groot aantal vertegenwoordigers een brief, gericht aan de regering en de Tweede Kamer, waarin wordt geëist dat alsnog alle mogelijke stappen zullen worden ondernomen om het komend transport af te gelasten.

In de brief wordt betoogd dat de beslissing van het transport op een democratische wijze tot stand is gekomen en dat dit een stap is tot verdere militarisering van Nederland. Bovendien vinden de ondergetekenden het een gevaarlijke ontwikkeling dat er geen garantie kan worden gegeven, dat er tijdens de overslag in de haven van Delfzijl het rangeren op de NS-stations in Arnhem en Zwolle geen ongebruikelijke zaken zullen gebeuren.

Tot verdere afspraken kwam het niet. De bijeenkomst was nogal chaotisch.

Zie verder pag. 3

COMMENTAAR OP PAG. 3

Munitietrein

Van de zijde van de N.S. is meegedeeld dat de steeds genoemde route via Groningen-Assen-Hoogeveen-Meppel-Zwolle-Deventer-Zutphen-Arnhem niet definitief is. Enkele actiegroepen houden er rekening mee dat de route verlegd kan worden of dat er andere aftakkingen komen. Punt is echter dat er tussen Assen en Emmen geen spoorlijn meer ligt.

Hier heeft vroeger wel een goederenspoor gelegen maar die is inmiddels afgebroken. De grond is nog in handen van de N.S. Wanneer de Amerikanen belang hebben om het transport hierlangs te lozen wordt het niet onmogelijk geacht dat het traject opnieuw van rails wordt voorzien. Dan zou het munitietransport ook Coevorden kunnen aandoen waar een Amerikaanse munitiedepot met 84 munitiebunkers gevestigd zal worden. Enkele treinstellen met munitie zouden in Coevorden dan afgekoppeld kunnen worden. In Coevorden begint ook de Duitse Benheimer Eisenbahn.

Burgemeester Van Splunder denkt niet dat de munitietrein langs Hardenberg komt. „Anders zouden we ingelicht zijn. De betrouwbaarheid van de overheid acht ik groot genoeg dat ik niet verwacht dat we om de tuin geleid zullen worden”, aldus burgemeester Van Splunder. Hij voegde er echter aan toe dat de Amerikanen destijds over Coevorden als vestigingsplaats voor het munitiedepot wel enthousiast waren gezien de aangrenzende Duitse spoorlijn. Over de munitie in Coevorden zei hij dat de opslag van nucleaire wapens daar niet onmogelijk is omdat men daarvoor geen garantie heeft gekregen.

Burgemeester van Hardenberg gelooft er niet in Alternatieve route munitietreinen ?

HARDENBERG — „Als we opgenomen zijn in een alternatieve route voor de munitietreinen dan zouden we zeker op de hoogte zijn gesteld”. Dat is de reactie van de burgemeester van Hardenberg, mr. L.A. van Splunder op geruchten en veronderstellingen dat de route van Delfzijl ook over Groningen, Assen, Emmen, Coevorden, Hardenberg, Almelo en Enschede zou kunnen lopen.

Dit naar aanleiding van een kaartje en een bericht dat op 5 januari in De Volkskrant heeft gestaan.

Daarin wordt ook de route Groningen-Assen-Emmen-Hardenberg-Zwolle genoemd en aangegeven. Op het kaartje staat alleen de route Assen-Emmen-Hardenberg-Almelo-Arnhem.

(Zie verder pag. 3).

ZC 13-01 1982

Munitietrein uren lang vast in Zwolle

ZWOLLE — Met enkele uren vertraging is de vijfde trein van het Amerikaanse munitietransport vanmorgen omstreeks half negen uit Arnhem vertrokken richting West-Duitsland. Door een bommelding en het versperren van het traject bij Olst en Diepenveen bleef de trein van half drie tot twintig voor zes op het emplacement in Zwolle staan. Nadat gebleken was dat de bommelding vals was en de politie de versperringen, waaronder dwarsliggers en gasflessen, en actievoer-

ders van de rails had verwijderd kon de trein eindelijk uit Zwolle vertrekken.

De voorlichtingsdienst van de NS wilde vanmorgen geen mededelingen doen over het tijdstip van vertrek van de zesde munitietrein. Het schema van het transport is door de aanhoudende acties danig in de war. Volgens het oorspronkelijke rooster had gisteravond al de achtste trein moeten rijden. In totaal bestaat het transport uit 20 treinen.

In Deventer zijn actievoerders er gisteren in geslaagd de tweede munitietrein ruim acht uur tegen te houden. Door gebrek aan mankracht kon de politie pas tegen het eind van de middag de actievoerders van de rails verwijderen.

De actievoerders in Groningen en Deventer hebben aangekondigd in de toekomst 'allerlei acties' te blijven voeren tegen de munitietransporten.

Op de nieuwjaarspersconferentie had NS-topman Floeger geen goed woord over voor de protestacties tegen het transport: „Dit is geen manier; bovendien schoppen ze tegen de verkeerde boom aan”.

van onze correspondenten
TWEDE -- Do
1860 tot 1861
van de A. R. 36

De heer van der Meer heeft de afgevaardigden verzocht om te spreken over de volgende punten:

- a) De noodzaak tot het nemen van maatregelen ter voorkoming van de verslechtering van de economische situatie van Nederland;
- b) Het belang van de samenwerking met andere landen op het gebied van de economie en de sociale zaken.

Vam dok
↓
de O

[illegible]

• In Meppel is inmiddels een vredesplatform gevormd, dat zich met name tegen de munitietransporten verzet en daarvan gisteravond vanaf de publieke tribune ook duidelijk blijf gaf.

Raad Meppel verontrust over munitietransporten

MEPPEL - De Meppeler gemeenteraad heeft gisteravond unanimiteit een motie van de Stadsverontrusting wordt uitgesproken over de aangekondigde munitietransporten per trein, die ook Meppel zullen passeren. Volgens de raad dient Meppel optimaal geïnformeerd te worden over de mogelijke gevolgen van deze transporten. Volgens burgemeester mr. D. G. van den Noort zal de provincie Drenthe nog vóór het rampenbestrijdingsplan gereed hebben.

Een tweede motie, ingediend door de PvdA, haalde dankzij de Stads-

NS: munitietreinen rijden tussen 18 en 23 januari

GRONINGEN - De Nederlandse Spoorwegen gaan er van uit dat de treinen met een proefzending Amerikaanse munitie zullen rijden in de week van maandag 18 tot en met zaterdag 23 januari. De NS hebben een schema opgezet, waardoor gedurende die zes dagen elke dag vier treinen kunnen rijden. Het schip met de munitie wordt medio volgende week in de Eemshaven verwacht.

wacht een uiterst krappe meerderheid, omdat VVD en CDA tegenstemden. In deze motie wordt geconstateerd dat met de toename van het munitie vervoer over spoor en door Nederland de militarisering van de Nederlandse samenleving verder oprukt. De motie spreekt zich tegen deze ontwikkeling uit. CDA en VVD vonden deze motie echter 'overtrokken'.

Stadswachter J. F. de Vries benadrukte in een toelichting op de motie de noodzaak voor Meppel om in actie te komen. Zo zullen de munitietransporten door verschillende woonwijken rijden. ligt Meppel op een knooppunt van spoorwegen met veel wissels en dus meer kans op een ontsporing. en ligt er in de directe omgeving van de spoorbaan een LPG-station. Socialist F. Smit vergeleek de situatie met die van de dertiger jaren in Duitsland. Toen werd onder het mom van het scheppen van werkgelegenheid en het geld verdienen ook steeds meer gemilitariseerd.

Examination conducted - 11-82

1
Between Omaha and Portland, Ore)

APPROXIMATELY

zinnelooze werd om in de Goussereind (het begin van de route) Pousbaan (het begin van de route) samen met andere groepen te verzamelen. Het uitbreiden op te verzamelen met andere groepen was een probleem, het was niet mogelijk om in het begin van de route van het begin en eind van de route

connected op sending her
transporte verma-

Zweite

Peusken denkt dat acties wel de
reikwijdte indruk zullen maken. „Am-
erika is niet gebaat bij voortdurend
Ze willen gewoon Amerika zag-
den Nederland kwam Amerika zag-
den het bij het transport om con-
tinentale wegden gaal. Maar wie con-
tinenten doet“

Een ander argument, dat volgens hem redelijk genoeg tegen het nuut-
leverschot staat is het feit dat de
hulprente inspannings de exploitatie
van waterdorp, gevoerd, militair ant-
w

In een gezamenlijke verklaring hebben de Zwitserse progressieve partijen te stelling genomen tegen het Amerikaanse munitionenspoort. Volgens D'Uff, de PvdA, de PdA, de Volgens D'Uff, de PvdA, de PdA, de SP, de CPN en de PSP betekent het transport een "ernstige bedreiging" van de veiligheid. De partijen zijn van de overtuiging over de "enigzins verantwoordelijke wijze waarop het democratische wijze waarop het transport de betrokken gemeenten wordt opgedrongen.

In verband met munitietreinen Overijssel op alles voorbereid

ZWOLLE — De betrokken Overijsselse gemeenten zijn op alle mogelijke calamiteiten voorbereid met betrekking tot de munitietreinen, die volgende week door het noorden en oosten des lands denderen. „We zijn in volledige staat van paraatheid”, aldus de commissaris van de koningin

in Overijssel, mr. J.L.M. Niers, na afloop van een vergadering over dit omstreden onderwerp met vertegenwoordigers van de gemeenten Dalfsen, Nieuw Leusden, Staphorst, Zwolle, Wijhe, Olst, Diepenveen en Deventer. Door deze plaatsen zullen volgende week namelijk bij wijze van

proef vier munitietreinen richting Duitse grens daveren. Althans, indien alles naar wens verloopt, want linkse groeperingen en vredesbewegingen hebben al aangekondigd alles in het werk te stellen om te voorkomen dat de munitie, waarbij moet worden gedacht aan kogels en granaten, op de bestemde plaats komt, d.w.z. een Amerikaanse legerbasis in Duitsland. Gefluisterd wordt dat aktievoerders op de bewuste dag, waarschijnlijk in de nacht van maandag op dinsdag, voor de trein gaan staan zodoende de doorgang versperrend. Mr. Niers reageerde echter uiterst lakoniek op die snode plannen. „Voorzover ik weet willen ze in Zwolle een demonstratie tegen die munitietreinen houden. Nou, daar is, als het gemeentebestuur van Zwolle daarvoor toestemming verleent, geen bezwaar tegen. Een paar politiemensen extra en de zaak is geregeld”, aldus de Overijsselse CdK, die vervolgens nadrukkelijk ontkende dat eventuele sabotagepogingen, die uitvoerig in de pers aan de orde zijn geweest, onderwerp van gesprek waren geweest. De bijeenkomst van gisteren was, zei mr. Niers, alleen bedoeld om tot coordinatie van rampenplannen in de diverse gemeenten te komen.

(Zie verder pag. 3)

D'66 eist notitie munitietransporten

DEN HAAG — Staatssecretaris Stemerdink (Defensie) moet er voor zorgen, dat uiterlijk begin volgende week de Tweede Kamer beschikt over de toegezegde notitie over de voorgenomen munitietransporten van de Eemshaven naar West-Duitsland. Dit stelt het D'66-Tweede-kamerlid Tommel

in schriftelijke vragen aan Stemerdink. Tommel meent, dat het onjuist is dat Stemerdink al toestemming heeft gegeven voor een proeftransport zonder dat de Kamer kennis heeft kunnen nemen van de notitie. De leden van de vaste kamercommissies voor defensie en voor verkeer en waterstaat hebben al enige tijd geleden om een dergelijk stuk gevraagd.

(Advertentie)

boekhandel

e
v
o
D
ja
at
in
si
V
p
rr
v
u
n
te
d

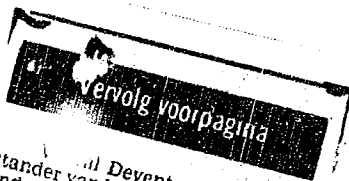
ZC 13-011982

Commissieleden Wijhe boos 'Actie munitietrein valt verkeerd'

WIJHE - De actie die enkele Wijhenaren het afgelopen weekeinde ontketenden om te protesteren tegen de munitietrein blijkt niet bij iedereen aan te slaan. Tijdens de vergadering van de commissie si-
nanciën gisteravond in het gemeentehuis lieten enkele raadsleden op onmiskenbare wijze hun afkeur over de actie blijken.

Kluin van de VVD, Pol van het CDA en De Witte van het CDA spraken hun ongenoegen uit over de ophef die gemaakt wordt over de munitietrein. Allen spraken van een vorm van anti-Amerikanisme die zij niet kunnen waarderen. Wethouder Letteboer vond dat laatste te ver gaan, maar verklaarde dat ook hij (en met hem Wethouder Stap) tegen de actie is. Burgemeester Zijlman is op vakantie en daardoor niet voor commentaar bereikbaar. Kluin sneed het probleem van de munitietrein de raadsvergadering mogelijk met een motie te komen die zich uitspreekt voor de trein. Wethouder Letteboer zei het transport te zien als een logisch gevolg van het NAVO-lijdmataatschap dat mede door de Tweede Kamer is vastgesteld. 'Dit is daaraan uitvloeisel van. Dat moet je accepteren, aldus Letteboer. Hij zei verder dat men zich nu druk maakt om een munitietransport terwijl soortgelijke (maar ook nog gevaarlijker) transporten regelmatig plaatsvinden. 'Het is een uiting van anti-militarisme', aldus

Letteboer, 'maar of het ook anti-Amerikanisme is durf ik niet te zeggen.'

stander van hardere acties dan de andere plaatsen in gedachten hadden. In Deventer is men bezig met voorbereiding van een menselijke blokkade, een nachtwaker op het station en het versturen van brieven, om de bevolking aan te spreken voorzorgsmaatregelen te nemen tegen een eventuele ontploffing.

Zwolle voert ook actie, maar wat rustiger. Er zou vandaag een gesprek plaatsvinden met burgemeester G. Loopstra. Dinsdagavond vindt er in Zwolle een bijeenkomst plaats van burgemeesters van de plaatsen, die langs de spoorlijn liggen. Ook dan zal iets worden ondernomen. Op 16 januari vinden er eveneens acties plaats en op de 23ste de grote demonstratie.

In Arnhem wil men door middel van folders en ander materiaal mensen informeren over het transport, sit down-acties houden op het station en een noodremakke houden in verschillende treinen.

Voor Groningen bleek behalve het gevaar, ook het werkgelegenheidsaspect een belangrijke rol te spelen. Voor de Amerikanen is de Eemshaven een gunstige plaats, omdat er geen industrie en woonplaatsen in de buurt zijn. De Eemshaven is echter destijds aangelegd met de bedoeling er een industrie te vestigen om werkgelegenheid te scheppen.

Munitie-transport

Nederland heeft een leger van de Navo en wil daarvan een goed lid zijn. De Europese strijdkrachten worden gesteund door Amerikanen die voornamelijk in Duitsland zijn gelegerd. Een armee heeft munitie nodig en die wordt ergens gemaakt en vervolgens naar de plaats van bestemming gevoerd. Dat gaat ten dele gebeuren door een trein, die van de Eemshaven door het noorden des lands via Zwolle, Deventer en Arnhem naar Duitsland rijdt. Een munitietrein met zo'n 1500 ton springstof aan boord.

Nu kan men daar ach en wee over roepen en alle gevaren van een explosie op een rijtje zetten, het eenvoudige feit blijft dat er nu eenmaal een munitieaanvoer nodig is. Wie het leger niet afwijst kan ook niet tegen munitieaanvoer zijn. Men mag en moet elsen dat zo'n transport omringd is met alle mogelijke veiligheidsvoorzorgen, maar er is geen enkele reden om aan te nemen dat die niet genomen worden.

Er is trouwens niets nieuws aan de hand. Bij Amsterdam en bij Den Bosch heeft Nederland zelf munitiefabrieken en die vervoeren jaarlijks zo'n 35.000 ton explosieven door het hele land, meestal met vrachtwagens. Daarmee is nog nooit iets gebeurd en een vrachtwagen lijkt ons riskanter dan een trein. Bij een calamiteit, overigens nog niet voorgekomen sedert 1945, levert de verpakking volgens deskundigen voldoende voorzorgen om een directe explosie in vredetijd onmogelijk te maken.

Er is nauwelijks serieuze reden om het treintransport aan te vechten. Het moet aanvaard worden als een noodzakelijk kwaad. Wel kan men verlangen dat er een gedegen rampenplan klaar ligt en dat het transport des nachts plaats vindt.

ANP. TELEXBERICHT 07 JAN 1982

bin 65 anp 7-1-82 1645 1816-bk-od

plan voor bundeling acties tegen munitieterrein

zwolle -- groeperingen die gekant zijn tegen het vervoeren van amerikaanse munitie per trein door noord- en oost-nederland komen zaterdag in zwolle bijeen om de mogelijkheden van een gezamenlijke actie na te gaan. het initiatief hiervan is genomen door de progressieve fractie van de arnhemse gemeenteraad. de groningen, die tegen het munitietransport zijn, komen uit de trein met munitie voor het amerikaanse leger in west-duitsland doorrijdt. tot de tegenstanders van dit vervoer behoren inmiddels ook de progressieve partijen in zwolle. in een verklaring wijzen pvda, d'66, ppr, psp en cpn op het explosiegevaar van dit transporten. de munitietrein doorrijdt versneld werken aan de voorbereiding van rampenplannen en rampenbestrijdingsplannen. volgende week komen de vertegenwoordigers van die gemeenten bijeen om die plannen te bespreken. de progressieve partijen in zwolle stellen dat de sabotage. verontwaardigd zijn de partijen omdat noord-oost-nederland het munitietransport wordt opgedrongen. zij vrezen een negatief effect voor de werkgelegenheid in met name oost-groningen. de partijen vragen zich af waarom de munitie niet via duitse havens wordt aangevoerd. het zwolse gemeentebestuur wordt verweten laks te hebben gereageerd op het plan voor de munitietrein. maandag aanstaande zal deze kwestie met burgemeester loopstra van zwolle worden besproken.--

Zw. C. 7/1 82

Zaterdag landelijke
vergadering in Zwolle

**Progressieve
partijen Zwolle:
'Nee' tegen
munitietrein**

(Van onze redactie binnenland)

ZWOLLE - De Zwolse progressieve partijen (PvdA, D'66, PPR, SP, CPN, PSP) hebben in een persverklaring een duidelijk 'nee' laten horen tegen de plannen voor munitietransport per trein door Zwolle. Samen met andere progressieve partijen en actiegroepen uit gemeenten langs de route van het munitietransport vergaderen ze komende zaterdag in Zwolle om te kijken wat ze kunnen doen om het munitietransport tegen te houden.

De Arnhemse PvdA/PPR-fractie heeft het initiatief voor deze landelijke protestvergadering genomen. Fractievoorzitter M. van Meurs: 'We zijn het er over eens dat die trein niet mag gaan rijden, over het middel hoe we dat kunnen bereiken gaan we komende zaterdag praten'. Politieke druk op minister van defensie Van Mierlo, die de vergunning voor het binnenlopen

Lees verder op pagina 3.

Munitietrein

van het munitieschip in de Eemshaven en het transport per trein afgeeft, is volgens Van Meurs het beste middel.

De Zwolse progressieve partijen zijn van mening dat het munitietransport de veiligheid in het gebied rond het traject ernstig bedreigt. Munitie kan exploderen en is als zodanig een gevaarlijke stof. Bovendien wordt de route doelwit voor vijandelijke acties of sabotage, aldus de verklaring.

De partijen zeggen ook verontwaardigd te zijn over 'de ondemocratische wijze waarop ons dlt munitietransport wordt opgedrongen. We worden voor een voldongen feit gesteld'. Ten slotte zeggen de partijen dat het munitietransport geen positieve effecten voor de werkgelegenheid zal hebben. Door de uitgebreide veiligheidsmaatregelen wordt de bedrijvigheid van andere bedrijven in de Eemshaven verminderd, aldus de verklaring.

Overleg

In het provinciehuis in Zwolle komen volgende week dinsdag de burgemeesters van de Overijsselse gemeenten langs de route van de munitietrein bijeen. Dat zijn Staphorst, Nieuwleusen, Zwolle, Wijk, Olst, Diepenveen, Deventer en Dalfsen. Deskundigen van politie en brandweer zullen hen daar voorlichten over het munitietransport door Overijssel.

Rampenplan Overijssel voor munitietreinen

Van onze correspondent

ZWOLLE - De commissaris van de Koningin in Overijssel, mr. Niers, gaat op 12 januari met de gemeentebesturen van Deventer en Zwolle een rampenplan opstellen, omdat van 12 tot 16 januari 30 treinen met munitie voor het Amerikaanse leger in Duitsland door de provincie trekken.

De treinen rijden van de Eemshaven via Zwolle, Deventer en Arnhem naar Duitsland.

Indien de proef slaagt zullen vier keer per jaar 120 treinen met munitie door Nederland trekken.

De munitietreinen zullen tijdens hun rit door Nederland worden bewaakt door de Koninklijke Marechaussee. Deskundigen op het gebied van explosieve stoffen zorgen voor begeleiding. In Arnhem is de gecombineerde raadsfractie van PvdA en PPR in het geweer gekomen omdat op het spoorwegemplacement Heijenoord de munitietreinen moesten rangeren voor het laatste deel van de rit: Arnhem-Westervoort-Zevenaar-West-Duitsland.

Fractieleider drs. M. van Meurs vindt dat alle gemeenten langs de spoorwegroute door Nederland in het geweer moeten komen tegen de transporten, die wellicht een gevolg krijgen als de Amerikaanse proef met de Nederlandse spoorwegen slaagt.

AFSPRAKEN OVER COÖRDINATIE

Gemeenten praten
over munitietrein

Van onze correspondent

ZWOLLE — Burgemeester van acht Overijsselse gemeenten bespreken 12 januari in het provinciehuis te Zwolle met de commissaris van de koningin mr. J. Niers een concept-coördinatieregeling over de munitietrein, die Amerikaanse wapens via Nederland naar West-Duitsland gaat vervoeren. Afgevaardigden van politie en brandweer nemen dan ook deel aan het gesprek. Naar verwachting rijdt volgende week de eerste van een serie munitietreinen van de Delfzijlse Eemshaven via Noord- en Oost-Nederland naar West-Duitsland.

De coördinatie-regeling voor de munitietrein is ontworpen door een ambtelijke Overijsselse werkgroep na een bijeenkomst vorig jaar november van burgemeester en van Overijsselse gemeenten langs het spoorwegtraject Roodeschool-Groningen-Assen-Meppel-Zwolle-Deventer-Zuthen-Arnhem-Zevenaar.

De Overijsselse coördinatie-rege-

ling heeft betrekking op mogelijke problemen en ongelukken met munitietreinen, die gedurende een week drie tot vier keer gaan rijden. De munitie komt aan land in Delfzijl, waar een munitieschip tussen 10 en 16 januari wordt verwacht. Volgens een NS-woordvoerder beginnen zo spoedig mogelijk na aankomst de transporten. Een munitietrein kan maximaal vijftien goederenwagens lang zijn en elke wagon mag ten hoogste 21,5 ton lading bevatten.

Volgens de spoorwegen gaat het bij de transporten, die ongeveer een week gaan duren, om een proef. Voorheen werd de munitie aangevoerd in een Westduitse Noordzeehaven en vandaar per trein zuidwaarts getransporteerd. Volgens de NS-woordvoerder is door de Amerikanen gevraagd of de Nederlandse Spoorwegen ook deze transporten zouden kunnen verzorgen en zo ja tegen welke prijs. De een week durende proeftransporten zijn het resultaat van die besprekingen.

ANP. TELEXBERICHT 06 JAN. 1982

u

a

binn 01 anp 6-1-82 0196-bq 00.20

„noodrampenplan” voor munitietrein gereed

groningen -- de provincie groningen heeft samen met deskundigen van het rijk een „noodrampenplan” opgesteld voor de gemeenten die aan de spoorlijn liggen, waarover volgende week bij wijze van proef een munitietrein zal rijden. nog deze week hoopt de commissaris van de koningin in groningen, h. vonhoff, een gesprek over dit plan te hebben met de burgemeesters van de betreffende gemeenten, zo is dinsdag meegedeeld.

het munitietransport is ten behoeve van het amerikaanse leger in de bondsrepubliek. de munitie wordt aangevoerd in de eemshaven en dan per spoor via groningen en drenthe naar duitsland gereden. de juiste datum van het (proef)transport is nog niet bekend.

volgens vonhoff is het nu ontworpen „noodrampenplan” ook een geschikte leidraad voor het rampenplan dat gemeenten krachtens een vorig jaar door de tweede kamer aangenomen wet v o r september 1983 klaar moeten hebben.

vonhoff merkte dinsdag nog op, dat „het munitietransport is onderworpen aan de strengste eisen, zodat ook onder de huidige omstandigheden geen sprake kan zijn van een dreigende ramp of iets dergelijks”. met deze opmerking haakte hij in op de kritiek, dat het munitietransport in de provincie groningen zal plaats hebben over de spoorlijn groningen - roodeschool, waar in 1930 een ernstig treinsongeluk gebeurde. deze spoorlijn heeft een omstreden beveiligingssysteem, dat volgens de plannen van de nederlandse spoorwegen over enige tijd zal worden vervangen.--

Onrust in Arnhem over munitietrein

Van onze verslaggever

ARNHEM — Voor de munitietransporten van de Amerikaanse strijdkrachten in Midden- en Zuid-Duitsland is het nodig dat op het station Arnhem wordt gerangschikt. Het station Arnhem ligt midden in de stad. Vanaf Arnhem gaan de transporten via Westervoort, Duiven en Zevenaar naar de West-Duitse stad Emmerich. Daarover is in Arnhem onrust ontstaan.

Volgende week begint een proeftransport van 1500 ton munitie via Nederland naar West-Duitsland, als voorloper van een aantal transporten per jaar. Aanvoerhaven van de munitie is de

Eemshaven en Delfzijl, waar de transporten door half Nederland beginnen. Via Rodeschol, Groningen, Assen en Emmen gaan de transporten naar Zwolle. Van daar rijden de munitietreinen via Deventer en Zutphen (spoorbrug over de IJssel) via Dieren (dwars door de bebouwing langs een drukke vierstrooks autoweg) naar Arnhem.

Omdat Arnhem een zogenaamd „kopstation" is, is rangeren daar noodzakelijk: de locomotief moet van het ene eind van de trein verhuizen naar het andere eind voor de reis richting Zevenaar, Duitse grens. Emmerich kan beginnen. Vlak voor Westervoort moeten de munitietreinen ko-

mening vanuit Arnhem nogmaals de IJssel over.

Dat de munitietreinen (maandelijks ongeveer vijf stuks) in Arnhem moeten rangeren om op de spoorlijn naar Zevenaar te komen is door een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen bevestigd. Volgens de woordvoerder spreekt men wel van rangeren, maar is het alleen een kwestie van het vrijkruisen van de locomotief van het ene naar het andere uiteinde van de trein.

Over het rangeren in Arnhem heeft de gecombineerde raadsfractie van de PvdA-PPR vragen gesteld aan B en W van Arnhem. Uit de toelichting op die vragen blijkt, dat de progressieve raadsleden zich zorgen maken over de veiligheid van de bewoners van Arnhem. Niet vanwege het transport alleen, maar ook „omdat de ze transportroute en daarmee Arnhem een militair strategisch belangrijk doekwit dreigt te worden". Volgens de Arnhemse raadsfracties van PvdA en PPR zijn „deze buitenlandse transporten door Arnhem onnodig, ongewenst en onverantwoord".

2
Inf UN.
N

Reactor N.V. 2
Dresscode:

"Mijn naam is
niet over
dealing
Zutphen"

(Van een ander verslaggever)

ZUTPHEN. - Het transport van
aan de periferie van de Borsse-
veld in Oranienburg Zuid-Duits-
land via Zutphen is niet en-
vaardbaar. Volgens het Zinghase
geïnteresserd R. Wensveen
(VvdA) vormt de spoorbrug in
Zutphen een te grote obstakel.

In aanvullende schriftelijke vragen
aan het college van B en W zegt
Wensveen dat het proeftransport
van 30 manifestreinen voor het
Australische leger in West-Duits-
land volgende week onvermijdelijk
op het traject Zwolle-Arnhem de
Zutphense spoorbrug moet passe-
ren. Deze brug heeft een enkel
spoor en een beweegbaar hekwerk.
Hierdoor kan volgens het landelijk
het treinpark gemakkelijk verbin-
ding of verbodelijk worden door
ontsporingen, maar ook door ac-
tieve of passieve gevolge van
sabotage. Wensveen vraagt B en W
of zij deze risico's erkennen en de
daar hierin getrokken conclusie de-
len.

Amerikaanse munitietransporten gevaar voor Zwolle

ZC 04-01 1982

ZWOLLE - De nieuwe Amerikaanse munitietransporten vanuit Groningen via Zwolle maken het leven in Zwolle gevaarlijker vindt de PSP-Zwolle. Niet alleen omdat het transport van munitie op zichzelf al een enorm verhoogd risico (explosiegevaar bij ongelukken, warm lopende remmen e.d.) geeft, maar bovendien worden knooppunten waarlangs dit vervoer plaats vindt militair doelwit van eventuele tegenstanders. De Zwolse PSP-afdeling zal met andere organisaties en partijen contact opnemen om actie te ondernemen deze gevaarlijke munitietransporten te verhinderen. De PSP vindt het bovendien zeer bedenkelijk dat als argument voor deze transporten door het Amerikaanse leger wordt aangevoerd het feit dat nu de transporten in Duitsland door dicht bevolkte gebieden gaan. Nederland is het dichtst bevolkte land van Europa, transporten gaan hier altijd door dicht bevolkte streken.

110 januari 30 tusschen

met weenitie via route

Zwolle-Deventer-Amboorn

Waarom om de Amboorn

De Amboorn is een van de meest bekende plaatsen in de provincie Overijssel. Het is een kleine stad met een rijk verleden. In de middeleeuwen was het een belangrijke handelsplaats. Het is nu nog steeds een belangrijke handelsplaats. Het is een van de meest bekende plaatsen in de provincie Overijssel. Het is een kleine stad met een rijk verleden. In de middeleeuwen was het een belangrijke handelsplaats. Het is nu nog steeds een belangrijke handelsplaats.

De Amboorn is een van de meest bekende plaatsen in de provincie Overijssel.

Het is een kleine stad met een rijk verleden.

In de middeleeuwen was het een belangrijke handelsplaats.

Het is nu nog steeds een belangrijke handelsplaats.

Deventer - Dordrecht

20/12/10

Amerikaans schip vertrekt 7 januari Defensie houdt vast aan Groningse munitietrein

(Van een over verlateverl)
Als het aan het ministerie van
defensie ligt dan komt er begin
Januari een schip met duizend
ton Amerikaanse munitie aan in
de haven van Delfzijl.
De Amerikanen hebben ge-
vraagd om de haven op 15 janu-
ari daarvoor in gereedheid te
brengen. Havenmeester Mast
vertelde ons donderdagmorgen
dat hij bezig is de veiligheidsbe-
palingen te bestuderen te bestu-

deren om — als gemeentebede-
verlenen — een plan kant en
klaar te hebben. Er is het
In Groningen is grote ongeru-
stheid ontstaan over het plan
voor munitieaanvoer. Er is het
initiatief genomen om maandag
in Het Tehuis in de stad Gron-
ningen een manifestatie tegen
de transporten te houden. Vol-
gens havenmeester Mast zal op
7 of 8 januari een munitieschip
uit Amerika vertrekken, als er
alle benodigde provinciale en
gemeentelijke vergunningen los-
komen. Het ministerie van defensie
heeft degetreagd „eenmalig“
toestemming voor zo'n tran-
sport te hebben gevraagd. De
Amerikanen hebben transporten doen
tussen van zulke transporten per
schip en trein te mogen doen
bedoeld voor bevoorrading van
de troepen in West-Duitsland.
maar waarschijnlijk ook van de
omstreken. NAYO-munitiedepos
die er in Drenthe zouden moeten
komen. De commissaris van de konin-
gin in Groningen, Vonhoff
(VVD), had woensdagavond nog
voor de regionale Radio Noord-
Verklaard dat staatssecretaris
Stenroos had gezegd dat de
persoonlijk had verzoek had
Amerikanen hun verzoek had.

VOOR ZUID-DUTSLAND
Nederlands

Van onze collectie
Het Amsterdamse
NAG — Het
Amsterdamse
NAG — Het

is het mogelijk de
onderzoek de trans-
actie met een paar gelieden
aan te nemen en te ver-
zoeken met een paar gelieden

De Koninkrijken der Nederlanden

H. VON HOFFMANN

Hochschule für Angewandte Wissenschaften
Technische Universität Braunschweig

De rijken is er nog veel te doen met

[Faint, illegible handwritten notes]

THE GREAT EASTERN
INSURANCE CO. LTD.
SINGAPORE

October 1944

• 20 treinen van 15 wagons

Komende woensdag eerste munitietrein

DEN HAAG/ZWOLLE - De eerste trein met Amerikaanse munitie rijdt volgende week woensdag van Eemshaven via Groningen, Assen, Meppel, Zwolle, Deventer, Arnhem en Zevenaar naar West-Duitsland. Gedurende vijf dagen zullen er in totaal ongeveer 20 munitietreinen over dit traject rijden. Er wordt maximaal 1.500 ton munitie verwacht, van geweerkogels tot granaten voor zware artillerie.

In Arnhem heeft de PvdA-PPR fractie een fel protest laten horen. In deze gemeente moet de locomotief naar de andere kant van de trein gerangeerd worden.

De overslag van de munitie zal zo'n vijf dagen duren. De bewaking van de munitie komt in handen van een groep soldaten van de Van Heutzbewakingscompagnie. Op elke munitietrein zullen een drietal marechaussees meerijden. Rond de plaats van de overslag zullen binnen een straal van één kilometer geen andere activiteiten mogen plaatsvinden. Elke trein zal niet meer dan 15 wagons mogen hebben, zoals ligt vastgelegd in het reglement voor het vervoer van gevaarlijke stoffen.

Dit transport is een eenmalige proef. Besluiten de Verenigde Staten Eemshaven te blijven gebruiken dan zullen er naar verwachting jaarlijks zo'n tien aanlandingen plaatsvinden. Voor elke aanlanding en transport is toestemming van de minister van defensie nodig.

De provincie Groningen heeft samen met deskundigen van het Rijk een 'noodrampenplan' opgesteld voor de gemeenten die aan de spoorlijn liggen, waarover volgende week bij wijze van proef een munitietrein zal rijden. Nog deze week hoopt de commissaris van de Koningin in

Groningen, H. Vonhoff, een gesprek over dit plan te hebben met de burgemeesters van de betreffende gemeenten.

Vonhoff Vonhoff is het nu ontworpen 'noodrampenplan' ook een geschikte leidraad voor het rampenplan dat alle gemeenten vóór september 1983 klaar moeten hebben. Vonhoff zei gisteren dat het munitietransport is onderworpen aan de strengste eisen, zodat ook onder de huidige omstandigheden geen sprake kan zijn van een dreigende ramp of iets dergelijks.

zw C. 6/1 82

actie gr "Stop trein"

92.200

HRT

1

PVH/d

1/2

B3

SECTIE VEILIGHEID

Telefonisch ontvangen melding van een veiligheidsincident.

Gemeld door: (Naam)

(Eenheid) K.MAR

(Functie)

(Rang)

Gemeld op : Dag: 21 Jan. 82

Tijd: 13.30 uur

WMR

92.200

Inhoud van de melding:

WIE
(betrokkenen)

NS recherche te Zwolle heeft informatie dat de actiegroep "Stop de trein" een gedeelte van de rails tussen Baflo en Sauwerd wil laten springen. Verder geen gegevens bekend.

WAT

Bommelding bij DUIVEN (tussen Arnhem en Zevenaar). Bom reeds onschadelijk gemaakt. Verdere gegevens ontbreken.

WAAR
(plaats en milieueenheid)

Op 20 jan. 82 te 23.15 uur hebben ongeveer 100 à 150 mensen de spoorbaan bij het viaduct Zonnelaan geblokkeerd. Door ME met zachte hand verwijderd. Na 150 meter hebben deze mensen opnieuw de lijn geblokkeerd en zijn wederom met zachte hand verwijderd. De demonstranten hadden brandende fakkels bij zich. Een klein brandje is hierdoor ontstaan op de spoorbaan. De trein stond stil bij SAUWERD.

WANNEER
(dag en tijd)

Er zou een bommelding zijn op het traject Sauwerd Winsum. Geen gegevens hierover.

HOE

WAAROM
(zo mogelijk)

Bijzonderheden:

Bij Sectie Veiligheid ontvangen door: (Naam)

Doorgegeven aan

- bevestiging tegevelde door R.M.C.H.
 in de vroege heren van de R.M.C.H.
 2) Gebruik van de R.M.C.H. in de
 2/12/81
 3) Gebruik van de R.M.C.H. in de
 2/12/81
 4) Gebruik van de R.M.C.H. in de
 2/12/81

1) Het is niet mogelijk om
 de R.M.C.H. te gebruiken in de
 2/12/81
 2) Het is niet mogelijk om
 de R.M.C.H. te gebruiken in de
 2/12/81
 3) Het is niet mogelijk om
 de R.M.C.H. te gebruiken in de
 2/12/81
 4) Het is niet mogelijk om
 de R.M.C.H. te gebruiken in de
 2/12/81

RA HOF I met 2.
 1/12/81
 2/12/81
 3/12/81
 4/12/81
 5/12/81
 6/12/81
 7/12/81
 8/12/81
 9/12/81
 10/12/81
 11/12/81
 12/12/81

KONINKLIJKE
 LANDMAGT
 ACHTERVOLGERS
 NAAM:
 1/12/81

AANTKENINGEN behorende bij
 NR
 INGEKOMEN: 17-12-1981
 BUNDEL: 159 nummer te handhaven
 door de handhaven
 CINE 92.200
 1/12/81

80-800287 0080437

2. Deel-organisatie van de

US A en kliep worden geladen met 1450 ton conventionele munities.

3. Het schip zal ± 10 Januari 1900 in de Eemshaven arriveren.

4. De regelingen daaromtrent worden geladen - na de eerste publicatie in de pers - op de eerste hoop naar aan te zijn gesloten.

5. Alle bevestigings aspecten zal zijn kade. Het aan de grens van dit soort kazerne.

6. Het geheel heeft uiterlijkheid. Het aspect van een eenmalige bevestiging van dit soort kazerne.

7. Van de provincies, waar het kazerne wordt gemaakt, denken in dit verband nog rampenplannen te worden gemaakt.

8. In de periode van voorbereiding heeft Terminal Rotterdam ook nog een rol gespeeld. Het is de reden waarom ook inder tijd groene US A legersabrioles de eerste tijd goed dan was er een schied belangenstelling tijdens van de Eemshaven.

9. Verreut niet de het dat het algeheel met de l.c.a. moet horen en naarsen. niet de staf procedure bestuurt wij het.

Quant Het I 23/12 '81
Op 18/12 bij 14 maj
vermomen.

Beladen schip 28/12 '81 (Hoeveel)
aankomst in Eemshaven 29/12 '81
- Het wie Engeland dan 2 afga later
bevestiging 5 a 5 afga
- Het 14/12 '81

7
BETREFFENDE
VERBODEN TOEGANG

005/0175

05 JAN. 1952

de

~~07 JAN 1952~~

VERBODEN TOEGANG	VERBODEN TOEGANG
P	05 JAN 1952

10

VAN BLS
AAN HTC
INFO : DJZ
C-KMAR

GEHEIM

REU

Ops

140/100

Onderwerp: US-munitie-transport via Eemshaven.

1. Tgm dd 241100 dec '51 en 301550 dec '51 van BLS komen bij deze te vervallen.
2. HTC wordt belast met de bewaking van US-munitie-transport(schip) ten tijde van het lossen/overladen op de trein in en nabij de Eemshaven.
3. Vermeedelijke aanvang lossen is 150100. Tijdsduur: een aantal dagen.
4. Bewaking dient plaats te vinden op grond van ROSK en VGVK-8
5. Debewaking beperkt zich uitsluitend tot de munitie/boort/trein, waarbij binnen een eventueel met de Transit Centre Eemshaven nader overeen

Tijdelijke
plaatjes van de

intern: OPN-B(1x); VV(1x); JZ-B(1x)

BLZ 1 VAN 2

OPN-B
3959

OPN
3859

1602 Z

te komen deel van het complex de Richtlijnen Vredesbewaking BLS
van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

6. Buiten het onder pt 5 genoemde afgegrensde deel van het complex
is uitsluitend de plaatselijke politie bevoegd tot het nemen van
maatregelen.

7. In het geval dat voor het rangeren en formeren van de trein de
wagons buiten het onder pt 5 genoemde deel van het complex ko-
men, dient bewaking in nauw overleg met de plaatselijke politie
plaats te hebben d.m.v. een patrouille, waarbij als uitgangspunt
geldt dat de maatregelen van militaire zijde zich beperken tot
het voorkomen dat militaire goederen worden aangerand. Hierbij
is de geweldinstructie, nummer 284.210/G van 9 juli 1965 van
toepassing.

8. De bewaking dient plaats te vinden op vierentwintig uren basis.

9. De verantwoording van KMar vangt aan op moment dat trein met per-
sonenwagon en munitiewagons zich verplaatst naar eindbestemming.

Zaterdag 16 januari 1982

De Telegraaf

Het dagblad De Telegraaf geeft onpartijdig nieuws, zonder gebonden te zijn aan enige staatkundige partij, kerkelijke richting of belangengemeenschap, uitsluitend in dienst van 's lands belang.

Artikel 2 der Statuten

Misselijk

Linkse actiegroepen zijn in het geweer gekomen tegen de aanvoer van munitie in de Eemshaven en het daarna te volgen treinvervoer naar West-Duitsland. Omstandig wordt bij deze acties gewezen op de grote gevaren van dit munitie-transport.

Uit een notitie van de ministers Zeevalking en Van Mierlo blijkt dat van de munitie de onstekingen zijn verwijderd en dat het vervoer plaatsvindt in speciale brandwerende wagons. Samen met andere getroffen veiligheidsmaatregelen kunnen er tijdens het vervoer geen explosies optreden als er vuur bij de munitie komt en zelfs ook niet als het tot een ontsporing van de trein zou komen.

„Daar komt bij dat er al zestig jaar lang munitietransporten in ons land per trein plaatsvinden (de afgelopen jaren circa vijftig wagons per jaar) en dat er nog nimmer iets is gebeurd.

Kortom: De acties tegen het transport uit een oogpunt van onveiligheid steunen op niets.

Wat de betrokken actiegroepen alleen maar doen is het voeren van politieke agitatie tegen de NATO. Daarbij wordt een volkomen normaal munitietransport aangegrepen om angst te wekken onder de bevolking. Een misselijke manier van actievoeren.

Telegraaf 15-1-82

Treinen met munitie rijden al jaren door ons land

Van onze parlementaire redacte

DEN HAAG, vrijdag de trein munitie door ons land vervoerd. Het gaat hier om 40 tot 50 treinwagons per maand. In een aantal gevallen worden deze wagons tot aparte treinen gestuurd, in andere gevallen maken zij deel uit van normale goederentreinen.

Voor dit vervoer zijn de gewone wagons speciaal brandwerend gemaakt. Dit stellen de staatssecretaris

se van Defensie en Verkeer en Waterstaat in een notitie aan de Tweede Kamer.

Ophet

Aanleiding vormt de ophet die, tot duidelijke verbaal van de bewindslieden, nu plotseling wordt gemaakt vooraf van linkse Amerikaanse munitie van af de Eemshaven, via Zwolle en Arnhem, naar Zuid-Duitsland.

Het gaat hier om een eenmalige aanlanding in de Eemshaven van 1500 ton

explosieve stof. Deze conventionele munitie is voor het vervoer zodanig gepareerd dat zelfs bij een ongeval geen explosies kunnen voorkomen.

De minister van Defensie heeft toestemming gegeven voor dit vervoer, waarbij allerlei beperkende eisen zijn gesteld, ten aanzien van de soort munitie, de verpakking en de juiste plaatsen voor aanlanding. Mithalen gaan de munitie bevaren.

Het Amerikaanse schip wacht op 17 januari in de Eemshaven.

de klepaar
16-11-82

T 9

Londen: Henri van der Zee
Amsterdam: Kees van Bennevelen
New York: Edo Brandt
Parijs: Joost C. de Ruiter

Rome: Gerard Verlinden
Tokio: Lambert van Beers
Vaticaanstad: Liskrand Hiddes Galama
Wenen: Jules Huf

Gebeurtenissen rond de munitietrein

door J. G. HEITINK

AMSTERDAM, zaterdag
Wat bezielt de mensen die woedend zijn over de munitietrein die van Delft naar Arnhem rijdt en dan de grens overgaat? Ik heb daarover nagedacht en mensen geraadpleegd en allen komen zij (en ik ook trouwens) tot de conclusie, dat het helemaal niet om die trein gaat. Het is goed om mensen die zich van geen gevaar bewust zijn lekker op de kast te jagen. En het leidt de aandacht van de communistische misstanden in Polen af.

De interesse die vredesbewegingen, zoals het IKV, en de CPN hebben in de munitietrein die van de Eemshaven zal vertrekken, is wel opvallend. Deze trein zal, wat over de lading ook gezegd mag worden, nieuwe conventionele wapens vervoeren om verouderde types te vervangen. Hij heeft niets te maken met de bewapeningswedloop als zodanig, noch met de balans van de strijdkrachten van oost en west, noch met nucleaire wapens.

Niemand hoeft zich ongerust te maken over de trein, en als deze dan de hoofden van de mensen op hol brengt, dan zal hij hun gedachten afleiden van Polen. En dat is nu juist de bedoeling. Polen, en niets anders, is de enige reden voor protest tegen de trein.

Ondeugend

Zeker, sommige vredesgroepen hebben in het begin bepaalde afkeurende geluiden laten horen over het optreden van het Poolse leger en de rol van de Russen. En zij zijn inderdaad er zeer door onthand dat hun Russische vrienden zo „ondeugend” zijn.

Hoe kunnen (en nou noem ik maar een paar clubs op) de PvdA, de CPN, het IKV en de Socialistische Partij (SP), in alle

ernst vragen dat er demonstranten komen, die zich tegen een trein zullen verzetten en het belangrijkste punt dat zich nu in Europa afspeelt, namelijk de vernietiging van de Poolse vakbond „Solidariteit” en de koude en honger die het Poolse volk moet ondergaan, negeren?

Die trein helpt de Nederlanders, tegen zulk een lot te beschermen. Laten we daar de nadruk op leggen. De Nederlanders, die zo'n idee van „een trein die de vrede niet dient”, levend houden, geven in het buitenland de indruk dat wij allemaal dwazen zijn. Denkt u er wel om: allemaal dwazen.

En dat is niet mis. De internationale pers zal dit niet ontgaan en zal het rapporteren. Ik waarschuw maar, dat dit ongetwijfeld zal gebeuren wanneer de wijsheid het niet wint van de dwaasheid.

Vergeeten

Er zijn trouwens nog een paar dingen die ik moet opmerken. De „Waarheid”, het dagblad van de communistische partij, vergeet (?) iedere keer weer dat het over de protesten rond de trein schrijft, het IKV te noemen. Maar een artikel in „De Volkskrant” vergeet (?) de CPN te noemen. Is dit toeval of is dat geen toeval? Natuurlijk is het IKV er op gebrand niet tegelijk met de communisten te worden genoemd. Ook al volgt het de lijn van de communisten om tegen de trein verzet aan te tekenen. En daarin alleen ligt al een zekere solidariteit.

Maar dit soort solidariteit ligt althans mij niet, of zij nu wel of niet wordt verheven tot een doel. Ik blijf denken aan de mensen in Polen die kou lijden en die wij, wanneer we ons laten afleiden door zaken als zo'n trein die munitie of weet ik wat vervoert, steeds meer in de kou laten staan. Zonder een behoorlijke defensie kan ons op een kwade dag hetzelfde gebeuren.

VK 12-1-1931

Actiegroep gaat voor munitietrein liggen

GRONINGEN (ANP) — Een Groningse actiegroep die zich de "blokkadegroep" noemt, heeft maandagmiddag volgende week een menselijke blokkade te zullen voeren tegen de munitietrein die dan een proefrit maakt van de Eemshaven naar West-Duitsland. Zaterdag kondigde een actiegroep in Deventer een soortgelijke actie aan op een bijeenkomst van tegenstanders van de munitietransporten in Zwolle.

"Munitievervoert per schip"

ROTTERDAM — De federatie van schippersbonden heeft de minister van Defensie en de minister van Verkeer en Waterstaat gewezen op de mogelijkheid het transport van munitie van de Eemshaven naar West-Duitsland met binnenscheepen uit te voeren. In een telegram zeggen de bonden dat de scheepvaart vertrouwd is met de opslag en vervoer van munitie.

TEGENSTANDERS KONDIGEN DEMONSTRATIES AAN Munitietrein roept verzet op

Van onze correspondent

ZWOLLE — Demonstraties op 23 januari in Groningen, Zwolle en Arnhem en de esten van Amerikaanse munitie door Nederland alsnog munitie gelasten. Dat zijn de besluiten die zaterdag zijn genomen op een druk bezochte bijeenkomst in Zwolle.

In het Zwolse hotel Suisse waren leden van de vredeshetwening, jongerenvereniging, politieke partijen, de Vereniging Dinsveiligheids, de verzetorganisatie groep, de leden van gemeenteraden in het noorden en oosten van het land, en vele niet-gebonden verontuurde burgers het helmaal eens: in Nederland is geen plaats voor deze extra munitietrains. Minder eenzijdig bleek het de eengestemde afwijking en afwijking van een nieuw brok militairisme onder een noemer te brengen.

Sommigen hadden moeite met de 23ste als demonstratiedatum, omdat een proeftransport van 1500 ton munitie van Delfzijl via Groningen, Zwolle en Arnhem naar Duitsland, dan al is begonnen. Deze tegenstanders van de 23ste januari vonden 19 januari een betere demonstratiedatum, maar gingen ten slotte met een meerderheidsbesluit akkoord.

Na het gemiddelde, die vooralsnog kieren voor overleg en demonstraties, berate de Zwolse vergadering zal zaterdag ook radicale bezoeke. Antimilitaristen en anderen die in praten gen heil zien. "Geen geluk maar actie" bleek hun parool. Ze wilden zelfs niet weten van een proeftransport in de week van maandag 18 tot en met zaterdag 23 januari van vier munitietrains van elk vijftien wagons per dag, en ze de plannen afzien, proberen dit het transport tegen te gaan door het stellen van daden.

Regionaal en plaatselijk zijn naartoe de voorgenomen demonstraties in Groningen, Zwolle en Arnhem, Delfzijl, aanlandingsplaats van de munitie, komt een regionale actie rond de Eemshaven. Als die munitie tot afbraak van andere werkgelegenheid en de Eemshaven is juist met overheidsteun aangelegd om de werkgelegenheid in Oost-Groningen te bevorderen, aldus een regionale actiecomité.

De Tweede-Kamerfractie van de partij van de Arbeid heeft geen partij tegen Amerikaanse munitietransporten door Nederland. Dat heeft defensiewoordvoerder Van

Het Kameralid zegt de opwindende bij verschillende PvdA-afdelingen die het onaanvaardbaar over de transporten uitspreken niet te betogen. "Er zitten geen bijzondere veiligheidsrisico's aan die transporten. Sinds de Tweede Wereldoorlog is nog nooit iets gebeurd met de munitietransporten in Nederland". Het argument dat de aanlanding in de Eemshaven leidt tot verdere militarisering van Oost-Groningen noemt Van den Bergh "buitengesloten gezocht". De PvdA-fractie zal staatssecretaris Stemerdink van Defensie overigens wel vertoeken een evaluatierapport van de transporten naar de Tweede Kamer sturen en daarover ook met provinciale en gemeentelijke betrokkenen te praten, aldus Van den Bergh namens de fractie.

De Tweede-Kamerfractie van de partij van de Arbeid heeft geen partij tegen Amerikaanse munitietransporten door Nederland. Dat heeft defensiewoordvoerder Van

de Telegraaf 14/1-82

Muntieschip arriveert zondag

Van onze
correspondent

GRONINGEN,

Het schip met muntie
eenheden in West-Duits-
land zal naar verwachting
zondagmiddag tegen vijf
de Noordgroninger kust
aankomen. Het schip, de
U.S. American Ranger, is
enkele dagen geleden ver-
trokken uit Sunnypoint in
South-Carolina. De Ranger
heeft ongeveer 160 ton con-
ventionele muntie aan
boord. Dit is meegedeeld
aan Hefshuizen, de ge-
ze muntie zal vanaf

maandag in treinen via
Groningen-Zwolle-Zeev.
naar de Bondsrepub-
liek worden gereden. De
bedoeling is dat er geduren-
de zes dagen elke dag maxi-
maal vier treinen rijden.
Om de muntie vlot te kun-
nen overladen van het schip
naar de muntie vloot te kun-
doersbedrijf van schip
aangehouden. Terminal
Het gaat om een proef-
transport. Staat dit dan
zullen de Amerikaanse au-
toriteiten vermoedelijk be-
spreken om een proef-
transporten gaan voeren om
in de Eemshaven definitief te
maken, althans zolang dit
is. Komt in de Eemshaven
een kolenvergasser of gaat
daar aanlanding van LNG

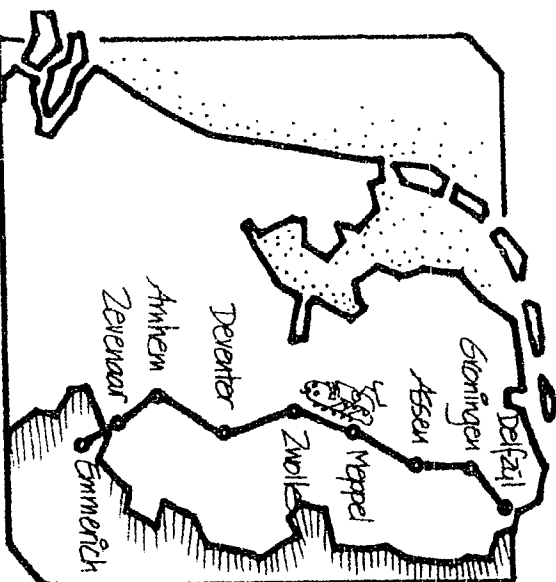
plaats hebben dan zal er in
ieder geval geen sprake
meer van het lossen van
muntie kunnen zijn.
Enkele actiegroepen van
Groningen willen de muntie
middel van een uit mensen
bestaande blokkade door
ren tegen te houden. Het
plan is met zoveel mogelijk
actievoerders ergens op de
ralls te gaan zitten.

Andere actiegroepen, die
ook tegen het muntietrans-
port zijn, wijzen 'n derge-
lije blokkade af, maar heb-
ben voor zaterdag 23 Janua-
ri een demonstratie aange-
kondigd, vanaf het hoofd-
station in Groningen, en
in Dithuizen een gr-
nifestatie houden

AD
WOENSDAG 6 JANUARI 1982

De route van het Amerikaanse munitietrein
1071 en 1131

MUNITIETREIN STUIT OP VERZET IN GELDERLAND

Van een onzer verslaggevers
ARNHEM — Het proef-transport van 1500 ton Amerikaanse munitie via het Nederlandse spoorweg-net naar West-Duitsland, dat van 13 januari uit de Eemshaven begint, stuit op fel protest van de gecombineerde PvdA-PPR-producties in Arnhem.

* De route van het Amerikaanse munitie-transport, dat 13 januari vanuit de Eemshaven begint.

munitie zal het scheepvaart-verkeer in de Eemshaven worden beperkt en zullen de wegen en het havenstelsel binnen een straal van één

23 januari demonstratie in Groningen

Munitietrein ongewens

(Van een onzer verslaggevers)

In Groningen worden grote acties voorbereid tegen de Amerikaanse munitietrein.

Op 16 januari wordt een manifestatie gehouden in Helsenhuizen, de Eemshavenplaats waar de munitie zou worden overgeladen van de boot op de trein. Op 23 januari volgt dan een demonstratie in de stad Groningen. De bedoeling is dat die een landelijk karakter krijgt.

Onveilige lijn vlak langs huizen

Dit werd maandag besloten op een stampvolle vergadering waarvoor het secretariaat van het Volkscongres het initiatief had genomen. Aanwezig waren zo'n 150 mensen, vanuit vele verschillende groepen en organisaties.

Namens de Vredeswerkgroep Helsenhuizen, die de acties voorlopig coördineert, wees Peter Op 't Holt op de enorme gevaren voor de veiligheid.

„De spoorlijn waarover de munitietrein moet rijden loopt dwars door een aantal dorpskernen, en dwars door de stad Groningen. Op dit onveilige lijntje is al eens een ongeluk gebeurd waarbij negen mensen omkwamen. Bovendien is met de munitie-afzake de hele toekomst van het noorden in het gedrang: komt hier een werkgelegenheidsbeleid van de grond of wordt gekoerst op militarisering?”

Maandag aanstaande vindt in de stad Groningen een nieuw actiebeleid plaats over de demonstratie van de 23-ste. Een aantal aanwezigen, die naast demonstreren ook andere actiemiddelen willen hanteren, zal zich vrijdag daarover apart beraden.

Behalve uit de provincie Groningen waren op de vergadering maandag ook mensen uit Assen en Beilen aanwezig.

Arnhem rangeerplaats?

Raadsleden van de PvdA-PPR in Arnhem hebben B en W gevraagd of het waar is, dat de trein Arnhem aan doet en zelfs midden in de stad re-

De Aardbeil, 6-1-82.

Schip vertrekt donderdag uit Amerika

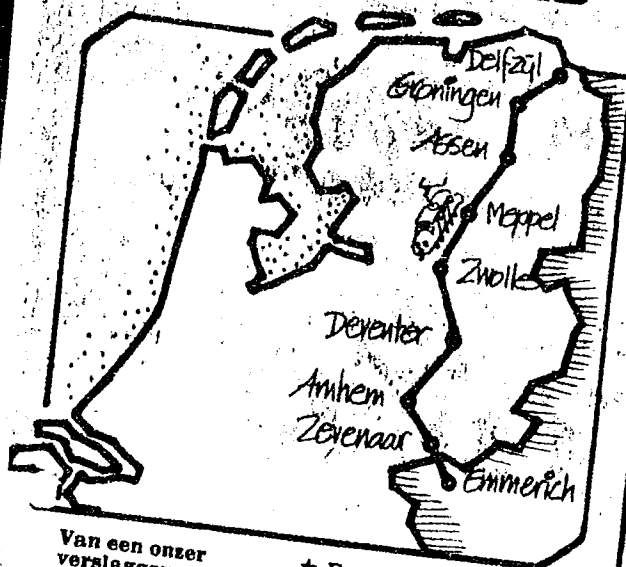
Volgens de informatie van de vredesgroep Helsenhuizen zou het eerste munitieschip donderdag a.s. uit Amerika vertrekken. Over omstreeks een week zou het dan in de Eemshaven arriveren. Vervolgens begint het overladen in de treinen. In de „prodruet” die dan begint met ten er vier treinen per dag rijden, zeven dagen achtereen.

Vlak langs de spoorlijn staan veel huizen. Ook daarom is voor de Groningers de munitietrein ongewens.

rangeerd zou worden. Volgens hen zou dit voor de stad onaantoonbare risico's met zich meebrengen.

STUIT OP VERZET IN GELDERLAND

Van een onzer verslaggevers

ARNHEM — Het preest-transport van 1500 ton Amerikaanse munitie via het Nederlandse spoorweg, dat van 13 januari uit de Eemshaven begint, stuit op tel protest van de gecombineerde PvdA-PPR-raadsfractie in Arnhem.

De raadsfractie wil de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) inschakelen om tot een boycot van het transport te komen.

Hoofdmotief hiervoor is het gevaar, waaraan de bevolking in de gemeenten langs de spoorwegroute zou blootstaan. Fractievoorzitter M. v. Meura van de PvdA-PPR, noemt het transport een bezuinigingsmaatregel van het Amerikaanse leger ten koste van de veiligheid van de Nederlandse bevolking.

Rampenplan

De provincies Groningen en Overijssel hebben de gemeenten die aan de route liggen inmiddels opdracht gegeven tot het opstellen van een rampenplan. De provincie Gelderland heeft deze opdracht niet verstrekt.

In de week van 13 tot en met 18 januari zullen, naar de scheepslading met munitie in de Eemshaven is gelost, 30 treinen voor het Amerikaanse leger in Duitsland door de provincies Groningen, Overijssel en Gelderland rijden. Ongerstheid hierover is ook ontstaan bij het PvdA-randlid K. Wens van uit Zutphen, die B & W van zijn gemeente heeft gewezen op het mogelijk gevaar van sabotage ter hoogte van de spoorbrug bij Zutphen.

Tijdens het lossen van de

★ De route van het Amerikaanse munitie-transport, dat 13 januari vanuit de Eemshaven begint.

munitie zal het scheepvaart-verkeer in de Eemshaven worden beperkt en zullen de wegen en het haven terrein binnen een straal van 66n kilometer worden afgezet. Nederlandse militairen zijn met het toezicht op de veiligheid belast. Ook zullen twee munitiedeskundigen van Defensie het transport begeleiden.

Het proeftransport van de Amerikaanse munitie geschiedt volgens het reglement voor vervoer van gevaarlijke stoffen. De diesel-trein trekt, zal in Arnhem, het kopstation van het traject, moeten omrijden naar het andere gedeelte van de trein. Deze geplande manoeuvre op het spoorwegemplacement heeft bij de PvdA-PPR raadsfractie geleid tot vragen aan B & W van Arnhem.

Verzoek

De gemeenten langs de spoorlijn Roode school-Groningen hebben de NS dringend verzocht de beveling van dit baanvak, waar anderhalf jaar geleden twee treinen op elkaar botsten, zo snel mogelijk te verbeteren.

Overigens heeft het munitie-transport volgens de NS geen voordeel van de zogenoemde Automatische Trein Beïnvloeding (ATB), een beveiligingssysteem dat alleen voor elektrische treinen geldt.

De snelheid van het munitie-transport zal volgens de NS echter geheel worden afgestemd op de daarvoor geldende regels krachtens het vervoer gevaarlijke stoffen.

RANGEREN NOODZAKELIJK Onrust in Arnhem over munitietrein

Van onze verslaggever

ARNHEM — Voor de munitie-transporten van de Amerikaanse strijdkrachten in Midden- en Zuid-Duitsland is het nodig dat op het station Arnhem wordt gerangschikt. Het station Arnhem ligt midden in de stad. Vanaf Arnhem gaan de transporten via Westervoort, Duiven en Zevenaar naar de West-Duitse stad Emmerich. Daarover is in Arnhem onrust ontstaan.

Route munitietrein

Volgende week begint een proeftransport van 1500 ton munitie via Nederland naar West-Duitsland, als voorloper van een aantal transporten per jaar. Aan Eemshaven van de munitie is de transporten door half Nederland beginnen. Via Rodesschool, Groningen, Assen en Emmen gaan de transporten naar Zwolle. Van daar rijden de munitietreinen via Deventer en Zutphen (spoorbrug over de IJssel) via Dieren (dwars door de bebouwing langs een drukke vierstrooks autoweg) naar Arnhem.

Omdat Arnhem een zogenaamd „kopstation" is, is rangeren daar noodzakelijk: de locomotief moet van het ene eind van de trein verhuizen naar het andere eind voor de reis richting Zevenaar, Duitse grens, Emmerich kan betoemen de munitietreinen komende vanuit Arnhem nogmaals de IJssel over.

Dat de munitietreinen (maandelijks ongeveer vijf stuks) in Arnhem moeten rangeren om op de spoorlijn naar Zevenaar te komen is door een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen bevestigd. Volgens de woordvoerder spreekt men wel van rangeren,

maar is het alleen een kwestie van het verrijden van de locomotief van het ene naar het andere uiteinde van de trein. Over het rangeren in Arnhem heeft de gecombineerde raadsfractie van de PvdA-PPR vastgesteld aan B en W van Arnhem, dat de toelichting op die vraag leden zich zorgen maken over veiligheid van de bewoners Arnhem. Niet vanwege het transport alleen, maar ook „omdat ze transportroute en daar Arnhem een militair strategisch belangrijk doelwit dreigt te worden". Volgens de Arnhemse raadsfracties van PvdA en PvdA-PPR zijn „deze buitenlandse transporten door Arnhem onnodig, onwenselijk en onverantwoord".

A.l.v. HOT VK 5/1/82

Vergadering van vredes-
groepen op 4 januari

Actie tegen munitietrein

De puberail
5/12/01

(Van een onzer verslaggevers)

De vredeswerkgroep in het Groningse Hefshulzen heeft het initiatief genomen tot het organiseren van acties tegen het rijden van de trein met Amerikaanse munitie, wat op 12 januari zou moeten gaan gebeuren. Het ligt in de bedoeling, dat de trein dan in de Eemshaven geladen zal worden en daarvandaan door Groningen via Zwolle en Arnhem naar West-Duitsland zal rijden. Dit wordt gepresenteerd als proefrit, maar er zijn berichten dat het munitie-transport zo'n 14 keer per jaar zal plaatsvinden.

De vredeswerkgroep in Hefshulzen (dit is een van de gemeenten waar de trein doorheen moet) is ernstig verontrust over deze plannen. Ook in andere gemeenten bestaat verontrusting. Onlangs verklaarde het gemeentebestuur van Winsum zich tegen het transport.

Niet alleen vinden gemeenten en vredesgroepen het transport onveilig; vooral is men bang voor een verdere militarisering van Groningen en voor het feit dat de Eemshaven zo in NAVO-handen komt.

De vredeswerkgroep is bang dat dit geheel zo'n druk op de Eemshaven zal leggen dat het bedrijfsleven afgeschrikt zal worden en dat de haven zo steeds meer militair gebied wordt.

Men is weinig optimistisch, wat vooral veroorzaakt wordt door de sfeer van geheimhouding rond de transporten. Het vermoeden bestaat dat havenautoriteiten en gemeenten nauwelijks iets in te brengen hebben en dat alles door het rijk is beslist, in overleg met Amerikaanse autoriteiten. Officieel kan een havenschap of een gemeente het transport weigeren door te laten.

De vredeswerkgroep is van plan tot een landelijke actie te komen waarbij alle plaatsen langs de spoorlijn betrokken worden. Ook wordt contact gelegd met andere vredesgroepen. In het Tehuis in Groningen is op 4 januari een actievergadering.

SCHIP GAAT NAAR DUITSLAND

90.20.0 Munitietransport definitief afgelast

Van onze correspondenten

DEN HAAG/GRONINGEN — Het tweede munitietransport vanuit de Eemshaven in Groningen door het oosten van het land naar West-Duitsland gaat definitief niet door. Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft dit woensdag meegedeeld. Het is nog niet bekend of het niet doorgaan gevolgen heeft voor eventuele volgende munitietransporten.

Het Amerikaanse munitietransport kan niet gelost worden in de Eemshaven omdat de directie van het stuwadoorsbedrijf Transit Centre Eemshaven BV in de periode tussen 19 en 25 februari geen mogelijkheden heeft het Amerikaanse munitieschip American Ranger geheel te lossen. Het is volgens het bedrijf dan te druk in de haven. Er worden in die periode acht schepen gelost en geladen. Daardoor kunnen de vereiste veiligheidsmarches van honderd meter lege kade voor en achter het schip niet worden uitgevoerd.

Staatssecretaris Van der Doel van Verkeer en Waterstaat sluit niet uit dat er geen plaats voor het Amerikaanse munitieschip gereserveerd kon worden omdat de vergunning van de regering op zich liet wachten. Die toestemming kon volgens hem echter niet eerder gegeven worden dan na het vorige week gehouden debat over de munitietransporten in de Tweede Kamer.

De Amerikaanse legerautoriteiten hebben besloten het schip in het Westduits Nordenham te laten lossen door het overslagbedrijf Midgard DSAG, dat al jaren lang Amerikaanse munitie behandelt. Toen de American Ranger uit de Verenigde Staten vertrok was het nog niet geheel duidelijk waar de munitie aan land zou worden gebracht. Zowel de Eemshaven als Nordenham waren mogelijkheden. Volgens directeur M. Olderode van Transit Centre Eemshaven BV is nog te gisteren getracht om de American Ranger de Eemshaven binnen te loodsen.

De Amerikanen voelden echter niets voor een gedeeltelijke overslag in de Eemshaven en in Nordenham. Dit in verband met de dan te hoog oplopende havengelden. De directie van het overslagbedrijf in de Eemshaven heeft zijn vaste klanten niet willen duperen door een munitieschip bij voorrang te laten lossen.

Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft gesteld dat de overheid het bijzonder betreurt dat het tweede munitietransport nu niet doorgaat. Zeker nu de Tweede Kamer zich ook voor

het tweede transport had uitgesproken. „De problemen rond de openbare orde die rezen tijdens het eerste transport hebben bij de besluitvorming geen enkele rol gespeeld. Alle benodigde maatregelen waren getroffen”, aldus Binnenlandse Zaken.

De NS heeft laten weten schade te ondervinden door het niet doorgaan van het tweede munitietransport, doordat er al de nodige veiligheidsmaatregelen waren getroffen. Over de grootte van de schade kon een woordvoerder geen mededelingen doen.

Eemshaven kan munitieschip ^{VK} niet lossen ^{17/2/82}

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — Het Amerikaanse munitieschip *Ranger* kan wegens ruimtegebrek voorlopig niet terecht in de Noord-Groningse Eemshaven. Dat hebben de twee stuwadoorsbedrijven die het schip moeten lossen de Amerikanen diandagmorgen laten weten.

Directeur M. Oldenrode van Transit Centre Eemshaven acht het aannemelijk dat de *American Ranger* uitwijkt naar het Duitse Ranzendam. „Of ze moeten bereid zijn ongeveer een week te wachten”, aldus Oldenrode. Mocht de *American Ranger* uitwijken naar Nordenham dan betekent dat dat de Amerikaanse legier in de Bondsrepubliek, niet over Nederlands grondgebied hoeft te worden vervoerd.

Een woordvoerder van het ministerie van Binnenlandse Zaken verklaarde dat op ministerieel niveau overleg wordt gepleegd. Woensdagmorgen praten de Amerikanen met vertegenwoordigers van het ministerie van Defensie en de haven. Daarna valt de beslissing, aldus de woordvoerder.

Volgens directeur Oldenrode is er geen sprake van dat de *Ranger* niet welkom zou zijn in de Eemshaven. „Onze prioriteit ligt bij de conventionele ladingsschepen en de staande contracten. Daar kunnen we niet in één keer een munitie-schip tusschen schuiven. Dat was ook bij het eerste munitieschip al het geval”, aldus Oldenrode. Havenmeester R. K. Mast noemde het dinsdagavond „hoogst twijfelachtig” of het Amerikaanse munitie-schip wel zal worden gelost in de Eemshaven.

Mocht het munitietransport toch over Nederlandse horden gaan, dan zullen de acties van de tegenstanders van de transporten een ander karakter krijgen dan tijdens het vorige transport. Naast een grote geweldloze blokkade zullen de actievoerders de nadruk leggen op informatiecampagnes voor de bevolking. Daartoe werd in Groningen besloten.

De Tweede Kamer heeft dinsdag een motie van de PSP tegen het aan land brengen, het lossen en het transport van de munitie in en door ons land verworpen. Een VVD-actie waarin afkeuring wordt uitgesproken over de acties en de menselijke blokkades, is voorlopig aangehouden.

Uitg. 92.200.

Het verzet tegen de munitietrein

Op zoek naar nieuwe actievormen

De Waarheid
1-2-1982

22.2.82

(Van onze medewerker Ad Appel)

De strategie waarmee overheid en media de afgelopen dagen op de acties tegen de munitietrein hebben gereageerd, vertoont grote gelijkenis met eerdere campagnes tegen demonstranten (krakers en kernenergie-tegenstanders.). De actievoerders worden met nadruk verdeeld in „een harde kern” en „vreedzame betogers”. Het is niet meer dan logisch dat actievoerders proberen om die tweedracht te voorkomen.

De geweldlozen, om ze zo maar even te noemen, discussiëren „bij het leven” of ze zich wel of niet zullen distantiëren, of ze de solidariteit met radicalere groepen moeten handhaven. Zolang deze discussies gaande zijn, blijft een standpuntbepaling uit, de verschillende meningen blijven.

Het meest vervelende voor de actievoerders is dat hun gemeenschappelijke tegenstanders (de reactie, rechts) wel een standpunt weten te bepalen: ze willen al dat linkse tuig te lijf.

Terwijl de discussies onder de actievoerders nog aan de gang zijn, begint de Telegraaf/Tros een campagne, waarbij de verschillen onder de actievoerders niet in aanmerking worden genomen. Alleen de reischoppers krijgen de aandacht, zodat „de burgerij” zich gaat ergeren aan demonstranten in het algemeen; argumenten van woningnood, gevaren van kernenergie, en kernwapens, ze kunnen het niet meer redden tegenover de bedreigingen van afgebrande seinhuisjes en loze bommeldingen.

Verhit

De gemoederen kunnen snel verhit raken, zoals bleek in september 81, toen „boze Betuwers”, onder de rook

van een kerncentrale hun woede wilden koelen op demonstranten tegen die centrale.

Afgelopen maandag waren er in Groningen maar liefst 4000 mensen door rechts (OSL) georganiseerd.

Niet voor of tegen munitietreinen, maar tegen demonstranten en actiegroepen (straatpalmje & ettergezwel-len). Als het OSL een vliegtuigje laat vliegen, is het niet meer dan flauw, we zijn er al aan gewend. Maar als ze 4000 mensen op oneigenlijke argumenten weten op te hitsen tegen alles wat links is, komt er een moment dat alle linkse zich zouden moeten beraden op tegenmaatregelen. Je moet er maar niet aan denken dat ze de volgende keer zo'n tegendemonstratie in Amsterdam organiseren.

Moeilijker

Wat te doen?

Van Thijn wist niets anders dan dat hij „de acties tegen de munitietrein ontoelaatbaar achtte”. Het zijn dezelfde woorden die burgemeester Polak steeds tegen krakers gebruikt. Daarmee worden alle acties over één kam geschoren. Het is een gevaarlijke reactie, dat is bekend uit de geschiedenis. Discussies die er zijn tussen de actievoerders onderling worden niet meer genoemd. Die discussies zijn er wel, ook al wordt het steeds moeilijker om de stand van die discussie bij te houden.

Het spreekt voor zich dat de „sabotage-acties” besproken worden door actievoerders. Net als tijdens het neerhalen van Wibauts beeld, zijn die discussies er. Een probleem is dat die discussies in „beperkte, eigen kring” gevoerd worden, en dat daar van weinig of niets doordringt bij het grote publiek. De afstand tussen actievoerders en publiek wordt vergroot door de gevestigde machten,

actievoerders raken in een isolement, en de hetzecampagnes krijgen succes.

Tegenwerken

Behalve het argument dat de „sabotage-acties” rechts in de kaart spelen is er nog een reden om vraagtekens te zetten bij dat soort „harde acties”. Het doen van een bommelding kan iedereen doen, er is geen sprake van controle door mede-actievoerders.

In Deventer ging op een gegeven moment een vreedzame blokkade niet door, omdat er een bommelding was, zodat de trein toch al stilstond. Dan blijkt dat zulke uiteenlopende actiemethoden elkaar ook kunnen tegenwerken. Dat kan nooit de bedoeling zijn. Anonieme acties missen de openheid, die voor het actievoeren zo belangrijk is.

Verantwoordelijkheid

De enige mogelijkheid om het verzet tegen de uitwassen van het moderne kapitalistische stelsel levend te houden, is het isolement van actievoerders te voorkomen. Als zich progressief noemende politici en andere mensen dat niet meer doen, dan roepen ze straatgeweld op, van links en van rechts.

Toch hebben ook de radicale delen van de actiebeweging een zekere verantwoordelijkheid. Als je radicale acties wilt voeren, zul je het publiek voortdurend moeten verklaren waarom je bepaalde acties onderneemt. Als dat niet lukt, ben je schuld aan je eigen isolement. En ook aan dat van anderen, die heel lang solidair zijn en blijven, maar uiteindelijk afhaken...

NNNN A
BINN 07 21-1-82 ANP 3844-BN

Circulere
nv

MUNITIETRANSPORT

VERTRAGING REIZIGERSVERKEER DOOR BESCHADIGDE SPOORAPPARATU

UTRECHT - REIZIGERS DIE GEBRUIK MAKEN VAN TREINEN TUSSEN DEVENTER EN ALMELO EN TUSSEN DEVENTER EN ZUTPHEN MOETEN DONDERDAG REKENING HOUDEN MET VERTRAGING ALS GEVOLG VAN BESCHADIGDE BAANAPPARATUUR. VOLGENS EEN WOORDVOERDER VAN DE NS ZULLEN DE VERTRAGINGEN OP HET TRAJECT DEVENTER-ALMELO OPLOPEN VAN TIEN TOT VIJFTIEN MINUTEN EN WAARSCHIJNLIJK DE HELE DAG DUREN. OP HET TRAJECT DEVENTER-ZUTPHEN ZULLEN DE VERTRAGINGEN WELLICHT VAN KORTERE DUUR ZIJN. EEN EN ANDER IS EEN GEVOLG VAN DE PROTESTACTIES TEGEN DE MUNITIETRANSPORTEN. ONBEKENDEN HEBBEN BIJ DRIE OVERWEGEN DE SCHAKELKASTEN VOOR DE OVERWEGBEVEILIGING IN BRAND GESTOKEN. DE BEVEILIGING WORDT NU GEREGLD DOOR MIDDEL VAN TELEFONISCHE NEDERDELINGEN AAN DE MACHINISTEN. HET ACHTSTE MUNITIETRANSPORT, DAT IN ZWOLLE HEEFT STILGESTAAN, IS INMIDDELS MET ONGEVEER VIERENEENHALF UUR OPONTHOUD, WEER OP GANG GEKOMEN. -

TM

Verspreiding dagboekbladen Officier van Dienst

Verzendlijst:

PCLAS	1x
SC O/P LAS	1x
KAB	1x
H-JZ	1x
H-OPN	1x
H-INL	1x
H-PERS	1x
H-LOG	1x

9
BINN 50 ANP 21-1-82 13.00 2936-80-0L

MUNITIETRANSPORT

MS MUNITIETRANSPORTEN GAAN DOOR

UTRECHT -DE NEDERLANDSE SPOORWEGEN ZIJN NIET VAN PLAN NAAR
AANLEIDING VAN DE OBJECTEN OP DE SPOORLIJN BIJ DUIVEN TE STOPPEN
MET DE MUNITIETRANSPORTEN NAAR DUITSLAND. ER IS VOLGENS EEN
WOORDVOERDER OOK GEEN SPRAKE VAN EXTRA VEILIGHEIDSMATREGELEN.

„HET ENIGE DAT WE KUNNEN DOEN IS TREINEN STILZETTEN ZOORA WE
HOREN DAT ER ERGENS IETS MIS IS. DE COMMUNICATIE IS ZODANIG DAT
WE DAT STEEDS TIJDIG HOREN'', ALDUS DE WOORDVOERDER. HIJ ZEI NIET
TE GELOVEN DAT HET PERSONEEL OP DE TREINEN TUSSEN DE EEMSHAVEN EN
DE DUITSE GRENS ONVERANTWOORDE RISICO'S LOOPT. „ALS DAT WEL ZO
HAS Zouden we zeker andere maatregelen nemen'', zo zei
hij. -.

Verspreiding dagboekbladen Officier van Dienst

Verzendlijst:

PCIAS	1x
SC O/P LAS	1x
KAB	1x
H-JZ	1x
H-OPN	1x
H-INL	21/1/82 1x
H-PERS	1x
H-LOG	1x

WELLICHT SNEL NIEUWE PROEF Bommeldingen leggen munitietreinen stil

Van onze correspondenten

GRONINGEN, DEVENTER — Vooral bommeldingen hebben donderdag voor uren vertraging gezorgd van de munitietransporten vanuit de Eemshaven naar Zuid-Duitsland. De meeste zorg baarde een pakket met een ontsteking en twee houders van brandblussapparaten, die vermoedelijk het explosieve natrium-chloraat bevatten. Dit pakket werd tussen de rails gevonden bij Duiven (Gelderland). De stof in het pakket wordt nog in een laboratorium onderzocht. De acties bezorgden de Spoorwegen donderdag ook veel overlast in het personenvervoer.

Desondanks wordt nog niet overwogen met de proeftransporten van munitie te stoppen. Wel hebben de Nederlandse Spoorwegen de overheid donderdag gevraagd de veiligheid van de transporten te garanderen. In de Verenigde Staten wordt ernstig overwogen in maart nog een serie proeftransporten met munitie te vervoeren vanuit de Eemshaven te nemen. Volgens burgemeester J. M. Zandbergen van de gemeente Hefhuizen (Eemshaven) zouden de ervaringen met de munitietreinen deze week niet voldoende zijn. Na de tweede proefnemering moet dan de beslissing vallen of er jaarlijks vier schepen vol munitie in de Eemshaven gelost en de ladingen per trein vervoerd zullen worden.

De Nederlandse Spoorwegen bevestigden donderdag dat de treinen die uit West-Duitsland terugkeren verouderde munitie van het Amerikaanse leger meenemen naar de

Eemshaven. Om welke hoeveelheden het gaat konden de Spoorwegen niet zeggen.

Niet 24 maar 18 of 19 transporten zullen er nodig zijn om de netto 160 ton munitie uit de „American Ranger” te vervoeren. Donderdagavond half elf is de twaalfde trein vertrokken. In het noorden van de stad Groningen werd deze trein stilgezet door een blokkade van actievoerders. Ook een persontrein kon daardoor niet verder.

Ook de drie eerdere transporten van donderdag liepen al voor Zwolle aanzienlijke vertragingen op wegens bommeldingen. De nacht ervoor was het achtste munitietransport twee uur opgehouden door blokkade-pogingen van in totaal ongeveer tweehonderd demonstranten. Rond middernacht haalde de Mobiele Eenheid de betogers aan de noordkant van de stad Groningen van de baan. Dit gebeurde zonder al te grote ongeregelheden.

Ook temidden van de wellanden bij De Punt hadden zich actievoerders op de rails geposteerd. Ook die lieten zich betrekkelijk gemakkelijk verwijderen door de politie. Controle van het baanvak nam vervolgens nog geruime tijd in beslag. Toen en ook donderdag liep het overige treinverkeer wisselende vertragingen op. Gedurende een deel van de dag liet de NS bussen rijden voor het passagiersvervoer op de lijnen Groningen-Roodschool en Groningen-Delfzijl. Dit in verband met een, naar later bleek, loze bommelding.

Brandjes in drie schakelkasten voor de bewaking van overwegen tussen Zwolle en Arnhem vertraagden niet alleen het achtste munitie-transport zo viereneenhalf uur, ook het reizigersverkeer Deventer-Almelo en Deventer-Zutphen had de hele dag last van vertragingen van maximaal een kwartier.

Voor het pakket in Duiven, dat donderdagmorgen werd gevonden door twee spoorwegmannen, was een draad gespannen die na aanraking met treinwielen door kortsluiting een rood licht in werking moest zetten, zodat de trein voor het pakket zou stoppen. De Spoorwegen zien in de vondst bij Duiven geen aanleiding extra veiligheidsmaatregelen te nemen. „De communicatie is zodanig dat steeds tijdig bekend is of het treinverkeer moet worden stilgelegd,” aldus een woordvoerder.

Mr. J. Niers, commissaris van de koningin in Overijssel heeft zich donderdag kritisch uitgelaten over de coördinatie van het veiligheidsbeleid van de plaatselijke overheden. Volgens hem wordt dit te veel gebaseerd op tegenstrijdige berichten en verbrokkelde informatie. Niers noemde de acties van donderdag „rechtstreekse misdaden” en „terroristische middelen”.

De bedrijfsgroep Spoorwegen van de Vervoersbond FNV deed donderdag een beroep op de actievoerders zich te distanceren van acties die het NS-personeel en de reizigers in gevaar brengen. Het actiecomité „Stop de munitietrein” in Zevenaar heeft de anonieme bommeldingen en plaatsing van gepompen donderdagavond veroordeeld.

ker info
9200
Codex B1-2
p-1-02

Haarlems Dagblad
15-1-82

copy - KH

Haarlems Dagblad 15-1-82

Munitietransporten VP

Alweer enige tijd verschijnen er berichten in de krant over de komende munitietransporten in het noorden des lands. In Haarlems Dagblad van 13 januari worden we weer eens geconfronteerd met het gegeven dat niet alles zo ver van ons bed is. Rien Polderman beschrijft hoe de munitieopslag in de Noordhollandse Staten aan de orde is geweest. In de nota munitieopslagplaatsen Noord-Holland 1976 (de meest actuele) kunnen we zien in hoeverre Haarlem hierbij betrokken is. Delen van Haarlem-Noord (Vondelkwartier-Vogelbuurt) en een deel van Spaarndam vallen onder respectievelijk gevaarzone 3 en 2 van het munitiecomplex Spaarndam. In zone 2 mag geen bebouwing zijn en in zone 3 geen hoogbouw. De zuidpunt van Schalkwijk valt in zone 3 van het munitiefort bij Vijfhuizen. Wie het rapport verder doorleest ziet dat in andere plaatsen dan Haarlem ziekenhuizen, woningen, rijks- wegen, spoorwegen en recreatieterreinen in gevaarzonen van depots liggen. De vermilitering van de samenleving is al verder doorgevoerd dan oppervlakkig lijkt. De Vereniging Dienstweigeraars ziet als enige oplossing niet het verplaatsen van depots (zoals naar Bergen), maar het ontmantelen van depots als bijdrage aan algehele ontwapening.

Namens de Vereniging Dienstweigeraars
08333 ROEL WIJCHERT
Haarlem.

450 copy

EIND FEBRUARI VERWACHT VS vragen nieuw munitietransport

Van onze correspondent

DEN HAAG — In de tweede helft van deze maand wordt waarschijnlijk een nieuw munitietransport uitgevoerd vanuit de Eemshaven. De Amerikaanse strijdkrachten hebben dat verzoek bij minister Van Mierlo (Defensie) ingediend.

In een brief aan de Tweede kamer schrijft minister Van Thijn (Binnenlandse Zaken) dat er voor zijn collega van Defensie uit veiligheids- overwegingen geen redenen zijn om de vereiste toestemming niet te verlenen. Volgens Van Thijn is de Eemshaven voor de aanvoer van munitie zeer geschikt gebleken.

In zijn brief geeft Van Thijn mede namens een aantal andere bewinds- leden antwoord op een groot aantal vragen uit de Tweede Kamer over

de ervaringen met het munitietran- sport. Vorige maand zijn uit de Eemshaven in totaal achttien treinen munitie afgevoerd, bestemd voor Amerikaanse troepen in Duits- land. Het transport werd diverse malen door betogers verstoord. Op verzoek van de VVD'er Nijpels de- batteert de Tweede Kamer waar- schijnlijk volgende week over deze zaak.

Blokkades

Over de protesten tegen het muni- tietransport schrijft Van Thijn dat er „onverantwoorde acties uitge- voerd zijn die voor het merendeel met demonstratievrijheid niets uit- staande hadden”. De minister doelt onder meer op (menselijke en mate- riële) blokkades van het proeftrans- port en het grote aantal vernieling

92.200

MINISTERIE VAN DEFENSIE

afd. KAB LAS

bur. CLAS

AANTEKENINGEN BIJ

nr. —

achtereenvolgend naar

CKAB gerien

CLAS gerien

In L Hwt 5

op ~~22/9/77~~
92.200

Tel Bericht DV ijm munitietrans-
port tbv USA eenheden in BRD

14.45 rondleiding pers olv burgemees-
ter Hefstunzen

Er zijn van DV twee voorlichters
aanwezig bij havenkantoor.
Van NS zijde, provincie en Ver-
keer en Waterstaat geen pers
aanwezig.

bijgevoegde stukken

steller:

datum:

uitsluitend voor intern gebruik

EA

SINN 11 ANP 18/1/82 0196 BA 12.35

MUNITIETRANSPORT

GRONINGER POLITIE NAAR TOT STILSTAND GEBRACHTE TREIN

GRONINGEN. - OM EVEN OVER TWAALF UUR MAANDAGMIDDAG IS DE GRONINGER POLITIE MET DERTIG MAN UITGERUKT NAAR DE OP DE SPOORLIJN GRONINGEN-ROODESCHOOL TOT STILSTAND GEBRACHTE PERSONENTREIN. DE BEDOELING IS DE ACTIEVOERERS DIE ZICH MET KETTINGEN EN DERGELIJKE AAN DE TREIN HEBBEN VASTGEKETEND 'OP ZACHTZINNE WIJZE', ALDUS EEN POLITIEWOORDVOERDER, AAN TE HOUDEN. 'LUKT DAT NIET DAN ZULLEN DEZE MANNEN TERUGKOMEN EN TREET EEN OVERLEG IN WERKING TUSSEN DE COMMISSARIS DER KONINGIN IN GRONINGEN, DE BURGEMEESTER VAN DE STAD GRONINGEN EN DE HOOFDOFFICIER VAN JUSTITIE'.

DE GRONINGER POLITIE ZEGT DAT PAS OMSTREEKS HALF TWAALF VAN DE FORMEEL HET VERZOEK BINNENKWAM OM BIJSTAND TE VERLENEN. DE WOORDVOERDER VAN DE GRONINGER POLITIE WIJST EROP DAT DAT ER OP DE SPOORBAAN EN BIJ STATIONS GEBEURT IN EERSTE INSTANTIE ONDER DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SPOORWEGPOLITIE VALT.

ONGEVEER VIJFTIG MINUTEN, NADAT DE TREIN OM EVEN OVER HALF ELF TOT STILSTAND WAS GEBRACHT, ARRIVEERDE BIJ DE TREIN WEL EEN TWEETAL AGENTEN. DEZE BEKEKEN DE SITUATIE MAAR GINGEN NIET TOT OPTREDEN OVER, ALDUS DE POLITIE.

DE TREIN STAAT NOG JUIST OP HET GRONDGEBIED VAN DE GEMEENTE GRONINGEN OP DE SPOORLIJN TUSSEN GRONINGEN EN SAUWERD, ENKELE KILOMETERS VOOR SAUWERF EN TER HOOGTE VAN ADORP.

ROND DE TREIN HEERSTE DE EERSTE ANDERHALF UUR EEN MIN OF MEER ONTSPANNEN SFEER. DE PASSAGIERS WAREN LOPEND VIA DE WEILANDEN VERTROKKEN, TERWIJL DE ACTIEVOERERS LIEDJES ZINGEND ROND DE TREIN RONDHANGEN.

BINN 7

18/1/82 ANP

0196-1816 BP 1105/1120

MUNITIETRANSPORT

ACTIEGROEP BRENGT TREIN TOT STILSTAND

GRONINGEN - OM VIJF OVER HALF ELF MAANDAGMORGEN HEEFT EEN GROEP ACTIEVOERDERS DE TREIN GRONINGEN- ROODESCHOOL ENKELE KILOMETERS BUITEN GRONINGEN DOOR AAN DE NOODREM TE TREKKEN TOT STILSTAND GEBRACHT. ZES VAN DE ONGEVEER DERTIG ACTIEVOERDERS HEBBEN ZICH AAN DE ACHTERZIJDE VAN DE TREIN AAN DE LAATSTE WAGEN VASTGEKLONKEN. DE GROEP WIL ZO PROTESTEREN TEGEN HET MUNITIETRANSPORT DOOR NEDERLAND. 'DE MILITARISERING MOET TOT STILSTAND WORDEN GEBRACHT. WIJ STREVEN NAAR EEN ZO GROOT MOGELIJKE ONTREGELING VAN HET

TREINVERKEER ALS PROTEST TEGEN HET MUNITIETRANSPORT VIA DEZE LIJN', aldus de actie-groep.

DE BESTUURDER VAN DE TREIN WILDE, NADAT AAN DE NOODREM WAS GETROK-
KEN, NOG DOOR RIJDEN MAAR ENKELE ACTIEVOERDERS BELEMMERDEN DIT
DOOR VOOR DE TREIN TE SPRINGEN.
DE TREIN WAS MET IN TOTAAL ONGEVEER VIJFTIG PASSAGIERS, WAARONDER
DUS EEN DERTIGTAL ACTIEVOERDERS, UIT GRONINGEN VERTROKKEN. DE MUNITIETREIN MOET OVERIGENS NOG GAAN RIJDEN. DEZE ZOU VOLGENS EEN SCHEMA
MAANDAGMORGEN OM TIEN UUR MOETEN VERTREKKEN, MAAR EEN WOORDVOERDER
VAN DE NS LIET MAANDAGMORGEN VROEG AL WETEN NIET BETER TE WETEN DAN
DAT DE EERSTE MUNITIETREIN VANUIT DE EEMSHAVEN NIET VOOR DE MIDDAG
ZOU GAAN RIJDEN. -

EAA A

BINN 10 ANP 18-01-82 11.55 1816-00-BP

MUNITIETRANSPORT

ERGERNIS BIJ NS

GRONINGEN -- TOT ERGERNIS VAN DE NS HAD DE OVERHEID OM HALF
TWAALF NOG NIETS GEDAAN OM EEN EINDE TE MAKEN AAN DE ACTIE OP DE
SPOORBAAN BIJ GRONINGEN. EEN WOORDVOERDER VAN DE NS WEES ER OP
DAT DE BEWUSTE PASSAGIERSTREIN NU AL MEER DAN EEN UUR STIL STAAT.
TUSSEN GRONINGEN EN SAUWERD PENDELEN INMIDDELS Bussen. VANDAAR
UIT KUNNEN DE PASSAGIERS NAAR DELFZIJL EN ROODESCHOOL PER TREIN.
DE VIJFENTWINTIG PASSAGIERS VAN DE TREIN DIE TOT STILSTAND IS
GEBRACHT ZIJN PER BUS NAAR SAUWERD VERVOERD. -

AFDELING OPERATIEN

Van 181700 Jan 1982

dtg maand

tot 190819 Jan 1982

DAGBOEK

van ingekomen en verzonden

berichten, bevelen enz.

VAN DE Ovd LAS

Onderdeel:

LANDMAGTSTAF

Plaatsnaam en coördinaten:

's-Gravenhage

BINN 92 1900 RJ ANP 18-1-82 0196

EERSTE MUNITIETREIN UIT EEMSHAVEN VERTROKKEN

HEFSCHUIZEN. - DE EERSTE MUNITIETREIN IS MAANDAGAVOND OM ZEVEN MINUTEN OVER ZES VERTROKKEN UIT DE NOORDGRONINGSE EEMSHAVEN MET BESTEMMING ZUID-WEST DUITSLAND. DEZE EERSTE TREIN HEEFT EEN VERTRAGING VAN EENSTENS VIER UUR ONDERVONDEN TEN GEVOLGE VAN EEN SPOORWEGONGELUK EVEN TEN ZUIDEN VAN DE STAD GRONINGEN.

DE TREIN BESTAAT UIT 15 WAGONS, WAAROP IN TOTAAL 30 CONTAINERS VOL MUNITIE ZIJN GELADEN. TUSSEN DE VERSCHILLENDE GOEDERENWAGONS RIJDEN ACHT LEGE 'SCHUT'WAGONS MEE. IN DE TREIN IS OOK EEN PERSONEN-BOUPE OPGENOMEN, WAARIN ONDERMEER BEWAKINGSPERSONEEL MEERIJD.

WAAR VERWACHT WORDT ZAL MAANDAGAVOND OMSTREEKS TIEN UUR NOG EEN THEEDE MUNITIETREIN VANUIT DE EEMSHAVEN VERTREKKEN. IN DEZE MUNITIETREINEN WORDT PER KEER ONGEVEER 300 TON (BRUTO GEWICHT) MUNITIE VERVOERD.

MAANDAGMORGEN OMSTREEKS ZES UUR WERD IN DE EEMSHAVEN BEGONNEN MET DE OVERSLAG VAN DE MUNITIE. VOLGENS HAVENMEESTER R. K. MAST VAN DE EEMSHAVEN HEEFT HET MUNITIETRANSPORT GEEN NEGATIEVE GEVOLGEN GEHAD VOOR DE EEMSHAVEN. DE NORMALE GOEDERENOVERSLAG KON OFWEL GEWOON DOORGAAN, OF ZAL OP EEN IETS LATER TIJDSTIP WORDEN AFGEHANDELD.

NAAST HET AMERIKANSE MUNITIESCHIP LIGT EEN RUSSISCHE VISSERSBOOT. MAJOR W. VAN DIJK, COORDINATOR VAN DE MUNITIEOVERSLAG, VERKLAARDE HET STELLIGHEID DAT DE RUSSISCHE SCHEEPSBEMANNING DE OVERSLAG VAN DE MUNITIE GADESLAAT. 'HET STIKT ER VAN DE APPARATUUR', ALDUS DE MAJOR, DIE MEENDE DAT DE RUSSEN ECHTER WEINIG PROFIJT VAN HET SPIONEREN ZULLEN HEBBEN OMDAT ER ALLEEN NAAR KRATTEN EN CONTAINERS TE ZIEN ZOUDE ZIJN. VOLGENS DE MAJOR WORDEN DERGELIJKE RUSSISCHE VISSERSCHEPEN OOK REGELMATIG GESIGNALEERD IN NOORDDUITSLAND TIJDENS DE OVERSLAG VAN AMERIKANSE MUNITIE.

EA
BINN 96 ANP 18-01-82 19.45 1127/3840 BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN MET VERBODNEN BEKOGELD

ASSEN -- TEGEN ZEVEN UUR IS IN ASSEN EEN TREIN MET ONGEVEER TIEN VERBODNEN BEKOGELD. VOLGENS DE AANWEZIGE ACTIEVOERDERS WAS HET DE MUNITIETREIN DIE KORT NA ZES UUR UIT DE EEMSHAVEN WAS VERTROKKEN. EEN WOORDVOERDER VAN DE SPOORWEGEN VERKLAARDE DESGEVRAAGD DAT HET NIET DE BEWUSTE TREIN WAS, MAAR EEN TREIN MET HUISVUIL.

A
BINN 107 ANP 18-01-82 20.20 0196/3840 BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN PASSEERT GRONINGEN

GRONINGEN -- DE MUNITIETREIN PASSEERDE MAANDAGOND OM ONGEVEER TIEN VOOR ACHT DE STAD GRONINGEN. TUSSEN DE EEMSHAVEN EN GRONINGEN HEBBEN ZICH GEEN INCIDENTEN VOORGEDAAN. -
OP HET STATION IN ASSEN STAAT NOG EEN GROEP DEMONSTRANTEN, DIE EERDER OP DE AVOND VERBODNEN GOODE NAAR EEN TREIN MET HUISVUIL, DIE VOOR DE BEWUSTE TREIN WERD AANGEZIEN.
DE TIEN DEMONSTRANTEN DIE ZICH MAANDAGMORGEN AAN EEN PASAGIERSTREIN KETENDEN ZIJN, S AVONDS IN VERZEKERDE BEWARING GESTELD. TIEN ANDERE ACTIEVOERDERS, DIE WAREN AANGEHOUDEN OMDAT ZIJ DE SPOORBAAN NIET WILDEN VERLATEN, ZIJN OP VRIJE VOETEN GESTELD, OP VOORWAARDE DAT ZIJ ZICH VAN VERDERE ACTIE ZULLEN ONTHOUDEN, ALDUS DE GRONINGSE POLITIE.

A
BINN 111 ANP 18-01-82 20.45 1127 OF BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN ZONDER PROBLEMEN LANGS ASSEN

ASSEN -- DE MUNITIETREIN HEEFT MAANDAGAVOND OM DRIE MINUTEN VOOR HALF NEGEN STATION ASSEN GEPASSEERD. OP HET PERRON STONDEN ONGEVEER TIEN DEMONSTRANTEN MET SPANDOeken EN FAKKELS. ANDERHALF UUR EERDER HADDEN ZIJ EEN GOEDERENTREIN, DIE ZIJ VOOR DE MUNITIETREIN AANZAGEN, MET ZAKJES VERF BEKOGELD. DE MUNITIETREIN PASSEERDE ASSEN ZONDER PROBLEMEN.

EA

BINN 96 ANP 18-01-82 19.45 1127/3840 BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN MET VERFBOMMEN BEKOGELD

ASSEN -- TEGEN ZEVEN UUR IS IN ASSEN EEN TREIN MET ONGEVEER TIEN VERFBOMMEN BEKOGELD. VOLGENS DE AANWEZIGE ACTIEVOERDERS WAS HET DE MUNITIETREIN DIE KORT NA ZES UUR UIT DE EEMSHAVEN WAS VERTROKKEN. EEN WOORDVOERDER VAN DE SPOORWEGEN VERKLAARDE DESGEVRAAGD DAT HET NIET DE BEWUSTE TREIN WAS, MAAR EEN TREIN MET HUISVUIL.

A

BINN 107 ANP 18-01-82 20.20 0196/3840 BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN PASSEERT GRONINGEN

GRONINGEN -- DE MUNITIETREIN PASSEERDE MAANDAGOND OM ONGEVEER TIEN VOOR ACHT DE STAD GRONINGEN. TUSSEN DE EEMSHAVEN EN GRONINGEN HEBBEN ZICH GEEN INCIDENTEN VOORGEDAAN. -
OP HET STATION IN ASSEN STAAT NOG EEN GROEP DEMONSTRANTEN, DIE EERDER OP DE AVOND VERFBOMMEN GOOIDE NAAR EEN TREIN MET HUISVUIL, DIE VOOR DE BEWUSTE TREIN WERD AANGEZIEN.

DE TIEN DEMONSTRANTEN DIE ZICH MAANDAGMORGEN AAN EEN PASAGIERSTREIN KETENDEN ZIJN, S AVONDS IN VERZEKERDE BEWARING GESTELD. TIEN ANDERE ACTIEVOERDERS, DIE WAREN AANGEHOUDEN OMDAT ZIJ DE SPOORBAAN NIET WILDEN VERLATEN, ZIJN OP VRIJE VOETEN GESTELD, OP VOORWAARDE DAT ZIJ ZICH VAN VERDERE ACTIE ZULLEN ONTHOUDEN, ALDUS DE GRONINGSE POLITIE.

A

BINN 111 ANP 18-01-82 20.45 1127 OF BJ

MUNITIETRANSPORT

TREIN ZONDER PROBLEMEN LANGS ASSEN

ASSEN -- DE MUNITIETREIN HEEFT MAANDAGAVOND OM DRIE MINUTEN VOOR HALF NEGEN STATION ASSEN GEPASSEERD. OP HET PERRON STONDEN ONGEVEER TIEN DEMONSTRANTEN MET SPANDOEKEN EN FAKKELS. ANDERHALF UUR EERDER HADDEN ZIJ EEN GOEDERENTREIN, DIE ZIJ VOOR DE MUNITIETREIN AANZAGEN, MET ZAKJES VERF BEKOGELD. DE MUNITIETREIN PASSEERDE ASSEN ZONDER PROBLEMEN.

A
BINN 123 ANP 18-1-82 21.40 0196-1127-1816-3838-BJ-OK

MUNITIETRANSPORT

VERTREK EERSTE PROEFTRANSPORT VERLOOPT RUSTIG

(SAMENVATTING)

ASSEN -- DE EERSTE VAN EEN SERIE PROEFTRANSPORTEN MET MUNITIE VANUIT DE EEMSHAVEN NAAR HET AMERIKAANSE LEGER IN ZUIDWEST-DUITSLAND HEEFT MAANDAGAVOND BIJ HET VERTREK EN TIJDENS HET EERSTE GEDEELTE VAN HET TRAJECT GEEN HINDER ONDERVONDEN VAN DE AANGEKONDIGDE PROTESTACTIES. ROND HALF NEGEN MAANDAGAVOND PASSEERDE DE TREIN HET STATION VAN ASSEN, WAAR EEN GROEPJE ACTIEVOERDERS DE VIJFTIEN WAGONS MET DERTIG CONTAINERS MET ONGEVEER DRIEHONDERD TON MUNITIE BESTOOKTE MET VERFBOMMEN. DE TREIN GING VANUIT ASSEN DOOR NAAR ZWOLLE EN DEVENTER, WAAR ACTIEGROEPEN EERDER AANKONDIGDEN EEN GEWELDLOZE BLOKKADE TEGEN HET TRANSPORT TE ZULLEN UITVOEREN.

HET VERTREK VAN HET EERSTE PROEFTRANSPORT VANUIT DE EEMSHAVEN LIEP EEN VERTRAGING VAN EEN UUR OF VIER OP TEN GEVOLGE VAN EEN SPOORWEGONGELUK EVEN TEN ZUIDEN VAN DE STAD GRONINGEN. DAAR KWAM EEN AUTO ONDER EEN TREIN.

UIT PROTEST TEGEN DE TRANSPORTEN OMONGEN ONGEVEER DERTIG ACTIEVOERDERS MAANDAGOGHTEND DE PASSAGIERSTREIN ROODESCHOOL-GRONINGEN TOT STOPPEN TER HOOGTE VAN ADORP. TIEN DEMONSTRANTEN KETENDEN ZICH AAN DE TREIN VAST, DE OVERIGEN GINGEN ERYOOR ZITTEN. DE TREIN BLEEF DAARDOOR TWEE UUR IN ADORP STEKEN, VOORDAT DE POLITIE ERTOE OVERGING DE DEMONSTRANTEN MET ECHTE DWANG TE VERWIJDEREN. DE PASSAGIERS MOESTEN MET BUSJES VERDER. DE POLITIE ZEGT ZICH TERUGHOUDEND TEGENOVER DE ACTIE TE HEBBEN OPGESTELD, OMDAT DE GEBEURTENISSEN TUSSEN DE RAILS IN EERSTE INSTANTIE EEN ZAAK VAN DE SPOORWEGPOLITIE ZIJN. VAN DE ACTIEVOERDERS IN ADORP HERDEN DEGENEN DIE ZICH HADDEN VASTGEKETEND MAANDAGAVOND NOG DOOR DE POLITIE VASTGEHOUDEN. -

BINN 131 ANP 18-01-82 23.50 3843/0196 BJ

MUNITIETRANSPORT

TWEDE TREIN VERTROKKEN

GRONINGEN/ZWOLLE -- DE TWEDE MUNITIETREIN IS MAANDAGAVOND TEGEN KWART VOOR TWAALF VERTROKKEN UIT DE EEMSHAVEN, RICHTING GRONINGEN. DE EERSTE TREIN ARRIVEERDE MAANDAGAVOND ONSTREEKS HALF ELF (VOLGENS DE GEMEENTEPOLITIE DAAR ACHT MINUTEN TE LAAT) IN ZWOLLE. TEGEN MIDDERNACHT ZOU DE EERSTE TREIN ZWOLLE VERLATEN EN OP WEG GAAN NAAR DEVENTER.

BINN 7 18/1/82 ANP 0196-1816 BP 1185/1120

MUNITIETRANSPORT
ACTIEGROEP BRENGT TREIN TOT STILSTAND

GRONINGEN - OM VIJF OVER HALF ELF MAANDAGMORGEN HEEFT EEN GROEP ACTIEVOERDERS DE TREIN GRONINGEN- ROODESCHOOL ENKELE KILOMETERS BUITEN GRONINGEN DOOR AAN DE NOODREM TE TREKKEN TOT STILSTAND GEBRACHT. ZES VAN DE ONGEVEER DERTIG ACTIEVOERDERS HEBBEN ZICH AAN DE ACHTERZIJDE VAN DE TREIN AAN DE LAATSTE WAGEN VASTGEKLONKEN. DE GROEP WIL ZO PROTESTEREN TEGEN HET MUNITIETRANSPORT DOOR NEDERLAND. 'DE MILITARISERING MOET TOT STILSTAND WORDEN GEBRACHT. WIJ STREVEN NAAR EEN ZO GROOT MOGELIJKE ONTREGELING VAN HET TREINVERKEER ALS PROTEST TEGEN HET MUNITIETRANSPORT VIA DEZE LIJN', aldus de actiegroep.

DE BESTUURDER VAN DE TREIN WILDE, NADAT AAN DE NOODREM WAS GETROKKEN, NOG DOOR RIJDEN MAAR ENKELE ACTIEVOERDERS BELENMERDEN DIT DOOR VOOR DE TREIN TE SPRINGEN.

DE TREIN WAS MET IN TOTAAL ONGEVEER VIJFTIG PASSAGIERS, WAARONDER DUS EEN DERTIGTAL ACTIEVOERDERS, UIT GRONINGEN VERTROKKEN. DE MUNITIETREIN MOET OVERIGENS NOG GAAN RIJDEN. DEZE ZOU VOLGENS EEN SCHEMA MAANDAGMORGEN OM TIEN UUR MOETEN VERTREKKEN, MAAR EEN WOORDVOERDER VAN DE NS LIET MAANDAGMORGEN VROEG AL WETEN NIET BETER TE WETEN DAN DAT DE EERSTE MUNITIETREIN VANUIT DE EEMSHAVEN NIET VOOR DE MIDDAG ZOU GAAN RIJDEN. -.

EAA A

BINN 10 ANP 18-01-82 11.55 1816-00-BP

MUNITIETRANSPORT

ERGERNIS BIJ NS

GRONINGEN -- TOT ERGERNIS VAN DE NS HAD DE OVERHEID OM HALF TWAALF NOG NIETS GEDAAN OM EEN EINDE TE MAKEN AAN DE ACTIE OP DE SPOORBAAN BIJ GRONINGEN. EEN WOORDVOERDER VAN DE NS WEESE ER OP DAT DE BEWUSTE PASSAGIERSTREIN NU AL MEER DAN EEN UUR STIL STAAT. TUSSEN GRONINGEN EN SAUWERD PENDELEN INMIDDELS BUSSEN. VANDAAR UIT KUNNEN DE PASSAGIERS NAAR DELFZIJL EN ROODESCHOOL PER TREIN. DE VIJFENTWINTIG PASSAGIERS VAN DE TREIN DIE TOT STILSTAND IS GEBRACHT ZIJN PER BUS NAAR SAUWERD VERVOERD. -.

EA

BINN 11 ANP 18/1/82 0196 BA 12.35

MUNITIETRANSPORT

GRONINGER POLITIE NAAR TOT STILSTAND GEBRACHTE TREIN

GRONINGEN. - OM EVEN OVER TWAALF UUR MAANDAGMIDDAG IS DE GRONINGER POLITIE MET DERTIG MAN UITGERUKT NAAR DE OP DE SPOORLIJN GRONINGEN-ROODESCHOOL TOT STILSTAND GEBRACHTE PERSONENTREIN. DE BEDOELING IS DE ACTIEVOERDERS DIE ZICH MET KETTINGEN EN DERGELIJKE AAN DE TREIN HEBBEN

VASTGEKETEND 'OP ZACHTZINNE WIJZE', ALDUS EEN POLITIEHOORDOVERDER, AAN TE HOUDEN. 'LUKT DAT NIET DAN ZULLEN DEZE MANKEN TERUGKOMEN EN TREET EEN OVERLEG IN WERKING TUSSEN DE COMMISSARIS DER KONINGIN IN GRONINGEN, DE BURGEMEESTER VAN DE STAD GRONINGEN EN DE HOOFDOFFICIER VAN JUSTITIE'.

DE GRONINGER POLITIE ZEGT DAT PAS OMSTREEKS HALF TWAALF VAN DE MS FORMEEL HET VERZOEK BINNENKWAM OM BIJSTAND TE VERLENEN. DE HOORDOVERDER VAN DE GRONINGER POLITIE WIJST EROP DAT DAT ER OP DE SPOORBAAN EN BIJ STATIONS GEBEURT IN EERSTE INSTANTIE ONDER DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE SPOORWEGPOLITIE VALT.

ONGEVEER VIJFTIG MINUTEN, NADAT DE TREIN OM EVEN OVER HALF ELF TOT STILSTAND WAS GEBRACHT, ARRIVEERDE BIJ DE TREIN WEL EEN TWEETAL AGENTEN. DEZE BEKEKEN DE SITUATIE MAAR GINGEN NIET TOT OPTREDEN OVER, ALDUS DE POLITIE.

DE TREIN STAAT NOG JUIST OP HET GRONDGEBIED VAN DE GEMEENTE GRONINGEN OP DE SPOORLIJN TUSSEN GRONINGEN EN SAUWERD, ENKELE KILOMETERS VOOR SAUWERF EN TER HOOGTE VAN ADRP.

ROND DE TREIN HEERSTE DE EERSTE ANDERHALF UUR EEN MIN OF MEER ONTSPANNEN SFEER. DE PASSAGIERS WAREN LOPEND VIA DE WEILANDEN VERTROKKEN, TERWIJL DE ACTIEVOERDERS LIEDJES ZINGEND ROND DE TREIN RONDHANGEN.

Van 191700A jan 9 82

dtg maand

DAGBOEK

van ingekomen en verzonden

tot 200815Ajan 1982

berichten, bevelen enz.

Van de Ovd LAS

Onderdeel:

LANDMACHTSTAF

Plaatsnaam en coördinaten:

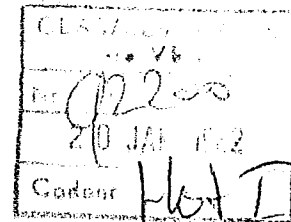
's-Gravenhage

114193, 2e druk

22/

BIAN 06 -82- RAP 20-1-82 0136

PUNITIETREASPORT

VIJFDE PUNITIETREIN VERRAST ACTIEVOERDERS

GRONINGEN. - EERDER DAN VERACHT WERD IS DE VIJFDE PUNITIETREIN IN DE NACHT VAN DINSDAG OP WOENSDAG DOOR DE GEMEENTE GRONINGEN GEREEDEN. TWEE GROEPEN ACTIEVOERDERS, DIE EEN LEVENDE BLOKKADE OP DE SPOORLIJN IN HET NOORDEN VAN DE STAD ALLEEN UITVOEREN WERDEN DOOR DE SNELLE KOPST EN DE VRIJ HOBE SNELHEID VAN DE TREIN VOLKOREN VERRAST. ER BLEEK GEEN GELEGENHEID VIER DE TREIN TEGEN TE HOUDEN. ZONDER VERDERE PROBLEMEN VERVOLGDE DE PUNITIETREIN ZIJN WEG NAAR HET ZUIDEN. ROND KWART OVER EEN VERLIET DE TREIN DE GEMEENTE.

ACTIEVOERDERS HADDEN OMSORGVOND IN TWEE GROEPEN VERGROED EN PLANKEN BEMARKT. DE ENE GROEP WILDE GEWELD TEGEN EEN EVENTUEEL POLITIE-OPTRIEDEN NIET UITSLUITEN. DE TWEEDE GROEP WES ALLE GEWELD ONVERMOEDLIJK AF. IN DE VOORGANGDE NACHT WES ER AL HET POLITIE-OPTRIEDEN MASSAAL MET STENEN GEGOOD.

VOOR WOENSDAG ZIJN INHOUDS NIEUWS ACTIES IN DE NACHT. DE PSP JONBERENDGROEPEN IN DE PROVINCIE GRONINGEN HEBBEN EEN VERKLARING UITGEBEVEN, WAARIN ZIJ ZICH ZEER VERACHT-PROED TONEN OVER HET ZEER HARDE OPTREDEN VAN DE ROEIELE EEN-ELD IN DE NACHT VAN MAANDAG OP DINSDAG. DE GRONINGER POLITIE VERKLARDE DINSDAG DAT ZIJ DOELIJK DE INDRUK HAD GEKREGEN, DAT EEN GROEP REISCHOPPERS OMSORGGOCHTEND VROEG DE LOERLISTISCHE ACTIEVOERDERS HAD ALLEEN DOMINEREN TIJDENS DE BLOKKADE.

(AANVULLING BIAN 06 VAN 20-1-82)

DE TWEE GROEPEN ACTIEVOERDERS TELDEN TEZAMEN 20 A 200 MENSEN. -

BINN 08 20-1-82 ANP 3944-BN

MUNITIETRANSPORT

VIJFDE TREIN OPGEHOUDEN

ZWOLLE - DE VIJFDE MUNITIETREIN HEEFT IN DE ACHT VAN OIJSORG OP HOENSORG TUSSEN ZWOLLE EN ARNHEM DOOR DIVERSE PROTESTACTIES OPONTHOUD BEKREGEN.

VOLGENS EEN WOORDVOERDER VAN DE SPOORWEGEN KWAM ER EEN MELDING BINNEN DAT ER TUSSEN DEVENTER EN ZUTPHEN EEN 30M OP DE RAILS ZOU LIGGEN. VERDER HADDEN ACTIEVOERERS TUSSEN OLST EN DEVENTER HET BAANVAK MET ALLERLEI MATERIAAL VERSPERD EN BLOKKEERDEN IN DIEPENVEEN 80 TOT 100 MENSEN DE SPOORLIJN. IN VERBAND MET DEZE ACTIES MOESTEN OOK TWEE GOEDERETREINEN STIL BLIJVEN STAAN.

OMSTREEKS 04.00 UUR LIET DE NS-WOORDVOERDER WETEN DAT DE VERTRAGING VAN HET TRANSPORT MISSCHIEN WEL EEN PAAR UUR ZOU DUREN. LAAR DE MUNITIETREIN OP DAT MOMENT STOND WILDE DE VOORWERDEREERDERE HET DEVOERERS EERDER IN DE ACHT IN ZUTPHEN DE RAILS VAN EEN BRANDEDE AUTOBRANDENBARRICADE VOORZIEN, DIE DE POLITIE ECHTER KON MECHALEN VOORDAT EEN EERDERE MUNITIETREIN ANKWAAM. DEZE HEEFT DAARDOOR GEEN VERTRAGING ONDERVONDEN. -

Verspreiding dagboekbladen Officier van Diennt

Verzendlijst:

PCLAS	1x
SC O/P LAS	1x
KAB	1x
H-JZ	1x
H-OPN	1x
H-INL < 20/1/82	1x
H-PERS	1x
H-LOG	1x

SINN 118 AM1820 19 - 1 - 82 BR 1810

MUNITIETRANSPORT

DEVENTER VRAAGT OM VOORTDOURENDE POLITIEBIJSTAND

DEVENTER - LOCO-BURGEMEESTER B. QUIMEL VAN DEVENTER HEEFT DE COMMISSARIS VAN DE KONINGIN IN OVERIJSSSEL GEVRAAGD OM CONTINUITEIT VAN DE POLITIEBIJSTAND, ZO DAT SNELLER OPGETREDEN KAN WORDEN TEGEN EVENTUELE NIEUWE ACTIES OM HET MUNITIETRANSPORT TE BLOKKEREN. DE LOCO-BURGEMEESTER HEEFT DIT DINSDAGMIDDAG GEZEGD TIJDENS EEN PERSCONFERENTIE.

DAT DE POLITIE PAS AAN HET EIND VAN DE MIDDAG BIJ DEVENTER EEN EIND KON MAKEN AAN EEN BLOKKADE VOOR DE TWEEDE MUNITIETREIN, DIE DAAR TOEN ACHT UUR HAD STILGESTAAN, KWAM VOLGENS HEN DOORDAT ER IN EERSTE INSTANTIE ONVOLDOENDE MANSCHAPPEN AANWEZIG WAREN. DAAR KWAM AAN BIJ, ALDUS QUIMEL, DAT DE NS EERST EEN REGELING WILDE TREFFEN VOOR HET PERSONENVERKEER ALVORENS DE MUNITIETREIN LANGS DE DEMONSTRANTEN TE STUREN.

BIJ DE POLITIE-ACTIE DINSDAGMIDDAG ROND VIJF UUR WAREN ONGEVEER HONDERD AGENTEN UIT HEEL OVERIJSSSEL BETROKKEN. DE ACTIE STOND ONDER LEIDING VAN COMMISSARIS P. IJZerman UIT ENSCHEDE.

OOK IN DE NACHT VAN MAANDAG OP DINSDAG KWAM DE POLITIE IN ACTIE VANWEGE HET MUNITIETRANSPORT. HET GING TOEN OM EEN BLOKKADE VAN DE EERSTE MUNITIETREIN. -.

Inl-B.

Hot I 27

A
BINN 19 ANP 19-01-82 3847-0945 BP

MUNITIETRANSPORT

TREIN STAAT STIL OP STATION DEVENTER

CLAS/PIS 411. IV
92200
20 JAN 1982
CODING Hb I

DEN HAAG -- DE MUNITIETREIN, DE TWEEDE DIE TOT NU TOE VANUIT DE EEMSHAVEN IS VERTROKKEN, STOND ROND HALF TIEN'DINSDAGMORGEN STIL OP HET STATION IN DEVENTER. ZO'N VEERTIG MENSEN HEBBEN OP DE DOORLIJN RICHTING ZUTPHEN EEN BLOKKADE GEVORMD. EEN NS-WOORDVOERDER HEEFT DIT MEEGEDEELD. -

A

Verspreiding dagboekbladen Officier van Dienat

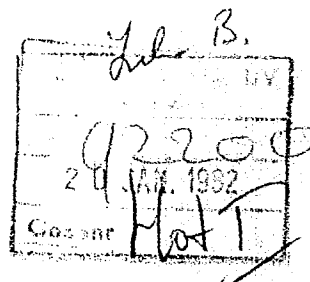
Verzendlijst:

PCLAS	1x
SC O/P LAS	1x
KAB	1x
H-JZ	1x
H-OPN	1x
H-INL	1x
H-PERS	1x
H-LOG	1x

19/1/82

A
BINN 60 ANP 19-1-82 1405 BR 1815 DV-

MUNITIETRANSPORT

POLITIE ZAL OPTREDEN TEGEN DEMONSTRANTEN MUNITIETREIN

DEVENTER -- DE POLITIE ZAL IN DE LOOP VAN DINSDAGMIDDAG OPTREDEN TEGEN DE DEMONSTRANTEN DIE SINDS DINSDAGOGHTEND NEGEN UUR VERHINDEREN DAT DE TREIN MET AMERIKAANSE MUNITIE DE RIT VERVOLGT. DE TREIN STAAT NOG STEEDS STIL OP HET STATION VAN DEVENTER. DIT HEEFT LOCO-BURGEMEESTER DUIMEL VAN DEVENTER DINSDAGMIDDAG OP EEN PERSCONFERENTIE MEEGEDEELD.

DAT DE POLITIE NOG GEEN ACTIES HEEFT ONDERNOMEN KOMT DOOR GEBREK AAN MANKRACHT. HET WACHTEN IS OP EXTRA MANSCHAPPEN VAN DE AE, DIE UIT DE GEHELE PROVINCIE OVERIJSSSEL MOETEN KOMEN. UITGANGSPUNT IS DAT HET POLITIE-OPTREDEN, EVENALS BIJ HET BREKEN VAN DE BLOKKADE IN DE NACHT VAN MAANDAG OP DINSDAG, ZO VREEDZAAM MOGELIJK ZAL ZIJN, ALDUS LOCO-BURGEMEESTER DUIMEL, DIE DEEL UITMAKT VAN HET BELEIDSCENTRUM VAN HET POLITIESBUREAU IN DEVENTER. -

BINN 71 ANP 19/01/82 0196 BL 14.55

MUNITIETRANSPORT

DERDE TREIN UIT EEMSHAVEN VERTROKKEN

GRONINGEN. - DINSDAGMIDDAG OM HALF DRIE IS UIT DE EEMSHAVEN DE DERDE TREIN MET MUNITIE VOOR AMERIKAANSE LEGEREENHEDEN IN DUITSLAND VERTROKKEN. DE TREIN ZAL WEER VIA GRONINGEN, ZWOLLE EN ARNHEM NAAR DUITSLAND RIJDEN.

IN HET KADER VAN EEN PROEFTRANSPORT, WAARBIJ DEZE WEEK IN TOTAAL ONGEVEER 1200 TON MUNITIE ZAL WORDEN VERVOERD, VERTROKKEN MAANDAG OOK REEDS TWEE TREINEN, WAARVAN DE EERSTE IN DEVENTER TOT STILSTAND WERD GEBRACHT DOOR ACTIEVOERDERS (MAANDAGAVOND) EN DE TWEEDE, DIE MAANDAGAVOND OM HALF TWAALF UIT DE EEMSHAVEN VERTROK KORTE TIJD LATER IN GRONINGEN OP EEN BLOKKADE VAN MENSEN STUITTE EN DINSDAGMORGEN OPNIEUW TOT STILSTAND WERD GEBRACHT BIJ DEVENTER. -

B
BINN 25 ANP 20-01-82 1230 BA 1816 OF

Hot I

11/22

GnlB

MUNITIETREIN

ARRESTANTEN NA BLOKKADE

GLAS/BLS AII. IV
Si. VII
Nr 92200
2 JAN. 1982
Codent 101

DEVENTER -- DE DEVENTER POLITIE HEEFT IN DE NACHT VAN DINSDAG OP WOENSDAG OP HET SPOORWEGEMPLACEMENT EEN MAN AANGEHOUDEN DIE BEZIG WAS MET HET OPWERPEN VAN EEN BLOKKADE OM EEN VAN DE MUNITIETREINEN TEGEN TE HOUDEN. HIJ MAakte GEBRUIK VAN MATERIAAL DAT LANGS DE SPOORBAAN LAG. ZIJN IDENTITEIT IS NOG NIET BEKEND, ZO HEEFT DE WOORDVOERDER VAN DE DEVENTER POLITIE BEKENDGEMAAKT.

ZES PERSONEN, DIE ZICH OOK IN DE BUURT VAN HET EMPLACEMENT OPHELDEN, WERDEN KORTE TIJD VAST GEHOUDEN. NADAT HUN BAGAGE WAS ONDERZocht, MOCHTEN ZE GAAN. ROND HALF VIJF, WOENSDAGOGHTEND, IS VOLGENS DE POLITIE EEN BUS VAN DE MOBIELE EENHEID IN HET CENTRUM VAN DEVENTER MET STENEN BEGOGELD DOOR ONGEVEER TWINTIG DEMONSTRANTEN DIE VAN HET STATION AFKWAMEN. DE POLITIE TRAD NIET OP, ALDUS DE VOORLICHTER.

VOLGENS DE VERENIGING VAN DIENSTWEIGERAARS HEEFT DE M.E. WOENSDAGOGHTEND WEL DEGELIJK OPGETREDEN. TIEN DEMONSTRANTEN Zouden LICHT ZIJN GEWOND, E/E/N WAS ER ZO ERNSTIG AAN TOE DAT HIJ IN HET ZIEKENHUIS MOEST WORDEN OPGENOMEN, ALDUS DE VERENIGING VAN DIENSTWEIGERAARS. BIJ DE POLITIE IS HIEROVER NIETS BEKEND.

DE COORDINATIE VOOR HET POLITIEDOPTREDEN IN OVERIJSSSEL, WAT BETREFT DE ACTIES TEGEN DE MUNITIETREINEN, IS IN HANDEN VAN MR. J. NIEERS, COMMISSARIS VAN DE KONINGIN IN DEZE PROVINCIE.

Verspreiding dagboekbladen Officier van Dienst

Verzendlijst:

PCLAS	1x
SC O/P LAS	1x
KAB	1x
H-JZ	1x
H-OPN	1x
H-INL	1x
H-PERS	1x
H-LOG	1x

20/1/82

Telegraaf 15-1-82

Treinen met munitie rijden al jaren door ons land

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG, vrijdag. Sinds jaar en dag wordt via de trein munitie door ons land vervoerd. Het gaat hier om 40 tot 50 treinwagons per maand. In een aantal gevallen worden deze wagons tot aparte treinen geformeerd, in andere gevallen maken zij deel uit van normale goederentreinen.

Voor dit vervoer zijn de gebruikte wagons speciaal omgebouwd, ingericht en brandwerend gemaakt. Dit stellen de staatssecretaris

sen van Defensie en Verkeer en Waterstaat in een notitie aan de Tweede Kamer.

Ophef

Aanleiding vormt de ophef die, tot duidelijke verbazing van de bewindslieden, nu plotseling wordt gemaakt vooral van linkse zijde over het vervoer van Amerikaanse munitie van af de Eemshaven, via Zwolle en Arnhem, naar Zuid-Duitsland.

Het gaat hier om een eenmalige aanlanding in de Eemshaven van 1500 ton

explosieve stof. Deze conventionele munitie is voor het vervoer zodanig geprepareerd dat zelfs bij een ongeval geen explosies kunnen voorkomen.

De minister van Defensie heeft toestemming gegeven voor dit vervoer, waarbij allerlei beperkende eisen zijn gesteld, ten aanzien van de soort munitie, de verpakking en de juiste plaats voor aanlanding. Militairen gaan de munitie bewaken.

Het Amerikaanse schip wacht op 17 januari in de Eemshaven verwachting

Munitieschip komt zondag aan in de Eemshaven

Het schip met munitie voor Amerikaanse legereenheden in West-Duitsland zal naar verwachting zondagmiddag tegen vijf uur in de Eemshaven aan de Noordgroningse kust aankomen. Het schip, de American Ranger, is enkele dagen geleden vertrokken uit Sunnypoint in Zuid-Carolina. Het heeft ongeveer 1160 ton munitie aan boord.

Dit is meegedeeld door het gemeentebestuur van Hefshuizen waar onder de haven valt.

Ondanks de protesten blijft de NS bij zijn plan de treinen vanaf maandag via Groningen-Zwolle-Deventer naar de Bondsrepubliek te laten rijden. Dat plan houdt in dat er gedurende zes dagen elke dag maximaal vier treinen rijden. Om de munitie vlot te kunnen overladen heeft het stuwadoorsbedrijf Terminal Eemshaven honderd man extra aangetrokken. De munitie is verpakt in containers.

De dag vóór de aankomst van het schip, zaterdag, houdt de Vredeswerkgroep Hefshuizen een grote manifestatie in De Fakkel in Uithuizen. In die Vredeswerkgroep zijn de progressieve partijen en alle plaatselijke vredesgroepen vertegenwoordigd. Die manifestatie begint om twee uur.

De Waarheid, 15/1/82

de klepaar
16-11-82

T 9

Londen: Henri van der Zee
Madrid: Kees van Bommelen
New York: Edo Brandt
Parijs: Jooat C. de Ruiter

Rome: Gerard Veranden
Tokio: Lambert van Boers
Vaticaanstad: Udo Brand Hiddes Galama
Wenen: Jules Hul

Gebeurtenissen rond de munitietrein

door J. G. HEITINK

AMSTERDAM, zaterdag
Wat bezielt de mensen die woedend zijn over de munitietrein die van Delfzijl naar Arnhem rijdt en dan de grens overgaat? Ik heb daarover nagedacht en mensen geraadpleegd en allen komen zij (en ik ook trouwens) tot de conclusie, dat het helemaal niet om die trein gaat. Het is goed om mensen die zich van geen gevaar bewust zijn lekker op de kast te jagen. En het leidt de aandacht van de communistische misdaden in Polen af.

De interesse die vredesbewegingen, zoals het IKV, en de CPN hebben in de munitietrein die van de Eemshaven zal vertrekken, is wel opvallend. Deze trein zal, wat over de lading ook gezegd mag worden, nieuwe conventionele wapens vervoeren om verouderde types te vervangen. Hij heeft niets te maken met de bewapeningswedloop als zodanig, noch met de balans van de strijdkrachten van oost en west, noch met nucleaire wapens.

Niemand hoeft zich ongerust te maken over de trein, en als deze dan de hoofden van de mensen op hol brengt, dan zal hij aan gedachten afleiden van Polen. En dat is nu juist de bedoeling. Polen, en niets anders, is de enige reden voor protest tegen de trein.

Ondeugend

Zeker, sommige vredesgroepen hebben in het begin bepaalde afkeurende geluiden laten horen over het optreden van het Poolse leger en de rol van de Russen. En zij zijn naderhand er zeer door onthand dat hun Russische vrienden zo "ondeugend" zijn.

Hoe kunnen (en nou noem ik maar een paar clubs op) de PvdA, de CPN, het IKV en de Socialistische Partij (SP), in alle

ernst vragen dat er demonstranten komen, die zich tegen een trein zullen verzetten en het belangrijkste punt dat zich nu in Europa afspeelt, namelijk de vernietiging van de Poolse vakbond "Solidariteit" en de koude en honger die het Poolse volk moet ondergaan, negeren?

Die trein helpt de Nederlanders tegen zulk een lot te beschermen. Laten we daar de nadruk op leggen. De Nederlanders, die zo'n idee van "een trein die de vrede niet dient", levend houden, geven in het buitenland de indruk dat wij allemaal dwazen zijn. Denkt u er wel om: allemaal dwazen.

En dat is niet mis. De internationale pers zal dit niet ontgaan en zal het rapporteren. Ik waarschuw maar, dat dit ongetwijfeld zal gebeuren wanneer de wijsheid het niet wint van de dwaasheid.

Vergeeten

Er zijn trouwens nog een paar dingen die ik moet opmerken. De "Waarheid", het dagblad van de communistische partij, vergeet (?) iedere keer weer dat het over de protesten rond de trein schrijft, het IKV te noemen. Maar een artikel in "De Volkskrant" vergeet (?) de CPN te noemen. Is dit toeval of is dat geen toeval? Natuurlijk is het IKV er op gebrand niet tegelijk met de communisten te worden genoemd. Ook al volgt het de lijn van de communisten om tegen de trein verzet aan te tekenen. En daarin alleen ligt al een tekere solidariteit.

Maar dit soort solidariteit ligt althans mij niet, of zij nu wel of niet wordt verheven tot een doel. Ik blijf denken aan de mensen in Polen die kou lijden en die wij, wanneer we ons laten afleiden door zaken als zo'n trein die munitie of weet ik wat vervoert, steeds meer in de kou laten staan. Zonder een behoorlijke defensie kan ons op een kwade dag hetzelfde gebeuren.

TEGENSTANDERS KONDIGEN DEMONSTRATIES AAN Munitietrein roept verzet op

Van onze correspondent

ZWOLLE — Demonstraties op 23 januari in Groningen, Zwolle en Arnhem en de eis aan de regering om transporten van Amerikaanse munitie door Nederland alsnog af te gelasten. Dat zijn de besluiten die zaterdag zijn genomen op een druk bezochte bijeenkomst in Zwolle.

In het Zwolse hotel Suisse waren leden van de vredesbeweging, jongerengroepen, politieke partijen, de Vereniging Dienstweigeraars, de antimilitaristische groep Onkruid, vertegenwoordigers van het IVV, leden van gemeenteraden in het noorden en oosten van het land, en gers het helemaal eens: in Nederland is geen plaats voor deze extra munitietrains. Minder eenvoudig bleek het de eensgezinde afsluiting en afwijzing van een nieuw brok militarisme onder een noemer te brengen.

Sommigen hadden moeite met de 23ste als demonstratiedatum, omdat een proeftransport van 1500 ton munitie van Delfzijl via Groningen, Zwolle en Arnhem naar Duitsland dan al is begonnen. Deze tegenstanders van de 23ste januari vonden 19 januari een betere demonstratiedatum, maar gingen ten slotte met een meerderheidsbesluit akkoord.

Na het gematigde, die vooralsnog kiezen voor overleg en demonstreren, bevatte de Zwolse vergadering, zaterdag ook radicalere bezoeke. Antimilitaristen en anderen die in praten gen heil zien. "Geen getul maar actie", bleek hun parool. Ze willen zelfs niet weten van een proeftransport in de week van maandag 18 tot en met zaterdag 23 januari van vier munitietrains van elk vijftien wagons per dag en ze willen, als regering en NS niet van de plannen afzien, proberen dit proeftransport tegen te gaan door het stellen van daden.

In de brief aan de regering krijgt de toenemende militarisering van Nederland de meeste nadruk. Dat aan de vele gevaarlijke transporten

die Nederland al kent een nieuw en overbodig transport wordt toegevoegd, terwijl de veiligheid niet is te garanderen, is een ander belangrijk punt, dat heeft geleid tot massale onrust onder de bevolking van Noord- en Oost-Nederland. Ook krijgt de regering het verwijt dat de besluitvorming grotendeels binnenskamers verliep en ondemocratisch was.

Regionaal en plaatselijk zijn naast de voorgenomen demonstraties in Groningen, Zwolle en Arnhem prikkacties te verwachten. In Delfzijl, aanlandingsplaats van de munitie, komt een regionale actie rond de Eemshaven. Als die munitiehaven wordt zal dat zeker leiden tot afbraak van andere werkgelegenheid en de Eemshaven is juist met overheidsteun aangelegd om de werkgelegenheid in Oost-Groningen te bevorderen, aldus een regionaal actiecomité.

De Tweede-Kamerfractie van de Partij van de Arbeid heeft geen bezwaar tegen Amerikaanse munitietransporten door Nederland. Dat heeft defensiewoordvoerder van

den Bergh zondag namens de fractie verklaard. Voor de fractie kan het transport niet verklaard worden tot actiepunt van vredespolitiek, omdat de PvdA de Amerikaanse aanwezigheid in West-Duitsland een punt van discussie acht en het daarmee logisch vindt dat die troepen bevoorradt worden.

Het Kamerlid zegt de opwindende bij verschillende PvdA-afdelingen die het onaanvaardbaar over de transporten uitspraken niet te begripen. "Er zitten geen bijzondere veiligheidsrisico's aan die transporten. Sinds de Tweede Wereldoorlog is nog nooit iets gebeurd met de vele munitietransporten in Nederland".

Het argument dat de aanlanding in de Eemshaven leidt tot verdere militarisering van Oost-Groningen noemt Van den Bergh "buitengewoon gezocht". De PvdA-fractie zal staatssecretaris Stemerink van Defensie overigens wel verzoeken een evaluatierapport van de proeftransporten naar de Tweede Kamer te sturen en daarover ook met provinciale en gemeentelijke betrokkenen te praten, aldus Van den Bergh namens de fractie.

class:

fichecode(s):

CIA:Pa verz: 7-1-1982
PLG:Noord ontv: 7-1-1982 verz: 7-1-1982

Bronnen: Ev:

RNR :
OBJ NR
DOSSNR

volgnr:

DET 442

ACTIE

ontv : - 3 JAN. 1982
doc Nr: 6644 - C
verz : 8-1-82
INFO: sie Vh- HOT I

INLB ontv dagb
arch fiche krt doss bijgevoegd

B1 hfd 1-1 1-2 1-3 B4 hfd 4-1 ST-1 ST-2 PLV HFD
B2 hfd 2-1 2-2 2-3 B3 hfd plv rapp krt doc arch dd

MELDING/RAPPORT

geen ¹⁾ afwijkingen van ttn melding dtg:

1. Akties tegen het munitietransport (US-munitie) van de Eemshaven naar Emmerich (BRD).
Uithuizen, januari 1982.

2.

3. De achter punt 2. genoemde personen (verdere persoonsgegevens volgen) behoren tot de uit 5 personen bestaande vredeswerkgroep Uithuizen. Deze werkgroep is momenteel bezig een landelijke actie te ontketenen tegen het transport van US-munitie per trein van de Eemshaven naar Emmerich (BRD). Tijdens een eerste grote vergadering in het Tehuis in Groningen op 4 januari 1982 (aantal aanwezigen ong 100) is gebleken, dat de vredeswerkgroep Uithuizen slechts vreedzame akties voorstaat. De vergadering was uitgeschreven door het Volkscongres en behoorde tot de aanwezigen. De leiding van de vergadering was in handen van en hij wil komen tot een massaal protest waarbij de munitietransporten zelf ongemoeid dienen te worden gelaten. stelde, dat wanneer de regering na het houden van vreedzame akties blijft doen alsof er niets aan de hand is, hij andere akties niet uitsluit. Onder de aanwezigen waren een aantal tot nu toe onbekend gebleven personen, die tot harde akties bereid waren. Deze harde akties zoals het trekken aan de noodrem en het plaatsen van brandende stroobalen op de rails zouden het transport moeten stoppen. drukte die personen evenwel op het hart, die activiteiten voorlopig te laten rusten, zodat zoveel mogelijk sympathisanten

¹⁾ doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)

één

1)

bijlage(n)

geen

1)

class:

RNR :

OBJEKTNR :

DOSSIERNR :

sympathisanten zich bij het gezamenlijk protest kunnen aansluiten.

Met de Vredeswerkgroep Uithuizen werken een politieke partijen en organisatie mee, zoals: PPR, CPN, PSP, PvdA, IKV en Greenpeace.

De voorlopige verdere plannen van de werkgroep zijn:

- a. Op 14 januari 1982 een grote demonstratieve vergadering in "De Pakkel" te Uithuizen. (capaciteit 300 personen).
 - b. Op 16 januari 1982 een protestdemonstratie in Uithuizen vanaf de Hemshaven
 - c. Een week later of ook op 16 januari 1982?? een demonstratie op het hoofdstation in Groningen.
 - d. In alle stations zullen affiches worden opgehangen en in de spoorweggemeenten zullen huis aan huis-vlugschriften worden verspreid.
4. Op dit moment kan nog niet nagegaan worden in hoeverre de radicale ideeën, welke tijdens de vergadering te Groningen op 4 januari 1982 geopperd zijn, uitgevoerd gaan worden.
- Gezien ook de uitlatingen van _____ zullen het naar alle waarschijnlijkheid inderdaad vreedzame acties worden.
- De nu bekende leden van de Uithuizer Vredeswerkgroep zijn politiek nog onbekend.
- Dz zal aanvullend worden gemeld.

Par: Pa

C. CI-ploeg Noord:

plg. 449 CI-det: J 7
8/1

I

BERICHTEN
TELEGRAMMEN

FORMULIER

355/0134

Retour

21 DEC. 1981

VOORPANGSAANSPRAKING		PATIËNTENBORDEP		BERICHTENINSTRUMENTS	
R	INFO	21515	A	21	31
CLASSIFICATIE		Confidentieel			
SPECIAL BEHANDELING		SIC KIU			

in VAN: HLS
AAN: NTC

Ops

Voor: G3

Onderwerp: Bewaking Eemshaven

Referto: Info bespreking op 151281 te Gouda

1. NTC wordt verzocht zorg te dragen voor de bewaking van munitieschip in de Eemshaven in de periode 3-23 januari 1982.
2. Bewakingsduur ongeveer 6 dagen; vermoedelijk aankomst schip is 15 januari.
3. Z.s.m. worden nadere richtlijnen verstrekt over de bevoegdheden van de G- bewakings-eenheid.

BEMERKINGEN / AANMERKINGEN		BLZ		VAN		EIZEN	
1x-OPN-B							
AFSTELLER		VERZORGER / ACHTERNAEM		VOORPANGSAANSPRAKING			
HOPN-B		HOPN-B		1505			
3959		3959					

Munitielyn sneller beveiligd

Van onze correspondent

GRONINGEN — De directie van de Nederlandse Spoorwegen (NS) heeft besloten eerder dan ze van plan was het gebruik Rodeschool-Groningen elektronisch te beveiligen. Het transport van Amerikaanse munitie van de Eemshaven naar Zuid-Duitsland is aanleiding geweest om eerder naar de beveiliging op dit baanvak te gaan kijken. Deelde de commissaris der koningin in Groningen, Vonhoff, dinsdagmiddag mee.

Voordat de goedkeuring van de minister afkomt, is de noodzakelijke apparatuur al besteld. Oorspronkelijk zou pas in 1993 de beveiliging van deze lijn (waar anderhalf jaar geleden een treinhongersnood negen levensloste) op het gebruikelijke peil zijn gebracht.

De situatie van dit deel van de spoorroute is een van de argumenten die tegenstanders van de munitietransporten aanvoeren om acties te ondernemen tegen het profiittransport dat volgende week zal plaatsvinden. Ook de gemeente besturen langs dit baanvak hebben zich begin deze week nog een keer tot het provinciaal bestuur van Groningen gewend om hun zorg uit te spreken over de veiligheid van de lijn.

Nachtritten munitietrein geweigerd

Door onze correspondent

GRONINGEN, 13 jan. — De spoorwegen zijn niet bereid de treinen met Amerikaanse munitie van de Eemshaven via Arnhem naar Zuid-Duitsland (dertig transporten) 's nachts uit te voeren.

De commissaris van de Koningin in Groningen, H. J. L. Vonhoff, had de spoorwegen op verzoek van een aantal burgermeesters van gemeenten langs de spoorlijn gevraagd de mogelijkheden van nachtelijke transporten te onderzoeken. Op zijn vraag heeft de directie van de NS geantwoord dat een aantal spoorwegtechnische redenen die nachtelijke transporten verhinderen. Bovendien schrijft zij, moet het Ameri-

NRC - Nieuwsredactie

13-1-1992

BERICHTEN
TELEGRAMMEN FORMULIER

STAFNUMMER *)

2412/135

VBDNR:

de

(aan)

(nr)

(Security warning)

VOORRANGSAANDUIDING		DATUMTIJDGROEP	
P (ACTIE)	P (INFO)	241100 (tijd)	17 dec 61 (maand/jr)

BERICHTENINSTRUCTIES GR

Adres
zie
schutblad

fm

VAN: BLS
AAN: NTC
INFO: DJZ
C-KMar

CLASSIFICATIE
GEHEIM

SPECIALE BEHANDELING *)

SUBJECT INDICATOR CODE

SIC KHU

OPS

6540/17/Gel

Ref: mondeling info Lkol (LAS/OPN)

Ond: US-munitietransport via Eemshaven.

1. NTC dient rekening te houden met de bewaking van een US-munitietransport (schip) ten tijde van het lossen/overladen op de trein in en nabij de Eemshaven.
2. Vermoedelijke aanvang lossen is 150182.
Tijdsduur: een zevental dagen.
3. Bewaking dient plaats te vinden op grond van het ROSK en conform de Geweldsinstructie, nummer 284.210/G van 9 juli 1965.
Richtlijnen Vredesbewaking zijn niet van toepassing.
4. Bewaking beperkt zich uitsluitend tot de munitie/ boot/trein; overige maatregelen (afzettingen, handhaving openbare orde, e.d.) zijn een verantwoordelijkheid voor de lokaal bevoegde civiele autoriteiten.
5. Bewaking dient plaats te vinden op vierentwintig uurs basis.

(vervolg tekst ommesijde)

BIJZONDERE AANWIJZINGEN *)

intern: OPN-B (1x); VV (1x); JZ-B (1x).

VISIE VOORAF / TER KENNISNEMING *)

BLZ 1 VAN 2 BLZN

OPSTELLER		VERZENDGEMACHTIGDE	VOORTGANGSCONTROLE	
Naam:			TVA/TVO	TVZ
Functie: Wnd HOPN-B		HOPN		
Telefoonnr: 3813		3855		
Paraaf:		Handtekening:	VBD Middel	Nacontrole

*) Indien van toepassing.

VOLGBLADZIJDE Z.O.Z.

H 15805/Lu. Form. 1040/ NSN 7630-17-048 8820

DE OPSTELLER VULT ALLEEN HET OMKOMLENDE GEDeelTE IN

6. Detailbespreking en coördinatie bevoegdheden, dient ter plaatse te geschieden door RMC-N, KMar, BLS/VV en plaatselijke autoriteiten o.l.v. NTC.
7. Met de leiding en coördinatie van operatie "EEMSHAVEN" en de voorbereiding daarvan ware in principe RMC-N te belasten.

III

364/0121
30 DEC. 1981

P

P

30 1550

Van: BLS

Aan: NTC

Info: DJZ

C-KMar

OPS

Referte: tgm BLS dtg 241100 A dec '81

Ond: US-munitietransport via Eemshaven

Nervallen

1. Ter verduidelijking van het in punt 4 van referte gestelde zij vermeld dat verantwoordelijkheid KJ blijft tot aan het vertrek van de trein naar de eindbestemming.
2. Dit houdt in dat ook beladen munitiewagens net buiten de als zodanig bekendstaande loskade bewaakt dienen te worden conform de gegeven instructies.
3. Verantwoording KMar vangt aan op moment dat trein met personenwagon en munitiewagens zich verplaatst naar eindbestemming.

intern: OPN-B (1x); VV (1x); JZ-B (1x)		Blz 1 van 1
OPSTELLER	VERZENDGEMACHTIGDE	VOORGAANGERS/OPSTELLER
H-OPN-B1	Wvd HOPN-B	1453
3813	3959	

IV

BEI CHEN
TEL. 010 10 10 10

1000 10 10

CIN

R. F. J. J. J.

005/0175
05 JAN. 1982

de

000

VOORRANGSAANDWIJZING		DAATUM/TOEGROEP		BEHOEFTEN/INSTRUCTIES	
P		051050		GP	
AUBER		Jan 82			
Adres zie schutblad		to		CLASSIFICATIE	
		fm		GEHEIM	
		VAN: BLS		SPECIALE BEHANDELING	
		AAN: NTC			
		INFO : DJZ		SUBJECT INDICATOR CODE	
		C-KMAR		SIC KHU	
		Ops			
		6548/c/cpl			
		Onderwerp: US-munitietransport via Eemshaven.			
		1. Tgm dd 241100 dec '81 en 301550 dec '81 van BLS komen bij deze te vervallen.			
		2. NTC wordt belast met de bewaking van US-munitie-transport(schip) ten tijde van het lossen/overladen op de trein in en nabij de Eemshaven.			
		3. Vermoedelijke aanvang lossen is 150182. Tijdsduur: een zevental dagen.			
		4. Bewaking dient plaats te vinden op grond van ROSK en VGVK-8			
		5. Debewaking beperkt zich uitsluitend tot de munitie/boort/trein, waarbij binnen een eventueel met de Tatu-wadoor Transit Centre Eemshaven nader overeen			
Bijzondere Aanwijzingen		intern: OPN-B(1x); VV(1x); JZ-B(1x)		BLZ 1 VAN 2 BLZ	
VISIE VOORAF / TER KENNISNEMING					
OPSTELLER		VERZENDGEMACHTIGDE		VOORTGANGS-CONTROLE	
Naam:		HOPN		IVA/TVA	
Functie: HOPN-B		3855		1602 2	
Telefoonnr: 3959				VZ	
Zakelijke		Hoofdpersoon		VBF Model	
				Nacommende	

te komen deel van het complex de Richtlijnen Vredesbewaking BLS van overeenkomstige toepassing worden verklaard.

6. Buiten het onder pt 5 genoemde afgegrensde deel van het complex is uitsluitend de plaatselijke politie bevoegd tot het nemen van maatregelen.
7. In het geval dat voor het rangeren en formeren van de trein de wagons buiten het onder pt 5 genoemde deel van het complex komen, dient bewaking in nauw overleg met de plaatselijke politie plaats te hebben d.m.v. een patrouille, waarbij als uitgangspunt geldt dat de maatregelen van militaire zijde zich beperken tot het voorkomen dat militaire goederen worden aangerand. Hierbij is de geweldinstructie, nummer 284.210/G van 9 juli 1965 van toepassing.
8. De bewaking dient plaats te vinden op vierentwintig uren basis.
9. De verantwoording van Kmar vangt aan op moment dat trein met personenwagon en munitiewagons zich verplaatst naar eindbestemming.

BERICHTEN
TELEGRAMMEN FORMULIER

STAFNUMMER *)
0001/053
VBDNR:
008/0119

08 JAN 1982

de

security warning

VOORRANGSAANDUIDING	DATUMTIJDGROEP
P (ACTIE)	081346 A. jan '82

BERICHTENINSTRUCTIES

Adres
zie
schulblad

fm

VAN: BLS

AAN: NTC

INFO: DJZ

C-KMAR

6548/D

OPS

CLASSIFICATIE
GEHEIM
SPECIALE BEHANDELING *)
SUBJECT INDICATOR CODE
SIC KHU

Onderwerp: US-munitietransport via Eemshaven

Referte: tgm dd 051600 A jan '82 van BLS

1. Referte dient aangevuld te worden met pt 10 luidende:

Tussen de geweldinstructies van de politie, KMar en Mindef worden de volgende verschillen onderkend en onder Uw aandacht gebracht:

- burgerpolitie mag eerder gericht schieten (waarschuwingsschot niet verplicht).
- voorafgaande waarschuwing mag door KMar en de Politie op andere dan mondelinge wijze worden gegeven.
- KMar en Politie mogen alleen een waarschuwingsschot afvuren in die gevallen waarin gericht schieten gerechtvaardigd wordt geacht.

Volgde
inhoud
zie
schulblad

(vervolg tekst ommezijde)

BIJZONDERE AANWIJZINGEN *)	se. o 8/1	BLZ 1 VAN 2 / BLZN
intern: OPM-B (1x), VV (1x), JZ-B (1x)		
VISIE VOORAF / TER KENNISNEMING *)		

OPSTELLER	VERZENDGEMACHTIGDE	VOORTGANGSCONTROLE
Naam:		VVA/TVO
Functie: HOPM-B	HOPM	TVZ
Telefoonnr: 3959	3855	1310
Paraaf:	Handtekening	VBD Middel
		Naccontrole

*) Indien van toepassing

VOLGBLADZIJDE Z.O.Z.

11005 0000 11005 0000 11005 0000 11005 0000

d. voor KMar en Politie is uitdrukkelijk bepaald dat schieten op grotere afstand (15 m) gevaar met zich brengt.

e. KMar en Politie geven aan dat andere normen moeten worden aangelegd voor vrouwen, kinderen en invaliden.

Bewakingspersoneel dient t.a.v. deze verschillen te worden geïnformeerd.

RANGEREN NOODZAKELIJK
VK 5/1/82
Onrust in Arnhem
over munitietrein

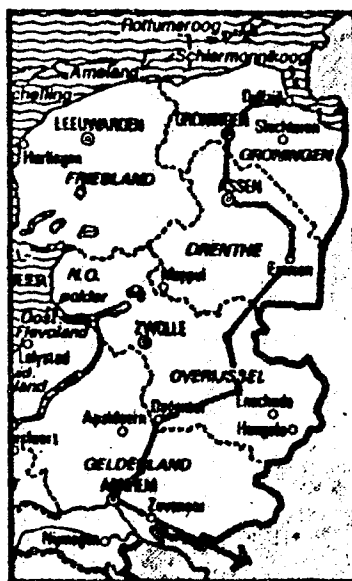
Van onze verslaggever

ARNHEM — Voor de munitie-transporten van de Amerikaanse strijdkrachten in Midden- en Zuid-Duitsland is het nodig dat op het station Arnhem wordt gerangeerd. Het station Arnhem ligt midden in de stad. Vanaf Arnhem gaan de transporten via Westervoort, Duiven en Zevenaar naar de West-Duitse stad Emmerich. Daarover is in Arnhem onrust ontstaan.

Volgende week begint een proeftransport van 1500 ton munitie via Nederland naar West-Duitsland, als voorloper van een aantal transporten per jaar. Aanvoerhaven van de munitie is de Eemshaven en Delfzijl, waar de transporten door half Nederland beginnen. Via Rodeschool, Groningen, Assen en Emmen gaan de transporten naar Zwolle. Vandaar rijden de munitietreinen via Deventer en Zutphen (spoorbrug over de IJssel) via Dieren (dwars door de bebouwing langs een drukke vierstrooks autoweg) naar Arnhem.

dat Arnhem een zogenaamd „kopstation” is, is rangeren daar noodzakelijk: de locomotief moet van het ene eind van de trein verhuizen naar het andere eind voor de reis richting Zevenaar, Duitse grens. Emmerich kan beginnen. Vlak voor Westervoort moeten de munitietreinen komend vanuit Arnhem nogmaals de IJssel over.

Dat de munitietreinen (maandelijks ongeveer vijf stuks) in Arnhem moeten rangeren om op de spoorlijn naar Zevenaar te komen is door een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen bevestigd. Volgens de woordvoerder spreekt men wel van range-

Route munitietrein

ren, maar is het alleen een kwestie van het verrijden van de locomotief van het ene naar het andere uiteinde van de trein.

Over het rangeren in Arnhem heeft de gecombineerde raadsfractie van de PvdA-PPR vragen gesteld aan B en W van Arnhem. Uit de toelichting op die vragen blijkt, dat de progressieve raadsleden zich zorgen maken over de veiligheid van de bewoners van Arnhem. Niet vanwege het transport alleen, maar ook „omdat deze transportroute en daarmee Arnhem een militair strategisch belangrijk doelwit dreigt te worden”. Volgens de Arnhemse raadsfracties van PvdA en PPR zijn „deze buitenlandse transporten door Arnhem onnodig, ongewenst en onverantwoord”.

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

11e juni 30 1901

Deventer - Dagblad 3 29/12/81

worden binnengebracht. Deze week ont-

vingen alle commissarissen in

Oeverland van de commissarissen der

Koninkrijken een goedindiening

aan te nemen, waarbij allerlei so-

maten zijn afgevoerd voor ieder

deelnemer. Inmiddels wordt de trans-

port van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

van de provincie Oeverland

Vergadering van vredes-
groepen op 4 januari

Actie tegen munitietrein

(Van een onzer verslaggevers)

De jubadail
2/1/81

De vredeswerkgroep in het Groningse Hefshuizen heeft het initiatief genomen tot het organiseren van acties tegen het rijden van de trein met Amerikaanse munitie, wat op 12 januari zou moeten gaan gebeuren. Het ligt in de bedoeling, dat de trein dan in de Eemshaven geladen zal worden en daarvandaan door Groningen via Zwolle en Arnhem naar West-Duitsland zal rijden. Dit wordt gepresenteerd als proefrit, maar er zijn berichten dat het munitie-transport zo'n 14 keer per jaar zal plaatsvinden.

De vredeswerkgroep in Hefshuizen (dit is een van de gemeenten waar de trein doorheen moet) is ernstig verontrust over deze plannen. Ook in andere gemeenten bestaat verontrusting. Onlangs verklaarde het gemeentebestuur van Winsum zich tegen het transport.

Niet alleen vinden gemeenten en vredesgroepen het transport onveilig, vooral is men bang voor een verdere militarisering van Groningen en voor het feit dat de Eemshaven zo in NAVO-handen komt.

De vredeswerkgroep is bang dat dit geheel zo'n druk op de Eemshaven zal leggen dat het bedrijfsleven afgeschrikt zal worden en dat de haven zo steeds meer militair gebied wordt.

Men is weinig optimistisch, wat vooral veroorzaakt wordt door de sfeer van geheimhouding rond de transporten. Het vermoeden bestaat dat havenautoriteiten en gemeenten nauwelijks iets in te brengen hebben en dat alles door het rijk is bestuurd. Overigens heeft Amerikaanse autoriteiten officieel kan een havensloten of een gemeente het transport weigeren.

De vredeswerkgroep is van plan om een petitie te sturen naar de Rijksoverheid, waarbij alle plaatsen langs de spoorlijn betrokken worden. Ook wordt contact gezocht met andere vredesgroepen. In Hefshuizen is op 4 januari een actievergadering.

VREDESGROEP OVER WAPENTREINEN:

„Munitietransport is al uitgemaakte zaak”

Van onze correspondent

GRONINGEN — Is er verschil tussen sinaasappels en munitie? Nauwelijks voorzover het op verladen en transport aankomt — behoudens dan enige extra beveiliging. Aldus de overwegingen van de autoriteiten van de Eemshaven en langs de spoorlijn Roodeschol — Groningen — Zwolle en verder.

En dus begint in de loop van volgende week een proeftransport van het 1500 ton Amerikaanse munitie langs dat traject als een bijna zeker begin van een aantal transporten munitie per jaar voor de Amerikaanse strijdkrachten in midden- en Zuid-Duitsland. „Laat de demonstranten maar kraaien, de munitietreinen moeten draaien,” is er oudjaarsavond op een spandoek geschilderd in Uithuizermeeden. Een indirecte verwijzing naar het verset dat zich aankondigde heeft tegen de munitietransporten vanuit de nabije Eemshaven naar het zuiden toe.

En nog meer een verwijzing naar de mate van vijandigheid die bestaat tussen de dorpen Uithuizermeeden en Uithuizen, sinds kort vereend in de gemeente Hefshuizen. In Uithuizen namelijk concentreert zich de Vredeswerkgroep die met acties en spijk in het wiel van de munitietransporten wil steken.

Drie bewaren tegen het aan land brengen en het verdere vervoer van de scheepsladingen Amerikaanse munitie staan in de verklaring van de Vredeswerkgroep: veiligheid, werkgelegenheid en een gevreesde toekomstige militarisering van de

Eemshaven. Een vierde argument lijkt het allerwaars te wegen.

P. op 't Holt, woordvoerder van de Vredeswerkgroep: „Het is weer een militaire activiteit in dit gebied. NATO-depôts langs de grens, het Lauwersmeer staat nog steeds geboekt als militair oefenterrein, Drenthe heeft al het een en ander, Vlagtwedde is als reserve-compagniesoefenterrein vermeld in het desbetreffende structuurschema. Zou dat nou allemaal toeval zijn? In een streek die een groot gebrek aan gewone werkgelegenheid heeft? En het zijn weer de Amerikanen die iets regelen met het ministerie van Defensie en die twee samen leggen het aan ons op.”

Gesteund door IKV, Greenpeace, CPN, PPR, PSP en PvdA organiseert de Vredeswerkgroep op 16 januari een demonstratie in Uithuizen en een week later een demonstratieve manifestatie in Groningen. Peter op 't Holt: „Geen blokkades, want tegenhouden kun je zo'n trein toch niet.”

De Amerikaanse Defensie was op zoek naar meer plaatsen voor het aan land brengen in Noord-West-Europa van munitie voor haar legeronderdelen in de Bondsrepubliek; een extra punt naast de haven van het Noordduitsie Nordenham, waar vorig jaar tien schepen hun munitielading losten. Het Havenschap Delfzijl meldde daarop de Eemshaven aan bij de speurende Amerikaanse autoriteiten. Immers, ruimte zat daar en betrekkelijk weinig storende mensen in de nabijheid.

Daarmee hield de bemoediging van het Havenschap op, omdat het nog geen publiekrechtelijke bevoegdheid over de Eemshaven op het grondgebied van de gemeente Hefshuizen bezit. Havenschapsvoorzitter en provinciaal PvdA-gedeputeerde B. Bos: „De meerderheid van het Havenschapbestuur juichte de nieuwe activiteit toe, maar op voorwaarde dat die geen andere activiteiten zou belemmeren in de Eemshaven.”

Het Nederlandse ministerie van Defensie heeft met de Amerikanen de vergunning tot het aan land brengen van de munitietransporten geregeld, „maar ik geloof zeker te weten dat ik als burgemeester van Hefshuizen de havenmeester opdracht kan geven het schip niet toe te laten tot de Eemshaven, als daar tenminste reden voor is,” zegt burgemeester J. M. Zandbergen. „De Amerikanen willen er geen pottenkijkers bij hebben — geen publiek binnen een straal van een kilometer bij het lossen — en dus zullen op die tijdstippen de Duitse kranen vanuit

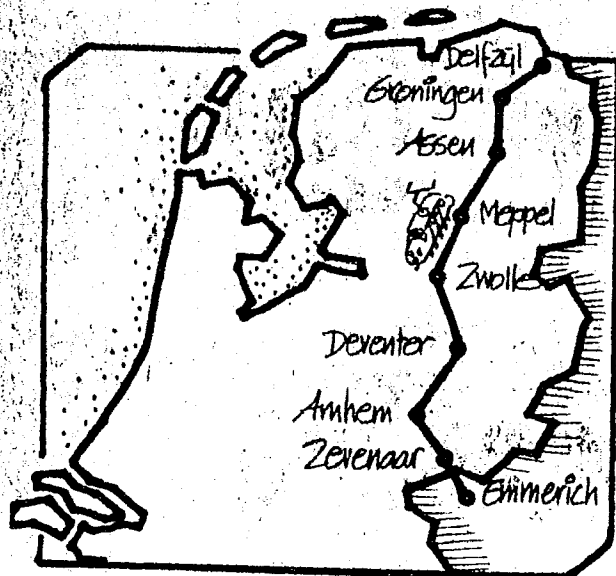
ter, want er gelden strikte veiligheidsmaatregelen. „Nou, en wat dan het meeste geld en het meeste werk oplevert, dat is de afweging, of het nu sinaasappels zijn of het is munitie,” zegt Zandbergen. „En actiegroepen staat het vrij om tegen de NATO of de Amerikanen te zijn — ik ben het niet — als ze zich bij hun acties maar binnen de spelregels gedragen.”

Hefshuizens burgemeester geeft toe dat er wel op de kortst mogelijke termijn iets gedaan zou moeten worden om het baanvak Roodeschol-Groningen beter te beveiligen. Dat gebeurt nu nog tamelijk primitief. Enkele ongelukken (negen doden anderhalf jaar geleden) en bijna-botsingen waren daar bijna rechtstreeks een gevolg van.

Een schip met netto 1500 ton munitie doet per dag vier treinen zuidwaarts rijden en dat gedurende zeven dagen. Per transport verdienen de stuwadoor, havendienst en dergelijke er toch één tot 1,5 miljoen gulden mee. Lukt het proeftransport — en niemand die daaraan twijfelt — dan vinden er volgens burgemeester Zandbergen informatie vier tot vijf van dergelijke transporten jaarlijks plaats. Staatssecretaris Stemerding van Defensie sprak van tien tot twaalf per jaar. Op 't Holt van de Vredeswerkgroep: „Zie je wel dat het al lang een uitgemaakte zaak was? Wie garandeert ons dat in de toekomst de Eemshaven niet de plaats wordt voor de opslag van kernraketten voor de marine?”

SIETSE VAN DER HOEK

STUIT OP VERZET IN GELDERLAND

Van een onzer verslaggevers

ARNHEM — Het proeftransport van 1500 ton Amerikaanse munitie via het Nederlandse spoorweg naar West-Duitsland, dat van 13 januari uit de Eemshaven begint, stuit op fel protest van de gecombineerde PvdA-PPR-raadsfractie in Arnhem.

De raadsfractie wil de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) inschakelen om tot een boycot van het transport te komen.

Hoofdmotief hiervoor is het gevaar, waaraan de bevolking in de gemeenten langs de spoorwegroute zou blootstaan. Fractievoorzitter M. van Meurs van de PvdA-Eemshaven, noemt het transport een bezuinigingsmaatregel van het Amerikaanse leger ten koste van de veiligheid van de Nederlandse bevolking.

Rampenplan

De provincies Groningen en Overijssel hebben de gemeenten die aan de route liggen, inmiddels opdracht gegeven tot het opstellen van een rampenplan. De provincie Gelderland heeft deze opdracht niet verstrekt.

In de week van 18 tot en met 18 januari zullen acht te scheepalading met munitie in de Eemshaven 18 goet, 30 treinen voor het Amerikaanse leger te Duitsland door de provincies Groningen, Overijssel en Gelderland rijden. Ongerustheid hierover is ook ontstaan bij het PvdA-raadslid K. Wensveen uit Zutphen, die B & W van zijn gemeente heeft gegeven op het mogelijk gevaar van sabotage ter hoogte van de spoorbrug bij Zutphen.

Tijdens het lossen van de

★ De route van het Amerikaanse munitie-transport, dat 13 januari vanuit de Eemshaven begint.

munitie zal het scheepvaartverkeer in de Eemshaven worden beperkt en zullen de wegen en het haventerrein binnen een straal van één kilometer worden afgezet. Nederlandse militairen zijn met het toezicht op de veiligheid belast. Ook zullen twee munitiedeskundigen van Defensie het transport begeleiden.

Het proeftransport van de Amerikaanse munitie geschiedt volgens het reglement voor vervoer van gevaarlijke stoffen. De diesellocomotief die de goederentrein trekt, zal in Arnhem, het kopstation van het traject, moeten omrijden naar het andere gedeelte van de trein. Deze geplande manoeuvre op het spoorwegemplacement heeft bij de PvdA-PPR raadsfractie geleid tot vragen aan B & W van Arnhem.

Verzoek

De gemeenten langs de spoorlijn Roodeschool-Groningen hebben de NS dringend verzocht de beveiliging van dit baanvak, waar anderhalf jaar geleden twee treinen op elkaar botsten, zo snel mogelijk te verbeteren.

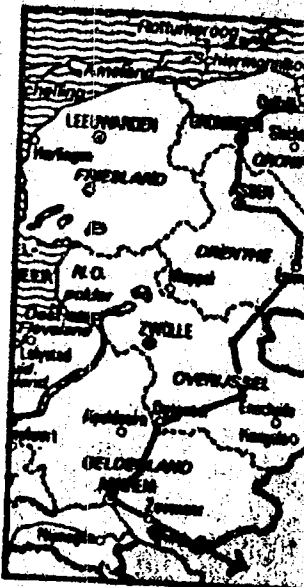
Overigens heeft het munitietransport volgens de NS geen voordeel van de zogenoemde Automatische Trein Beveiligingssysteem (ATB), een beveiligingssysteem dat alleen voor elektrische treinen geldt.

De snelheid van het munitietransport zal volgens de NS echter geheel worden afgestemd op de daarvoor geldende regels krachtens het vervoer gevaarlijke stoffen.

RANGEREN NOODZAKELIJK Onrust in Arnhem over munitietrein

Van onze verslaggever

ARNHEM — Voor de munitie-transporten van de Amerikaanse strijdkrachten in Midden- en Zuid-Duitsland is het nodig dat op het station Arnhem wordt gerangeerd. Het station Arnhem ligt midden in de stad. Vanaf Arnhem gaan de transporten via Westervoort, Duiven en Zevenaar naar de West-Duitse stad Emmerich. Daarover is in Arnhem onrust ontstaan.

Route munitietrein

Volgende week begint een proeftransport van 1500 ton munitie via Nederland naar West-Duitsland, als voorloper van een aantal transporten per jaar. Aanvoerhaven van de munitie is de Eemshaven en Delfzijl, waar de transporten door half Nederland beginnen. Via Roodeschool, Groningen, Assen en Emmen gaan de transporten naar Zwolle. Van daar rijden de munitietreinen via Deventer en Zutphen (spoorbrug over de IJssel) via Dieren (dwars door de bebouwing langs een drukke vierstrooks autoweg) naar Arnhem.

Omdat Arnhem een zogenaamd „kopstation“ is, is rangeren daar noodzakelijk: de locomotief moet van het ene eind van de trein verhuizen naar het andere eind voor de reis richting Zevenaar, Duitse grens, Emmerich kan beginnen. Vlak voor Westervoort moeten de munitietreinen komend vanuit Arnhem nogmaals de IJssel over.

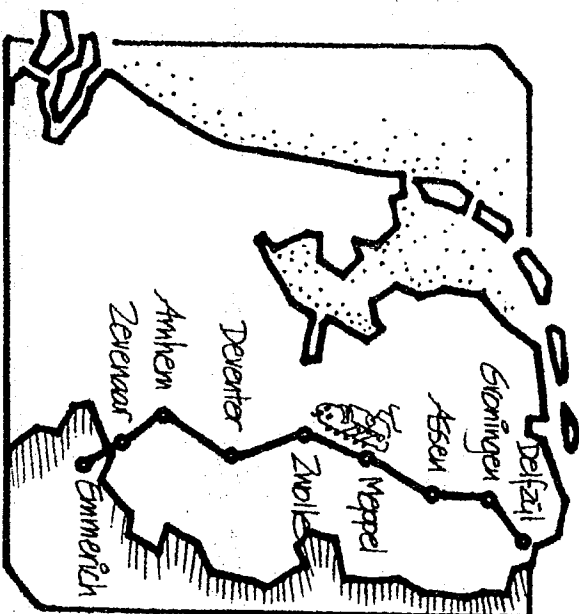
Dat de munitietreinen (maandelijks ongeveer vijf stuks) in Arnhem moeten rangeren om op de spoorlijn naar Zevenaar te komen is door een woordvoerder van de Nederlandse Spoorwegen bevestigd. Volgens de woordvoerder spreekt men wel van range-

ren, maar is het alleen een kwestie van het verrijden van de locomotief van het ene naar het andere uiteinde van de trein.

Over het rangeren in Arnhem heeft de gecombineerde raadsfractie van de PvdA-PPR vastgesteld aan B & W van Arnhem uit de toelichting op die vraag blijkt, dat de progressieve raadsleden zich zorgen maken over de veiligheid van de bewoners van Arnhem. Niet vanwege het transport alleen, maar ook „omdat ze transportroute en daarin Arnhem een militair strategisch belangrijk doelwit dreigt te worden“. Volgens de Arnhemse raadsfracties van PvdA en PPR zijn „deze buitenlandse transporten door Arnhem onnodig, onwens en onverantwoord“.

A.L.v. HOT VK 5/1/82

MUNITIETREIN STUIT OP VERZET IN GELDERLAND

Van een onzer
verslaggevers

ARNHEM — Het groot-transport van 1500 ton Amerikaanse munitie via het Nederlandse spoorweg-net naar West-Duitsland, dat van 13 januari uit de Eemshaven begint, stuit op fel protest van de gecombineerde PvdA-PPR-moederfractie in Arnhem.

★ De route van het Amerikaanse munitie-transport, dat 13 januari vanuit de Eemshaven begint.

Munitie zal het beëindigen van de Eemshaven-transport, dat 13 januari uit de Eemshaven worden beperkt en milten de wegen en het havengebied binnen een straal van één

23 januari demonstratie in Groningen

Munitietrein ongewensd

(Van een onzer verslaggevers)

In Groningen worden grote acties voorbereid tegen de Amerikaanse munitietrein.

Op 16 januari wordt een manifestatie gehouden in Hefshuizen, de Eemshavenplaats waar de munitie zou worden overgeladen van de boot op de trein. Op 23 januari volgt dan een demonstratie in de stad Groningen. De bedoeling is dat die een landelijk karakter krijgt.

Onveilige lijn vlak langs huizen

Dit werd maandag besloten op een stampvolle vergadering waaroe het secretariaat van het Volkscongres het initiatief had genomen. Aanwezig waren zo'n 150 mensen, vanuit vele verschillende groepen en organisaties.

Namens de Vredeswerkgroep Hefshuizen, die de acties voortdurend coördineert, wees Peter Op 't Holt op de enorme gevaren voor de veiligheid: "De spoorlijn waarover de munitietreinen moet rijden, loopt dwars door een aantal dorpen, en dwars door de stad Groningen. Op dit onveilige lijntje is al eens een ongeluk gebeurd waarbij negen mensen omkwamen. Bovendien is met de munitie-afzake de hele toekomst van het noorden in het geding: komt hier een werkgelegenheidsbeleid van de grond of wordt gekoerst op militarisering?"

Maandag aanstaande vindt in de stad Groningen een nieuw actiebe- raad plaats over de demonstratie van de 23-ste. Een aantal aanwezigen, die naast demonstreren ook andere actie-middelen willen hanteren, zal zich vrijdag daarover apart beraden.

Behalve uit de provincie Gronin-gen waren op de vergadering maan-dag ook mensen uit Assen en Beilen aanwezig.

Arnhem rangeerplaats?

Raadsleden van de PvdA/PPR in Arnhem hebben B en W gevraagd of het waar is, dat de trein Arnhem aan doet en zelfs midden in de stad ge-rangeerd zou worden. Volgens hen zou dit voor de stad onaantoonbare risico's met zich meebrengen.

De Waarheid, 6-1-82.

● Schip vertrekt donderdag uit Amerika

Volgens de informatie van de vredesgroep Hefshuizen zou het eerste munitieschip donderdag a.s. uit Amerika vertrekken. Over omstreeks een week zou het dan in de Eemshaven arrive-ren. Vervolgens begint het overladen in de treinen. In de "proefweek" die dan begint zal- len er vier treinen per dag rij-den, zeven dagen achtereen.

Vlak langs de spoorlijn staan veel huizen. Ook daarom is voor de Groningers de munitietrein ongewensd.

fichecode(s):

RNR :
OBJ NR
DOSSNR

volgnr:

CIA: Ja verz 29-12-81

PLG: Noord ontv 29-12-81

verz: 30-12-81

DET 449

Bronnen:

Ev:

Artikel in de Winschoter Courant 28-12-81.

ACTIE

only:

doc: Nr:

verz:

INFO:

sie Vh.

INLB ontv dagb
arch fiche krt doss. bijgevoegd

B1	hfd	1-1	1-2	1-3	B4	hfd	4-1	ST-1	St-2	PLV	HFD
B2	hfd	2-1	2-2	2-3	B3	hfd	piv	rapp	krt	doc	arch dd

MELDING/RAPPORT ¹⁾geen ¹⁾ afwijkingen van t/n melding dtg:

1. Acties tegen munitietrein.
Groningen / Uithuizen.
2. Vredeswerkgroep tegen de bewapeningswedloop in Uithuizen en omstreken.
3. Er zullen diverse acties worden gevoerd tegen het doorgaan van het Amerikaanse munitietransport vanuit de Eemshaven.
De werkgroep heeft overleg gepleegd met het IKV en diverse politieke partijen om tot een zo breed mogelijk opzet te komen.
4-1-81: Een bijeenkomst in 't Tehuis te Groningen
Dan zal de problematiek worden geïnventariseerd.
14-1-81: Een demonstratieve vergadering in de Fakkel te Uithuizen
16-1-81: ~~Er~~ bestaan plannen om op 16-1-81 op NS- station te demonstreren.
4. De werkgroep vindt de voorgenomen munitietransporten slecht voor de werkgelegenheid in de Eemshaven, men vreest onveiligheid langs de spoorbaan en men is bang voor de toekomstige ontwikkeling van de Eemshaven.
5. Wanneer meer gegevens voorhanden zijn wordt dit gerapporteerd.

C.-C.I. Plg Noord

C.-449 Cidet.: *Gerin 1/16/1*¹⁾ doorhalen wat niet van toepassing is

vervolgblad(en)

geen

¹⁾

bijlage(n)

geen

¹⁾

class:

Munitieschip arriveert zondag

Van onze
correspondent
GRONINGEN,
donderdag

Het schip met munitie voor Amerikaanse leger-eenheden in West-Duitsland zal naar verwachting zondagmiddag tegen vijf uur in de Eemshaven aan de Noordgroninger kust aankomen. Het schip, de U.S. American Ranger, is enkele dagen geleden vertrokken uit Sunnypoint South-Carolina. De Ranger heeft ongeveer 1100 ton conventionele munitie aan boord. Dit is meegedeeld door het gemeentebestuur van Hefshulzen, de gemeente waarin de Eemshaven ligt.

Deze munitie zal vanaf

maandag in treinen via Groningen-Zwolle-Zevenaar naar de Bondsrepubliek worden gereden. De bedoeling is dat er gedurende zes dagen elke dag maximaal vier treinen rijden. Om de munitie vlot te kunnen overladen van schip naar trein heeft het stuwadoorsbedrijf Terminal Eemshaven honderd man aangetrokken.

Het gaat om een proeftransport. Slaagt dit dan zullen de Amerikaanse autoriteiten vermoedelijk besprekingen gaan voeren om de transporten definitief te maken, althans zolang dit in de Eemshaven mogelijk is. Komt in de Eemshaven een kolenvergasser of gaat daar aanlanding van LNG

plaats hebben dan zal er in ieder geval geen sprake meer van het lossen van munitie kunnen zijn.

Enkele actiegroepen in Groningen willen de munitietrein volgende week door middel van een uit mensen bestaande blokkade proberen tegen te houden. Het plan is met zoveel mogelijk actievoerders ergens op de rails te gaan zitten.

Andere actiegroepen, die ook tegen het munitietransport zijn, wijzen 'n dergelijke blokkade af, maar hebben voor zaterdag 23 januari een demonstratie aangekondigd, vanaf het hoofdstation in Groningen, en zullen zaterdag 16 januari in Uithuizen een grote manifestatie houden.